

המכתה

לספר הקדוש

לקוטי מוהר"ן

על התורה ומועדי השנה

עם לקוטי התפלות

גליון 206

ימי הפורים תשפ"ג

עניני פורים | מגלת אסתר

תּוֹכֵן הָעֲנִינִים

[א] עֲנִינֵי פּוּרִים..... ג

א. כְּלָלִיּוֹת עֲנִינֵי פּוּרִים (כְּפִי סֵדֵר הַתּוֹרוֹת וְהַשִּׁיחוֹת)..... ג

ב. מִקְרָא מְגִלָּה..... מא

ג. מְשַׁלּוּחַ מְנוֹת..... מח

ד. מִתְּנוֹת לְאַבְיוֹנִים..... נ

ה. סְעֻדַת פּוּרִים..... נב

ו. מְשַׁתָּה יַיִן..... נב

ז. שְׂמֵחָה וּשְׂחֹק בְּפוּרִים..... סב

ח. מְשַׁנֵּין עֲצָמָם בְּפוּרִים..... סו

ט. שׁוֹשֵׁן פּוּרִים..... סז

י. מִכְתָּבִים סְפוּרִים וְשִׁיחוֹת, מְגִדּוּלֵי אֲנָשֵׁי-שְׁלוֹמֵנו..... סח

[ב] מְגִלַת אֶסְתֵר (כְּפִי סֵדֵר הַפְּסוּקִים שֶׁל מְגִלַת אֶסְתֵר)..... קג

[ג] לְקוּטֵי תַּפְלוֹת לְיַמֵּי הַפוּרִים.... קכח

לְרִפּוּאת

מַלְכָּה בַת בִּרְנָה אֶסְתֵר

לְרִפּוּאה שְׁלִימָה בְּקִרְוּב

האודות

רבינו נחמן מברסלב זיע"א

לְחִיּוֹרַת

בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עִם הַתּוֹרָה
דְּעַתִּיקָא סְתִימָאָה

דְּעַתִּידָא
לְאַתְגְּלִיָּא
לְעַתִּיד-לְבָא

יו"ל בעז"ה ע"י

מכון אור האורות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800

B48148@gmail.com

פזורים

וכשנתעלה הרגליך על ידי הקודין,
ונתבטל הצאווה, הינו
העבודה הזרה - על ידי זה נמתקין הדינים.

כי "כל זמן שיש עבודה זרה בעולם,
חרון אף בעולם" (ספרי ראח), וכשנתעבר
העבודה הזרה, נתעבר החרון אף, ונמשכין
החסדים, ואז הרגליך הם בבחינת חסדים,
ונתבטלו המינות והכפירות.

וגם זה בחינת המחאת כף - כי על ידי
הרוח, נתגלה הארת הידים, כמו
שכתוב (שיר השירים ה, ב): "קול דודי דופק".

"דופק" - זה בחינת רוח (תקוני יזח סח),
וסמך לזה (שיר השירים ד, ה): "דודי שלח ידו
מן החור" - זה בחינת התגלות הארת
הידיים, הינו בחינת המחאת כף, ואז נתבטל
העבודה הזרה, הינו הכפירות.

נמצא: שעל ידי הצדיק, הינו: בחינת
רוח שבלב - נתגלה הארת
הידיים והרגלים, הינו: בחינת רקודין
והמחאת כף. ונתבטל הצאווה והכפירות,
ונתרבה האמונה.

והתורה היא גם כן בחינת ידיו ורגליך -
כי יש בה תורה נגלה ונסתר.

נגלה - הוא בחינת ידיים, כמו שכתוב:
"דודי שלח ידו מן החור". מן
החור - הינו (שמות לב, טז): "חרות על
הלחתי", שהוא בנגלה.

ונסתר - הם בחינות רגליך, כמאמר
תז"ל (ספ"ט: על שיר השירים ז, ב):
"חמוקי ירכיב" - "מה ירד בסתר וכו'".

- כלליות עניני פזורים - לפי סדר התורות והשיחות

מאמר 'משפטים' סימן י', נאמר קדם פזורים
שנת תקס"ג. (תניימוהו"ן נט)

בשנתבתי לפניו התורה ואלה המשפטים" (ח"א
י) המתחלת: "בשש דינים חסד ושלום על
ישראל, על ידי רקודין והמחאת כף נעשה
המתקנת הדינים וכו' - אמר לי: "כך אמרת!
שעכשו נשמע גזרות חסד ושלום על ישראל,
והנה הולכים וממשמשים לבוא ימי הפזורים
האלה (פי התורה הזאת נאמרה סמוך לפזורים), ויהיו
ישראל מרקדים וימחאת כף, ועל ידי זה
ימתקו הדינים!" וחרו וכפל דבריו ואמר בפה
מלא: "כך אמרת!" (שיחות הר"ן קלא)

א.

(ח"א י, דה-ו-ז-ח-י)

"העצה היעוצה" (לשון הפסוק ישעיה יד, כו)
לבטל הצאווה, שהיא העבודה-
זרה - העקר הוא על ידי התקרבות
לצדיקים.

צדיק הוא בחינת רוח, כמו שכתוב
(במדבר כז, יח): "איש אשר רוח בו",
ועל ידו נכנע רוח גבוהה, "אל אחר" (שמות לד,
יז).

וזה בחינת רקודין והמחאת כף - כי
רקודין והמחאת כף, נמשכין
מבחינת הרוח שבלב, כנראה בחוש: כי על-
ידי שמחת הלב הוא מרקד ומכה כף אל
כף, וכמו בא בתקונים (תקוני יזח נא): "והאי
רוחא נשיב, בשית פרקין דדרועא, ובשית
פרקין דשוקין", והיא בחינת המחאת כף,
ובחינת רקודין.

ו"כָּל־לַיּוֹת־הַתּוֹרָה נִקְרָאת ל"ב" (תקוני-זֶהר נ:), "שְׁמַתְחֶלֶת בְּבִי"ת [בִּירָאשִׁית], וּמִסִּימַת בְּלִמ"ד" [לַעֲיִנִי כָּל יִשְׂרָאֵל] (זֶהר פִּנְחָס רטז: תקוני-זֶהר סז. קו: אוֹתֵיזוֹת־דְּרָבִי עֲקִיבָא, סוֹף אוֹת ב'; סִפְרֵי־הַפְּלִיאָה; רַבְנּוּי־בְּחַיִי, שְׁמוֹת יג, יז; דְּבָרִים לד, יב; עֵינִי דִגְלֵי־מַחְנֵה־אֶפְרַיִם, פֶּרֶשֶׁת בּא).

"שֵׁשֶׁם [פֶּלֶב] מִשְׁכַּן הַרוּחַ" (עֲרַחִים א, ג; ב, א), "דִּנְשִׁיב בְּשִׁית פְּרָקִין דְּדְרוּעִין, וְשִׁית פְּרָקִין דְּרַגְלִין" (תקוני-זֶהר נג), הִינּוּ: בְּנִגְלָה וּבְנִסְתָּר.

וְזֶה בְּחִינַת מְרַדְּכִי וְאַסְתָּר, וְהֶמָּן, בְּחִינּוֹת פּוֹרִים, בְּחִינַת אֲזוּרָל שֶׁהִפִּיל הֶמָּן, בְּחִינַת עֶמֶר שְׁעוּרִים.

כִּי הֶמָּן, בְּחִינַת הָעֲבוֹדַת־אֱלִילִים, כְּמֵאֵמֶר חֲז"ל (מַגְלָה י:): "שִׁעֲשֵׂה עֲצָמוֹ עֲבוֹדַת־אֱלִילִים".

וּבְשִׁבְלִי־זֶה "הִפִּיל פּוֹר הוּא הַגּוֹרָל" (אֲסֵתֶר ג, ז), "בַּחֲדָשׁ שְׁמַת בּוֹ מִשָּׁה" (שֵׁם יג) - כִּי מִשָּׁה הוּא מְבַטֵּל הָעֲבוֹדָה־זָרָה. כִּי הוּא קֶבֶל הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת יָדִין וְרַגְלִין, כִּי לֹא שֶׁעַל־יְדֵיהֶם נִתְבַטַּל הָעֲבוֹדַת־אֱלִילִים, כִּי לֹא.

וְעַל־כֵּן "הִפִּיל פּוֹר", בִּיְרַח שְׁמַת בּוֹ מִשָּׁה - כִּי חָשַׁב: כִּי כָּבַד מַת מִשָּׁה, הַמְבַטֵּל כַּח הָעֲבוֹדַת־אֱלִילִים, וְאִין עוֹד מִי שִׁיּוּכַל לְבַטֵּל כַּח הָעֲבוֹדַת־אֱלִילִים.

אָבֵל מְרַדְּכִי וְאַסְתָּר, הִזָּה לָהֶם כַּח לְבַטֵּל הָעֲבוֹדַת־אֱלִילִים שֶׁל הֶמָּן (אֲסֵתֶר־רַבָּה ו, ב: מְרַדְּכִי שֶׁקוֹל בְּדוּרוֹ כְּמִשָּׁה בְּדוּרוֹ, מַה מִּשָּׁה עָמַד בְּפֶרֶץ, אַף מְרַדְּכִי כֵּן).

וּבְשִׁבְלִי־זֶה בְּיַמֵּיהֶם קֶבֶלוּ יִשְׂרָאֵל הַתּוֹרָה מִחֲדָשׁ, כְּמֵאֵמֶר חֲז"ל (שִׁבְת פח. על אֲסֵתֶר ט, כז): "קִימוֹ וְקִבְלוּ" - "קִימוֹ מַה שֶׁקֶבְלוּ כָּבֵר".

וְזֶה: "קִימוֹ וְקִבְלוּ". "קִימוֹ" - זֶה בְּחִינַת רַגְלִין. "וְקִבְלוּ" - זֶה בְּחִינַת יָדִין. וְהוּא בְּחִינַת הַתּוֹרָה בְּעֲצָמָה, כִּי לֹא.

וְזֶה בְּחִינַת מְרַדְּכִי וְאַסְתָּר.

"מְרַדְּכִי" - "מֶר דְּרוֹר" (שְׁמוֹת ל, כג; חֲלִין קלט:). "דְּרוֹר" - לְשׁוֹן חֲרוֹת (ראש־הַשָּׁנָה ט:). זֶה בְּחִינַת יָדִים, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב: "דוֹדֵי שְׁלַח יָדוֹ מִן הַחוֹר". כִּי לֹא.

וְ"אַסְתָּר" - הוּא בְּחִינַת שׁוֹקִין - מַה יֵּרֵךְ בִּסְתֵר, כִּי לֹא.

וְזֶה לְשׁוֹן פּוֹרִים - הִינּוּ: בְּטוֹל הָעֲבוֹדַת־אֱלִילִים, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב (ישעיה סג, ג): "פּוֹרָה דְּרַכְתִּי לְבִדִּי, וּמַעֲמִים אֵין אִישׁ אֶתִּי" (עֵינִי פְרִיעַרְחִים, שִׁבְת פכ"ד; וְעוֹד - עַל הַפְּסוּק הַזֶּה, בְּעֵינֵי פוֹרָה שֶׁר שֶׁל שִׁכְחָה).

וְעַל־יְדֵי הָאָרֶת מְרַדְּכִי וְאַסְתָּר, הִינּוּ בְּחִינַת הַיָּדִין וְרַגְלִין - נִתְבַטַּלוּ הַכְּפִירוֹת, וְנִתְרַבָּה אֲמוּנָה בְּעוֹלָם עַל־יְדֵיהֶם, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב (אֲסֵתֶר ב, ז): "וַיְהִי אִמֵּן אֶת הַדָּסָה", וְבָה כְּתִיב (שֵׁם שֵׁם, כ): "כַּאֲשֶׁר הָיְתָה בְּאֲמֶנָה אֶתוֹ" - כִּי שִׁנְיָהֶם הֵם בְּחִינַת אֲמוּנָה.

וְזֶה נַעֲשֵׂה עַל־יְדֵי הַרוּחַ, כִּי לֹא. וְזֶה בְּחִינַת (מַגְלָה ז, ז): "אֲסֵתֶר בְּרוּח־הַקֹּדֶשׁ נֶאֱמָרָה" - כִּי עֶקֶר הָעֲבוֹדָה תְּלוּי בָּהּ, שֶׁהִיא בְּחִינַת רַגְלִין, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב (מִשְׁלֵי ה, ה): "רַגְלֵיָהּ יִרְדוֹת מוֹת", וְעַל־כֵּן עֶקֶר תְּקוּן הָעֲבוֹדַת־אֱלִילִים עַל־יְדֵיהָ.

וְעַל־כֵּן דִּיקָא אֲסֵתֶר "בְּרוּח־הַקֹּדֶשׁ נֶאֱמָרָה" - אַף שִׁבְאָמַת תְּקוּן הָעֲבוֹדַת־אֱלִילִים הוּא גַם־כֵּן עַל־יְדֵי מְרַדְּכִי, כִּי לֹא - רַק מַחֲמַת שֶׁעֶקֶר הָעֲבוֹדַת־אֱלִילִים תְּלוּיָהּ בָּהּ, עַל־כֵּן עַל־יְדֵיהָ עֶקֶר הַתְּקוּן.

וְעַל-כֵּן נקראת ה'מגלה' על-שם אסתר', והינו: דדיקא אסתר' ברוח-הקדש נאמרה" - פי ה'רוח' הוא ב'לב', ועל-ידו נתגלה הארת הידים והרגלים, רק העקר תלויה ב'רגלים', בחינת אסתר'.

וְזֶה בחינות "עמר שעורים".

"עמ"ר" - זה בחינת מ'רדכי', עי"ן מו"ר', "מר דרור", "דרור" - לשון 'חרות' (ראש-השנה ט:), הינו בחינת (שמות לב, טז): "חרות על הלחת", כמו שאמרו רז"ל (ערובין נד): "אל תקרי חרות אלא חרות", שהוא בחינת ה'תורה בנגלה', שהוא בחינת (במדבר יד, ד): "עין בעין".

"שעורים" - זה בחינת (מגלה ז): "אסתר ברוח-הקדש", כמו שכתוב (דברים לב, ב): "בשעירם עלי דשא", לשון 'רוח' (רש"י שם).

ובשביל-זה (מגלה טז. אסתר-רבה י, ד): "בשבא המן למרדכי, מצאו עוסק בעמר שעורים, אמר להם: עמר שעורים דיכנו, אתי ונצח אותו ואת בניו" - פי על-ידי עמר-שעורים, בחינת 'ידן ורגליו', בחינת 'המחאת-כף ורקודין' - נתבטל ה'עבודת-זרה', בחינת 'המן', בחינת 'גאות, כנ"ל'.

[באור-הלקוטים: מבאר לפי-זה: שאף-על-פי שגם בכל השנה מסגל 'המחאת-כף ורקודין' להמתקת-הדינים - אבל עקר סגלתם, הוא בפורים, שאז הארת מרדכי ואסתר' המובא בפנים. וכן מבאר משיחתו שקדם המאמר (שיחות-ה"רן קלא)].

ובשביל-זה צוה המן (אסתר ה, יד): לעשות "עץ גבה חמשים אמה" - פי רצה לבטל פח ה'חמשים יום' של ספירת-העמר, שהוא הפח של מ'רדכי ואסתר' (פרי-עץ-חיים, פורים פ"ו).

וְזֶה פרוש (שמות כא, א): "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם" - פי איתא במכילתא (משפטים ו; קדושין לה. בבא-קמא טו): "אשר תשים לפניהם", "השוו אשה לאיש לכל דינים שבתורה".

פרוש: לכל דינים שבתורה שצריך להמתיקם, צריך להשוות, הינו: ליחד קדשא-ברוך-הוא ושכינתה, שהוא בחינת אשה ואיש, בחינת מ'רדכי ואסתר'.

וְזֶה פרוש: "ואלה" - כל מקום שנאמר ואלה, מוסיף על הראשונים" (רש"י; שמות-רבה ל, ג), בחינת 'תוספות ורבו', בחינת 'גאונה', 'עבודת-זרה'.

וְזֶה בחינת: "מוסיף על הראשונים", שהוא בחינת 'המן-עמלק', כמו שכתוב (במדבר כד, כ): "ראשית גוים עמלק".

ותקונו: "המשפטים" - בחינת 'רוח', כמו שכתוב (ישעיה כח, ו): "ולרוח משפט וכו' משיבי מלחמה" - פי על-ידי ה'רוח', נתתקן ה'גאונה' וה'עבודת-אלילים'.

ועל-ידי-זה: "אשר תשים לפניהם", הינו: "השוו אשה לאיש לכל דינים שבתורה" - הינו: בחינת 'המתקת-הדינים'. ועל-ידי ה'רוח' הנ"ל, נתיחד קדשא-ברוך-הוא ושכינתה, ונמתקין הדינים, ונסתלק חרון-אף מן העולם.

והנה כלל הדברים אלו: שעל-ידי ה'צדיק, שהוא בחינת ה'רוח' - אתעבר "אל אחר", 'כפירות'; ועל-ידי ה'רוח', באים 'רקודין והמחאת-כף' - פי על-ידי ה'צדיק' שהוא בחינת ה'רוח', נתעלו ה'רגליו', ונתגלה הארת הידים, ונתרבה ה'אמונה', כמבאר למעלה.

וְהִנֵּה מְכַלל הַדְּבָרִים אֶתְּהָ שׁוֹמְעֵי: שִׁנְגָּלָה' הוא בְּחִינַת 'יָדִים', וְנִסְתָּר' הוא בְּחִינַת 'רַגְלֵיךְ', בְּחִינַת 'מְרַדְּכִי וְאֶסְתֵּר'.

ב.

[לקוטי-עצות, מועדי ה' פורים א - על-פי ח"א י הנ"ל]

על-ידי שִׁמְחַת-פּוּרִים בְּהַמְחָאת־כַּף וְרַקוּדִין - על-ידי־זֶה מְמַשִּׁיכִין בְּחִינַת 'קַבְלַת-הַתּוֹרָה' בְּנִגְלָה וְנִסְתָּר, שֶׁהִיא בְּחִינַת הָאָרֶה הַנִּפְלָאָה שֶׁל 'מְרַדְּכִי וְאֶסְתֵּר'. וְזוֹכִין לְקִיּוֹם מִצְוֹת סְפִירַת-הָעֶמֶר 'פְּרָאוּי. וּמְכַנִּיעִין קְלָפוֹת 'הֶמֶן-עַמְלֶק' יַמְח־שָׁמֶם. וְנִתְבַטַּל הַגָּאוּה, וְהָעֲבוּדָה-זָרָה, וְהַכְּפִירוֹת. וְנִמְשָׁךְ אֱמוּנָה גְדוּלָה, וְחֻכְמָה דַּקְדָּשָׁה, וְחַיִּים, וְאַרְיֵכוֹת-יָמִים. וּמְמַתִּיקִין כָּל הַדִּינִים, וְנִתְבַטַּלִּין כָּל הַגְּזֵרוֹת מִיִּשְׂרָאֵל.

ג.

[ח"א לג, ג]

עֲנִין "חַיֵּב אֵינְשׁ לְבִסּוּמִי בְּפּוּרֵי, עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אָרוּר הֶמֶן לְבְרוּךְ מְרַדְּכִי" - נִמְצָא לְהֵלֵךְ בְּעֲנִינֵי 'שְׂכָרוֹת שֶׁל פּוּרִים'.

ד.

[ח"ב עד]

"אָחַר 'פּוּרִים', קוֹרִין 'פְּרֶשֶׁת פְּרָה', כִּדִּי שִׁיְהִיו טְהוֹרִין לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח" (מגלה כט.). וּבִתְחִלָּה הוּא בְּחִינַת 'פּוּר', כִּי "פּוּרִים עַל שֵׁם הַפּוּר" (אֶסְתֵּר ט, כו), וְאַחֲרֵכֶן נַעֲשֶׂה 'פְּרָה' - 'כִּי גַם 'פּוּרִים' הוּא בּוֹדְאֵי הַלּוֹךְ וְדָרָךְ לַפֶּסַח'.

וְזֶהוּ בְּחִינַת (שִׁירַת-הַשִּׁירִים ה, יג): "שִׁפְתוֹתַיו שׁוֹשְׁנִים נְטֹפֹת מִזֶּרַע עֵבֶר".

"שִׁפְתוֹתַיו" - זֶה בְּחִינַת 'פֶּסַח' - "פֶּה סַח" (פְּרִיעֵץ חַיִּים, חג הַמִּצּוֹת פ"א).

"שׁוֹשְׁנָה" - הִיא 'אֶסְתֵּר'. (כְּמוֹכָא בְּזִהְרֵ-הַקְּדוּשׁ [שׁוֹשְׁנָה' הִיא ה'שְׁכִינָה]). וּבְכַתְבֵּי-הָאֲרִיז"ל [פְּרִיעֵץ-חַיִּים פּוּרִים פ"ו, וְשַׁעֲרֵי-הַכְּפָנוֹת פּוּרִים פ"א]: 'שׁוֹשְׁנָה' גִּימְטְרִיא 'אֶסְתֵּר'.

"נְטֹפֹת מִזֶּרַע עֵבֶר" - זֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת ל, כג; חֲלִין קַלְט:): "מְרַדְּכִי, מֶר דְּרוּר", לְשׁוֹן 'חֵרוֹת', בְּחִינַת 'חֵרוֹת שֶׁל פֶּסַח'.

וְעַל-כֵּן צְרוּפָה שֶׁל 'פּוּרִים' מְרַמֵּז בְּפֶסַח', בְּפֶסַח (שְׁמוֹת כג, טו): "שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל מִצּוֹת כַּאֲשֶׁר צִוִּיתָךְ לְמוֹעֵד חֲדָשׁ הָאָבִיב, כִּי בּוֹ יֵצְאֶת מִמִּצְרַיִם וְלֹא יֵרְאוּ פָנָי רִיקִם".

"מ'מִּצְרַיִם וְלֹא יֵרְאוּ פָנָי רִיקִם" - רֵאשִׁי-תְבוּת 'פּוּרִים', כִּי 'פּוּרִים הוּא דָרָךְ לַפֶּסַח', שִׁיְהִיו יְכוּלִים לְהִיּוֹת נְזָהְרִין מִחֻמְצֵי.

[לקוטי-עצות, מועדי ה' פורים ג: על-ידי מצוות של פורים, זוכין להיות נשמרין מ'חמץ בפסח'].

כִּי בִּתְחִלָּה הָיוּ כָּל הַהִתְחַלּוֹת מִפֶּסַח, וְעַל כֵּן כָּל הַמִּצְוֹת הֵם זָכָר לִיצִיאַת מִצְרַיִם! - 'וְעַכְשָׁו וְכוּ'. (וְרַבְנּוּ ז"ל לֹא סִיַּם אֶת דְּבָרָיו).

[לקוטי-הלכות, ברפת הריח ז, כה: כִּי עַכְשָׁו הַהִתְחַלָּה שֶׁל הַגָּאֻלָּה וְתַקּוּן כָּל הָעוֹלָמוֹת, הוּא מִפּוּרִים, כְּמוֹ שְׁמוּבָן מְרַמֵּז דְּבַרְיוֹ הַקְּדוּשִׁים שֶׁל רַבְנּוּ ז"ל, בְּעַת שְׁאֵמֶר הַתּוֹרָה (ח"ב עד ה"ל) עַל פֶּסַח: "מ'מִּצְרַיִם וְלֹא יֵרְאוּ פָנָי רִיקִם" וְכוּ, וְעַכְשָׁו וְכוּ. וּפֶסַח בְּאִמְצַע וְלֹא סִיַּם דְּבַרְיוֹ. וּמִתּוֹךְ דְּבַרְיוֹ הַבְּנִתִּי: "שִׁעַכְשׁוֹ הַהִתְחַלָּה מִפּוּרִים, שֶׁהוּא מְחִיַת עַמְלֶק, שֶׁהִיא עֵקֶר הַגָּאֻלָּה שֶׁל מְשִׁיחַ" וְכוּ].

[פְּרָפְרָאוֹת-לְחֻמְצָה: עֵין 'חֶסֶד-לְאַבְרָהָם' (עֵין הַקּוּרָא נֶהַר טו): שִׁשְׁלָשִׁים יוֹם קָדֵם לַפֶּסַח, מִתְחִיל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהוֹצִיא נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל מִ'הִיכָלוֹת הַטְּמֵאָה, מְעַט מְעַט (שְׁעוֹר חֶלֶק אֶחָד מְשִׁלְשִׁים בְּכָל לַיְלָה), בְּאִפְּן שֶׁבְּלִיל בַּעוֹר חֻמְצָה, כָּל פּוֹשְׁעֵי-יִשְׂרָאֵל עוֹמְדִים בְּפֶתַח (הֵיכַל הַחִיצוֹן מִהַמְּשִׁימִים, שְׁעוֹר חֶלֶק אֶחָד מְשִׁלְשִׁים מְשַׁעוֹר הַכְּמוֹת שֶׁהָיוּ נִכְנָסִים לֵיל שְׁלָשִׁים וְאַחַת קָדֵם הַפֶּסַח. וּבְלִיל פֶּסַח אֵינָם נִכְנָסִים כָּלֵל וְעַקְרָה, וְכֻלָּם פְּטוּרִים וּבְנִיחֻרִין), עֵין-שָׁמַיִם.

מבאר: שהתחלת ה'תקון של פסח, מתחיל מ'ליל פורים'. וזה שכתוב בשלח-ערוך [ארח-חיים] סימן תכ"ט: "שואלין בהלכות הפסח, קדם הפסח שלשים יום". וכתבו האחרונים על-זה (חק יעקב, מובא בגארהיטב): "ומתחילין מיום הפורים עצמו" - הינו כנ"ל.

[באבי-הנחל: והנה לכאורה מובן פונתו: שעכשו כל ההתחלות מפורים. אבל מה שלא סים בפרוש מפורים - מזה מובן: שמרמז עוד איזה פונה בדבריו-הקדושים. ואם פי מי אנכי להשיג רמזותיו הקדושים - אף-על-פי-כן אמרתי ויהי מה, ואם שגיתי, השם יכפר בעדי.

הינו: כי קדשת שמו הקדוש [נחמ"ן], גימטריא פס"ח במקונו. ועכשו כל ההתחלות כשבאין על ציון-הקדוש על ראש-השנה, כי ראש-השנה, הוא לשון ראש והתחלה, ו'פסח' הוא גם-כן 'התחלה'.

וזהו: כי "פורים על שם הפ"ר". ואחר-כך נעשה ראש-השנה. הוא ראשי-תבות: פסח ראש השנה. הינו: ששם נכללין כל התקונים ביחד.

וזהו ענין 'פרה-אדומה', שמטמא טהורים ומטהר טמאים. והינו: כי כשבאים על הבית-עלמין ששם נקברו הרבה מתים, אזי נטמאין שם, וזהו: "מטמא טהורים".

אבל על-ידי שאומרים שם תהלים ותפלות ותחנונים מעמקא-דלבא, ובפרט אלו העשרה קפיטליך שצוה לאומרם על קברו הקדוש, שהם תקון נפלא ונורא מאד, כמבאר בהשיחות - על-ידי-זה "מטהר טמאים" - כי זוכין לתשובה, ולתקן כל הקלקולים, על-ידי הצדיק הזה השוכן שם, ושם עושין התחלה מחדש לכנס בעבודת-השם, שזה בחינת 'פסח', 'יציא-מצרים', לצאת מכל הטמאות, ולזכות ל'קבלת-התורה' מחדש. וכל-זאת זוכין על-ידי 'קדשת הציון הקדוש', שהוא [נחמ"ן] בגימטריא 'פס"ח' וכו'.

ה.

(שיחות-הר"ן קלא)

אמר לי: "כך אמרתי! שעכשו נשמע גזרות חס-ושלום על ישראל, והנה הולכים וממשמים לבוא ימי הפורים האלה (כי התורה הזאת [ח"א י] נאמרה סמוך לפורים). ויהיו ישראל מרקדים וימחאו-כף, ועל-ידי-זה ימתיקו הדינים!"

והזר וכפל דבריו ואמר בפה מלא: "כך אמרתי!"

וכונתו היתה בפשוטו: שיחזקו עצמן לשמח בימי שמחה, כגון 'פורים' ו'חנכה' ו'ימים-טובים' או 'חתנה', וכיצא בזה כל מיני שמחה של מצוות - שיחזקו עצמן בשמחה גדולה, עד שיזכו להתעורר לרקודין והמחאת-כף, ועל-ידי-זה ימתיקו הדינים.

כי כל דברי התורה, "לא בשמים הוא לאמר" (לשון הפתוב דברים ל, יב): "שאיך מי שיכול לזכות לזה להמתיק הדינים על-ידי המחאת-כף ורקודין, בי-אם גדולים בני עליה!" - רק כל אחד מישראל יש לו פח הזה, כשיקים הדברים בפשוטן באמת ובתמימות. (ועי' שם בפנים בתורה י - מובא לעיל).

ו.

(שיחות-הר"ן רצט)

כי חפצו ורצונו היה מאד: שנהיה שמחים בכל השנה כלה, בפרט ב'שמחת-תורה', ו'פורים', ובשבת ויום-טוב.

ז.

(חיי-מוהר"ן נט"ס)

מעשה ח (בספורי-מעשיות) מחכם ותם, ספר קדם פורים שנת תקס"ט (בסוף הספור סים רבנו ז"ל מענין 'עמלק' שהיה חכם. וב'חכמה-ותבונה' סימן יא, אות ב - מפרש כל הספור על 'עשו' ו'עמלק').

ח.

(חיי-מוהר"ן פט)

רבנו ז"ל אמר: "כל סדר הזמנים של כל השנה, ו'הינו: ראש-השנה יום-פורים וכו', ופורים וכו' - בכל זמן וזמן

מאלו הזמנים, אין אני כמו מקדם! [אז ס'קומט די צייט, בין איך נישט דאס וואס פריער].

שבכל אלו הזמנים בכל שנה ושנה, הוא בא על השנה ודעת-חדש לגמרי, ואינו עובד את השם-יתברך באלו הזמנים, עם העבודה שעבד כבר באלו הזמנים בשנים שעברו, ויש לו עבודה חדשה באלו הזמנים. ועבודתו בהם הוא על-פי התורה שנאמר אז.

ט.

(חיי-מוהר"ן צ)

"בפזרים נודע לי נפלאות" - כי בתחלה נתגלה לי ענין של 'פזרים' בקטנות ובהעלם, ואחר-כך עזרני השם-יתברך, ונתגלה לי הענין.

והענין של 'פזרים' שנתגלה אז - היה סתום ונעלם מכל העולמות, רק בעולמות עליונים שהם רחוקים מאד מאד, רק שם יודעים זאת. כי עבודה שלי בפזרים הנ"ל, היה לתקן פגם קרח'.

וכשנתגלה לי זאת, היה רחוק בעיני מאד מה סמיכות יש ל'פזרים' עם 'קרח', עד שעזר לי השם יתברך וכו', ונתגלה לי: שאותיות 'פזרים', הם ראשי-תבות (ויקרא יג, מ"א): "ו'אם מ'פאת פ'ניו י'מרט ר'אשו ק'רח הוא" - בחינת 'קנ"ח' וכו'. (עין לקוטי-מוהר"ן ח"א י, אות ט - שיכות ענין קרח' ל'פזרים').

אחר-כך אמר: "שלא היה יכול לישן כל אותה הלילה שספר זאת, מחמת שהיה מצטער על שגלה זאת!"

ואמר: שנחמתו היתה, כי עדין לא גלה כלל. גם באמת אין פתוב כך בתורה, רק כך בתיב (שם פסוק מא): "ואם

מפאת פניו ימרט ראשו גבח הוא", רק מקדם פתוב (שם פסוק מ): "ואיש כי ימרט ראשו קרח הוא!"

והדברים סתומים ונעלמים מאד. אשרי המחכה לביאת הגואל, אז ישיגו שיחתו הקדושה.

ולקוטי-הלכות, שבת ה, יא: וזה ששמענו מפי רבנו ז"ל (חיי-מוהר"ן צ הנ"ל): "שפעם אחת היו כל עסקו בפזרים לתקן פגם קרח וכו'", עין-שם. פי מלחמת הקון עמלק' שזהו בחינת 'פזרים', ו'תקון מחלקת קרח' - הכל בחינה אחת.

דהינו: שבכח קדשת הנס של פזרים שנעשה בכל דור ודור, נזכה שיתגלה האמת לאמתו בעולם, שלא יהיה עוד כח להקלפה, להעלים ולהסתיר 'שם הצדיק', שהוא 'שם השם' - שזהו בחינת 'הכניעת קרח ועדתו', שהיו 'אנשי שם' (במדבר טז, ב), שחלקו על 'משה', שהוא 'ראש בית האמת'. (עין עוד ב'לקוטי-הלכות', נטילת-ידיים לסעודה ג, ויז; ערך ה, יט).

י.

(חיי-מוהר"ן קטז-רסג)

רבנו ז"ל לא היה שכיח שיעשה 'רקודין', כ"אם בעתים רחוקות מאד, אך בשנת תקס"ג היה מרקד כמה פעמים, כדי להמתיק הדינים ולבטל הגזרות של 'פונקטין'.

הינו: בשמחת-תורה, ובשבת-חנכה, ואחר-כך בפזרים במעדוועדיווקע, ואחר-כך על חתנת בתו. ואמר בעצמו: "בזאת השנה רקדתי הרבה!"

יא.

(חיי-מוהר"ן קנג)

בשנת תקס"ז הנ"ל קדם פזרים, נסע מפה ברסלב, ולא נודע לשום אדם שום פרוש על-פי פשוט על אותה הנסיעה. ונסע אז לנאוורייטש, ורצה לנסע להלן יותר.

וּנְתַעֲכַב שָׁם בַּיָּמִי הַפּוֹרִים בְּבֵית הָרַב דְּשָׁם,
שֶׁהָיָה מְחַתְּנוֹ קֶצֶת. וּמִשָּׁם חָזַר וְנָסַע
לְאוֹסְטְרָהָא וְכוּ' וְכוּ'.

יב.

(ימי-מוהרנ"ת ח"א ג)

בְּאוֹתוֹ הַחֲרָף שְׁנַת תַּקס"ג, הָיוּ הַנְּשׂוּאִין
שֶׁל בְּתוֹ מֵרַת שָׂרָה תַּחֲיָה, עִם
בְּעֻלָּה מוֹרְנוֹ יִצְחָק אֵיזִיק גְּרוֹ-יָאִיר, בְּרֵאשִׁי-
חֹדֶשׁ נִיסָן. וְרַבְּנוּ ז"ל בְּשִׁנְסַע לְמַדּוּדִיבְקַע,
נְתַעֲכַב שָׁם עַד אַחַר הַנְּשׂוּאִין.

וְאֲנִי בְּשִׁמְעֵי זֹאת בְּנַעֲמִירוֹב, אֲזַרְתִּי חֲלָצִי
וְנִסְעֵתִי אֵלָיו לְמַדּוּדִיבְקַע, וּבֵאתִי
אֵלָיו ז"ל בְּיוֹם פּוֹרִים, וַיִּשְׁבַּתִּי אֲצֻלוֹ בְּסַעֲדַת
פּוֹרִים.

וְהוּא ז"ל רָקַד הַרְבֵּה בְּאוֹתוֹ הַפּוֹרִים. גַּם
בַּחֲנֻפָּה בְּאוֹתָהּ הַשָּׁנָה אַחַר הַתּוֹרָה
רָקַד הַרְבֵּה, גַּם בְּשִׁמְחַת-תּוֹרָה בְּאוֹתָהּ הַשָּׁנָה
רָקַד הַרְבֵּה. וְכֵן עַל נְשׂוּאֵי בְּתוֹ הַנַּ"ל רָקַד
הַרְבֵּה.

וְאָמַר אַחֲרֵי-כֵן: "אֲנִי רָקַדְתִּי הַרְבֵּה בְּשָׁנָה
זֹאת" וְכוּ'! - וּכְבָר גְּרַשָּׁם מְעַט מְזֶה
(שיחות-הַר"ן קלא. חיי-מוהר"ן קטז, רסג): שְׂרָצָה
לְבַטֵּל הַגְּזֵרוֹת וְהַפּוֹנְקֵטִין שֶׁנִּשְׁמָעוּ אָז וְכוּ',
כִּי עַל-יְדֵי הַמְּחֵאֵת-כַּף וְרַקוּדִין מְמַתִּיקִים
דִּינִין וְכוּ'. [הַסְּפּוֹר נִמְצָא בְּאַרְיֵכוֹת בְּטוֹבוֹת-זְכָרוֹנוֹת -
מוֹבָא לְהַלְךְ].

יג.

(ימי-מוהרנ"ת ח"א יט)

וְהֵנָּה רַבְּנוּ ז"ל בְּנִסְיַעְתּוֹ הַגְּדוֹלָה (בְּשִׁנְת
תַּקס"ז), הָיָה בְּקַהֲלַת-קֹדֶשׁ נְאוּוֹרִיטְשׁ
בַּיָּמִי הַפּוֹרִים (עֵינֵי חַיֵּי-מוֹהַר"ן קנג - מוֹבָא לְעֵיל).

יד.

(ימי-מוהרנ"ת ח"א כו)

וְהֵנָּה רַבְּנוּ ז"ל נָסַע לְדַרְכּוֹ לְלַעֲמַבְעֵרְג,
וְנְתַעֲכַב שָׁם כָּל הַחֲרָף (שְׁנַת תַּקס"ח)
וְכוּ', וְהֵנָּה בְּאֲמֻצַּע הַחֲרָף בְּהֵיוֹתִי בְּמֵאֵה-לּוֹב,
הוֹדִיעַ לִי חֲבֵרֵי רַבִּי נִפְתָּלִי: שְׂרַבְּנוּ ז"ל רוֹצֵה
לְהַדְּפִים סְפָרוֹ וְכוּ'.

אֲךָ תַּכְּפֵּה הַתַּחֲלָתִי לְחֹשֶׁב מַחְשְׁבוֹת בְּעֵינֶיךָ
הַהַדְּפָסָה, וְהַתַּחֲלָתִי לְסֹדֵר הַקְּדָמָה
וְשַׁעַר וְכוּ'.

אַחֲרֵי-כֵן קָדַם פּוֹרִים, בָּא עֲגָלָה בְּשִׁבְלִי
מִבְּרֶסֶלֶב: שְׂאִסַּע לְשָׁם לְעֶסֶק
בְּתַקוּן הַסְּפָר. שֶׁשָּׁלַח רַבְּנוּ ז"ל מְלַעֲמַבְעֵרְג
אִישׁ אֶחָד, שִׁיִּדְפִים אוֹתוֹ בְּמַדְיָנָה זֹאת.
וּבֵאתִי לְפָנָיו בְּרֶסֶלֶב עַל פּוֹרִים, וְנוֹדַע לִי:
שְׂרַבְּנוּ ז"ל בְּרוֹדְדֵי-הַשָּׁם בְּחַיִּים וְשָׁלוֹם, וְהֵינִי
שְׂמַחִים בְּשִׁמְחַת-פּוֹרִים מְאֹד. וְאֲנִי עֹסְקֵתִי
בְּתַקוּן הַסְּפָר וְסוֹדְרֵתִי הַכֹּל עַל נְכוֹן וְכוּ'.

טו.

(ימי-מוהרנ"ת ח"א צט)

וְאַחֲרֵי-כֵן בַּיָּמִי הַפּוֹרִים (שְׁנַת תַּקפ"ד) שֶׁהָיָה
בְּיוֹם רֵאשׁוֹן, הָיָה מַחֲלַקַת גְּדוֹלָה
פֹּה. וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלְגַּל הַדְּבָר, שֶׁנִּמְצְאוּ
מוֹסְרִים וְהַלְשִׁינוּ עָלַי, עַד שֶׁבָּאוּ פְתָאם
לְבֵיתִי, וְסָגְרוּ וְחָתְמוּ בֵּית הַדְּפּוֹס עִם כָּל
הַפְּלִים, וְעַדִּין הֵיא חֲתוּמָה וְסָגוּרָה וְכוּ'.
הַדְּפּוֹס סָגְרוּ וְחָתְמוּ בְּיוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב שַׁבַּת
קֹדֶשׁ י"ט אֲדָר שְׁנֵי שָׁנָה הַנַּ"ל וְכוּ'.

טז.

(ימי-מוהרנ"ת ח"ב נג)

וְשַׁבְּתָנוּ שַׁבַּת קֹדֶשׁ פְּרִשְׁת זְכוֹר (שְׁנַת
תַּקפ"ב) בְּקַהֲלַת-קֹדֶשׁ פֶּטְרִיקוֹבְקַע
וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה בָּאנוּ עַל יְמֵי הַפּוֹרִים לְכַפֵּר
חַוְעֵדִירוֹבְקַע, וּבָאנוּ לְשָׁם אַחַר חֲצוֹת בְּיוֹם

חמישי תענית אסתר, ונתעכבנו שם לקרא את המגלה, ועמדנו שם אצל ידידנו הרב מרדכי.

בבקר אחר קריאת המגלה, ואנחנו היינו מוכנים לנסע מיד אחר סעדת שחרית לניקולאיב, והיינו מזרזים עצמנו בשעת הסעדה, כדי להגיע לניקולאיב לסעדה של פורים לעת ערב, ובתוך הסעדה שתינו יין, ובשעת השתייה ברך אותי רבי מנדיל, בדרך שאומרים בשעת שתית היין 'לחיים' וכו', והזכיר אז מענין 'ארץ-ישראל': "שנזפה לשתות בארץ-ישראל!"

ותכף נתעוררתי מזה מאד, כי אני לא הזפרתי עדין לפניהם כלל, שאני רוצה בנסיעה זאת לנסע לאדעס, ולנסע משם לארץ-ישראל, ושזה עקר פונת נסיעתי לניקולאיב. ורבי מנדיל מעצמו הזכיר לי 'ארץ-ישראל', והיה זה בעיני לפלא ולשמחת לבב, בפרט בפורים. מן הסתם היה אצלי כל ענין פורים, כדי לבוא לארץ-ישראל. (עיר-שם אות נז).

ותכף שאלתי אותו: "אתה רוצה באמת להיות בארץ-ישראל"? - השיב לי: "הלא אבי הוא יושב עתה בארץ-ישראל, ושמו רבי איצילי שוחט, ובשביל-זה הוא נכסף לארץ-ישראל!"

ונבהלתי מאד מזה: שהשם-יתברך סבב, שאזפה עתה לעמד בבית זה, שאביו הוא בארץ-ישראל ומדברים עכשו בפורים מארץ-ישראל. ועל-ידי-זה נתן שמחה בלבי בעזרת-השם-יתברך.

ותכף ספרתי להם בשמחה: "שאני רוצה עתה לנסע לארץ-ישראל בנסיעה זאת!" - ועל-ידי-זה נעשה שמחה גדולה

בינינו, 'שמחת-פורים'. ושמחנו ורקדנו קצת, כי לא היה לנו פנאי, מחמת שהיינו צריכין לנסע לניקולאיב.

אחר-כך מתוך המשחה והשמחה, ישבתי על העגלה, ולוו אותי בשמחה, ונסענו בשלום לניקולאיב, ובאנו לשם לעת-ערב, בעת שפבר ישבו על הסעדה, ואכלנו שם הסעדה.

בלילה אחר הסעדה, רציתי לילך לר' ליב, אבל היה איזה שרפה שם שנשרף בית אחד, ועל ידי זה לא יכלתי לילך. ושבתנו שם שבת קדש בקהלת-קדש ניקולאיב פרשת כי תשא.

יז.

(בוכבי-אור, אנשי-מוהר"ן ח"ב ד)

רבנו ז"ל היה פעם-אחת בתענית אסתר בקאמיניץ, ונכנס להשוחט ובודק, ויבקש ממנו: "שרוצה ללון אצלו!" - והוא מרב טרדתו בשחיטת העופות והכנה לפורים, דחה אותו ואמר: "אין מקום אצלי!" - והלך רבנו ז"ל מאתו.

ובלילה קדם קריאת המגלה, והבעל-קורא היה השוחט ובודק הנ"ל, הביט על האנשים שבאו לשמע המגלה, שיקח מהם 'מעות מגלה', ראה את רבנו ז"ל עומד ומביט באיזה מגלה, והוטב בעיניו מהות רבנו ז"ל, והתחרט מאד על שלא מלא בקשתו להתאכסן אצלו. והסכים תכף בלב: שאחר קריאת המגלה יקח אותו לביתו.

אבל תכף אחר קריאת המגלה, יצא רבנו ז"ל, ולא ראה אותו עוד. והיה להשוחט ובודק יסורים גדולים, ולא היה יכול לילך לביתו מחמת גדל הצער. ולקח

שְׁנֵי בְנֵי־הַנְּעוּרִים, וְהֵלֶךְ לְחַפֵּשׂ אוֹתוֹ, וְחַפְּשׁוּ
אֶצֶל כָּל בְּעָלֵי מְלוֹן וְהִכְנַסְתֶּם אֹרְחִים, וְלֹא
מִצְאוּ אוֹתוֹ.

וְרַבְּנֵי ז"ל הֵלֶךְ לְאִיזָה אִישׁ קַמְצָן, וְאָמַר
לוֹ: "שִׁיתְּאֲכֹסֶן אֶצְלוֹ, וּבְשִׁבִיל־זֶה
הוּא מְבִטִיחוֹ עֲשִׂירוֹת!" - וְנִכְנַס מְאֹד בְּלִבּוֹ,
וְקִבֵּל עָלָיו תַּכְּף, אַף שֶׁלֹּא הָיָה דָרְכוֹ בְּכַךְ -
כִּי אֹרֵר רַבְּנֵי ז"ל הִתְנוּצֵץ בְּמַחוֹ, כְּאִלּוּ רוּאָה
הָעֲשִׂירוֹת בְּעֵינָיו מִמֶּשׁ וְכוּ'. וְשָׁלַח אֶת בְּתוּ
בְּכָל־פַּעַם, לְהָבִיא מְרַקְחַת וּמִשְׁקָה לְכַבּוּד
הָאוֹרֵחַ.

וְהַשׁוֹחֵט־וּבּוֹדֵק הֵנ"ל רָאָה אֶת הַבְּתוּלָה
הֵנ"ל, הוֹלֶכֶת בְּכַמָּה
פְּעָמִים בַּנ"ל, וְשָׁאַל אוֹתָהּ: "מָה זֹאת אֶצְלְכֶם
וְכוּ"?! - וְסִפְרָה לוֹ. וְהֵלֶךְ תַּכְּף עִם הַבְּנֵי־
הַנְּעוּרִים לְשֵׁם, וְנִכְנַסוּ, וְהֵם עָמְדוּ בַחוּץ,
וְאָמַר רַבְּנֵי זצ"ל: "שִׁיכְנַסוּ גַם הֵם, וְנִכְנַסוּ!"

וְהוֹכִיחַ אוֹתוֹ רַבְּנֵי ז"ל וְאָמַר לוֹ: "הִיתְּבָן
אִיךָ לוֹקְחִים אִישׁ זָקֵן, וּמְרִימִים
אֶת זָקְנֹו, וְשׁוֹחֵטִין אוֹתוֹ בְּסַפִּין פָּגוּם!"

וְאָמַר [הַשׁוֹחֵט]: "מִדּוּעַ בְּסַפִּין פָּגוּם"?! -
וְאָמַר רַבְּנֵי ז"ל: "שֶׁהוּא יִשְׁאֵר פֶּה,
וְיִשְׁלַחוּ אֶת הַבְּנֵי־הַנְּעוּרִים לְהָבִיא אֶת
הַסַּפִּין!" - וְכֵן הָיָה, שֶׁהַסַּפִּין הָיָה פָּגוּם.
וְנִתְעַלְפָה, וְהָעִירוּהוּ.

וְאָמַר לוֹ רַבְּנֵי ז"ל: "שִׁיִּסַּע אֶצְלוֹ עַל רֹאשׁ־
הַשָּׂנֵה!" - וְעֵבֵר זְמַן רַב וְלֹא נָסַע,
עַד שֶׁנִּחְלָה וְקִבֵּל עַל־עֲצָמוֹ שֶׁכְּשִׁיבְרִיא יִסַּע.

וְכֵן גַּם אַחֲר־כֵּךְ לֹא קִיַּם, עַד שֶׁאַשְׁתּוֹ
הִכְרִיחְתּוּ, וְנָסְעָה עִמּוֹ. וְרַבְּנֵי ז"ל צָוָה
עָלָיו: "שִׁיְהִיָּה לוֹ וְדוּיִי־דְבָרִים" וְכוּ'! -
וְכַמְדָּמָה, שֶׁהִכְרַח לְהַתְּפִיט מַחְזָקֶת שְׁחִיטָתוֹ.

יח.

(כּוֹכְבֵי־אוֹר, חֲכָמָה וּבִינָה כּו)

'פּוֹרֵי־"ם' בְּמִלּוּאוֹ כְּזֶה: פ"א, ו"א, ו"ו, רי"ש,
יו"ד, מ"ם - עִם הַתְּבוּת וְהַכּוֹלָל.
בְּמִסְפָּר נו"ן, חִי"ת, מ"ם, נו"ן. (710).

יט.

(כּוֹכְבֵי־אוֹר, חֲכָמָה וּבִינָה מו)

גְּאֻלָּה הִרְאֵשׁוּנָה שֶׁהִיְתָה בְּפִסַּח "בְּחַפְּזוֹן"
(שְׁמוֹת יב, יא; דְּבָרִים טז, ג) בְּלִי שְׁלֵמוֹת
ה'אֲתַעְרוּתָא־דְּלִתְתָּא' - נִתְקַלְקְלָה קַלְקוּל
אַחַר קַלְקוּל, עַד שֶׁנִּתְהַוָּה זֶה לְעַמַּת זֶה
הַחֲרָבָן שֶׁחָל תְּמִיד בְּזֶה הַיּוֹם, כְּמוֹבָא
בְּשִׁלְחַן־עֲרוּף (אַרְח־חִיִּים תַּכַּח, ג): "הַסִּימָן אֲ"ת
ב"ש וְכוּ'".

וְעֵכָשׁוּ כָּל תְּקוּנָתָנוּ עַל הַגְּאֻלָּה הָאַחֲרוֹנָה,
שֶׁמִּזֶּה בְּעֲצָמוֹ יְהִיָּה גַם תְּקוּנָה
הַגְּאֻלָּה הִרְאֵשׁוּנָה, אִךְ עֵכָשׁוּ יְהִיָּה כָּל
הַהֲתַחֲלָה מִפּוֹרֵים, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מְחִיטָה־
עַמְלָק, כְּמוֹבָן בְּדְבָרֵי ז"ל (לְקוּטִי תַנְיִנָּא סִימָן ע"ד;
עֵין לְקוּטִי־הַלְכוֹת, בְּרַפְת־הַרִּיחַ ד, כח).

וְהָעֵקֶר בְּכַח ה'אֲתַעְרוּתָא־דְּלִתְתָּא' שֶׁל
רֹאשִׁי יְחִידֵי־הַדּוֹרוֹת, שֶׁהוּא
אֲדָמוֹר ז"ל, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי ז"ל.
וּבְפָרֵט עַל יְדֵי עֲצָם הַתְּקוּנִים שֶׁנִּתְקַנּוּ בְּיוֹם
הַסְּתַלְקוּתָם (כְּמוֹבָן מִדְּבָרֵי הַקְּדוּשִׁים) שֶׁשְׁנֵי
הַיָּמִים שֶׁל הַסְּתַלְקוּתָם מְכֻנָּיִם לְהִיּוֹת חָל
בְּיוֹם שֶׁחָל בּוֹ פּוֹרֵים (כְּמוֹבָא בְּכַתְב־יַד שֶׁל הָרַב
מִטְשַׁעְרֵין ז"ל הַמוֹבָא לְהַלּוֹן).

וּבְשִׁנְיָהֶם: 'הַגְּדֵלֶת הַהַלּוּלָא' (יּוֹם ל"ג בְּעֵמֶר
הַלּוּלָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי ז"ל),
וְזְמַן שֶׁמְחַתְּנוּ (יּוֹם הַסְּתַלְקוּת אֲדָמוֹר יּוֹם ד' שֶׁל חַג
הַסַּכּוֹת זְמַן שֶׁמְחַתְּנוּ - כְּמוֹ בְּפּוֹרֵים שֶׁהוּא יּוֹם שֶׁמְחַח) -
כִּי בְּכַחֶם הַקְּדוּשׁ וְהַנְּשַׁגְּב, נִצָּא מִבֵּין שְׁנֵי
הָאֲרִיּוֹת דְּסִטְרָא־אַחֲרָא, שֶׁהוּא "זֶה לְעַמַּת

זה" (קהלת ז, יד), ונזכה לבחינת ש"ן המובא בדבריו הקדושים (לקוטי תנ"ך סימן פ"ה), שהוא ראשי תבות ש"בת נ"חמו (נחמת הגאולה), המבון גם לראשי תבות של שמותייהם הקדושים שמעון נחמן, זכותם יגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

זכעת הנני להעתיק דבר נפלא מכתב-היד הרב וכו', מורנו רבי נחמן ז"ל אב-בית-דין-קדוש דקהלת-קדוש טשעהרין, השיך לענין הנ"ל, וזה לשונו:

ענין ספירת העמר בבחינת עגולים וכו', והנה ידוע ענין העגולים: שכל העגולים מסבין ומעגלין סביב נקדת המרכז. והמרכז שבספירת-העמר, הוא הספירה נצח שבנצח, שהיא מאירה ביום כ"ה לספירה. והנה ב"ל"ג בעמר, יום הסתלקות רשב"י ז"ל, מאירה הספירה הוד שבהוד.

והבן: כי ביום שחל ל"ג בעמר הסתלקות רבי שמעון בר יוחאי ז"ל, יחול לעולם יום שני דחל המועד סבות, יום הסתלקות רבנו הקדוש רבי נחמן זללה"ה, אשר מדתו נצח, כידוע מדבריו הקדושים, ושמו בגימטריא נצ"ח.

וכן פורים שעבר הוא גם כן ביום שחל ל"ג בעמר, באשר נתנו הקדמונים הסימן פל"ג (שלחן-ערוך ארבעים שם, א).

ומבאר בכתבים (פרי-עץ-חיים, חנוכה ופורים פ"ו) "דימי חנכה נגד הוד, וימי פורים נגד נצח".

וכמו-כן ל"ג בעמר, הוא תמיד ביום ח"י איר; ויום ב' דחל-המועד סבות (בחוץ-לארץ; ובארץ-ישראל הוא ביום ג' דחל-המועד) גם-כן ביום ח"י תשרי.

כי כל הספירות, ובתוכם גם הספירה הוד שבהוד שמאירה ביום הסתלקות רבי שמעון בר יוחאי ז"ל, מסבין ומעגלין סביב נקדת המרכז של ימי הספירה שהיא נצח שבנצח, אשר היא מדתו של רבנו הקדוש זללה"ה.

ומכל הנ"ל תבין מה שסיים רבנו ז"ל בתחלת הספר (בהתורה "לכו חזו"): "ועכשו" וכו'. וגם בלקוטי-תנ"ך סימן ע"ד גם-כן סיים: "ועכשו וכו'. ודי לחכימא. עד-כאן-לשונו.

ג.

(בוכבי-אור, שיחות-וספורים נז)

רבי יצחק אייזיק יוסף ז"ל (אביו של רבי פינחס יהושע ז"ל מטשעהרין, מהמקרים הראשונים אשר למוהרנ"ת), מאד מאד היה מפלג במעלה.

ופעם-אחת ביום הפורים בעת השתיה, התפאר לפני מוהרנ"ת: "שאינ מתירא עוד מפני היצר-הרע!" - ואחר הפורים למחרתו, נכנס עוד הפעם למוהרנ"ת ז"ל, ושאל אותו מוהרנ"ת: "אם הוא זוכר מה שהתפאר אתמול בעת השתיה!" - והשיב לו: "גם היום אני אומר כן!"

ושמעתי מרבי פינחס יהושע ז"ל, שאמר לו פעם אחת מוהרנ"ת: "אביך היה צדיק, דיין טאטע איז געווען א צדיק!"

ובפורים שנה זו, שהיה מעט מבשם, בא בעצמו למוהרנ"ת ז"ל: ועמד על פתחו, וצעק: "דער רבי, דער רבי, זיין גרויסקייט!" [הרבי, הרבי, גדלתו].

נא.

(טובות זכרונות ה, פזרים הראשון להתקרבותו של מוהרנ"ת ז"ל לרבנו ז"ל, שנת תקס"ג)

בחורף (שנת תקס"ג) נסע אדמו"ר ז"ל עם בתו שרה למעדוועדיבקי להשיאה שם, כידוע לאנשי-שלומו, שהיה החתנה בראש-חדש ניסן (תיי-מוהר"ן קטז; רסג; ימי-מוהרנ"ת ח"א ג).

וכשנסע אדמו"ר ז"ל, לא היה מוהרנ"ת אז בברסלב עד כמה ימים, אז שמע שרבנו ז"ל נסע עם בתו וכו', וזה סמוך הזמן לפזרים, ולבו היה בוער מאד: "איך לא אראה פניו-הקדושים זמן כזה וכו'!"

והוא נסע לברסלב, ומשם נסע לרבנו זל"ה למעדוועדיבקי, ומה שעבר עליו עד שבא לשם, מניעות ויגיעות, וטרדות - אי-אפשר לבאר על גפי הכתב, מהעגלות, ומה שלגים, ומהקרירות.

אך בתענית אסתר לעת-ערב, זמן סמוך לקריאת המגלה, הגיע לכפר הסמוך למעדוועדיבקי, בערך שנים עשר 'ווערסט' לשם.

ורצונו היה מאד: שיהיה לקריאת המגלה אצל רבנו זל"ה - אך ממש ראה: שמן-השמים עכבהו מזה. והיה לו יסורים גדולים, שלא לזה לזה עוד, לחזות פניו-הקדושים בעת קריאת המגלה.

ובהכפר שבא לשם, שמחו מאד על ביאתו לשם, כי נתקבצו לשם תשעה אנשים, ולא היו מנין שלם, ומוהרנ"ת ז"ל השלים המנין בשם. ואחר קריאת המגלה, היה חשקו לפע תקף, שילין בשם אצל רבנו זל"ה, אך הבעל-עגלה לא רצה לפע בלילה.

ואגב אחר תענית מוכרחין לסעד ולאכל קצת, ובפרט פזרים - מצוה משום 'שמחת-פזרים' לטעם, ולא להיות בתענית עוד.

ואחר-כך כשסעד שם, בקש מאנשי כפר הנ"ל: שישכרו לו איזו עגלה תקף למעדוועדיבקי, הגם שיבוא לשם בחצי הלילה, אף-על-פי-כן על-כל-פנים יהיה במקום של רבנו זל"ה. כי כך מובא בלקוטי-מוהר"ן (ח"א ע): "שמה שנסמך ונתקרב למקום הצדיק, שיש לו 'פח' המושך' בחינת 'עפר', חושקין ביותר".

הכלל: שכרו לו בשם איזו עגלה, ונסע בלילה, והגיע לשם בשעה שתיים עשרה, שזה זמן חצות אז. ולא ידע מה לעשות, להיכן יפנס, כי בלילה ישנים בכל בית, וסגורים האכסניות גם-כן, והוא עומד עם החפצים שלו בחוץ, והקר והפפור גם כן אז בחדש אדר עוד לא נפסק.

ונתישב בדעתו: שילך לחפש איזה בית-הפנסת. וגם זה לא ידע היכן הוא, כי הוא לא היה בשום פעם במעדוועדיבקי, וגם לא ידע דירת אדמו"ר היכן הוא.

הכלל: הלבנה האירה אז ליל פזרים ארבעה עשר בחדש, ולקח החפצים שהיו בידים בידי, והלך אנה ואנה. והכיר: שזה מסתמא בית-הפנסת. והלך לשם, וראה שסגור מבפנים, ולא מבחוץ. והבין: שמסתמא לך שם איזה איש, ואפשר השמש בבית-הפנסת שם.

ודפק בהדלת שיפתחו לו שיפנס לשם, ולא רצו לפתח לו מחמת חשש, כי מי יודע מי הוא זה באמצע הלילה.

עד שאמר מוהרנ"ת ז"ל להאיש דשם: שזה בא מדרך רחוק מאד, לנכד הבעל-שם טוב זל"ה, אשר הוא פעת במחניכם להשיא את בתו תחיה בפה.

והאיש הזה, היה שמש בבית-הכנסת הזה, וזקן ומקרב לאדמו"ר זל"ה עוד גם מכבר כשהיה דר שם רבנו זל"ה במעדוועדיבקי. ופתח לו הדלת.

והאיש הלז שאל לו: "מהיכן אתם"? - וענה לו: "מעיר נעמירוב"! - ונזדעזע השמש הזה מאד, ואמר למוהרנ"ת זל"ה: "מהיכן זכיתם לידע מאיש קדוש אלקי כזה"? - כי השמש לא ידע רק מעיר ברסלב, ולא ידע שעיר נעמירוב סמוך לברסלב בלבד.

ואגב בתוך פדי דבור אומר השמש למוהרנ"ת זל"ה: "מה שמכם"? - והשיב לו: "למה תשאלו לשמי"?

וענה לו השמש: "כי אחר קריאת המגלה בערב, הייתי שם בביתו, בעת שישב אדמו"ר זל"ה עוד סמוך לשלחנו אחר הסעודה, והיו שם כמה אנשים אצלו שמחים ומרקדים.

ושמעתי שאמר להם: 'תלמידי יהושע, ששמו 'נתן', רוצה וכוסף לשמח גם-כן פה אתכם, אך הוא יגמר 'שמחת-פורים' ב'שושן-פורים' אם-ירצה-השם! ולא הבינו האנשים דבוריו, ולא הרהיבו לשאול אותו 'מה זה'. - אפשר זה שמכם 'יהושע נתן'?"

ענה לו מוהרנ"ת ז"ל: "שמי 'נתן', ו'יהושע' אפשר שאדמו"ר מתפלל עבורי כך: שהשם-יתברך יושיע לי, שאנצל מפת החולקים".

ואז הבין השמש: שאדמו"ר צפה ברוח-הקדש כזה: שתלמידו הקדוש יבוא על חג הפורים אליו, ומחמת זה קבלו בסבר פנים יפות.

ונטל את החבילה שקורין 'קלימיק' של מוהרנ"ת ז"ל, ואמר לו: "בואו ונלכה לביתי, הסמוך לבית-הכנסת, ונניח בשם ה'קלימיק' שלכם, וגם אתם תשכבו מעט איזה שעה לנוח מטרדת הדרך".

והלך מוהרנ"ת עמו לביתו, אך לישן לא רצה, רק בקש מהשמש להראות לו מקום המקנה היכן הוא, והראה לו, ותכף הלך למקוה.

וכפי ששם בבית-המדרש הזה מתפללים ותיקין, וגם מוהרנ"ת מרגל להתפלל ותיקין, ואצל אדמו"ר ז"ל גם-כן מתפללים בפמה וכמה אנשים וקורין שם המגלה גם-כן, והוא מחמת גדל טרדתו מנסיעתו הכבדה, התישב בדעתו: שיתפלל בבית-המדרש של השמש, וישמע את קריאת המגלה מקדם, ואחר-כך ילך לאדמו"ר בישוב-הדעת לקבלת פני רבו הקדוש. והלך מקדם לבית השמש, לטעם ולאכל קצת, קדם שיבוא לבית רבנו ז"ל.

הכלל: כשבא לאדמו"ר ז"ל, היה [רבנו] באמצע סעודת שחרית של פורים, והיו שם אנשי העיר שהיו מקרבים לרבנו ז"ל. ענה לו אדמו"ר ז"ל: "אתה היית בכפר בערב לקריאת המגלה, ונשמתה היה אצלי בקריאתי המגלה בפה".

וכבד אותו במשקה המשפר, ואמר לו: "הגם שאתה בא מן הדרך, ומסתמא בלילה לא היה לך מנוחה בלבד, אף-על-פי-כן "חייב איניש לבסומי" (מגלה ז): בפשיטות, לקיים מצות 'מחית עמלק בזה'".

ומזהרנ"ת ז"ל עמד לפני רבנו ז"ל באימה וביראה גדולה. אמר לו רבנו ז"ל: "הלא קימת (ישעיה ל, ט): 'והיו עיניך ראות את מוריד', יש לך לשמח גם בזה, עם 'שמחת פורים' ביחד".

וכפי שהרגיש בעצמו: שבעת שיושבים מסבת אנשים לא יוכל לספר עם אדמו"ר כל-כך מה שעבר עליו מנסיעתו הפכה. ואדמו"ר הבין היטב מחשבתו, אף שלא אמר לאדמו"ר את כל-זה.

ענה רבנו ז"ל ואמר לו: "אפשר עוד אתה מבלבב מעט מנסיעתך, ונצרך לך עוד מעט לנופש, תקים (שמות יז, ט): "צא", אף תקים (שם): "הלחם בעמלק".

וכששמע תבת "צא" ו"הלחם בעמלק" - הבין: שלא לחנם אמר לו "הלחם", רק זה ענין פורים' למחית עמלק' במלחמה, הינו: ה'ספקות שבמה, פי 'ספ"ק' בגימטריא 'עמל"ק'. ומאז והלאה נתחזק להתרחק מ'ספקות' אפילו בקדשה. ודי לחכימא, שזה מלחמה גדולה.

והלך לאכסניא שלו, ומחמת שהיה עוד עיף מהנסיעה שלו, ואדמו"ר ז"ל נתן לו כבוד משקה המשפר, ואמר לו: "לך לפוש מעט", וקיים, והניח את-עצמו לישן קצת.

ואחר-כך לעת ערב הלך לבית אדמו"ר, והיו שם כמה אנשי העיר שמחים ומרקדים בנהוג בפורים, ותכף כשראה אותו רבנו זל"ה שנכנס, אמר לו: "שישב אצלו סמוך לו!"

ואמר למזהרנ"ת ז"ל: "עמך יש לי לדבר הרבה, אף לא עתה, והעקר התזכור

מה שדברנו בהתורה "קרא את יהושע" (ח"א ו) מרבי ותלמיד. ולעת-עתה תדע: שאתה התלמיד, הגם שפרוד-השם יש לנו זקנים מפה, גם-כן תלמידים מהגנים, אף מחמת ש'יהושע בן נון נער' (שמות לג, יא), מחמת-זה (שם): 'לא ימיש מתוך האהל'".

הכלל: מזהרנ"ת זל"ה גם-כן רקד עם האנשים שהיו שם, אף לבו היה לב נשפר, מחמת הדבורים של רבנו ז"ל שאמר לו: "לא ימיש מתוך האהל", והוא יודע הפניעות שיהיו לו מן בני-ביתו, בפרט מהנסיעה הזאת בעצמה - כי סוף כל סוף ידעו, שהיה כל הזמן מעת נסעו מביתו, אצל אדמו"ר ז"ל, כי מלתא דעבידא לגלוני, ורבנו ז"ל אמר לו: "לא ימיש מתוך האהל".

הגם שמצד אחד היה לו ענג גדול מזה, כי הבין בעצמו: שזה כל תקון נפשו ונשמתו, אף ידע היטב איך שיעבר עליו מבני-ביתו ומאביו, וגם מבני עירו, ובפרט מחותנו הגאון הצדיק הר' דוד צבי ז"ל, לזאת היה לו שבירת לב.

ובתוך-כך ענה לו רבנו ז"ל בקול-רם בזה-הלשון: "זארג נישט, נאר דו זאלסט זיין פרייליך תמיד, אפילו אז דו וועסט אס-ירצה-השם קומען לביתך!" [אל תדאג, רק תהיה בשמחה תמיד, אפילו כשתגיע אס-ירצה-השם לביתך].

והבין מזהרנ"ת ז"ל: שרבנו ז"ל יודע מחשבות לבו היטב, ונתבייש מאד בפני רבנו ז"ל מזה בעצמו.

ואמר לו אדמו"ר ז"ל, גם זה מהתורה 'קרא את יהושע': "שהבושה היא עקר התשובה, אף צריך להיות 'בקי בשוב'.

ו'בקי ברצא' קימת ברוך-השם, שפאת לפה.
וכעת נצרך להיות 'בקי בשוב' ביותר".

ונתלהב מוהרנ"ת מזה: שרבנו ז"ל לומד
עמו ענין "קרא את יהושע" על
נסיעתו לפה, ועל נסיעתו לחזרה גם-כן.

ואחר-כך הלכו העולם מאת רבנו ז"ל
לביתם, והלך גם מוהרנ"ת
לאכסניא שלו, ולך שמה.

ובבקר אחר תפלתו, תקף הלך לרבנו ז"ל
וזה היה 'שושן פורים', וכשבא
לבית אדמו"ר ז"ל, וגם רבנו ז"ל גמר את
תפלתו, וכבד את מוהרנ"ת ז"ל במעט
משקה ומזונות.

ואמר מוהרנ"ת בקובלנא: "אתודה
לפניכם: כפי שאמרתם כבר עוד
בברסלב (לקויטי-מוהר"ן ח"א י, שאמרה רבנו ז"ל בשנה
ההוא לפני פורים; עין שיחות-הר"ן קלא): "שעל ידי
רקודין והמחאות-כף ממתיקין הדינין!" -
עוד לא יצאתי כל-כך בפורים, לקיים כל-זה
בנכון".

ענה רבנו ז"ל לו בקפידא ובתמיה: "נו,
'שושן פורים' אין אצלך פורים?! - גם
שושן פורים שמו פורים" [שושן-פורים איז אויך
פורים].

[**אבני-ה-ברזל**, התקרבות מוהרנ"ת יב (יש שם עוד
כמה הוספות לספור הזה, עז-שם): בדרך (הנ"ל למעשה-עדיקע)
נפגש עם רבי יודל בכפר אחד, וקרא אז רבי יודל את
המגלה, ובתחלה היה מעין בכונות האר"י זצוק"ל, כי הוא
היה מתפלל עם כונות האר"י על פי צוואת רבנו זצוק"ל,
והגיעו אל בית רבנו זצוק"ל קדם סעדת פורים, ותכף
ישבו לקיים סעדת פורים, ואז אמר לו רבנו זצוק"ל:
"שושן פורים איז אויך פורים" (שושן פורים הוא גם פורים)].

ובתוך כדי דבור אמר לו אדמו"ר: "דברנו
אתמול בפורים מן 'קרא את

יהושע', יש לי עוד לדבר דבר חדש מן
"שלש מצוות שנצטוו ישראל" (סנהדרין כ:)
וכו', ששייך לזאת התורה, אך לא פעת הזמן
לזה".

ואגב נתאספו עוד כמה אנשים לרבנו ז"ל,
וכמעט כל היום הזה עד אחר מנחה
היו שמחים כל-כך, עד שאדמו"ר אמר
למוהרנ"ת ז"ל: "מעתה תדע איך ששושן
פורים הוא גם-כן פורים - הינו: להיות
'הארת מרדכי ואסתר' מאירים לה, שתחדש
בהתורה שקבלו מחדש בפורים, חדושים
חדשים".

והבין מוהרנ"ת ז"ל מזה: שיש לרבנו ז"ל
איזו פונה בזה שאמר לו כך, אך
עוד לא השיג פונתו.

ובשהלכו כל האנשים לביתם, ומוהרנ"ת
גם בן רצה לילך לאכסניא
שלו, אמר לו אדמו"ר: "מסתמא עוד תבוא
לאחר-כך, קדם שתנוח לישן!" - וענה
מוהרנ"ת: "אם-ירצה-השם אבוא לאחר
שעה או שתים בערב קדם שנתני".

וכך היה: שבא לרבנו ז"ל בעת שישב על
משכבו בהטלית-קטן שלו, בלי לבוש
העליון, ואז גלה לו הגמרא (סנהדרין כ:):
"שלש מצוות שנצטוו ישראל" וכו', ששייך
להתורה "קרא את יהושע", ואמר לו: שגם
שלש מצוות אלו, הם בחינת 'תשובה' (המובא
בהתורה הנ"ל).

ושאל מוהרנ"ת ז"ל את רבנו ז"ל: "איך
מרמז בהם תשובה?! - וענה לו
אדמו"ר ז"ל: "זה אמור אתה!" - והלך
מוהרנ"ת לאכסניא שלו, ובדרך הליכתו עזר
לו השם-יתברך, שהבין מדעתו-הקדושה
(כמובא בחיי מוהר"ן ב' מזה באריכות, שאמר לו אדמו"ר:

ואסתר, על-ידי מעשיהם ונהגותיהם, שנהגו אז בחכמה נפלאה ובצדקות נורא ובקדושה גדולה - בזה מראין ומאירין אור-פניהם-הקדושים, שהוא גנוז בתוך המגלה הקדושה, שהוא ספר שלום הקדוש, על-כן על-ידי-זה מאיר עלינו 'הארת-פניהם-הקדושים', שעל-ידי-זה היה תקף הנס וכו'.

נה.

(שיח-שרפי-קדש ח"ג קעה; תמימי-דרך מכתב נד)

פעם בפונים אמרו למוהרנ"ת ז"ל: שרבי נחמן בן מרת חיה בת רבנו שוהה בביתו של רבי מרדכי (הוא העשיר רבי מרדכי רוטנזייט ז"ל): "נחמן שוהה בבית מרדכי" [נחמן שטייט איין ביי מרדכי].

נענה ואמר: "בן הדבר נוהג, שבפונים שוהה נחמן, הוא נשמת הצדיק, אצל מרדכי-הצדיק, ובפסח שוהה הצדיק אצל פסח, וכן בכל יום-טוב" [אזוי איז, פונים שטייט איין נחמן ביי מרדכי, פסח שטייט איין נחמן ביי פסח].

נו.

(שיח-שרפי-קדש הקדש ח"ג תקיב)

פעם לפני תפלת הפנחה של תענית אסתר, נכנס רבי נחמן מטולטשין ז"ל לבית-הכנסת, ומגלת אסתר שלו בידו, והיה שמח מאד בשמחת הפונים הקרבה ובאה.

בשראהו מוהרנ"ת ז"ל, לא מצא הדבר חן בעיניו, ואמר לו בתנועת התעוררות והשתוקקות: "הנה הולכים אנו תכה לומר (בתפלת עגנו שבמנחה): "כי בצרה גדולה אנחנו!" (וכאומר: עדין אין כעת פונים, ואם-כן לשמחה מה זו עושה!?)".

נז.

(שיח-שרפי-קדש הקדש ח"ג תקטז)

מוהרנ"ת ז"ל אמר: "עבודת יום הפונים, קשה עלי הרבה יותר, מאשר

"תוכל ללמד אם תרצה", ומאז חנך רבנו ז"ל אותו לחדש בתורתו, בידוע לאנשי-שלוֹמנו מזה.

ומזה הבין הדבורים שאמר לו מקדם: "שתחדש בהתורה שקבלו בפונים מחדש" - הינו: בהחדושי-תורה של אדמו"ר ז"ל שדבר עמו מענין 'קרא את יהושע' מעת בואו למעדוועדיבקי עד הנה.

נב.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה ז"ל תלמיד מוהרנ"ת, מכתב מיום ערב ראש-החדש אדר ב' תרמ"ג)

צריכין אנו להיות עוסקים במו שעשה אדמו"ר מוהרנ"ת זצוק"ל: "שתכה אחר חגכה, היה עוסק בענין פורים" - פי לפי דברי רבנו ז"ל, עתה הוא התחלה מכל התחלות.

נג.

(אבני-ברזל, שיחות-וספורים ממוהרנ"ת ז"ל יג; שיח-שרפי-קדש הקדש ח"ג תקיא)

ספר מוהרנ"ת ז"ל: פעם-אחת בערב-פונים בתענית-אסתר - צעקתי להשם-יתברך: "הצילני מקלפת המן-עמלק!" - ודומה היה עלי הדבר: כאלו 'המן-עמלק' עומד עלי להבותני ב'מוט-ברזל' [מיט א' דראנג].

נד.

(שיח-שרפי-קדש הקדש ח"ג תקי)

מוהרנ"ת ז"ל אמר: אם מבקשים ומתפללים שלשים יום קדם הפונים: "הצילני מקלפת המן-עמלק!" - אפשר לזכות לראות את מרדכי הצדיק בשעת קריאת המגלה!"

[לקוטי-הלכות, תפלין ו, כז: 'מקרא מגלה', הוא בחינת 'הארת פני מרדכי ואסתר' - כי כשקורין את המגלה ומפרסמין תקף הנס שנעשה על-ידי מרדכי

הַעֲבוּדָה בַּיּוֹם הַכַּפּוּרִים! [די עבוֹדָה פֿון פּוּרִים, איז מיר אסאך שווערער ווי די עבוֹדָה פֿון יום־כּפּוּר].

כי בַּיּוֹם־הַכַּפּוּרִים' - נִמְצְאִים בְּבֵית־הַכִּנְסֹת כָּל הַיּוֹם, וְעוֹסְקִים אִךְ בְּתַפְלוֹת וּבִקְשׁוֹת, וְלֹא אוֹכְלִים וְלֹא שׁוֹתִים. מַה שְּׂאִין כֵּן בַּיּוֹם הַפּוּרִים' - שְׂצָרִיד לְהַרְבוֹת בְּשִׁכְרוּת, בְּשִׁמְחָה וּבִבְאֻכְלָה וּכְוֹ, וְצָרִיכִים אִז לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם עַל־יְדֵי בְחִינַת "עַד דְּלֹא יָדַע". וְהָרִי שְׂקֻשָּׁה הַדְּבָר יוֹתֵר וַיּוֹתֵר.

כת.

(שייח־שרפיי־קדש החדש ח"ג תקיז)

מוֹהַרְנָת ז"ל הָיָה יוֹשֵׁב לְסַעֲדַת פּוּרִים עִם אַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ, וְהָרַב רַבִּי אֶהְרֹן הָרַב דְּבֵרְסֵלַב הָיָה יוֹשֵׁב לְסַעֲדַת פּוּרִים עִם בְּנֵי הָעִיר, כְּדָרֵךְ הַרְבַּנִּים.

פַּעַם שָׂאֵל רַבִּי אֶהְרֹן: כִּיצַד נוֹהֲגִים בְּשִׁלְחָנוּ שֶׁל מוֹהַרְנָת. וּכְשִׁשְׁמַע אוֹדוֹת גְּדֹל הַשְּׁמִחָה שֶׁהִיְתָה שָׁם, הַתַּפְּעֵל וְהַפְּלִיג מְאֹד בְּשִׁבְחוֹ שֶׁל מוֹהַרְנָת.

כט.

(עלים־לתרופה, ד' שימיני תקצ"ב)

וְאִם לֹא הִגְדַּלְתָּ הַשְּׁמִחָה בְּפוּרִים הָעֶבֶר כַּאֲשֶׁר כְּתוּבָה - אִף עַל פִּי כֵן תִּשְׁמַח נַפְשְׁךָ מֵעַתָּה בְּכָל יוֹם, בְּפֶרֶט בֵּימֵי הַלְלוֹ 'יְמֵי אֶדְר וְנִיסָן, שֶׁהֵם יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל, וְעוֹסְקִים בְּמַצּוֹת הַרְבֵּה לְהַכִּין עַל פֶּסַח הַקָּדוֹשׁ.

ל.

(עלים־לתרופה, אור ליום א' תרומה תקצ"ג)

וְעַתָּה בְּנֵי שְׁמַע בְּקוֹלִי לַאֲשֶׁר אָנִי מַצְוֶה אוֹתְךָ" (בְּרֵאשִׁית כז, ח) - וְתִשְׁמַח עֲצָמְךָ בְּכָל מַה דְּאַפְשֶׁר. בְּפֶרֶט כִּי 'יְמֵי אֶדְר' נִכְנָסִין, שְׂצָרִיכִין לְהַרְבוֹת בְּשִׁמְחָה. וְתִתְחִיל

מֵעַתָּה לַעֲשׂוֹת 'אַחֲשׁוּרוֹשׁ שְׁפִיל', וְקַבְּצָן וְעוֹשֶׁר שְׁפִיל, וְקִיץ וְחוֹרֵף שְׁפִיל, וְשָׂאֵר מִיְּמֵי שְׁפִיל וְצָחוּק.

וְגַם מוֹסֵר כְּתוּב זֶה רַבִּי נַחֲמָן, וְכָל אַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ - כָּלָם חוֹבֵה מְטַלֵּת עֲלֵיהֶם: לְהַרְגִּיל בְּשִׁמְחָה, עַל יְדֵי כָּל מִיְּמֵי 'מְלִי־דְשׁוּתָא'. וּבְפֶרֶט בְּפוּרִים בְּעֲצָמוֹ תִּהְיֶה אִךְ שְׁמַח. אוֹן טַאקַע פֶּאָרַט הָאָפּ, פֶּאָרַט אוֹן פֶּאָרַט אוֹן פֶּאָרַט [וּבְכָל זֹאת רַק שְׁמִחָה, בְּכָל זֹאת, בְּכָל זֹאת].

לא.

(עלים־לתרופה, ג' תרומה תקצ"ה)

וְהִנֵּה נִסְכֶּם בְּדַעַתְנוּ: שְׂאֵתְעַכֵּב פֶּה עַד אַחַר פּוּרִים הֵבֵא עָלֵינוּ לְטוֹבָה מִכַּמְּה טְעָמִים. עַל־כֵּן אֶהוּבֵי בְּנֵי שִׁיחִיָּה: אִם תּוֹכֵל לָבוֹא לָפֶה בְּשָׁבוּעַ הֵבֵא עָלֵינוּ לְטוֹבָה מַה טוֹב, וְאִם תּוֹכֵל לָבוֹא עַל פּוּרִים אִם־יִרְצֶה־הַשֵּׁם, נִגִּיל וְנִשְׂיֵשׁ בַּיּוֹתֵר.

לב.

(עלים־לתרופה, ד' תצוה תקצ"ה)

וַיְמִי הַפּוּרִים מִמְשֻׁמְשִׁים וּבָאִים, וְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ יִשְׁמַע זַעַקְתְּנוּ לְמַחֵר בַּיּוֹם תַּעֲנִית אֶסְתֵּר, וְנִזְכָּה לְשַׁפָּךְ לִבְנוֹ כַּמִּים לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, "וְכַעֲשׂוֹתוֹ נוֹרְאוֹת בְּאוֹתָם הַיְּמִים, כֵּן יִפְלִיא חֲסִדוֹ עִמָּנוּ תִּשׁוּעַת עוֹלָמִים" (עַל־פִּי סְלִיחוֹת לְתַעֲנִית־אֶסְתֵּר), וְנִזְכָּה לְשִׁמְחָה בִּישׁוּעָתוֹ מִהֲרָה, בֵּימֵי הַפּוּרִים הַקָּדוֹשִׁים הַבָּאִים לְקַרְאֲתָנוּ לְשָׁלוֹם.

לג.

(עלים־לתרופה, יום ה' תענית אסתר תקצ"ה)

וְאִנִּי מְקוּוֶה לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ: שֶׁנִּזְכָּה לְשִׁמְחָה בְּזֶה הַרְבֵּה בֵּימֵי הַפּוּרִים הַסְּמוּכִים הֵבֵא עָלֵינוּ לְטוֹבָה, מִכָּל־שִׁפְךָ וְכָל־שִׁפְךָ שֶׁזָּכִינוּ לְשִׁמְעַ נִפְלְאוֹת וְנוֹרְאוֹת כַּאֲלֶּה - עַל

לְשִׁשׁוֹן וּלְשִׁמְחָה, וְהִלְכְתִּי בְתַמִּי וְאָמַרְתִּי:
 "בְּרוּךְ-הַשֵּׁם שְׂאֲנִי לֹא שְׁבַרְתִּי הַחֲלוּנוֹת
 בְּבֵית-הַמְדָּרֶשׁ קְדוֹשׁ כְּזֶה, הַנִּקְרָא עַל-שֵׁם
 אֲדוֹנֵנוּ מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ הַנּוֹרָא מְאֹד זְצוּק"ל!"

וְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ הָיָה בְּעֶזְרִי, שֶׁהִתְפַּלְלְתִּי
 קִצַּת בְּשִׁמְחָה, וְקָרִינוּ
 הַמְגִלָּה פְּרָאִי, וְאַחֲרֵיכֵן הִתְחַלְנוּ לְשִׁמְחָה
 קִצַּת, וְהִלְכְתִּי לְאֲבִיו גְּרוּ-יְאִיר לְהוֹדִיעַ לוֹ
 כָּל-זֶה.

בְּתוֹךְ-כֵּן קִבַּלְתִּי מִשֵּׁם הַמְּכַתְּבִים הַנִּזְכָּרִים,
 וְהָיָה לִי פֶחַד קִצַּת לְקָרוֹתֶם, כִּי
 מִי יוֹדֵעַ מַה פְּתוּב בָּהֶם, שֶׁלֹּא יַעֲרַבְבוּ לָנוּ
 חֲסִידֵי-שְׁלֹמֹה 'שְׁמַחַת-פּוֹרִים'. וְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ
 חָמַל עָלֵינוּ, שֶׁהָיָה פְּתוּב בָּהֶם קִצַּת יְשׁוּעוֹת.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְּוֶסַף לָנוּ כַּח בְּחִסְדּוֹ הַגָּדוֹל,
 וְתִהְיֶה-לָּאֵל הַיִּינוּ שְׂמֵחִים
 מְאֹד בְּמַה שֶׁעוֹת בְּיוֹם הַפּוֹרִים הַקְּדוֹשׁ,
 וְרָקְדְנוּ הַרְבֵּה. וְגַם אֲנֹכִי רָקְדְתִּי הַרְבֵּה בְּעֶזְרַת
 הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ. וְהַשִּׁמְחָה שֶׁלָּנוּ עֲתָה בְּפּוֹרִים,
 הוּא חֲדוּשׁ וְיִשׁוּעַת הַשֵּׁם, שֶׁנִּזְכָּה לְשִׁמְחָה
 בְּעַת כְּזֹאת. הַשֵּׁם יִגְמַר בְּעֵדְנוּ שִׁיְהִיָּה סִימָן
 יְשׁוּעָה לָנוּ.

וְלַעֲת-עָרֵב הִלְכְנוּ לְבֵית הַנְּגִידִים, אֲנִי
 וְרַבִּי נִפְתָּלִי גְרוּ-יְאִיר,
 וְנִתְעַכְּבְנוּ אֶצְלָם, וְלֹא אֲכַלְנוּ סְעוּדַת הַלֵּילָה
 כֻּלָּל, כִּי זֶה הָיָה מְכָרַח לָנוּ יוֹתֵר לְדַבֵּר עִמָּם,
 כְּאֲשֶׁר תְּבִינּוּ מַעֲצָמְכֶם.

כְּתַבְתִּי זֹאת, לְמַעַן יִהְיֶה לָכֶם לְזִכְרוֹן,
 וְלִסְפָּר לְדוֹר אַחֲרוֹן אֵת כָּל אֲשֶׁר
 עָבַר עָלֵינוּ בַּחֲרָף הַזֶּה, וּבַפֶּרֶט בְּיַמֵּי הַפּוֹרִים
 הָאֵלֶּה, וּבּוֹדָאֵי הַכֹּל לְטוֹבָה וְכוּ' וְכוּ'.

גַּם יִכְתֹּב לִי בְּפָרוּשׁ מִיַּמֵּי הַפּוֹרִים הָעֶבֶר,
 אִם לֹא הָיָה חֲסִידֵי-שְׁלֹמֹה אֵיזָה הַיָּזָק

פּוֹרִים, וְעַל 'חֲנֻכָּה', וְעַל 'שִׁבְתִּי', וְיִיוֹם-טוֹב'
 וְכוּ' וְכוּ' - אֲשֶׁרִינוּ מַה טוֹב חֲלַקְנוּ וְכוּ'. וְאִין
 נִמְצָא בְּעוֹלָם שִׁיאֲמַר 'אֲשֶׁרִינוּ' עַל חֲלַקוֹ,
 כְּמוֹנוּ.

לד.

(עַל-יָם-לְתַרְוּפָה, אֹר לְיוֹם ג' תְּשׂא תַקְצָה)

מְכַתְּבֶם קִבַּלְנוּ בְּיוֹם א', אַחֲרֵי קְרִיאַת
 הַמְּגִלָּה, וְהָיָה לָנוּ לְנַחַת גָּדוֹל
 וְלְשִׁמְחַת נֶפֶשׁ. וְעַל יְדֵי זֶה הוֹסִיף לָנוּ הַשֵּׁם-
 יִתְבָּרַךְ כַּח לְהִתְחַזֵּק לְשִׁמְחָה בְּפּוֹרִים, בְּתוֹךְ
 צְרוֹת כְּאֵלֶּה, רַחֲמָנָא-לְצַלְךָ מֵעַתָּה.

בַּפֶּרֶט מַה שֶׁעָבַר עָלֵינוּ בְּאוֹתָהּ הַלֵּילָה,
 שֶׁהוּא מוֹצָאֵי שִׁבְתִּי-קֹדֶשׁ הָעֶבֶר
 הַשִּׁיף לְיוֹם א' דְּפּוֹרִים, שֶׁנִּתְקַבְּצוּ אֲנָשֵׁי
 בְּלֵיעַל, וְנִסְבּוּ עַל הַבֵּית-הַמְדָּרֶשׁ שֶׁלָּנוּ,
 וְהָרְסוּ הַדֵּלֶת, וְעָקְרוּ אַרְבָּעָה חֲלוּנוֹת, וְשָׁבְרוּ
 וְהַשְׁלִיכוּ הַלְּאָדָן [הַתְּרִיסִים] לַחוּץ וְכוּ', וְגַם
 הוֹצִיאוּ ה'הַעֲנֵג-לֵיכְטֶעֶר' [הַנְּבָרְשׁוֹת הַתְּלוּיוֹת],
 וְשָׂאֵר הַלֵּיכְטֶעֶר וְהַהַעֲסִים [סוּגֵי מְנוֹרוֹת] וְכוּ'.

וְתַכְּף נוֹדַע לְאֲנָשֵׁי-שְׁלֹמֹנוּ, וְגַם הוֹדִיעוּ לִי
 בְּלֵילָה, אֲבָל מַה יִּכְוֹלְנוּ לַעֲשׂוֹת
 בְּלֵילָה, וְאֶתְמוּל הוֹדַעְנוּ כָּל זֶה לְהַנְּגִידִים
 דְּפָה, וְכֹלֶם חָרוּ אַפָּם עָלֵיהֶם מְאֹד וְכוּ' וְכוּ'.
 וְקוֹיֵנוּ לְהַשֵּׁם שִׁיְתִהַפֵּף לְטוֹבָה, שֶׁדִּיקָא עַל-
 יְדֵי-זֶה יִהְיֶה לָהֶם מִפְּלָא גְּדוֹלָה, וְלֹא יוֹכְלוּ
 לְהַפְּחִידְנוּ עוֹד.

אֲבָל לַעֲת-עַתָּה אֲנִי צָרִיכִין יְשׁוּעָה
 וְרַחֲמִים רַבִּים, כִּי צְרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ
 מִכָּל צַד וּבְכֹלֶל וּבַפֶּרֶט. וּמֵאֲלֵיכֶם תְּבִינּוּ גָּדֹל
 הַנַּחַת שֶׁהָיָה לָנוּ בְּיוֹם פּוֹרִים בְּבִקְרָה, עַד
 שֶׁבְּכִיתִי בְּדַמְעוֹת מוֹגְדֵל הַצֶּעֶר שֶׁנִּגַּע עַד הַנֶּפֶשׁ.

אֲךְ "חֲסִדֵי ה' לֹא תִמְנוּ" (אֵיכָה ג, כב) - שֶׁנִּתְּנָן
 לִי כַּח לְהִתְחַזֵּק עַל-פִּי דְרַבִּי עֲצוּתוֹ
 הַקְּדוּשׁוֹת, עַד שֶׁהַפְּכִיתִי קִצַּת הַיָּגוֹן וְאִנְחָה

בביתי, או אצל אחד מאנשי-שלוֹמנו, הכל יודיע לי באר היטב וכו'.

באומאן על ערב ראש חֹדש ניסן הבא-עלינו- לטובה.

לה.

(עלים-לתרופה, ד' תצוה תקצ"ו)

השם-יתברך ירחם, ויושיענו מהרה, בכח וזכות ימי הפורים הקדושים הממשמשין ובאין לקראתנו לשלום, שגזקה להנצל מכל שונאינו ורודפינו חנם.

לח.

(עלים-לתרופה, ב' תצוה תקצ"ח)

ובקרוב נתועד בעזרת-השם-יתברך, כי כפי הנראה אהיה על שבת הבא-עלינו-לטובה, ובימי הפורים הבאים-עלינו- לטובה, בברסלב.

לו.

(עלים-לתרופה, ב' פקודי תקצ"ו)

קבלתי מכתבך ביום תענית אסתר, בעת שנתקבצו אלי כמה אורחים מאנשי-שלוֹמנו. וטרדת הפורים היתה עלי, גם חשש מאימת השונאים פידוע לה, השם-יתברך ירחם, ו"מפחד אויב תצר חיי" (תהלים סד, ב).

לט.

(עלים-לתרופה, יום א', פורים תקצ"ח)

בשעה זאת אחר גמר קריאת המגלה, קבלתי מכתבו, והיה לי לנחת גדול וכו'.

עתה אודיעך בני חביבי עם כל אנשי-שלוֹמנו, נפלאות חדשות: כי בלילה הזאת אחר שזכינו לשמח פראוי, וגם אני תהלה-לאל רקדתי הרבה ביום שבת קדש, ובלילה העבר. והנחתי לישן אחר חצות לילה, ולא יכלתי לישן.

ואף-על-פי-כן קריתי מכתבך היטב, והיה לי צער גדול אז עד הנפש, אף בדרכי עצות אמתיות ותמימות נפלאות ועמקות של 'בעל העצה האמתי' - הם חזקוני ואמצוני, להגביר 'שמחת-פורים' על כל הנ"ל. ותהלה-לאל שמחנו קצת בפורים, ובשבת שאחריו, ודברנו דברי אמת הנובעים ממעיני הישועה. ומעט מהם תשמע ממזכר כתב זה.

אחר-כך בערך ג' שעות אחר חצות בא לביתי איש אחד אשר מסר אותי במפרסם, ובא בבכייה רבה ועצומה בקדה וכריעה והשתחויה. ובתחלה שלח אלי את המלמד שלו, ידידנו רבי יצחק הכהן בן רבי יודיל, והקיץ אותי, וספר לי שכבר הוא בביתי התחתון, ובוכה לפני הצדקת מרת אדיל תחיה, כי אשתו נחלשה מאד עד למות. וכן היה כי בשעה זאת נפטרה.

לז.

(עלים-לתרופה, ה' ויקרא תקצ"ז)

ורצוני להיות על שבת פרשת צו הבא-עלינו-לטובה בטירהאוויצע, אף מחמת ימי הפורים, וגם כי הדרך מקלקל קצת, יכול להיות שאתעבב גם בשבת פרשת צו בטשעהרין, ואזי אהיה בחסדו יתברך

אך הוא בעצמו עם בנו החתן, עלו אחר כך לבית העליה שלי, ותכף בבואו, נפל על רגלי ונשק אותם בכח גדול, עד שאני מרגיש כח הנשיקה ברגלי. וכן עשה כמה וכמה פעמים, שנפל על רגלי ונשקם

הרבה, ובקש ממני מחילה בבכייה בדמעות זולגות, ואמר: "חטאתי! כל המסירות היה עליידי, מה אעשה, תמחלו לי!"

ונתן לי שני רובל פסף על פדיון. ובכה: "שאיך לו יותר לתן", והבטיח: "אם יוכל לתקן מה שקלקל, בודאי יתקן להשתדל לטובתי בכל כחו!" - ואמר: "שגם היום אני יכול לכנס לפה".

יתר מזה אי אפשר לבאר הכל, "לכו חזו מפעלות ה'" (תהלים מו, ט) - מי יתן שכן יזכו כל המתנגדים, לפי אותי לטובתם הנצחית. ודרכי השם נעלמים מאד מאד, "גדלים מעשי ה'" (שם קיא, ב), "מאד עמקו מחשבותיו" (שם צב, ו), שמחו אחי ורעי בישועת השם.

עד הנה לא עזבונו רחמי וחסדיו, בן יוסיף בכפלי-כפלים, להראות לנו חסדו, וישועתו יתן לנו, הכל בכח הזקן הקדוש, חסד שפחסדים, שמחו בהשם ובצדיקיו הקדושים, בפרט עתה בפורים, זמן שמחה לכל, פורים אין לאנד, פורים אין לאנד [פורים בארץ, פורים בארץ].

אין פנאי להאריך, כי עדין לא התחלתי לקיים: "מצות לבסומי בפוריא" (מגלה ז), מי יתן שאזכה לקיים פראוי ולשמח פראוי, עד שגזפה להמשיך בחינת "ק'מו וקבלו" (אסתר ט, כז) מחדש.

מ.

(עלים-לתרופה, א' תשא תקצ"ט)

"אורה ושמחה וששן ויקר" (אסתר ח, טז), לכבוד בני חביבי וכו'. כי מי יאמין לשמועתנו: שאנשים כמותכם בדור הזה, יזכו לדבר כה, ולהתגעגע כה לקדשת פורים' וכו'.

ובאמת: כה הוא המדה, וכך יפה לכלנו. וכאשר תהלה-לאל דברנו הרבה בזה בשפת-קדש העבר, כאשר ישמע מעט מפי וכו'. ויותר מזה תוכלו להבין מפי ספריו הקדושים, ובפרט מהתפלה (לקוטי-תפלות ח"ב לז) שכתבתי בחסדו על התורה (ח"ב עד): "שפורים הכנה לפסח" - "מי שמע כזאת, מי ראה כאלה" וכו' (ישעיה סו, ח).

השם-יתברך ישמח אתכם ואותנו בשמחת-פורים, וישמע צעקתנו, ויושיענו מהרה למען שמו, נגילה ונשמחה בישועתו" (שם כה, ט).

מא.

(עלים-לתרופה, ד' ויקרא ת"ד)

והשם-יתברך יזכנו לשמח בשמחת-פורים' הבא-עלינו לטובה. ונזכה שיהיה "פורים הכנה לפסח" וכו' (לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד). וכל-זה מרמז בדברינו הנ"ל: שדברנו מתחלה מ'ציאת-מצרים', ואחר-כך מענין "תרגול המנקה באשפה" (עבודת-זרה ד. עין לקוטי-הלכות, פריקה וטעינה ד, יג) - שגם זה יקר בעיניו יתברך.

והוא כל ענין פורים, שהוא מפלת המן ועמלק, שעומד בכל דור ודור בכל עת ובכל יום, על כל אחד ואחד, להפילו חסו-ושלום, ולהחליש דעתו מאד, כמו שכתוב (דברים כה, יח): "אשר קרה בדרך, ויזנב בה כל הנהשלים אחריה" וכו', והשם-יתברך בעצמו לוחם עמו עליידי צדיקיו האמתיים, בכל דור ובכל זמן, ומהפך הכל לטובה.

כאשר אנו רואים בדור העני הזה, שהאיר עינינו בחדושי-תורות כאלו, עד שגם אנו יכולין למצא ולהבין עצם חסדו יתברך בלי שעור, ו"עדין חביבותה גבן" (שבת פח. גטין לו: וכו' וכו').

מב.

(עלים-לתרופה, ג' תזריע ת"ר)

וּתְהִלָּה-לְקַל הָיָה לָנוּ פּוּרִים שֶׁל שְׁמֹחָה' בְּשִׁעֵה־רִין. וְדַבַּרְתִּי תְהִלָּה- לְאֵל הַרְבֵּה מ'אֲמוֹנַת־הַקְּדוּשָׁה, עַד שָׂרְבָם כְּכֹלם זָלְגוּ עֵינֵיהֶם דְּמַעוֹת הַרְבֵּה, בְּתוֹךְ הַשְׁמֹחָה וְהַשְׁתִּיָּה הַקְּדוּשָׁה שֶׁל פּוּרִים. אוֹן טֹאקַע פָּאָרְט 'אֲשֵׁרִינוּ' [וּבְכֹל זֹאת 'אֲשֵׁרִינוּ'] .

מג.

(עלים-לתרופה, יום ד' טו"ב אדר תר"א)

מִכְתָּבָךְ קִבַּלְתִּי בְיוֹם ו' עֶרֶב שַׁבַּת קֹדֶשׁ עִם הַיּוֹדֵגָפֶן, וְנִהְיִיתִי מְאֹד. וְהַזְכִּיר אוֹתִי מַעֲנֵן 'פּוּרִים' בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה: "שְׁמֹפּוּרִים נַעֲשֶׂה פָּרָה" וְכוּ' (לְקוּטֵי־מוֹהֲרָן ח"ב ע"ד).

וְדַבַּרְתִּי מִזֶּה עִם רַבִּי נֶתָן הַנ"ל: שְׂכַמָּה אָנוּ צָרִיכִין לְהוֹדוֹת לַהֲשֵׁם־יִתְבָּרַךְ, שְׁנִתְגַּלּוּ בְדוֹר הַזֶּה נִפְלְאוֹת כְּאֵלֶּה, שְׂבִאֲגַרְת קָטָן כְּזֶה, מְזָכֵר סוּדוֹת נוֹרְאוֹת כְּאֵלֶּה: "שְׁפּוּרִים הִכְנָה לְפִסַּח" וְכוּ'.

וּבִאֲמַת הוּא נִפְלְאוֹת־הַשֵּׁם, וְצָרִיכִין לְהַזְכִּיר עֲצָמוֹ בְּכָל־פַּעַם מִחֻדָּשׁ: הַחֶסֶד הַגָּדוֹל וְהַנִּפְלָא שְׁעָשָׂה הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עִמָּנוּ עַל־יְדוֹ ז"ל, לְגַלּוֹת לָנוּ תוֹרַת חֶסֶד כְּאֵלֶּה וְכְאֵלֶּה, כִּי נוֹרָא הוּא אֲשֶׁר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה עִמָּנוּ. וְאֵין פְּנָאֵי עֵתָה לְהֶאֱרִיךְ בְּזֶה.

וְאַחֲרֵי־כֵן קִבַּלְתִּי בְיוֹם הַפּוּרִים בִּבְקָר קֹדֶם הַתְּפִלָּה, הַסֵּף שֶׁשָּׁלַח, יִשְׁלַם ה' פִּעְלוֹ וְכוּ', וְגַם מִכְתָּבוֹ וְהַמְשָׁלוֹח־מְנוֹת.

גַּם אֶתְמוּל שְׁמַעְתִּי קֶצֶת: שֶׁנִּשְׁמַע בְּטוֹלְטִישׁוֹן, שְׁהֵייתֶם שְׂמֵחִים הַרְבֵּה בְּשׁוֹשֵׁן פּוּרִים, וְהָיָה לָנוּ לְנַחַת. עֵתָה בְּנֵי חִזַּק וְאַמֵּץ לִילְךָ בְּדַרְכֵי ז"ל, וְלִשְׁמַח

בִּישׁוּעָתוֹ תָּמִיד. וּפְרַשׁ שִׁיחַתְךָ בְּכֹל יוֹם וְכוּ', וּשְׂאָר כָּל הַיּוֹם יִהְיֶה בְּשִׂמְחָה.

מד.

(עלים-לתרופה, ב' תרומה תר"ב)

הַקִּמַּח קִבַּלְתִּי אוֹר לְיוֹם ה', וְהָיָה לִי לְנַחַת וְלִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ. אִם־יִרְצֶה־ הַשֵּׁם עַל פּוּרִים, יִשְׁלַח עוֹד הַפַּעַם קִמַּח יְפֵה לְשִׂמְחַת־פּוּרִים, וְלִכְבוֹד שַׁבַּת שְׂאֲחָרָיו. מִי שֶׁהַשְׁמֹחָה בְּמַעוֹנוֹ, יִשְׁמַחְנוּ בְּשִׂמְחַת־פּוּרִים וּבְשִׂמְחַת שַׁבַּת וְיוֹם־טוֹב' תָּמִיד וְכוּ'.

וְיָמֵי הַפּוּרִים וְיָמֵי הַפִּסַּח מִמְשֻׁמְשִׁין לְבוֹא. ו"פּוּרִים הִכְנָה לְפִסַּח" וְכוּ' (לְקוּטֵי־ מוֹהֲרָן ח"ב ע"ד) - וְהַכֹּל נֶאֱמַר גַּם עָלֶיךָ וְעַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּפִרְטִיּוֹת. וְלֵהֲשֵׁם הַתְּקִנָּה, שְׁנוֹפָה לְזַמֵּר בְּשִׂמְחָה: "שׁוֹשַׁנֵּת יַעֲקֹב צָהֲלָה וְשִׂמְחָה".

מה.

(עלים-לתרופה, ערב פורים תר"ב)

וּכְהַיּוֹם תִּשְׁוֹקְתָךְ הַטּוֹבָה אֲלֻצוֹנִי, לְהַכִּין מִכְתָּב זֶה עַל הַסַּפֵּק, אוֹלֵי יְזַמִּין הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עוֹבֵר אֶרֶח, שִׁיגִיעַ לָךְ אֲגַרְת הַזֶּה בְּפּוּרִים הַקְּדוּשׁ הַבְּא־עֲלִינוּ־לְטוֹבָה - כְּדִי לְשַׁמַּח נִפְשֶׁךָ הַנִּיאָנְחָה מְאֹד, כְּאֲשֶׁר יִדְעֵתִי מִכְּאוּבָךְ מֵרְחוֹק.

וּכְעַת אֵין פְּנָאֵי לְהֶאֱרִיךְ יוֹתֵר. וּבְפִרְט כִּי בְּטַחְתִּי בַּהֲשֵׁם, שְׁעֵתָה בּוֹדָאֵי תִשְׁמַח אֶתָּה שֵׁם וְאִנְחָנוּ פֵּה, בְּשִׂמְחַת־פּוּרִים הַבְּא־עֲלִינוּ־לְטוֹבָה, "נִגְיִלָה וְנִשְׁמַחָה בִּישׁוּעָתוֹ".

וּתְהִלָּה־לְאֵל, קִיִּמְנוּ הַיּוֹם מְצוֹת מִיִּלְהָ כְּרָאוּי, בְּעִזְרַת־הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ וְכוּ'. אוֹן טֹאקַע פָּאָרְט הָאֵפ, בְּפִרְט פּוּרִים גִּיט, פּוּרִים גִּיט [וּבִאֲמַת בְּכֹל זֹאת שְׁמֹחָה, פּוּרִים מְגִיעַ, פּוּרִים מְגִיעַ].

וְהָיָה זְמַן הַמְּנַחָה הַגֵּיעַ, וְצָרִיכִין לְהַכִּין עֲצָמוֹ לְקְרִיאַת הַמְּגִלָּה הַקְּדוּשָׁה, וְלַעֲשׂוֹת בְּעָרֵב שְׂמַחַת סְעֻדַת בְּרִית מִלְּחָה.

הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמָיו יוֹשִׁיעֵנו, שְׂיִהְיֶה הַכֹּל עַל נְכוֹן פְּרָצוֹנוֹ הַטּוֹב, שְׁנִזְכֶּה לְהַרְגִּישׁ 'תִּקְוָה הַגַּם שֶׁל פּוּרִים', גַּם אֲצִלְנוּ עִתָּה בַדּוֹר הַזֶּה, אֲצִל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְלִשְׂמַח בְּשִׂמְחַת־פּוּרִים, וּבַפֶּרֶט בְּשִׂמְחַת מַצּוֹת מִלְּחָה הַקְּדוּשָׁה.

שְׂיָקִים (מְגִלָּה טז: עַל אֶסְתֵּר ח. טז): "לִיְהוּדִים הִיָּתָה אוֹרָה" - זו תּוֹרָה. "וְשִׂמְחָה" - זֶה יוֹם־טוֹב. "וְשִׂשׁוֹן" - זו מִלְּחָה. "וַיִּקְרַ" - אֵלּוֹ תַפְלִין. וּבַחֲסֵדוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאַרְתִּי זֶה הַמְּאָמֵר חַז"ל (עֵינֵי לְקוּטִי־הַלְכוּת, תַּפְלִין ג. כה; תַּפְלִין ז. י). "מָה אָשִׁיב לָהּ" וְכוּ' (תַּהֲלִים קטז, יב), "חֲסֵדוֹ גָּבַר עָלֵינוּ, וְאַמַּת ה' לְעוֹלָם" (שָׁם קיז, ב).

מו.

(עָלִים־לְתַרוּפָה, יוֹם ה' פּוּרִים תר"ב)

וְהַיּוֹם כָּבֵד מְסֻרְתִי אַחַר קְרִיאַת הַמְּגִלָּה, הָאֲגֵרַת הַנֶּ"ל וְכוּ'. וְהַיּוֹם־גָּפֶן קַבְלַתִּי, וְעַדִּין הוּא חֲתוּם. הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ יַעֲזָרֵנוּ, שְׂיִשְׂמַח אוֹתִי, שְׂיִהְיֶה "יַיִן הַמְּשֻׁמַּח" (בְּרִכוֹת לה. יומא עו: סְנֵהֲדִרִין ע. לְקוּטִי־מוֹהֲרֵ"ן ח"א יב, ד; ח"א מא).

וּמִכְתָּבָךְ עִתָּה קַבְלַתִּי, וְהַחֲיָה אוֹתִי מְאֹד מְאֹד, בְּמָה שְׂאֵתָה מְרַגֵּישׁ יִקְרַת הַתַּפְּלוֹת, וּבַפֶּרֶט הַתַּפְּלָה הַשְּׂיֻכָּה עִתָּה לְפּוּרִים (לְקוּטִי־תַפְּלוֹת ח"ב לז).

וְתַהֲלָה־לָּאל כָּבֵד הָיָה לָנוּ אֶתְמוּל סְעֻדַת בְּרִית מִלְּחָה, בְּעָרֵב אַחַר הַמְּגִלָּה, וְשִׂמְחָנוּ בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת שְׁנַתִּי־סָדָה עָלֶיךָ הַתַּפְּלָה הַנֶּ"ל, שֶׁהוּא (לְקוּטִי־מוֹהֲרֵ"ן ח"ב עד): "פּוּרִים הִכְנֶה לְפִסְחָה, לְהִיּוֹת נִזְהָר מִמְּשֻׁהוֹ חֲמִץ".

וּבַחֲסֵדֵי־הַשֵּׁם יֵשׁ בְּמַחְשַׁבְתִּי הַרְבֵּה, בְּעֵינַי ה' מְשֻׁהוֹ הַזֶּה - כִּי עִמָּךְ עִמָּךְ הוּא מְאֹד מְאֹד, וְהַכֹּל יִכּוֹלִין לְהַבִּין אֵיךְ הַכֹּל תִּלְוִי בְּמְשֻׁהוֹ, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַאֲרִיךְ בּוֹ, כִּי גַם בְּמַחְשַׁבְתִּי עַדִּין לֹא נִתְבָּרַר כְּרֵאוֹי, מִכָּל־שִׁבּוֹן לְאֶמְרוֹ וּלְגַלוֹתוֹ. "חֲסֵדִי ה' כִּי לֹא תִמְנֹו" וְכוּ' (אֵיכָה ג. כב). "שׁוֹשַׁנַּת יַעֲקֹב צִהְלָה וְשִׂמְחָה" וְכוּ'.

וְתַפְרָס בְּשִׁלּוּם וְכוּ', וְכֹל אֲנִשֵּׁי־שִׁלּוּמָנוּ בְּאַהֲבָה רַבָּה, וְתֹאמֵר לָהֶם: "שְׂיִשְׂמַחוּ וַיִּרְקְדוּ בְּפּוּרִים וְתִמְיֹד!" - וְעַל־יְדֵי־זֶה יִמְתִּיקוּ הַדֵּינִים. כִּי "הַהוּא רוֹחָא נָשִׁיב בְּשִׁית פְּרָקִין" וְכוּ' (תַּקוּנֵי־זֵהָר נא: לְקוּטִי־מוֹהֲרֵ"ן ח"א י. ו), וְאֶלְמָלָא לֹא אֲתִינָא לְעֵלְמָא וְכוּ', אֲשֶׁרִינוּ וְכוּ'. אוֹן טַאקַע פְּאָרְט הָאֵפ תִּמְיֹד, בְּפֶרֶט אוֹם פּוּרִים [וּבְאַמַּת בְּכֹל זֹאת שְׂמַחָה תִּמְיֹד, וּבַפֶּרֶט בְּפּוּרִים].

מז.

(עָלִים־לְתַרוּפָה, לֵיל ו' עָרֵב שַׁבַּת קֹדֶשׁ תְּצַוֶּה תר"ג)

וְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ יוֹשִׁיעֵנוּ בְּכֹל מָה שְׂאֵנוּ צָרִיכִים לְהוֹשִׁיעַ. וְ"נְגִילָה וְנִשְׂמַחָה בִּישׁוּעָתוֹ", בְּפֶרֶט בִּימֵי פּוּרִים הַמְּשֻׁמְשִׁין לְבוֹא לְחַיִּים טוֹבִים וְלִשְׁלָוִם.

מח.

(עָלִים־לְתַרוּפָה, אוֹר לְיוֹם ג' צו תר"ג)

לְעֵת־עִתָּה צָרִיכִין לְבַקֵּשׁ מִהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ: שְׂיַעֲזָרֵנוּ לְצוּם תַּעֲנִית אֶסְתֵּר כְּרֵאוֹי, וְלַצֶּעֶק וְלַזֶּעֶק וְלְהַתַּפְּלָל כְּרֵאוֹי, "וְלִשְׁפֹךְ לִבְנוֹ כַּמִּים נִכַח פְּנֵי ה'" (אֵיכָה ב. יט) - עַדִּי נִזְכֶּה שְׂיַעֲזָרֵנוּ וַיַּעֲזָרֵנוּ וַיִּשְׁעֵנוּ, יִשׁוּעוֹת שְׁלֵמוֹת מְהֵרָה, עַד נִזְכֶּה לְקַבֵּל יְמֵי הַפּוּרִים בְּשִׂמְחָה רַבָּה כְּרֵאוֹי.

וְאֵיךְ שֶׁהוּא תַהֲלָה־לָּאל, יֵשׁ לָנוּ בְּמָה לְשִׂמְחָה, יֵשׁ וַיֵּשׁ תַהֲלָה־לָּאל חַי, מָה

שֶׁהַבְּדִילָנוּ מִן הַתּוֹעִים בְּכָל הַבְּחִינּוֹת. בְּכָל יוֹם אֲבָרְכְךָ עַל זֶה מְלֵא רַחֲמִים. וְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ יִשְׁמַח אוֹתְךָ וְאוֹתָנוּ בְּשִׂמְחַת-פּוֹרִים, "נִגְיֵלָה וְנִשְׁמַחָה בִּישׁוּעָתוֹ".

מ.ט.

(עֲלִים-לְתְרוּפָה, יוֹם ד' תַּעֲנִית אֶסְתֵּר תר"ג)

מָה נִכְבַּד הַיּוֹם, שֶׁקִּבַּלְתִּי שְׂמוּעָה טוֹבָה, שֶׁתְּהִלָּה-לְאֵל כָּבֵד נִגְמַר עִסְקָנוּ. "מָה אָשִׁיב לָהּ" וְכוּ', "אֵלּוּ פִּינוּ מְלֵא שִׁירָה" וְכוּ'. וְתְהִלָּה-לְאֵל שֶׁהִגִּיעָנוּ הַיְדִיעָה טוֹבָה בְּמוֹעֵדוֹ וּבְזִמְנוֹ, בְּזִמְן שָׁשׂוֹן וְשִׂמְחָה, "וּמִשְׁתָּה וַיּוֹם טוֹב" לַיהוּדִים.

כֵּן יְהִי הַשֵּׁם עִמָּנוּ, שֶׁנִּזְכָּה לְשִׂמְחָה בִּישׁוּעָתוֹ, בְּפּוֹרִים הַזֶּה הַבְּא־עֲלֵינוּ-לְטוֹבָה, וּבְכָל הַמּוֹעֲדִים הַבָּאִים לְקִרְאָתָנוּ לְשָׁלוֹם, וַיִּשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ דַּעַת אֱמֶתִי, אִיךָ לְהוֹדוֹת וּלְבָרְכוֹ תָמִיד בְּשִׂמְחָה, "כַּעַל כָּל אֲשֶׁר גָּמְלָנוּ בְּרַחֲמָיו וּכְרַב חֶסְדָּיו" (ישעיה סג, ז), "מְלֵא פִי תְהִלָּתוֹ" וְכוּ'.

וְהַשֵּׁם הַטוֹב יִגְמַר בְּעֵדְנֵנוּ, וַיַּעֲרַב לָכֶם וְלָנוּ 'שִׂמְחַת-פּוֹרִים', וְתִזְכָּה לְשִׂמְחָה בְּזֶה בְּעֵצְמוֹ, שֶׁאַתָּה זוֹכָה בְּפּוֹרִים לְעִסְקָ בְּהַמְשַׁכַּת תּוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה בְּעוֹלָם - שֶׁזֶהוּ עֵקֶר בְּחִינַת "קִימוֹ וְקַבְּלוֹ" (אֶסְתֵּר ט, כז) שְׂעוּסָקִים הַצְּדִיקִים בְּכָל דּוֹר, בְּפֶרֶט בְּפּוֹרִים.

הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ יִזְכָּה אוֹתְךָ וְכָלֵנוּ: לְזִכּוֹת בְּפּוֹרִים הַזֶּה, לְקַבֵּל עָלֵינוּ 'קִיּוּם הַתּוֹרָה מִחֻדָּשׁ', לְקַיֵּם: "קִימוֹ מָה שֶׁקִּבַּלְנוּ כָּבֵד" (שְׁפָת פָּחַ). וְכוּ'.

וְעַתָּה תִּבִּין מִחֻדָּשׁ: שֶׁאֵין שׂוֹם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם, וְשִׁגְם אֲנִי וְאַתָּה וְכָלֵנוּ, צְרִיכִין לְהִתְחַזֵּק בְּשִׂמְחָה גְּדוּלָה בְּלִי שְׂעוּר בְּכָל יוֹם, וּבְפֶרֶט בִּימֵי שִׂמְחָה, וּבְפֶרֶט בְּפּוֹרִים.

וְזֶה עַתָּה אֲצַלִּי כָּל 'פּוֹנֵת פּוֹרִים' - כִּי עֵקֶר הַכְּנַעַת עִמְלָק יִמַּח-שְׁמוֹ, הִיָּה עַל-יַדִּי "וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגִבֵּר יִשְׂרָאֵל" (שְׁמוֹת יז, א), "בְּזִמְן שִׂישְׂרָאֵל מִסְתַּכְּלִין כָּלִפִּי מִעֲלָה" (רַאשֵׁי-הַשָּׁנָה פ"ג מ"ח) - דְּהִיָּנוּ: שֶׁמֹּשֶׁה רִבְּנוּ הָרִים יָדָיו וְרִמְזוּ לָהֶם לְהִסְתַּכֵּל כָּלִפִּי מִעֲלָה.

כִּי 'עִמְלָק', הוּא קִלְפָה קָשָׁה כָּל-כָּפֹד, שֶׁכָּלוּל מִכָּל הַקְּלָפוֹת וְהַסְטֵרָא-אַחֲרָא, שֶׁכָּשָׁהוּא מִתְּפַשֵּׁט וּמִתְגַּרְהַ בִּישְׂרָאֵל, אִי-אֶפְשָׁר לְהַצְדִּיק לְדַבֵּר וּלְהוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל, כִּי אִם מָה שֶׁמֵּרִים יָדָיו וּמְרִמְזוּ לָהֶם: "הִסְתַּכְּלוּ כָּלִפִּי מִעֲלָה, כִּי עֲדִין הַשֵּׁם אֶתְכֶם, כִּי 'מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ'"! (ישעיה נ, ג).

וְהִירִיעָה קִצְרָה, וְהִזְמַן נַחוּץ, וְאִי-אֶפְשָׁר לְהִאֲרִיךְ, וְדִי בְּזֶה פְּעֵת. גַּם אֲגִרָת זֶה הַרוּחָתָה עַל יָדֵי מָה שֶׁאֲנִי מְזַרְזוּ לְשַׁלַּח מַעוֹת לְרַבִּי נַחֲמָן, כִּי בְּלֹא זֶה לֹא עָלָה עַל דַּעַתִּי לְכַתֵּב לָךְ אֲגִרַת הַיּוֹם.

עַל-כֵּן אֵל יִמְנַעֲךָ 'שִׂמְחַת-פּוֹרִים' מְלַקְּיִם מַצּוֹת שְׁלִיחַת הַמַּעוֹת וְהַמְּכַתֵּב הַנ"ל - אֲדַרְבָּא בְּזֶה תְּשִׁמַּח וְתִגְיַל, עִם הַנְּגוּן שְׂרַבִּי נַחֲמָן שֶׁיַּחֲיֶה מְנַגֵּן שָׁם: "שׁוֹשְׁנַת יַעֲקֹב צִהְלָה וְשִׂמְחָה", שֶׁאַתָּה זוֹכָה בְּפּוֹרִים לְמַצּוֹה זֹאת. אוּן טַאקַע פֶּאָרְט דֶּאָפּ [וּבִאֲמַת בְּכָל זֹאת רַק שִׂמְחָה].

נ.

(עֲלִים-לְתְרוּפָה, יוֹם שְׁנֵי שְׁמִינֵי תר"ג)

מִכְתָּבְךָ קִבַּלְתִּי בְּפּוֹרִים, וְגַם הַיּוֹם. וְתְהִלָּה-לְאֵל עָבְרוּ יְמֵי הַפּוֹרִים בְּשִׂמְחָה וְכוּ'. וְאַחַר כֵּן בִּיּוֹם 'תַּעֲנִית אֶסְתֵּר' בְּאֲמַצַּע הַסְּלִיחוֹת, כִּפְשֵׁהֲבִיא לִי רַבִּי אֲשֶׁר מְכַתְּבוּ עִם הַמְּשַׁלּוּח־מְנוֹת, וּבְפֶרֶט מְכַתְּבֵי רַבִּי נַחֲמָן שֶׁיַּחֲיֶה - נִתֵּן שִׂמְחָה בְּלִבִּי, וְנִתְעוֹרַר בְּלִבִּי וּבְלֵב כָּל אֲנָשֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ,

שְׁמַחַת־פּוּרִים' - כִּי רֵאִינוּ יְשׁוּעָתוֹ יִתְבַּרַךְ לְנִצָּחַ, וְתַקּוּתוֹ לְדוֹר דּוּרִים וְכוּ'.

וַיִּכְתַּב לִי: אִם הָיָה שְׂמֵחַ בְּפּוּרִים כָּרְאוּנִי. וְאִיךָ שֶׁהָיָה, צְרִיכִין עֵתָה לְבַקֵּשׁ וּלְהַתְפַּלֵּל לְהַשֵּׁם־יִתְבַּרַךְ: שְׂיִקְבַּל שְׂמַחַתְנוּ שֶׁל פּוּרִים, עִם כָּל הַמְצוּזוֹת שֶׁל פּוּרִים, כְּאֵלוֹ קִיַּמְנוּם כָּרְאוּנִי בְּכָל פְּרִטְיָהֶם וְכוּ'. עַד שֶׁנִּזְכָּרָה עַל־יַד־יְיָזֶה לְקַדְשֵׁת וְטָהֳרַת הַפְּרָה־אֲדָמָה וְכוּ', לְטַהֲרֵנוּ מִטְּמֵאֵת־מַת, לְמַעַן נִזְכָּרָה לְהִיּוֹת טְהוּרִים לְקָרְבַּן־פֶּסַח, וְלְהִיּוֹת נִזְהָרִים וְנִשְׁמָרִים עַל־יַד־יְיָזֶה מִ'מִּשְׁהוֹ חֲמִץ' בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחַנִיּוֹת, וְנִזְהָר מְאֹד מִלְּהַחֲמִיץ הַמַּחַ חֶסֶד וְשָׁלוֹם, בְּמַחְשָׁבוֹת רַעוּת וְזָרוּת חֶסֶד וְשָׁלוֹם, לְקַיֵּם "גָּעַר חַיִּית קִנְיָה" וְכוּ' (תְּהִלִּים סח, לא), עַד שֶׁנִּשְׁיָב מִחֲמִץ לְמִצָּה, מַחִית לַה"א, מִפְּנוֹת לַחַיִּים וְכוּ' וְכוּ' (לְקוּטֵי־מִוֶּהֲרֵן ח"א ה).

מָה נִשְׁיָב לַה' כָּל תִּגְמוּלוֹהִי עָלֵינוּ - שֶׁבְּכָל מִצְוָה וּמִצְוָה, וּבַפֶּרֶט בְּכָל הַזְּמַנִּים הַמְקַדְּשִׁים וּבְכָל הַמְצוּזוֹת הַנּוֹהֲגִים, בְּכֻלָּם זָכִינוּ לְשִׁמְעַ דְּבָרִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים וְנִשְׁגָּבִים כְּאֵלֶּה, הַמְּחִינִן כָּל נֶפֶשׁ וְנֶפֶשׁ בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא.

כְּגוֹן: מַעֲנִין 'קַדְשֵׁת פֶּסַח', שְׂמִדְבָר בּוֹ הִרְבָּה, בְּכָל־כָּל הַ'שְׁלֹשָׁה־רִגְלִים' וְכוּ', בַּהֲתוֹרָה וְכוּ', וּבַהֲתוֹרָה וְכוּ', וּבַהֲתוֹרָה הַנ"ל (ח"ב עד): "שְׂפּוּרִים הַכִּנְיָה לְפֶסַח", וְעוֹד בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת. וְכֵן בְּעֵינֵי קַדְשֵׁת סְכוּת וְשְׁבוּעוֹת וְרֵאשִׁי־הַשָּׁנָה וְיוֹם־כַּפּוּר וְכוּ' - מְדַבֵּר מִכָּל־כָּל פְּמָה פְּעָמִים בְּכָל־כָּל וּבַפֶּרֶט. וְכֵן בְּשָׂרֵי מְצוּזוֹת וְכוּ'.

נא.

(עֲלִים־לְתַרוּפָּה, א' תְּשׂא תר"ד)

וְתִזְכְּנוּ אִתְּם שָׁם, וְאַנְחֵנוּ כָּאֵן, לְשִׁמְחַת בְּשְׂמַחַת־פּוּרִים הַבְּא־עָלֵינוּ־לְטוֹבָה.

וּמִקֻּדָם, לְצַעֲקַ וּלְהַתְפַּלֵּל כָּרְאוּנִי מִחֵר אִם־יִרְצֶה־הַשֵּׁם בְּתַעֲנִית אֶסְתֵּר, עַד שֶׁנִּזְכָּרָה שְׂיִקְבַּל (סְלִיחוֹת לְתַעֲנִית־אֶסְתֵּר): "כַּעֲשׂוֹתְךָ נוֹרָאוֹת בְּאוֹתָן הַיָּמִים, אֵף אֲתָנוּ הַפְּלֵא תְשׁוּעַת עוֹלָמִים" וְכוּ'.

נב.

(עֲלִים־לְתַרוּפָּה, א' פְּקוּדֵי י"ט אָדָר תר"ד)

וּבַתוֹךְ־כֶּךָ בָּאוּ יָמֵי הַפְּרִים הָאֵלֶּה בְּזִמְנֵיהֶם" (אֶסְתֵּר ט, לא), וּבַחֲסֵד־יְהוָה שְׂמַחְנוּ בְּיְשׁוּעָתוֹ יִתְבַּרַךְ.

נג.

(עֲלִים־לְתַרוּפָּה, מִכְּתָב רַבִּי יִצְחָק בֶּן מוֹהֲרֵנ"ת, יום ו' עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ צוֹ תְּרַכ"ט, צִפַּת)

וְתִהְיֶה־לָּאֵל עֲבָרוֹ יָמֵי הַפּוּרִים בְּשְׂמִיחָה. שְׂמַחְנוּ בְּבֵיתִי יַחַד כָּל אֲנָשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ, וְעוֹד קִצַּת אֲנָשִׁים, וְהָיָה עַל הַסְּעָדָה מְנִיחַ עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים. וְהַשֵּׁם יִזְכְּנוּ לְשִׁמְעַ קוֹל שְׂמַחְתְּכֶם מִפּוּרִים וּמִפֶּסַח, וְ"יִשְׁמַח לִבִּי גַם אֲנִי" (מִשְׁלֵי ג, טו).

נד.

(עֲלִים־לְתַרוּפָּה, מִכְּתָב רַבִּי יִצְחָק בֶּן מוֹהֲרֵנ"ת, יום א' ב"ט לְמִסְפַּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּרַכ"ט, צִפַּת)

וְכֵּן מְאֹד הִחִיו אוֹתִי בִּידֵיעָה, מִשְׂמַחְתְּכֶם בִּימֵי הַפּוּרִים הַקְּדוּשׁ הָעֶבֶר, עִם אֲנָשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ שִׂיחִיו בְּבֵיתְכֶם, וְאֲשֶׁר אֲכַלְתֶּם כָּל הַפּוּרִים סְעִדְתְּכֶם בְּצוֹתָא חֲדָא. כֵּן יְהִי הַשֵּׁם בְּעֵזְרְכֶם: שֶׁתַּחֲזְקוּ שְׁלוֹמְכֶם כָּל יְמֵיכֶם בְּטוֹב וּבִנְעִימִים, וְהִיתָה זֹאת שְׂמַחְתִּי.

נה.

(עֲלִים־לְתַרוּפָּה, מִכְּתָב רַבִּי נַחֲמָן מִטּוֹלְטִישִׁין, יום ב' ח"י אָדָר תְּרַג"ל, אוֹמָאן)

וְכֵּן שְׂמַחְנוּצֵץ לְפָרְקִים בְּלִבְבֵנוּ 'הַתְּנוּצָצוֹת', לְהַרְגִּישׁ מִחֲדָשׁ הַחֲדוּשִׁים הַנִּפְלְאִים, אֲשֶׁר בְּעֵזְרְתוֹ־יִתְבַּרַךְ נִשְׂאָר לָנוּ בְּרַכָּה מְאוּרָה.

זכר צדיק וקדוש לברכה (לקוטי מוה"ר"ן ח"ב עד): "אחר פנרים קורין פרשת פרה, בתחלה הוא פור, פי' פורים על שם הפור' (אסתר ט, כו), ואחר-כך נעשה פרה. וכל-זה הכנה לפסח, שפתיחתו שושנים' (שיר-השירים ה, יג) וכו' וכו'". ומרמז בתורה הקדושה: 'צרוף פורים', בהפסוק שמדבר מענין 'פסח'.

ותנועת הנגון ברמיזות העינים והידיים הקדושים והנוראים, שהיה מראה לנו תלמידו הקדוש, מורי ורבי מורנו הרב רבי נתן, זכר צדיק וקדוש לברכה - גם-כן אי-אפשר לבאר אפלו פנים אל פנים, מפל-שפן בכתב.

ובפרט מה שהתחיל אחר-כך בקול רם וחזק (שם בהתורה): "בתחלה היה כל התחלות מפסח, ועל פן כל המצוות הם זכר ליציאת-מצרים. "און היינט" [ועכשו. והיום], ומשך בקול געיקמה: "און היינט" [והיום] פמה רגעים, ונשאר בשתיקה.

מה נאמר ומה נדבר, אשרינו שאזנינו זכו לשמע כל-זאת, ובפרט איך שגלה לנו מרן מוה"רנ"ת ז"ל, עד היכן שמתנוצץ בלבנו הזך כל-זאת בכמה צרופים.

ואחר-כך תכף גלה התקון של היו"ד ממזמורים בפרטיות, והזהיר אז לדורות בהבטחה גדולה בעדים נאמנים: "שיעמד בעזרתנו סלה תמיד, כל מי שיבוא על קברו הקדוש והנורא" וכו'!

ואחר-כך תכף ספר המעשה הנוראה, ביראה עלאה דעלאה, של ה'זיין בעטלערס'.

ואחר-כך תכף אחר פסח נסע לאומאן. וכל-זאת גלה רמזים מורנו ורבינו מוה"רנ"ת ז"ל: שהכל אחד,

והכל קשר אחד, וכלול בהדבור "און היינט". ובההמשכה הקדושה שמשך תבת "און היינט" באריכות נעם.

"און היינט" - צריכין לגלות המזמורים בפרטיות, ולהבטיח הבטחה הנ"ל.

"און היינט" - צריכין לספר המעשה הנ"ל, ולסיים "און איך הייל זי" [ואני מרפא אותה].

"און היינט" - צריכין לנסע לאומאן, ולנטע מקום קדשתו לדורות עולם באומאן.

"טוב להודות לה": על אשר זכינו לידיע מפל-זה, ולהתנוצץ בלבבנו איזה מעט, כמצ"ץ מן החרפים. ולבאר כל-זאת, אי-אפשר בכתב וכו'.

נו.

(לקוטי-הלכות, השפמת-הבקר ד, יד)

'הנכה ופורים', הם בחינת 'מצות בקור חולים' - פי' הם ימים קדושים וטובים מאד, ואף-על-פי-כן הם בימי החול, פי' אינם אסורים במלאכה. והם בבחינת הארת השגות-אלקות על החולים ביותר, על-ידי גדל כח הצדיק שיכול לעשות פלים וצמצומים נפלאים כאלה.

והוא כמו למשל: כשהאדם בריא - בודאי אין הפלך בא אל האדם להראות לו פניו, רק כל מי שרוצה לקבל פני המלך ולהתעדין מאור פניו, הוא צריך לנקות ולטהר עצמו יפה יפה, ולקשט עצמו כראוי, ולשקד על דלתי המלך, ולבקש מאת רואי פני המלך, שיקבלו רשות שיכנס, ולעשות כל התחבולות השייכים לזה, עד שיזכה לבא

לפני המלך כפי מדרגתו, אם לכנס לחצר המלך, או לבית, או להיכל וכו', כדי שיאיר בו המלך פניו המאירות.

אבל כשאחד מאנשי המלך חולה, ומטל על ערש דווי רחמנא-לצלן - אזי כשנתעוררין רחמי המלך להחיותו מאור פניו, אזי מברח המלך לילך אצלו לביתו, להאיר בו פניו ולהחיותו.

וזה בחינת (שבת יב:): "שכינה למעלה מראשותיו של חולה". וזה בחינת 'חנכה ופורים', שהם מועדים קדושים שנתנו לנו להחיותנו כיום הזה, בימי הגלות הפור שפנסת-ישראל נקראת 'חולה', כמו שכתוב ב'זהר-הקדוש' (ח"ג מ.), בבחינת (שיר השירים ב, ה): "סמכוני באשישות רפדוני בתפוחים פי חולת אהבה אני".

ומעצם חלינו הכבד, אין אנו יכולים לעלות ולראות ולהשתחוות לפניו בשלש פעמי רגלינו לכנס לביתו הקדוש, שהוא הבית-המקדש, לקבל 'אור-הפנים', פי 'מפני חטאינו גלינו מארצנו ונתרחקנו וכו', ואין אנו יכולים" וכו'.

על-כן חמל עלינו בעל הרחמים ברחמיו העצומים, והוסיף לנו שני הימים הקדושים האלו, שהם חנכה ופורים, שתקנו לנו הצדיקים הגדולים, שהם אנשי-כנסת-הגדולה, כדי להמשיך לנו 'אור-הפנים' לתוך ביתינו בתקף גלותינו וכו'.

וכן בפורים, כל אחד ממשיך על עצמו בחינת 'קבלת-התורה' שמקבלין אז בכל שנה בתקף הגלות, בבחינת (אסתר ט, כז): "קימו וקבלו".

ועל-כן חנכה ופורים הם בבחינת 'רגלין'. וזהו בחינת מצות 'בקור חולים', שהמצוה ב'רגלין'.

הינו בחינת הנ"ל: שהשם-יתברך מרחם עלינו, והולך לבקרנו, ומאיר לנו פניו הקדושים, בתקף גלותינו שאנו חולים כאלה, כאשר יודע כל אחד בנפשו. והוא ברחמיו מבקרנו ומחיה אותנו באור פניו הקדושים, על-ידי קדשת הימים הקדושים האלו שנתן לנו, שהם 'חנכה ופורים', שהם מועדים קדושים בימי החול, שהם בחינת ימי הגלות.

שאז אין בנו כח לעלות אליו לבית-המקדש לקבל מ'אור-הפנים', רק הוא יתברך ממשיך לנו 'אור-הפנים' לתוך ביתנו, כדי להחיותנו על-ידי הצדיקים הגדולים האמתיים שבכל דור, שהם עוסקים בתקוננו, שהם משתדלים ביותר להחיות החולים ביותר.

נד.

(לקוטי-הלכות, תפלין ו, כג)

על-כן נקרא 'פורים', "על שם הפור" (אסתר ט, כו), שהוא ה'גורל'. ואיתא (תקוני-זהר נז:): "שפורים בבחינת יום-כפורים" - פי 'המן' רצה לפגם בה'גורל' של יום-הכפורים, שאז נכנס הפה-גדול לפניו ולפנים, ששם עקר הבטול.

ועל-כן "הפיל פור הוא הגורל" (אסתר ג, ז), ועל-שם-זה נקרא 'פורים' "על שם הפור" - כי זכו להכניע ולהפיל את המן, ולהמשיך 'קדשת יום-הכפורים', שהיא גורל דקדשה'.

נח.

(לקוטי הלכות, ברפת הרים וברפת הודאה ד, ד)

זו בחינת פורים, שהוא מלחמת המן עמלק, שעקר הכנעתו היתה על ידי לקיחת אסתר לבית אחשורוש" (אסתר ב, ח - ט) - שזהו בחינת התפלה בבחינת דין של הבעל-בחי, שעל ידי זה עקר מפלת המן עמלק.

כי אסתר היא בחינת התפלה בבחינת דין, כי התפלה הוא בחינת אשה יראת ה'" (משלי לא, ל), בידיע. וכשהתפלה היא בבחינת דין - אזי היא נקראת אסתר, לשון הסתרה, שהוא בחינת דין, בחינת (דברים לא, יח): "ואנכי הסתר אסתיר" וכו' (עין חלין קלט:). ואז הסטרא-אחרא רוצה לבלעה, כדרכה תמיד שהיא בולעת את התפלה שהיא בבחינת דין, כמבאר בהתורה הנ"ל (ח"ב ח).

וזהו בחינת אסתר ב, טז): ותלקח אסתר אל בית המלך אחשורוש - שאסתר, בחינת התפלה בבחינת דין, נלקחה לבית הסטרא-אחרא, למלכות הרשעה, כי הסטרא-אחרא רוצה לבלעה.

אבל היא היתה בעל בח גדול, ולא די שלא בלעה אותה, אדרבא: היא עמדה בבית הבליעה שלהם, עד שהסטרא-אחרא נתנה הקאות על ידי זה.

כי על ידי זה שנלקחה אסתר, דהינו התפלה בבחינת דין, אל הסטרא אחרא - על ידי זה היה עקר מפלת הסטרא-אחרא, דהינו מפלת המן עמלק.

ולא די שלא בלעו את ישראל באשר עלה על מחשבתם הרעה, אדרבא, ישראל יצאו אז מאפלה לאורה, מיגון לשמחה, וחזר

להם כל הקדשות שבלעו מהם - כמו שכתוב (שם ח, טז; מגלה טז): "ליהודים היתה אורה" - זו תורה. "ושמחה" וכו'. "ויקר" - אלו תפלין וכו'.

הינו: שכל המצוות והקדשות שהסטרא-אחרא רצתה לבלעם, הכל החזירה אל הקדשה, כי הכרחה לתן הקאות על ידי לקיחת אסתר לבית אחשורוש, שהיא בחינת התפלה בבחינת דין שנלקחה להסטרא-אחרא כנ"ל.

ואז לא די שהחזירה לישראל כל הקדשות והמצוות וכל גדלתם וכבודם וחשיבותם, כמו שכתוב (אסתר ט, ג): וכל עבדי המלך והאחשדרפנים והפחות וכו' מנשאים את היהודים וכו', עד שזכו אחר כך על ידי זה לבנין בית המקדש, שבנה פרש בן אסתר, והחזיר כל הכלים לבית המקדש (עין ויקרא רבה יג, ה).

ולא די בכל זה, אף גם עצמות חיותם הכרחו להקיא, וזהו בחינת גרים הרבה שנתגירו אז, כמו שכתוב (שם ח, יז): ורבים מעמי הארץ מתיידיים וכו', הינו כנ"ל.

נט.

(לקוטי הלכות, פורים ד, ב-ח)

זהו בחינת עצם מעלת פורים. ואיתא: "שבשום יום טוב ואפלו בשבת, לא נמצא תקוף הארה נפלאה כמו בפורים" - כי באמת הפליא השם יתברך עמנו, ונתהפך מהפוך אל הפוך ממש, כמו שכתוב (אסתר ט, א): "ונהפוך הוא" וכו'. כי הוא רצה להתגבר חסדו שלום, בבחינת הקלפה השניה, שאין שם שום טוב, והוא כפול רע, ואין שם שום שכל, ושום ניצוץ דקדשה.

הַאֲהָבָה שְׂבִדְעַת, שֶׁהוּא 'לְמַעַלְה־מֵהַזְּמַן',
לְמַעַלְה מֵהַיָּמִים וְהַמְּדוּת, לְמַעַלְה מִכָּל
הַקְּדוּשׁוֹת.

ס.

(לקוטי־הלכות, פורים ה, יח)

על־כֵּן זוכין בפורים להתגלות גדול מאד
מאד, כּמוֹבא בּפְתָבִים (פריי־עץ־חיים,
פורים פ"ה) - כּי אַז כְּשֶׁנִּכְרְתוּ 'עוֹשֵׁי רָע', שֶׁהֵם
'הָמֵן וְזָרְעוֹ' וְכוּ' - אַז נִתְגַּלֵּין 'פְּנֵי ה'' לְעוֹשֵׁי
טוֹב' (כּמבאר בתורה ח"א נה).

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'עֵצֶם הַהָאָרֶה', בְּחִינַת 'הָאָרֶת
מְרַדְּכִי, הַמְּתַגַּלָּה עִכְשָׁיו בְּהַתְּגַלּוֹת
גְּדוֹל, שֶׁאֵין נִמְצָא בְּשׁוּם זְמַן, כּמבאר שֶׁם
בְּכַתְּבֵי הָאֲרִיז"ל - כּי מִחֲמַת שֶׁזָּכוּ לְהַכְרִית
מֵאֵד אֶת הָעוֹשֵׂי רָע, שֶׁהֵם 'הָמֵן וְזָרְעוֹ' וְכָל
מִשְׁפַּחְתּוֹ' - עַל־יְדֵי־זֶה נִתְגַּלֵּין בְּיוֹתֵר 'פְּנֵי
ה''. וְזֶהוּ בְּחִינַת הַהָאָרֶה וְהַתְּגַלּוֹת הַגְּדוֹלָה
שֶׁל פּוּרִים כְּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת הַשְּׂמִיחָה שֶׁל פּוּרִים - בְּחִינַת
(אסתר ח, טז): "לִיְהוָדִים הָיְתָה אוֹרָה
וְשִׂמְחָה וְשִׂשׂוֹן" - כּי עֵקֶר הַשְּׂמִיחָה, הוּא
עַל־יְדֵי בְּחִינַת 'הַתְּגַלּוֹת פְּנֵי ה'', בְּבְחִינַת
(תהלים טז, יא): "שִׁבְעַת שְׂמֵחוֹת אֶת פְּנִידִי".
וּמִחֲמַת שֶׁבְּפוּרִים עַל־יְדֵי 'כְּרִיתוֹת הַרְשָׁעִים',
נִתְגַּלָּה בְּיוֹתֵר בְּחִינַת 'פְּנֵי ה'' כְּנ"ל - עַל־כֵּן
אַז הַשְּׂמִיחָה גְּדוֹלָה מֵאֵד.

סא.

(לקוטי־הלכות, קרח וכתבת־מעקע ג, כב)

'פּוּרִים' מְרַמֵּז עַל הַגְּאָלָה אַחֲרוֹנָה, שֶׁאֵז
יְהִיָּה נִמְחָה זָכַר עִמְלֶךְ לְגַמְרִי.
וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מדרש משלי פָּרָק ט): "כָּל
הַמוֹעֲדִים בְּטָלִים, חוּץ מִפּוּרִים" - כּי עֵקֶר
הַגְּאָלָה אַחֲרוֹנָה, שֶׁיִּמְחָה זָכַר עִמְלֶךְ - שֶׁזֶּהוּ
בְּחִינַת 'פּוּרִים'.

וְעַל־יְדֵי הַצְּדִיק מְרַדְּכִי, נִתְהַפֵּךְ בְּהַפּוּךְ
מִמָּשׁ - כּי זָכוּ שֶׁיִּתְגַּלָּה 'אוֹר
הַאֲהָבָה שְׂבִדְעַת, שֶׁמִּשָּׁם מְקַבְּלַת חַיּוֹת
הַקְּלָפָה הַנִּל, מְגַדֵּל הַהִסְתָּרָה, וְעִכְשָׁיו
נִתְגַּלָּה 'אוֹר־הַגְּנוּז' הַזֶּה, וְהֵם נִתְבַּטְּלוּ, כּי אֵין
חַיּוֹתֵם רַק מִהַהִסְתָּרָה.

וְעַל־כֵּן פּוּרִים מִתֵּר בְּעִשְׂיַת מְלָאכָה, וְאֵין
בוֹ שׁוּם קְדוּשַׁת יוֹם־טוֹב כָּלֵל - כּי
פּוּרִים הוּא בְּחִינַת הָאָרֶת הַקְּדוּשָׁה הַגְּבֵהָ מֵאֵד
מֵאֵד, שֶׁמְגַדֵּל עֵצֶם הַקְּדוּשָׁה אֵין רוֹאֵין שֶׁם
שׁוּם קְדוּשָׁה. וְכַעֲיֵן מֵה שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ ז"ל (ח"א
רמג): עַל (יָדִים פ"ג מ"ה): "כָּל הַשִּׁירִים קְדוּשָׁה,
וְשִׁיר הַשִּׁירִים קְדוּשֵׁי־קְדוּשִׁים", וְשֶׁם בְּסִפּוֹר
שִׁירֵי־הַשִּׁירִים דִּיקָא, אֵין שֶׁם שׁוּם תְּבוּת
קְדוּשָׁה וְטַהָרָה כָּלֵל.

כּי כָּל הַיָּמִים־טוֹבִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'יְמֵי
טוֹב' - יֵשׁ בָּהֶם כְּפֹה וְכִמְהָ קְדוּשׁוֹת
שֶׁמְקַדְּשִׁין הַיָּמִים־טוֹבִים, עַל־יְדֵי 'קְדוּשָׁה'
וְעִשְׂיַת מְלָאכָה, וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה - כּי הֵם בְּחִינַת
'יְמֵי טוֹב', שֶׁהֵם כְּנֶגֶד 'יְמֵי רָע', עַל־כֵּן צְרִיכִין
לְנַהֵג בָּהֶם כְּפֹה קְדוּשׁוֹת, כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ
וּלְהַתְּגַבֵּר הַיָּמִים־טוֹב, וּלְהַכְנִיעַ הַיָּמִים־רָע.

אַבֵּל בְּפוּרִים, שֶׁנִּכְנָע וְנִתְבַּטֵּל שְׂרָשׁ הָרַע
לְגַמְרִי, וְנִתְגַּלָּה 'אוֹר־הַגְּנוּז', 'אוֹר
הַאֲהָבָה שְׂבִדְעַת, שֶׁהוּא לְמַעַלְה מֵהַיָּמִים
וְהַמְּדוּת - עַל־כֵּן אֵין צְרִיכִין לְקַדְּשׁ יְמֵי
הַפּוּרִים בְּקְדוּשַׁת יוֹם־טוֹב - כּי הוּא 'לְמַעַלְה
מֵהַיָּמִים', וְאֵין צְרִיכִין שׁוּם קְדוּשָׁה לְהַכְנִיעַ
יְמֵי הָרַע שֶׁלֹּא יִשְׁלְטוּ חִסְוִשְׁלוֹם, כּי אֵין
לָהֶם שׁוּם שְׁלִיטָה אֵז.

וְעַל־כֵּן אֶפְלוּ אִם עוֹשִׁין מְלָאכּוֹת שֶׁל חַל
- אֵין לְהַרַע שׁוּם שְׁלִיטָה וְאַחִיזָה
בָּהֶם כָּלֵל, כּי אַז נִכְנָע וְנִתְבַּטֵּל הָרַע לְגַמְרִי
בְּשִׂרְשׁוֹ - כּי אַז נִתְגַּלָּה 'אוֹר־הַגְּנוּז', 'אוֹר

סב.

(לקוטיהלכות בנור בהמה טהורה ד, בגידהו-
זטיידיטיכנדכהכט - עלפי לקוטימוהר"ן
ח"א קפה, פד ישראל אשתלמו בעובדיהו)

הנה הפלל: שעקר ה'שלמות' הוא 'יראה'
- כי כל עקר השגות אלהות וידיעת
הבורא יתברך, אינו נתפס במח ולב, כייאם
על-ידי ה'יראה', שהוא עקר ההשגחה
והקיום של הדעת והחכמה הקדושה וכו'.

וכל עקר בריאת-העולם היה, בשביל
לגלות יראתו ומלכותו וכו'.

ואף-על-פי שעקר ה'שלמות', היא
ה'יראה-העליונה' וכו' - אף-
על-פי-כן בודאי אי-אפשר בתחלה, לבא
תכף ל'יראה-עלאה' הזאת. וצריכין לראות
על-כל-פנים: שלא יהיה לו 'יראות נפולות',
וכל דבר שמפחידו - ידע ויבין שהכל מאתו
יתברך, וישוב אליו יתברך, ויעלה כל
היראות לשרשן ליראה מלפניו יתברך.

ואחר-כך יזכה לילך מדרגא לדרגא,
ולתחזק בכל-פעם ביראה
גדולה יותר - עד שיזכה ל'יראה-עלאה' -
דהינו: שלא יצטרך עוד להתעורר ל'יראה',
על-ידי דברים תחתונים, שנתלבשה ונפלה
בהם ה'יראה מלמעלה'. רק יתעורר ליראתו
הגדולה, מהשכלת לבו לבד, ברומומותו
וגדלתו יתברך וכו'.

וזה עקר 'מתן-תורה', שנתנה בקלת
וברקים וכל שפר חזק מאד ויחרד כל
העם וכו' (שמות יט, טז), שנפל אז עליהם
אימה ויראה עצומה, וכמו שכתוב (שם כ, טז):
"ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי
תחטאו".

אף אף-על-פי-כן התגרה בהם הבעל-דבר
אחר-כך, עד שהחטיאם בעגל, שרצו
למשך עליהם 'יראה רעה' מאד וכו'.

והתקון היה: בארבעים ימים האחרונים -
מ'אלול' עד 'יום-הפורים', שהם
'ימי יראה', פי נקראים 'ימי-הנוראים'.
ועקר התקון ב'ראש-השנה' וכו' וכו'.

ועתה אנו ממשיכין עלינו הארה מ'יראה-
עלאה' זאת ב'ראש-השנה' - על-
ידי 'פח הצדיקים' שאנו נוסעין אליהם וכו'
וכו'.

ואנו מקדימין עתה להמשיך עלינו 'יראה
עלאה דעלאה' וכו' הזאת - ב'ארבע
פרשיות' ו'פורים' שמקדימין אותם קדם
'פסח'.

כי 'פורים' ו'ארבע פרשיות' - הם 'הכנה
לפסח', שהוא 'יציאת-מצרים', שעקרו
היה בשביל לקבל את התורה, כמו שכתוב
(שמות ג, יב): "בהוציאך את העם ממצרים,
תעבדון את האלקים" וכו'.

וזה בחינת פורים - שרצה המן להגביר
'יראות-הנפולות' מאד, וצוה לברע
ולהשתחוות לפניו, פאלו אין שום 'יראה-
עלאה' חסו-שלום, רק רצה שיתיראו ממי
שיש לו גדלה והתנשאות בזה העולם.

"ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה" (אסתר ג,
ב) - כי אמר: שהוא מזרע בנימין
שלא השתחוה לעשו (נלקוטי-שמעוני אסתר שם,
רמז תתרנד), ועל-כן אין לו פח להפחידו
ב'יראות-הנפולות'.

ועקר פח המן היה - על-ידי "שהשתחוו
לצלם" (מגלה יב), שהיא עקר ה'יראה
הרעה והנפולה' מאד. כי 'עבודה-זרה'

נִקְרָאת בְּלִשׁוֹן רַז"ל "יִרְאָה" (סנהדרין סז).
כַּנ"ל, הֵינּוּ: יִרְאָה דְסִטְרָא־אֲחֵרָא'.

וְכֵן (מגלה שם): "מִפְּנֵי שִׁנְהֵנוּ מִסַּעְדָּה שֶׁל אוֹתוֹ רָשָׁע" - שֶׁהוּא גַם־כֵּן אֶפְגַּם הִירְאָה', כַּמְבָאָר בְּלִקוּטֵי־תַנְיִנָא סִימָן עז, וכו'. וְסָבַר הַמֶּן: שֶׁהִירְאָה' נִפְלָה כָּל־כּוּף, עַד שֶׁיֵּשׁ לוֹ כּוֹחַ לְהַגְבִּיר הִירְאוֹת־הַנְּפוּלוֹת' מְאֹד, שֶׁמִּשָּׁם תִּקְוָה כָּל הַדֵּינִים רַחֲמָנָא־לְצַלָּהּ, כִּידוּעַ.

וְעַל־כֵּן רָצָה "לְהַשְׁמִיד לְהַרְג וּלְאַבֵּד" (אסתר ג, יג), מִגְדֵּל תִּקְוָה הַדֵּינִים, עַל־יְדֵי הַתְּגַבְרוֹת הִירְאוֹת־הַנְּפוּלוֹת' אֲזַ כַּנ"ל, וְסָבַר: שֶׁאֵין מִי שֶׁיּוּכַל לְהַעֲלוֹת יִרְאוֹת נְפוּלוֹת' בְּאֵלֶּה, וּלְהַמְתִּיק וּלְבַטֵּל דֵּינִים חֲזָקִים וְקָשִׁים בְּאֵלֶּה.

אָבֵל הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ חָמַל עַל עַמּוֹ, וְשָׁלַח לִפְנֵיהֶם אֶת מְרֹדְכִי וְאַסְתֵּר, שֶׁזָּכוּ לְיִרְאָה־עֲלֵאָה' מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁהָיָה לָהֶם כּוֹחַ לְהַמְשִׁיךְ בְּצַעֲקוֹתָם וְתַעֲנִיתָם, הִירְאָה עֲלֵאָה דְעֲלֵאָה' שֶׁיִּמְשִׁיךְ מְשִׁיחַ בְּעוֹלָם, שֶׁהִיא בְּחִינַת יְרִיחַ, בְּחִינַת (ישעיה יא, ג): "וְהָרִיחוּ בִירְאֵת ה'".

שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת מְרֹדְכִי וְאַסְתֵּר' - שֶׁנִּקְרָאִים עַל שֵׁם הַיְרִיחַ הַנְּפֹלָא' מְאֹד מְאֹד, בְּחִינַת (שמות ל, כג): "מֶרְדֹּךְ בְּשָׂמִים רֵאשׁ", שֶׁהוּא רֵאשׁ לְכָל הַרִיחוֹת וְהַבְּשָׂמִים שֶׁל שָׁמֶן הַמְּשֻׁחָה. וְעַקֵּר הַיְרִיחַ הַטּוֹב, הוּא בְּחִינַת יִרְאָה', בְּחִינַת "וְהָרִיחוּ בִירְאֵת ה'", וְכַמּוּבָן בְּהַתּוֹרָה "תִּקְעוּ תוֹכְחָה" (בְּלִקוּטֵי־תַנְיִנָא סִימָן ח). וְכֵן אֲסִתֵּר' נִקְרָאת "הַדְּסָה" (אסתר ב, ז) עַל־שֵׁם הַיְרִיחַ הַטּוֹב, בְּחִינַת (משלי לא, ל): "אִשָּׁה יִרְאֵת ה'".

וּמִגְדֵּל עֵצֶם הִירְאָה עֲלֵאָה וְנִפְלָאָה' שֶׁזָּכָה מְרֹדְכִי' - הָיָה לוֹ כּוֹחַ לְבַטֵּל וּלְשַׁבֵּר

וּלְעַקֵּר 'קִלְפַת הַמֶּן־עַמְלֵק' בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, דֵּהֵינּוּ: לְבַטֵּל בְּכָל דּוֹר בְּכָל אָדָם וּבְכָל זְמַן, תִּקְוָה הִירְאוֹת־הַנְּפוּלוֹת', וּלְהַמְשִׁיךְ עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, הָאָרֶה נִפְלָאָה, מִהִירְאָה עֲלֵאָה דְעֲלֵאָה' הַנ"ל, שֶׁעַל־יְדֵי הִירְאָה הַזֹּאת יָבֵא מְשִׁיחַ, וְהַכֵּל יִשׁוּבוּ לְהִשָּׁם מִכָּל מְקוֹם שֶׁהֵם.

כִּי יִרְאָה זֹאת, נִמְשַׁכַת בְּשִׁכַל עֲלִיּוֹן' כְּזֶה, מִמְּקוֹם קְדוּשׁ וְעֲלִיּוֹן וְנוֹרָא וְנִשְׁגָב כְּזֶה, עַד שֶׁאֵי־אֶפְשָׁר לְקַלְקְלָהּ חֲסוּשָׁלוֹם, בְּשׁוּם אֶפְן בְּעוֹלָם.

וְזֶהוּ "נִפְלָאוֹת הַהָאָרֶה הָעֲצוּמָה שֶׁמְאִירָה בְּפוּרִים, מִה שֶׁאֵין־כֵּן בְּשׁוּם זְמַן" (פרי־עץ־חיים, פורים פ"ה) - הֵינּוּ: שֶׁנִּמְשַׁךְ אֲזַ הָאָרֶת חֲכָמָה וְשִׁכַל עֲלִיּוֹן' כְּזֶה, עַד שֶׁהִירְאָה' בְּשִׁלְמוֹת עֲלִיּוֹן וְנִפְלָא כְּזֶה, עַד שֶׁהִיא מְאִירָה בְּכָל אָדָם שֶׁבְּעוֹלָם בְּכָל דְּרָגָא.

וְזֶהוּ 'הַכְּנָה לְפִסְח', שֶׁהוּא רֵאשׁ לְרִגְלִים', שֶׁהֵם יְמֵי יִרְאָה' (לְקוּטֵי־מִזְבְּחֵי ח"א קלח), הֵינּוּ [הַכְּנָה] לְקַבְּלַת־הַתּוֹרָה', שֶׁזָּהוּ עַקֵּר 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם' - כִּי "הָדָר קַבְּלוּהָ בְיָמֵי אַחֲשֻׁרוּשׁ" (שַׁבַּת פח.), כִּמּוֹ שֶׁכְּתוּב (אסתר ט, כז): "קִיְמוּ וְקַבְּלוּ" וְכו'.

וְהַכֵּל עַל־יְדֵי תִקְוָה הִירְאָה הָעֲלִיּוֹנָה' מְאֹד, שֶׁנִּמְשַׁכַת מִבְּחִינַת מְשִׁיחַ, שֶׁהִיא בְּחִינַת הָאָרֶת מְרֹדְכִי' שֶׁנִּמְשַׁךְ בְּפוּרִים, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה עַקֵּר קִיּוּם הַתּוֹרָה.

וְזֶה גְדֹל עֵצֶם הַשְּׂמֻחָה שֶׁל פּוּרִים, בְּחִינַת (תהלים ב, יא): "וְגִילּוֹ בְרַעְדָּה", כִּי כָּל מִה שֶׁהִירְאָה' גְּדוּלָה יוֹתֵר, וְנִמְשַׁכַת מ'דַּעַת עֲלִיּוֹן' יוֹתֵר - הַשְּׂמֻחָה' גְּדוּלָה בְּיוֹתֵר.

וְזֶה בְּחִינַת 'קְרִיאַת הַמְּגִלָּה' וְכו' (עֵינֵי לְקַמּוֹ לְקַמֵּן בְּעִנְיֵי קְרִיאַת הַמְּגִלָּה).

ועל-כן מספרת המגלה בתחלה, מגדל עצם העשירות והגדלה של מלכות אחשורוש, כמו שפתיב (אסתר א, ד): "בהראתו את עשר כבוד מלכותו, ואת יקר תפארת גדולתו" וכו'. פי הם רצו להגביר 'יראות-הנפולות' - שהוא לירא מ'מלכות-הרשעה' חסו-שלום, שמראית עצם תקף גדלתם, כדי להתירא מפניהם לבד, ולשפח ביראת השם חסו-שלום.

אבל ישראל-עם קדוש, לא די שאינם נופלים על-ידי-זה מיראת-השם, אדרבא, על-ידי-זה דיקא מתחזקים יותר ויותר ביראת-השם מאד מאד, פי בכח הצדיקים הגדולים, יש להם כח להעלות כל ה'יראות-הנפולות', מכל המקומות שנפלו לשם וכו'.

וזוה גדל ה'שמחה של פורים' וכו' - פי 'יראת-השם', אפלו 'יראת-הענש', הוא 'שמחה', ומוספת ימים, פמוכן בדברי רבנו ז"ל בשיחה ההיא של 'יראת-הענש' (שיחות - הר"ן ה), שהיא העקר.

וזוהו עקר ה'נס של פורים', שהוא גדול ביותר מכל הנסים, אפלו של 'ציאת-מצרים' וכו', פמוכא. פי אז ב'ציאת-מצרים', נכנע 'פרעה' שהוא 'מלכות-הרשעה', דהינו: שבטלו אז 'יראה-הנפולה' שינק מפנה 'פרעה' וכו'. אבל בימי אחשורוש שהיתה 'מלכות-הרשעה' קימת, ואף-על-פי-כן זכו ל'יראה-נפלאה כזאת' ול'נס כזה' - זהו חדוש נפלא ונורא ביותר.

ועל-ידי תקוף הנס הזה, אנו קימים עתה בגלות המר הזה, שגם בתקף ממשלתם ופחדם בגשמיות וברוחניות, מה שהיצר-הרע וחילותיו תופסין כמה בני-אדם

בגלות, כמו שתופסין רחמנא-לצלך, ואף-על-פי-כן גם שם אנו יודעין, שאין להתירא משום פחד בעולם כי אם ממנו יתברך לבד. עד שאנו באים לשמחה גדולה ועצומה על-ידי-זה, בחינת 'שמחת פורים'.

וכל-זה רק על-ידי 'כח מרדכי ואסתר', שהוא בחינת 'התנוצצות משיח', שממשיך גם עתה 'יראה נפלאה כזאת', שיוכל כל אחד גם במקומו וכו' - לזכר את השם, ולהתירא מלפניו יתברך לבד.

וזוה בחינת 'עצם השמחה של פורים', בחינת (תהלים ב, יא): "וגילו ברעדה", בחינת (שם סח, ה): "ביה שמו ועלזו לפניו", בחינת ה'שכרות של פורים' - "עד דלא ידע בין ארור הקן לברוך מרדכי" (מגלה ז), בין העבודה מחמת 'יראת-הענש' שהוא בחינת "ארור הקן", שמתירא מה'ארורים שבתורה' רחמנא-לצלך - בין העבודה מחמת 'אהבה ודבקות', שהוא בחינת "ברוך מרדכי". פי גם מ'יראת-הענש' הוא "שמח וטוב לב", מאחר שמאמין שהכל מהשם-יתברך לבד, והכל לטובה.

ובפורים - אז נמשך 'דעת גדול ונפלא' כל-כך, שמאיר למטה בבחינת 'מלכות', ומתפשט אור הגדול והנורא הזה, בחינת 'חכמה-עלאה', עד 'תכלית העשיה', כמבאר בכתבים (פרי-עץ-חיים, פורים פ"ו).

ועל-ידי-זה: ה'יראה', שהיא בחינת 'מלכות' - מאירה בדעת עליון ונפלא מאד, שהיא בחינת ה'יראה של משיח', בחינת (ישעיה יא, א): "והריחו ביראת ה'".

שזהו בחינת 'מרדכי', בחינת (שמות ל, כג): "בשמים ראש מר דרור" כנ"ל,

שְׁהִירָאָה מְאִירָה וּמְרִיחָה בְּרִיחַ נִפְלֵא וְנוֹרָא
מְאֹד, עַד שְׁמַגִּיעַ רִיחַ הַטּוֹב שֶׁל הִירָאָה -
עֲלָאָהּ מְאֹד הַנִּלְ, אֲפִלוּ לְהִרְחוֹקִים מְאֹד
מְאֹד, לְהַחֲיוֹתָם וּלְהַשִּׁיבָם לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ וְכוּ'.

וְזֶה שְׁאֲמְרוּ רַז"ל (אֶסְתֵּר-רַבָּה ז, יג): "שְׁמַרְדֵּכִי
שָׂאֵל לְיַנּוֹקָא: פֶּסֶק לִי פְּסוּקָה, אָמַר לוֹ
(מְשַׁלֵּי ג, כה): "אֵל תִּירָא מִפְּחַד פִּתְאָם וְכוּ'".

הֵינּוּ כִּנּוּי: כִּי עֵקֶר הַנֶּסֶם שֶׁל פּוּרִים,
בְּחִינַת הָאֵרֶת מְרַדְּכִי - הוּא לְבַטֵּל
הִירָאָה-רַעָה, לְהַעֲלוֹת כָּל הִירָאוֹת-
הַנְּפוּלוֹת לְשִׁרְשׁוֹן כִּנּוּי.

שְׁזַהוּ בְּחִינַת: "אֵל תִּירָא מִפְּחַד פִּתְאָם" -
שְׂאִין צְרִיכִין לְהַתִּירָא מִשׁוּם פְּחַד,
כִּי-אִם מִהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ לְבַד, כִּנּוּי.

וְזֶה שְׁאֲמְרוּ רַז"ל (מַגִּלָּה יד,): "מִפְּנֵי מָה אֵין
קוֹרִין הַלֵּל בְּפוּרִים וְכוּ'? אֲכַתִּי עֲבָדִי
אֲחֻשְׁרוּשׁ אֲנִי, דְּבַר אַחֵר: קְרִיאָתָהּ זֶהוּ
הַלֵּילָא".

שְׁנֵי הַטְּעָמִים אֶחָד, וְזֶה תְּלוּי בְּזֶה - כִּי זֶה
עֵקֶר הַנֶּסֶם הַנִּפְלֵא שֶׁל פּוּרִים, שְׂאֵף-
עַל-פִּי שְׁעָדִין לֹא נִתְּבַטֵּל מִלְּכוּת-הַרְשָׁעָה,
שֶׁהוּא בְּחִינַת מְלָכוּת אֲחֻשְׁרוּשׁ, וְ"אֲכַתִּי
עֲבָדִי אֲחֻשְׁרוּשׁ אֲנִי" - אֵף-עַל-פִּי-כֵן חָמַל
עָלֵינוּ הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ בְּעֵצָם נוֹרָאוֹתָיו, וְעָשָׂה
לָנוּ נֶסֶם נוֹרָא כְּזֶה שְׁגָדוּל מִכָּל הַנְּסִים, שֶׁבְּזֶה
אָנוּ רוֹאִין עֵצָם חֲסָדוֹ וְחֲמִלְתּוֹ עֲדִין עָלֵינוּ
בְּכָל דּוֹר, אֲפִלוּ בַּגְּלוּת הָאָרֶץ הַזֶּה.

שְׂאֵף-עַל-פִּי שְׂמִלְכִי עִבּוּ"ם מוֹשְׁלִים
עָלֵינוּ, אֵף-עַל-פִּי-כֵן "מְלָכוּתוֹ
בְּכָל מְשָׁלָה" (תְּהִלִּים קג, יט), וְהוּא יִתְבָּרֵךְ מוֹשֵׁל
בְּכָל, וְגַם עֵתָה יִשׁוּעָתוֹ וְחֲסָדוֹ עָלֵינוּ,
וּמִמְשִׁיךְ וּמְאִיר עָלֵינוּ יִרְאָה נִפְלְאָה, עַל-יְדֵי
הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים, וְכִנּוּי.

וְעַל-כֵּן "אֵין קוֹרִין הַלֵּל בְּפוּרִים" - כִּי
הַלֵּל' הוּא בְּחִינַת 'בְּטוֹל מְלָכוּת-
הַרְשָׁעָה, בְּחִינַת (מַגִּלָּה שֵׁם - עַל תְּהִלִּים קיג, א):
"הַלְלוּ עֲבָדֵי ה'" - "וְלֹא עֲבָדֵי פְרַעֲה". וְזֶה
אֵין שִׁיךְ בְּפוּרִים, כִּי "אֲכַתִּי עֲבָדֵי אֲחֻשְׁרוּשׁ
אֲנִי". כִּי מְלָכוּת-הַרְשָׁעָה שֶׁהִיא מְלָכוּת
אֲחֻשְׁרוּשׁ, לֹא נִתְּבַטֵּל אַז.

אָבֵל בְּאֵמַת: זֶהוּ 'עֵקֶר תְּקוּף הַנֶּסֶם, וְכִנּוּי,
וְעַל-יְדֵי-זֶה עֵקֶר קִיוֹם שְׁלָנוּ בַּגְּלוּת
הַזֶּה. וְכָל הַקְּדָשׁוֹת שֶׁל פְּסַח וְשִׁלְשֵׁרְגָלִים,
שֶׁהֵם בְּחִינַת 'בְּטוֹל מְלָכוּת-הַרְשָׁעָה, בְּחִינַת
"עֲבָדֵי ה'", "וְלֹא עֲבָדֵי פְרַעֲה" - כָּל קְדָשָׁה
זֹאת, לֹא הֵינּוּ יְכוּלִים לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ עֵתָה
בַּגְּלוּת הַזֶּה שְׂמִלְכִי הַעִבּוּ"ם מוֹשְׁלִים עָלֵינוּ
- כִּי-אִם דִּיקָא עַל-יְדֵי 'תְּקוּף הַנֶּסֶם שֶׁל פּוּרִים,
שְׁמַגִּלָּה לָנוּ: שְׁגַם עֵתָה בַּגְּלוּת הַזֶּה, "מְלָכוּתוֹ
בְּכָל מְשָׁלָה".

וְעַל-כֵּן אָנוּ יְכוּלִים לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ
'קְדָשַׁת פְּסַח', שֶׁהוּא 'יְצִיאַת-
מִצְרַיִם, וְכֵן קְדָשַׁת שְׂאֵר הַרְגָּלִים, שֶׁכֻּלָּם הֵם
זְכוֹר לְיְצִיאַת מִצְרַיִם'.

וְעַל-כֵּן "פּוּרִים הַכְּנָה לְפֶסַח", כִּמּוֹ שְׁמַבְאָר
בְּסִימָן ע"ד בְּלִקוּטֵי-תַנְיָנָא.

וְזֶהוּ: "דְּבַר אַחֵר, קְרִיאָתָהּ זֶהוּ הַלֵּילָא" -
הֵינּוּ: כִּי 'קְרִיאַת הַמַּגִּלָּה, הוּא עֵקֶר
הַהֵלֵל. כִּי כָּל הַהֵלֵל' שְׂאֵנוּ אוֹמְרִים בְּכָל
הַיָּמִים-טוֹבִים' - לֹא הִיָּה לָנוּ כַּח לְהַמְשִׁיךְ
קְדָשַׁת הַהָאָרֶץ וְהַמַּחֲזִין שֶׁל הַיָּמִים-טוֹבִים,
שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַלֵּל', שֶׁהוּא 'מַחֲזִין גְּמוּרִים,
כִּי אִם עַל-יְדֵי 'קְרִיאַת הַמַּגִּלָּה,
שְׁמַפְרָסֵם שְׁגַם "בְּעִבְדַתְנוּ לֹא עֲזַבְנוּ אֱלֹהֵינוּ"
(עֲזָרָא ט, ט), וְגַם עֵתָה "מְלָכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה".

וְעַל-כֵּן "מִתֵּר בְּעֵשִׂית מְלָאכָה" - כִּי אַז
מִמְשִׁיכִין הַקְּדָשָׁה שֶׁהִיא הִירָאָה,

אֶפְלוּ בַּעַת הָעֲבֹדוֹת, שֶׁזָּהוּ עֵקֶר הַתְּקוּן, וְזֶה עֵקֶר הַיָּסוּד שֶׁל פּוּרִים.

וְעַל-יַדֵּי־זֶה תִּהְיֶה עֵקֶר הַגְּאֻלָּה שְׁלֵמָה שֶׁל מְשִׁיחַ בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ - עַל-יַדֵּי שְׁאֵנוּ מִמְּשִׁיכֵי מַלְכוּתוֹ וַיִּרְאֵתוּ עָלֵינוּ, אֶפְלוּ בַּעֲבֹדוֹתָנוּ - אֶפְלוּ בַּעֲצָם גְּלוּתָנוּ בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחַנִּיּוֹת וְכוּ' וְכוּ'.

כִּי הַיָּסוּד שֶׁל פּוּרִים - הוּא בְּבַחֲנֵינָה גְּאֻלָּה הָאֲחֵרוֹנָה, שְׁאֵנוּ זֹכִינֵי לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ יִרְאֵתוּ הַגְּדוּלָּה, גַּם בְּתַקְוָה הַגְּלוּת הַזֶּה, שֶׁזֶּה אִי-אֶפְשָׁר לְהַמְשִׁיךְ, כִּי-אִם עַל-יַדֵּי בַּחֲנֵינָה הָאֶרֶץ גְּדוּלָּה מִגְּאֻלָּה אֲחֵרוֹנָה, מְבַחֲנֵינָה מְשִׁיחַ, וְכַנ"ל.

וְעַל-כֵּן כָּל 'קִדְשֵׁי הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת' שֶׁקִּבְּלָנוּ בִּיְצִיאַת-מִצְרַיִם, שֶׁזָּהוּ בַּחֲנֵינָה 'פְּסַח וְשֵׁלֶשֶׁת-רִגְלִים' - לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לָנוּ לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ עִתָּהּ, כִּי-אִם עַל-יַדֵּי 'תַּקְוָה הַיָּסוּד שֶׁל פּוּרִים, וְכַנ"ל.

וְעַל-כֵּן בְּאֵמַת "קִימוֹ וְקִבְלוּ" (אֶסְתֵּר ט, כז) אֲזִי אֵת הַתּוֹרָה מִחֻדָּשׁ, כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ רַז"ל (שִׁבְתָּ פ.ח.): "הָדָר קִבְלוּהָ בִימֵי אַחֲשָׁוְרוּשׁ" - כִּדֵּי שֶׁנִּזְכָּר לְקַיֵּם אֵת הַתּוֹרָה גַּם עִתָּהּ בִּימֵי הַגְּלוּת, שֶׁכָּל הַקִּיּוּם הוּא רַק עַל-יַדֵּי הַיָּסוּד שֶׁל פּוּרִים, וְכַנ"ל.

וְזֶהוּ: "קִרְיַאתָהּ זֶהוּ הַלֵּילָא" - שֶׁכָּל הַהֵלֵל שֶׁבַּעוֹלָם, שֶׁהוּא בַּחֲנֵינָה 'קִדְשֵׁי הַרְגָלִים' - הֵבֵל עַל-יַדֵּי 'קִרְיַאת הַמְּגִלָּה, שֶׁמִּפְרָסֵם 'תַּקְוָה הַיָּסוּד שֶׁל פּוּרִים, וְכַנ"ל.

וְזֶה שְׂאִיתָא בְּזִתְרֵי-הַקְּדוּשׁ (תַּקְוִינֵי-זִתְרֵי נז:): "שְׁפוּרִים הוּא בְּבַחֲנֵינָה יוֹסֵם-כְּפוּרִים", עֵינֵי-שָׁם. הֵינּוּ כַּנ"ל, כִּי בַּחֲנֵינָה 'פוּרִים, שֶׁמְּשִׁיכֵינֵי 'יִרְאֵה עֲלָאָה' מְאֹד הַנ"ל,

שֶׁהִתְחִיל מֹשֶׁה לְהַמְשִׁיךְ בְּאַרְבָּעִים יָמִים הָאֲחֵרוֹנִים שֶׁנִּשְׁלָמוּ בְיוֹם-כְּפוּרִים, כִּי עֵקֶר גְּמַר הַתְּקוּן שֶׁל אַרְבָּעִים יָמִים הָאֲחֵרוֹנִים, הָיָה בַּעֲשֶׂרֶת יָמֵי תְּשׁוּבָה, מִרֵּאשִׁי-הַשָּׁנָה עַד יוֹם-כְּפוּרִים, שֶׁהֵם 'יָמֵים-הַנּוֹרָאִים' - שְׁאֵז מִמְּשִׁיכֵינֵי הַיִּרְאָה-עֲלָאָה' מְאֹד הַנ"ל, שֶׁהוּא בַּחֲנֵינָה מְשִׁיחַ וְכוּ'.

וַיִּרְאֵה נִפְלְאָה זֹאת שֶׁל 'רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה וְיוֹם-הַכְּפוּרִים' - אָנוּ מִתְחִילִין לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ קִדְשׁ פְּסַח, שֶׁהוּא 'רֵאשׁ לְרִגְלִים' - הַתְּחִלַּת קִבְּלַת-הַתּוֹרָה בְּשָׁבוּעוֹת, שֶׁהִיָּה בְּיִרְאָה וְאִימָה גְּדוּלָּה. וְעַכְשָׁנוּ אָנוּ מְקַדְּמִין לְהַמְשִׁיךְ 'יִרְאָה נִפְלְאָה' מְאֹד, בְּפוּרִים וְאַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁקִּדְשׁ 'פְּסַח'.

אֲבָל זֹאת הַיִּרְאָה נִפְלְאָה שֶׁל פּוּרִים - נִמְשַׁכֶּת עָלֵינוּ בְּשִׁכְלָה נִפְלְאָה מְאֹד, מִהַצְדִּיקִים הַגְּבוּהִים מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁהַיִּרְאָה נִעְלָמֶת מְאֹד, וְאִין נִכָּר וְנִרְאָה, כִּי אִם עֲצָם הַפְּלָגַת הַשְּׂמֻחָה שֶׁל הַיִּרְאָה'.

כִּי זֶה עֵקֶר 'שְׁלֵמוֹת הַתְּקוּן שֶׁל הַיִּרְאָה': כְּשֶׁנִּזְדַּהֲרִין שֶׁלֹּא לָבֵא עַל-יַדֵּי הַיִּרְאָה וְהַפְּחָד, לְעֲצָבוֹת חִסּוֹן-שְׁלוֹם, שֶׁלֹּא יִפְלַע עַל-יַדֵּי זֶה יוֹתֵר חִסּוֹן-שְׁלוֹם. רַק עַל-יַדֵּי הַיִּרְאָה' - יִתְחַזַּק בְּשְׂמֻחָה גְּדוּלָּה בְּהֵשֵׁם, לְהִיּוֹת בְּטוֹחַ בְּחִסְדֵּי הַמְּרַבִּים, שֶׁהֵבֵל יִתְתַקֵּן וְיִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

נִמְצָא: שֶׁבְּאֵמַת, 'פוּרִים' וְרֵאשִׁי-הַשָּׁנָה וְיוֹם-הַכְּפוּרִים - הֵם בַּחֲנֵינָה אַחַת - לְהַמְשִׁיךְ 'יִרְאָה-עֲלָאָה' מְאֹד הַנ"ל, שֶׁהִיא 'עֲצָם הַשְּׂמֻחָה' כַּנ"ל.

רַק שֶׁבְּרֵאשִׁי-הַשָּׁנָה - עֵקֶר הַהִתְגַּלּוּת הוּא הַיִּרְאָה, וְגַם אֲזִי צְרִיכִין לְשִׂמְחָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּרֵאשִׁי-הַשָּׁנָה (נְחֻמָּה ח, י): אֲכַלּוּ

ושכל עליון מאד מאד, שמאיר בפורים למטה, בבחינת רגלין, עד תכלית העשיה, כידוע.

לענין שם עוד בפנים באריכות ומתיקות נפלא - וחלקים קצרים מההלכה מוזבא לקמן בכמה מעניני פורים, ובכמה פסוקי המגלה. כי הוא הלכה יסודי על פורים, ונהגו ללמדו אצל אנ"ש לפני פורים, כמוזבא ב'טעם-זקנים, קונטרס קג אידיש - מרבי אברהם שטרנהרץ זצ"ל, ורבי לוי יצחק בענדער זצ"ל.

סג.

(לקוטי-הלכות, דינים ג, ב - על-פי לקוטי- מוהר"ן ח"א ט, תהמת יבסימו')

באמת היתה אז צרה גדולה מאד מאד, אבל השם-יתברך היטיב עמנו, ועשה עמנו נסים ונפלאות, גדולות ונוראות בכל דור ודור, ושלה אז מרדכי ואסתר, שהם בחינת 'חמה ולבנה', 'אמת ואמונה'.

ולא די שלא נפגמה אסתר חס-ושלום, על-ידי "שנלקחה לבית המלך" (אסתר ב, טז) - אדרבא, על-ידי-זזה הוציאה האור מן החשך, כי "אחשורוש לא נגע בה כלל" (תקוני-זוהר נז:).

ועקר הצלתה שנצלה ממנו, היה על-ידי ה'אמת', כמו שאמרו רז"ל (מגלה טו:): "כשנכנסה אסתר לבית אחשורוש שהיה מלא גלולים, היתה צועקת: 'א-לי, א-לי, למה עזבתני'" (תהלים כב, ב) - שזהו עקר התקון לצאת מן החשך.

הינו: כשמתגבר גדל החשך על איש הכשר הרוצה להתקרב להשם-יתברך, ובפרט בשעת התפלה, והחשך מסבב אותו מכל צד ומצדי צדדים, שזהו בחינת 'פניסת אסתר', בחינת 'מלכות', בחינת 'נקדה הקדושה' המסתרת בכל אחד ואחד מישראל - לתוך 'בית אחשורוש הרשע',

משמנים ושתו ממתקים, ושלחו מנות" - בחינת 'משלוח מנות', בחינת 'שמחת פורים'.

"ואל תעצבו, כי חדות ה' היא מעזכם" (נחמיה שם) וכו' - שאף-על-פי שעשו מה שעשו, ועכשו נפל עליהם 'יראה', ונתעוררו לתשובה - יהיו נזהרין מאד מאד מעצבות, בחינת "ואל תעצבו" - שלא יבאו על-ידי ה'יראה' וה'פחד', ל'עצבות' חס-ושלום'.

"כי חדות ה' היא מעזכם" - פי השם-יתברך מתזק אותנו בשמחה וחדוה, בכל מקום שאנחנו שם. וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן ח"ב מה): "שאפלו אם האדם הוא כמו שהוא, תקף שמתעורר לשוב להשם-יתברך - תקף הוא עברה גדולה כשיש לו עצבות חס-ושלום".

ועל-כן גם בראש-השנה ויום-הכפורים - צריכין להתחזק להיות בשמחה, כנ"ל.

וכן ב'פורים' - שאז עקר ההתגלות, היא ה'שמחה נפלאה ועצומה של היראה, בחינת (תהלים ב, יא): "וגילו ברעדה", בחינת (שם סח, ה): "ביה שמו ועלזו לפניו".

אבל בודאי גם בפורים צריכין 'יראה' גדולה, שהיא עקר ה'ארת מרדכי' - "בשמים ראש" וכו' כנ"ל. רק שעקר ההתגלות בפורים, היא עצם השמחה, שזה עקר הנס הנפלא והנורא וההארה עצומה של פורים, שאינה נמצאת בשום זמן, אפלו בשבת ויום טוב.

הינו: מה שנמשך על-ידי ה'יראה' הנפלאה, 'שמחה רבה ועצומה', עד שכל אחד במקומו, ישמח בהשם וברחמיו המרבים מאד מאד. שזה נמשך מ'חכמה

לתוף 'בית מלא גלולים וטנופים', בחינת 'עצם התגברות החשך' - ואינו יודע שום דרך ועצה, ותחבולה להנצל מהם.

ואז עקר העצה: היא רק 'אמת' - שידבר הדבור באמת, ויצעק להשם-יתברך באמת - שזהו בחינת מה שצעקה אסתר "כשנכנסה לבית מלא גלולים שהיתה צועקת: א-לי, א-לי, למה עזבתני!?"

ועל-ידי-זה האיר לה אור-האמת, שנמשך עליה מבחינת 'מַרְדְּכַי', הצדיק-הדור, בחינת 'עצם האמת'.

ועל-ידי-זה נצולה ממשכב הערל, פי "לא נגע בה, בגין דאח נטיר לה, דאיהו קוצא דאות ד' דאחד' (האותיות 'אח' מהפלה 'אחד' שומרות עליה על הקוץ של אות ד') (תקוני-זהר שם) - הינו: 'עצם האמת', שהוא 'יחוד השם-יתברך', בחינת 'קריאת-שמע', בחינת "ה' אחד".

שזה שמר את אסתר, וזה שומר את כל אחד ואחד מישראל כשצועק להשם-יתברך באמת, אפלו אם נפל למקום שנפל חסוֹשְׁלוֹם. אפלו אם החשך מסבב אותו מכל הצדדים.

א-על-פי-כן כשמאמין בהשם-יתברך באמת בפשיטות, שמאמין בה' אחד וצועק אליו באמת: "א-לי א-לי למה עזבתני", ומתחנן אליו באמת - אזי האמת מאיר לו, ורואה הפתחים ויוצא מאפלה לאורה.

ואז לא די שאין הסטרא-אחרא והחשך יכולים למנעו ולבלבל תפלתו, חס ושלום - אף גם זוכה לעשות פתח גם לאחרים, להוציא גם אחרים מהחשך,

ולהחזירם בתשובה, כמו שמבאר בסימן קי"ב (לקוטי-מוהר"ן ח"א).

שזהו בחינת (אסתר ח, יז): "ורבים מעמי הארץ מתייחדים", שזכתה אסתר על-ידי האמת שלה, שעל-ידי-זה נצולה מאחשורוש, ובררה האמת מן השקר, ולא נתרחקה מן מַרְדְּכַי חסוֹשְׁלוֹם.

סד.

(לקוטי-הלכות, העושה שליח לגבות חובו ג, ז - ח-ט-י-יא-יב-יג-טו-טז-יז-יח-יט-כ-כא-כב-כג - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ת, 'ראיתי מנורת זהב')

"המן מזרע עמלק חשב על היהודים לאבדם" (אסתר ט, כד) - פי ראה שישראל בגלות זה כמה שנים שאז הרוח דסטרא-אחרא של העכו"ם מושל עליהם.

וסבר: שעל-ידי שישתתף עם אחשורוש 'מלכות-הרשעה', והוא מ'זרע-עמלק' שכלול מכל הצנורות הרעים של כל העכו"ם, ועל-כן יוכלו לבלע את ישראל לגמרי חסוֹשְׁלוֹם.

ועל-כן קבץ את כל פחות הסטרא-אחרא "שהם כל העשר פתרון דמסאבותא שהם עשרת בניו" (תקוני-זהר נח.), ורצה להתגבר על ישראל להאבידם לגמרי חסוֹשְׁלוֹם, וגזר להשמיד להרג ולאבד וכו'.

פי רצה לגזל מהם כל הרוח-חיים שמקבלים מה'רב-דקדשה', ולהתגבר עליהם ב'רוח-הטמאה של רוח דסטרא-אחרא, ולבלע אותם לגמרי חסוֹשְׁלוֹם - פי סבר שאין נמצא מי שיוכל לירד לתוף הרע שלו, לשבר הצנור שלו, מחמת שהוא כלול מכל הצנורות רעים, פנ"ל.

ועל-כן באמת היתה אז ספנה גדולה - אבל השם-יתברך חמל על עמו

וְשָׁלַח לָהֶם אֶת מְרַדְכֵי וְאַסְתָּר, אֲשֶׁר בְּעֵצָם פָּחַם יָרְדּוֹ גַּם לְתוֹךְ הַצְּנוּרוֹת הָרָעִים שֶׁל הַמֶּן וְאַחַשְׁוֵרוֹשׁ, וְשִׁבְרוֹם וְהַכְּנִיעוּם וְהַצִּילוּ אֶת יִשְׂרָאֵל מֵהֶם, וְנִהְפֹךְ הוּא אֲשֶׁר יִשְׁלֹטוּ וְכוּ' (אֶסְתֵּר ט, א).

וְעַל־כֵּן הָיָה הַנֶּס עַל־יְדֵי "שֶׁנִּלְקַחָה אֶסְתֵּר אֶל הַמֶּלֶךְ אַחַשְׁוֵרוֹשׁ" (אֶסְתֵּר ב, טז) - זֶה בְּחִינַת הַסּוּד שֶׁצָּרִיךְ הַצְּדִיק הַגָּדוֹל לִירֵד לְתוֹךְ הַצְּנוּר הָרָע שֶׁל הָרָשָׁע וְכוּ', שֶׁהוּא הַמִּדָּה רְעָה שְׁלוֹ וְכוּ' - זֶה בְּחִינַת שִׁירְדָה לְתוֹךְ הַצְּנוּר הָרָע שֶׁלָּהֶם לְשִׁבְרוֹ וְלַהֲכַנְיֵעוֹ, "כִּי לֹא נָגַע בָּהּ" (תְּקוּנַיִיזָהר נז:).

וְכַל־זֶה הָיָה עַל־יְדֵי עֵצָם פָּחוּ שֶׁל "מְרַדְכֵי שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ" וְכוּ' (אֶסְתֵּר ב, יט), "וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם וְכוּ', לָדַעַת אֶת שְׁלוֹם אֶסְתֵּר" (שָׁם ב, יא).

כִּי בְּעֵצָם פָּחַ קַדְשַׁת שְׁנִיָּהם שֶׁל מְרַדְכֵי וְאַסְתָּר, שִׁבְרוֹ הַצְּנוּר הָרָע שֶׁלָּהֶם - כִּי מְרַדְכֵי הָיָה זָךְ וְצַח וְלֹא הָיָה בּוֹ שׁוּם אַחִיזַת הָרָע כִּלְל וְכוּ', וְהָיָה יָכֹל לְשַׁמֵּר אֶת אֶסְתֵּר שֶׁהִיא עֵצָם מֵעֵצְמִיו שֶׁלֹּא יִגַע בָּהּ זָר, רַק אֲדַרְבָּא עַל־יְדֵי שֶׁנִּלְקַחָה אֶצְלוֹ תְּכַנְיֵעוֹ וְתִשְׁפִּילּוּ.

וְעַל־כֵּן הַתְּגַבְרוֹת שֶׁל מְרַדְכֵי כִּנְגַד הַמֶּן הָיָה עַל־יְדֵי תְּפִלָּה, כִּמּוֹ שֶׁפְּתוּב (אֶסְתֵּר ד, א): "וַיִּזְעַק זַעֲקָה גְדוֹלָה וּמְרָה", וְכִמּוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַז"ל (מְגִלָּה יב: - עַל אֶסְתֵּר ב, ה): "בֶּן קִישׁ - שֶׁהַקִּישׁ עַל דַּלְתֵי רַחֲמִים".

כִּי עַקֵּר הָרוּח־חַיִּים מְקַבְּלִים מִהַתּוֹרָה, וְהַתּוֹרָה מְמַשִּׁיכִין עַל־יְדֵי תְּפִלָּה, כִּמּוֹ שֶׁפְּתוּב שָׁם (בְּהַתּוֹרָה) וְכוּ'. וְעַל־כֵּן כִּנְגַד עַמְלֶךְ אִי־אֶפְשָׁר לַעֲמֹד, כִּי אִם עַל־יְדֵי תְּפִלָּה, לְהַרְבּוֹת בְּתְּפִלָּה וּבְתַחֲנוּנִים מְאֹד מְאֹד וְכוּ',

כִּי הוּא מִתְּגַבֵּר בְּכָל־פַּעַם וְכוּ', שְׂאִי־אֶפְשָׁר לְשִׁבְרוֹ לְגַמְרֵי בְּפַעַם־אַחַת וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינַת (אֶסְתֵּר ה, טו): "וּמְרַדְכֵי יֵצְאוּ מִלְּפָנַי הַמֶּלֶךְ בְּלְבוּשׁ מַלְכוּת תְּכֵלֶת" וְכוּ' - רָמַז עַל תְּכֵלֶת שֶׁבְּצִיצִית'. כִּי 'צִיצִית' הוּא בְּחִינַת ר'וּח־חַיִּים שֶׁל הַצְּדִיק־הָאֱמֶת, בְּחִינַת 'מְרַדְכֵי', שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה הוּא מִתְּגַבֵּר עַל הָרַב־דְּקַלְפָּה' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'הַמֶּן־עַמְלֶךְ', עֵינ שָׁם (בְּהַתּוֹרָה).

כִּלְל הַדְּבָר: שֶׁמְלַחֶמֶת הַמֶּן־עַמְלֶךְ בְּכָל דוֹר וְדוֹר - הוּא הָעַקֵּר בְּעֵינֵי הַתְּקַרְבוֹת לְצְדִיקֵי־אֱמֶת'. כִּי עַקֵּר הַחִיּוֹת־דְּקִדְשָׁה' בְּגַשְׁמִיּוֹת וְרוּח־חַיּוֹת, הוּא עַל־יְדֵי הַצְּדִיק־הָאֱמֶת, שֶׁהוּא הָרַב־הָאֱמֶת, שֶׁאֶצְלוֹ כָּל הָרוּח־חַיִּים שֶׁל הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא מְשֻׁלָּם כָּל הַחֲסֵרוֹנוֹת שֶׁבְּעוֹלָם וְכוּ'.

אֲבָל לַעֲמַת זֶה - יֵשׁ בְּכָל דוֹר וְדוֹר 'מִתְּגַבְּדִים וְחוֹלְקִים' עַל הַצְּדִיק־הָאֱמֶת, שֶׁיִּנְיָקְתֶם מִבְּחִינַת הָרַב־דְּקַלְפָּה', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'עֲשׂו', בְּחִינַת 'הַמֶּן־עַמְלֶךְ', בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית לג, ט): "יֵשׁ לִי רַב".

שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד שְׂאִינוֹ חָפֵץ בְּהָאֱמֶת לְאֲמַתּוֹ אוֹמֵר "יֵשׁ לִי רַב" - שֶׁבּוֹחַר לוֹ רַב מִי שֶׁטּוֹב בְּעֵינָיו שְׂאִינוֹ יָכוֹל לְהוֹצִיאֵו מִמְּקוֹמוֹ וְלַהֲקִימוֹ מִנְּפִילָתּוֹ, אֲדַרְבָּא, הוּא מְרַחֲקוֹ מִהַצְּדִיק שֶׁהוּא נִקְדַּת־הָאֱמֶת וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינַת 'הַמֶּן' שֶׁהוּא 'עַמְלֶךְ מְזַרַע עֲשׂו', שֶׁהוּא עַקֵּר הָרַב־דְּקַלְפָּה', שֶׁרוּחוֹ הָיָה "גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד בְּשַׁעַתּוֹ" (בְּרֵכּוֹת ז: מְגִלָּה ז:).

כִּמּוֹבָאֵר בְּהַמְּגִלָּה מֵעֵצָם גְּדַלְתּוֹ בְּשַׁעַתּוֹ, כִּמּוֹ שֶׁפְּתוּב (אֶסְתֵּר ג, אֲב): "גְּדַל הַמֶּלֶךְ אֶת הַמֶּן וַיִּנְשְׂאֵהוּ וַיִּשֶׂם אֶת כֶּסֶאוֹ וְכוּ', וְכָל עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ וְכוּ', כָּרְעִים וּמְשַׁתְּחוּיִם

לְהֵמָן וְכוּ' - מַחֲמַת שְׁמִמְנוּ נִמְשָׁךְ לָהֶם כָּל הַחַיּוֹת לְהַשְׁלִים כָּל הַחֲסֻרוֹנוֹת שְׁלָהֶם.

אָבֵל (שם שם, ב): "וּמְרַדְכִי לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה" - כִּי יָדַע שֶׁהוּא 'עֲבוּדָה-זָרָה', בַּחֲנִינָת הַרְבֵּי־דַקְלָפָה, שְׂבָאֲמַת חַיּוֹת שָׁלוֹ אֵינּוּ חַיּוֹת כָּלֵל, וְאֵינּוּ יָכוֹל לְהַשְׁלִים שׁוֹם חֲסָרוֹן בְּאֲמַת, רַק מְרַמָּה וּמְטַעֵה בְּנֵי-אָדָם לְפִי שְׁעָה קָלָה.

וְעַל-כֵּן נִתְקַנָּא בּוֹ הֵמָן הַרְבֵּה - וְזָהוּ (שם ה, יא): "וַיִּסְפַּר לָהֶם הֵמָן אֶת כְּבוֹד עֲשָׂרוֹ וְרַב בְּנָיו" - "וְרַב דִּיקָא."

דִּהֲיָנּוּ: שְׂבָנָיו שֶׁהֵם "עֲשָׂרַת בְּנֵי הֵמָן" (שם ט), בַּחֲנִינָת "עֲשָׂר" כַּתְרִין דְּמִסְאָבוֹתָא" שֶׁהֵם כְּנֶגֶד 'עֲשָׂרַת־הַדְּבָרוֹת' שֶׁהֵם 'כָּלֵל־הַתּוֹרָה' שְׂשֵׁם הַרְוּחֵי־חַיִּים דְּקַדְשָׁה. וְבְנָיו עֲשָׂרָה, הָיוּ לְעַמַּת זֶה בְּקַלְפָּה, שְׂמִשָּׁם הַרְוּחֵי־חַיִּים דְּסִטְרָא־אַחְרָא שְׁנִמְשָׁךְ מִ'הַרְבֵּי־דַקְלָפָה', בַּחֲנִינָת "וְרַב בְּנָיו", 'רַב דִּיקָא, בַּחֲנִינָת הַרְבֵּי־דַקְלָפָה' וְכוּ'.

כִּי הֵמָן נִתְקַנָּא מְאֹד עַל שְׂרָאָה שְׁמֶרְדֵּכִי אֵינּוּ "כַּרְע" וּמִשְׁתַּחֲוֶה לוֹ, וְאֵינּוּ רוֹצֵה לְקַבֵּל הַרְוּחֵי־חַיִּים מִמְּנוֹ - כִּי סָבַר שֶׁכָּבֵר כָּל הַרְוּחֵי־חַיִּים אֲצִלוֹ חֲסִי־שְׁלוֹם, וְאִי אֶפְשָׁר לְשׁוֹם צַדִּיק בַּחֲנִינָת 'מְרַדְכִי' לְקַבֵּל חַיּוֹת, כִּי־אִם מִמְּנוֹ.

וְעַל-כֵּן "נִתְמַלְא חֲמָה עַל מְרַדְכִי וְרוּצָה לְהַרְגּוֹ" (שם ה, ט), כִּי סָבַר שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ לְהַמִּיתוֹ וּלְגַזֵּל הַרְוּחֵי־חַיִּים שָׁלוֹ, כִּי סָבַר שֶׁכָּל הַרְוּחֵי־חַיִּים הוּא אֲצִל סִטְרָא דִּידִיָּה חֲסִי־שְׁלוֹם.

וְעַל-כֵּן יַעֲצוּ אוֹתוֹ "לַעֲשׂוֹת עֵץ גְּבֵה חֲמֻשִּׁים אִמָּה" (שם שם, יד), זֶה בַּחֲנִינָת (בְּרֵאשִׁית ב, ט): "עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע" - "שְׂמִשָּׁם יִנִּיקַת הֵמָן־הַרְשָׁעִי יִמַּח־שְׁמוֹ" (חֲלִין

קלט: - כִּי 'אֵילָנָא־דְּחַיִּי, הוּא בַּחֲנִינָת 'חֲמֻשִּׁים שְׁעָרֵי־קַדְשָׁה. וְאֵילָנָא־דְּמוֹתָא, בַּחֲנִינָת 'חֲמֻשִּׁים שְׁעָרֵי־טְמָאָה'.

כִּי 'הֵמָן' יִמַּח־שְׁמוֹ שֶׁהוּא 'עַמְלֵק, הוּא בַּבַּחֲנִינָת 'שְׁעָרֵי־חֲמֻשִּׁים' שֶׁל הַטְּמָאָה, שְׂשֵׁם נְאֻמַּר (אֵיכָּה א, ט): "וַתֵּרַד פְּלָאִים", שֶׁהוּא בַּחֲנִינָת הַגְּלוּת הָאֲחֵרוֹן הַזֶּה שֶׁהַקֶּץ סָתוּם וְנִעְלָם מְאֹד.

וְסָבַר 'הֵמָן': שִׁיתְגַּבֵּר כְּנֶגֶד 'מְרַדְכִי' בְּכָל הַחֲמֻשִּׁים שְׁעָרֵי־טְמָאָה. וְעַל-כֵּן נִתְיַעַץ "לַעֲשׂוֹת עֵץ גְּבֵה חֲמֻשִּׁים אִמָּה וְלַתְלוֹת אֶת מְרַדְכִי עָלָיו" (אֲסֵתֵר ה, יד) - שְׂרָצָה לְהַשְׁלִיכוֹ וּלְהַפִּילוֹ חֲסִי־שְׁלוֹם, עַל-יַדֵּי הַתְּגַבְּרוֹת הַסִּטְרָא־אַחְרָא שֶׁל 'שְׁעָרֵי־חֲמֻשִּׁים', שְׂמִשָּׁם יִנַּק הֵמָן וְכוּ'.

וּבְאֲמַת: הִיָּתָה עֵת צָרָה גְּדוֹלָה אֲשֶׁר כָּמָהוּ לֹא נִהְיָתָה, וְכָל הָעוֹלָם הָיָה מְתַמוּטָט, כְּמַעֲט כְּמַעֲט שִׁיכְלָה אִם חֲסִי־שְׁלוֹם הָיָה מַצְלִיחַ מַעֲשֵׂה שְׁטָן - שֶׁהַצַּדִּיק יִסְתִּיר פָּנָיו וַיַּעֲלִים עֵינָיו מִיִּשְׂרָאֵל, חֲסִי־שְׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁהַסִּטְרָא־אַחְרָא בַּחֲנִינָת הֵמָן הָיָה רוֹצֵה, שְׁעַל־יַדֵּי־זֶה הָיוּ יִשְׂרָאֵל כָּלִים מִמִּילָא חֲסִי־שְׁלוֹם, בַּחֲנִינָת (שם ג, יג): "לְהַשְׁמִיד לְהַרְגַּ וּלְאַבֵּד" וְכוּ', כִּי כָּל חַיּוֹתָם וְקִיּוּמָם בְּגַשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת הוּא רַק עַל-יַדֵּי הַצַּדִּיק־הָאֲמַת שְׂמִמְנוּ נִמְשָׁךְ כָּל הַרְוּחֵי־חַיִּים לְכָלֶם, כְּנִ"ל.

אָבֵל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ חָמַל עַל עַמּוֹ, וְנָתַן בְּלֵב מְרַדְכִי בַּחֲנִינָת הַצַּדִּיק־הָאֲמַת, לְהַתְגַּבֵּר כְּנֶגְדּוֹ, כִּי "מְרַדְכִי יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה" (שם ה, א) עַד הֵיכֵן הַדְּבָר מְגִיעַ, וְרָאָה: שֶׁאֵין עֲצָה וְתַחֲבוּלָה לְעַמֵּד כְּנֶגֶד קַלְפָּה קָשָׁה וְחֻזְקָה כְּזֹאת מִכָּל הַצַּדִּידִים, כִּי־אִם עַל-יַדֵּי רַבּוּי תַּפְלָה וְתַחֲנוּגִים וְצַעֲקוֹת וְזַעֲקוֹת

ושועות. ומיד (שם): "ויצא בתוך העיר ויזעק זעקה גדולה ומרה" וכו'.

ועל-ידי-זה התגבר כנגד קלפת המן-עמלק, והשיב לו גמולו בראשו, "ותלה אותו ואת בניו על העץ" (שם ט, כה) - שזכה להכניע ולהשפיל עדי ארץ את כל הרב-דקלפה וכו' - פי התגבר כנגדם על-ידי תפלה-ותחנונים, שהם בבחינת 'שערי-חמשים של הקדשה'.

וזה בחינת מצות סעדת פורים' - פי אז האכילה בקדשה גדולה, שעל-ידי-זה נמשך ה'רוח-חיים' וכו'.

וזה בחינת (שם שם, יט-כב): "ומשלח מנות איש לרעהו" - פי המנות של פורים' שהם האכילה של פורים, שהם בחינת ה'רוח-חיים דקדשה' שמקבלין מהצדיק כנ"ל - הם נשלחין מאחד לחברו בבחינת 'שליחות'.

פי יש כמה שרחוקים מהצדיק ואינם יכולים לקבל ה'רוח-חיים' מהצדיק בעצמו - על-כן מקבלין אחד מחברו, וחברו מחברו, ומקבלין זה מזה, ומאירין זה לזה ה'רוח-חיים' - עד שנמשך לכלם ה'רוח-חיים' מהצדיק' שהוא בחינת 'מרדכי', 'שמאיר אז באור גדול ונפלא לכל העולם עד שמגיע ההארה לתכלית העשייה" (פרי-עץ-חיים, פורים הו), עד שכל אחד ואחד, אפלו הרחוקים מהצדיק מאד, מקבלין ה'רוח-חיים' ממנו.

וזה בחינת (שם): "ומתנות לאביונים" - "שצריכין להרבות בצדקה מאד בפורים". פי עקר התקשרות להצדיק, הוא על-ידי 'צדקה', שבזה אויזו במדתו של צדיק, שהוא נקרא 'צדיק', על שם הצדקה

שמשפיע לכל, בבחינת (תהלים לו, כא): "צדיק חונן ונותן". וכל אחד פפי מה שמרבה בצדקה, בן הוא מתקשר בבחינת 'צדיק' שממנו ה'רוח-חיים'. ועל-כן על-ידי ה'צדקה' זוכין ל'חיים' וכו'.

ועל-כן בפורים שאז נמשך ומאיר ה'רוח-חיים של הצדיק, שעל-ידי-זה היה 'מפלת המן' כנ"ל - צריכין אז להרבות בצדקה, כדי להמשיך אליו על-ידי-זה ה'רוח-חיים' של הצדיק, שעקרו נמשך על-ידי 'צדקה'.

וזה בחינת גדל השמחה של פורים, בחינת (שם ט, יט): "שמחה ומשתה ויום-טוב" - פי "ה'רוח-חיים' הוא בבחינת 'שמחה'" (לקוטי-מוהר"ן ח"א כג) וכו', ומחמת שאז נמשך ה'רוח-חיים' של הצדיק' בחינת 'מרדכי', בשפע גדול ובהארה נפלאה - על-כן אז השמחה גדולה ועצומה מאד - פי עקר הגדלת והתגברות ה'רוח-חיים, הוא 'שמחה'.

וזה שאמרו רז"ל (מגלה יב): "מפני מה נתחייבו וכו'? מפני שנהנו מסעדה של אותו רשע" - פי על-ידי 'אכילה דסטרא-אחרא', מתגבר ה'רוח-חיים' שלהם, שממש עקר כחם על ישראל חסיושלום.

ועל-כן היתה עקר הישועה, על-ידי התענית שגזרו אז שלשה ימים וכו' - שעל-ידי-זה שפרו 'תאות-אכילה', והכניעו ה'רוח-חיים' דסטרא-אחרא - עד שזוכין בפורים שנמשך ומאיר ה'רוח-חיים' דקדשה בשפע גדול, ואז האכילה בקדשה, שזהו בחינת 'סעדת פורים', וכנ"ל.

וזה שכתוב בפתבים (מחברת הקדש להאריז"ל פורים): "ומובא בדברי אדמו"ר ז"ל (ח"א ב): "ש'מרדכי' בגימטריא ד"ב חס"ד".

ומונה 'ששה לבושים', שהם: א) לבוש מלכות. ב) "תכלת. ג) וחור. ד) ועטרת זהב גדולה. ה) ותכריך בויץ. ו) וארגמן.

כנגד 'ששה סדרי משנה', שהם בבחינת 'ששת ימי בראשית' שבהם נברא העולם, על-ידי התורה שכלולה מששה בחינות, שהם בחינת: "כשר ופסול, טמא וטהור, אסור ומותר" (תקוני-זהר-חדש ק"ו): - שכל-זמן שאין מבררין אותן, הם בבחינת 'תערבת טוב ורע', שמשם אחיזת "עץ הדעת טוב ורע" (בראשית ב, ט).

וזה כל עבודת האדם - שצריך לברר הטוב מהרע על-ידי שמתנגע בתורה עד שמברר הפסק-הלכה, שמברר האסור מהמותר, הטהור מהטמא, הכשר מהפסול - ואז נעשין מזה לבושים קדושים לנשמתו וכו'.

ועל-כן 'מרדכי', שהוא בחינת הרב-דקדשה, ר"ב חס"ד - שזוכה לברר הפסק-הלכה על-ידי רבוי התפללות כנ"ל, וכמו שאמרו רז"ל (מנחות סה.): "שמרדכי היה גדול בתורה מאד, כי היה פותח בדברים ודורשן", והיה ראש הסנהדרין שהם פוסקין לישראל כל ההלכות - על-כן זכה לכל הלבושים הנ"ל, בחינת: "ומרדכי יצא" וכו' - שהם 'ששה', כנגד 'ששה בחינות הנ"ל'.

כי עקר הנס והישועה להתגבר על הרב-דקלפה, בחינת 'המן' וכו' - הוא על-ידי שזוכין לברר פסק ההלכה על-ידי תפלה וכו' - כמבאר היטב בהתורה הנ"ל, עין שם היטב. [עין-שם בלקוטי-הלכות, כל ההלכה בפנים באריכות, מאות ז' ולחלן - כי קצרנו מאד].

הינו כנ"ל: כי 'מרדכי' הוא בחינת ה'צדיק-הדור' שממנו נמשך ה'רוח-חיים' וכו', שזה ה'צדיק' הוא בחינת "רב חסד", שזה כל ענין 'פורים' שנמשך ה'רוח-חיים' מה'ר"ב דקדשה, בחינת 'מרדכי', בחינת ר"ב חס"ד - שעל-ידי-זה נכנע ונופל 'המן' עמלק שהוא הר"ב דקלפה, וכנ"ל.

ועל-כן "מצוה להשתפר בין בפורים" (שלחן-ערוך ארח-חיים, תרצה, ב) - להכניע ה'רוח של הרב-דקלפה, שהוא בחינת (בבא-בבא ע"ג): "ודמי כמאן דמבסמי" - 'פניהם צהבות בשתי-יין' (רשב"ם שם), כמבאר שם בסוף התורה. ועל-כן על-ידי ה'יין-דקדשה' של 'שתית פורים', מכניעין אותם בשרשם וכו'.

וזה בחינת 'קריאת המגלה' - שהיא בחינת 'קבלת-התורה' "שזכו אז לקבלה מחדש" (אסתר ט, כז - שבת פח.). כי "המגלה צריכה להפתח בכתבת ספר-תורה" (מגלה 21).

הינו: כי עקר הנס היה על-ידי רבוי התפללות והזעקות והשועות וכו', כנ"ל, שעל-ידי-זה זוכין לעסק בתורה לברר פסק ההלכה באמת. ועל-כן "אז זכו לקבלת-התורה מחדש" וכו'. וזה בחינת 'קריאת המגלה' שהיא בחינת 'התחדשות-התורה' שזוכין להמשיך בפורים וכו'.

ועל-כן מסימין המגלה (שם י, ג): "דרש טוב לעמו" - זה בחינת 'ברור פסק ההלכה' שזוכין על-ידי בחינת 'מרדכי' וכו'.

וזה בחינת (שם ח, טו): "ומרדכי יצא מלפני המלך, בלבוש מלכות, תכלת, וחור, ועטרת זהב גדולה, ותכריך בויץ, וארגמן" -

סה.

(לקוטי-הלכות, שתפים-בקרמקע ה, כב - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ז, 'פי מרחמם ינהגם')

על-כן 'פזרים' הוא בחינת 'יום-כפזרים', כמו שאיתא בתקוני-זהר (נז): **פי** ה'מן "הפיל פזר" (אסתר ג, ז), ל'בטל חסדו-שלום' קדשת הגורל של יום-כפזר'. וכן עשה "עץ ג'בה חמשים אמה" (אסתר ה, יד), כנגד בחינת 'שנת החמשים', שהוא 'יובל'.

פי מבאר בהתורה הנ"ל (ח"ב ז): "שעל-ידי הסלח נא שפועליו ביום-כפזר, ממשיכין חנפת-הבית', שהוא בחינת 'קדשת הדעת', שהוא בחינת 'תקון חטא המרגלים'".

על-כן כל קדשת המצוות והשמחה של פזרים - הם בבחינת 'קדשת יום-כפזר', שהוא בחינת 'יובל', בחינת 'חרות', בחינת (שמות ל, כג; ח'ליון קלט): "מר דרור".

- עניני 'מקרא מגלה' ו'מגלת אסתר' -

סו.

(ח"א י, ח)

על-ידי 'הארת מרדכי ואסתר', הינו בחינת ה'דין' ו'רגליו' - נתבטלו ה'כפירות', ונתרבה 'אמונה' בעולם על-ידיהם.

וזה בחינת (מגלה ז): "אסתר ברוח-הקדש נאמרה", בחינת (בראשית-רבה ע, ט): "לבן נשא את רגליו" - פי עקר העפושם תלוי בה, שהיא בחינת (משלי ה, ח): "רגליה ירדות מות", ועל-כן על-ידיה עקר התקון.

ועל-כן נקראת ה'מגלה' על שם 'אסתר' - פי העקר תלויה ב'רגלים', בחינת

'אסתר', בחינת (סכה מט): "מה ירף בסתר" וכו'. (התורה באריכות, נמצא לעיל בעניני פזרים)

סז.

(לקוטי-הלכות, ציצית ז, יב)

"מצוה לחזר אחר רב עם בקריאת המגלה, ואפלו אם יש לו מאה אנשים" וכו' (שלחן-ערוך ארבע-תיים תרצ, יח) - פי עקר תקף ה'נס של פזרים', שהוא 'מפלת המן-עמלק', הוא על-ידי ה'קבוץ הקדוש של ישראל'.

ועל-כן כל מה שמתקבצין ונתוספין אנשים רבים יותר בשעת 'קריאת המגלה', שהוא 'פרסום ניסא' - מתגדל ה'נס ביותר, ונמשך 'מפלת המן-עמלק' ביותר ויותר וכו'.

פי זה ידוע: שעקר 'קריאת המגלה' ו'פרסומי ניסא', וכל המצוות של פזרים, הוא: ש'נזכה על-ידי-זה, להפיל את 'קלפת המן-עמלק', בכל דור ודור, בכל שנה ושנה, בכל אדם בפרטיות, וכמו שכתוב במגלה בפרוש (אסתר ח, ט): "והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור משפחה ומשפחה מדינה ומדינה ועיר ועיר" וכו'. ועל-כן מצוה רבה להשתדל, לשמע המגלה, מהקבוץ של ישראל היותר גדול, וכנ"ל.

סח.

(לקוטי-הלכות, תפלין ו, כז)

'קריאת המגלה', היא מצוה גדולה ורבה מאד, ואמרו רבותינו ז"ל (מגלה ג): "מבטליו תלמוד-תורה לשמע מקרא מגלה, בהנים בעבודתם ולזים בדוכנם וישראל במעמדן - הכל מבטליו ובאין לשמע מקרא מגלה".

כי איתא בדבריו ז"ל (ח"א קצב): "שדבור אמת של צדיק האמת, הוא בחינת פניו ושכלו ונשמתו וכו'". ואיתא שם: "שפכל ספר של צדיק, יש בו בחינת פניו וכו'".

וזוה בחינת מקרא מגלה, שהוא בחינת הארת פני מרדכי ואסתר, כי הם דברי אמת שלם, כמו שכתוב (אסתר ט, ל): "דברי שלום ואמת".

כי כשקורין את המגלה, ומפרסמין תקף הנס שנעשה על ידי מרדכי ואסתר, על ידי מעשיהם והנהגותיהם, שנהגו אז בחכמה נפלאה, ובצדקות נורא, ובקדושה גדולה - בזה מראין ומאירין אור פניהם הקדושים, שהוא גנוז בתוך המגלה הקדושה, שהוא ספר שלם הקדוש - על-כן על ידי זה מאיר עלינו הארת פניהם הקדושים, שעל ידי זה היה תקף הנס.

כי עקר הנס בכל שנה ושנה, ובכל אדם ואדם - הוא להכניע קלפת המן עמלק, שהוא מדת הגאות, לבטל סטרא דמותא, בחינת (שם ג, יג): "להשמיד להרג" וכו', שנמשך משם. ולהמשיך בחינת חיים נצחיים, שהוא בחינת ענוה אמתית - שכל זה זוכין על ידי ראית פני הצדיק, שזהו בחינת מקרא מגלה, כנ"ל.

ועל-כן "מבטלין תלמוד-תורה" בשביל-זה - כי כל התורה נמשך, רק על-ידי ראית פני הצדיק כנ"ל, על-כן בודאי כדאי לבטל תלמוד-תורה בשביל-זה, הינו: בשביל לראות פני הצדיק, שהוא בחינת מקרא מגלה, כנ"ל.

וכן "כהנים בעבודתם" וכו' - כי כל בחינות אלו נמשכין מראית פני הצדיק, שהוא בחינת מקרא מגלה - וכלם

מבטלין לשמע מקרא מגלה, שהוא בחינת ראית פני הצדיק, שמשם נמשך כל-זה וכו' וכו' (עין בפנים).

סט.

(לקוטי הלכות, תשעה באב ושאר תעניות ד, כ)

וזוהו בחינת גדל המצוה של קריאת המגלה, כמו שהפליגו רבותינו ז"ל (מגלה ג.) במעלתה, שאמרו: "שמבטלין הכל בשביל קריאתה - כהנים בעבודתם ולויים בדוכנם וישראל במעמדם, הכל בטלין בשביל קריאת המגלה, ואין לה מצוה שאינה נדחית מפניה וכו'".

כי זהו עקר החדוש הנפלא של פזרים, שהוא גדול מכל המועדים בבחינה זאת, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ירושלמי תענית פ"א ה"א; מדרש משלי פ"ט): "שכל המועדים בטלים, וימי הפזרים לא נבטלים".

כי זכינו אז על ידי "תקפו וגבורתו וגדלתו של מרדכי הצדיק" (על פי אסתר י, ב), שהכניס התעוררות התשובה כל-כך בישראל, שזעקו ישראל אל השם יתברך בכל לבם, עד שזכו לנס נפלא ונורא כזה, עד שזכו על ידי זה לחדש ספר קדוש ונורא כזה, שהוא המגלה הקדושה, שהוא פרסומי נסא' - שמפרסמת ומגלית השגחתו יתברך עלינו בכל עת, אפלו בעת ההסתרה שבתוך ההסתרה, שהוא בעת תקף מרידת הגלות בעוונותינו הרבים, שאפלו אז הוא יתברך "אל מסתתר" (ישעיה מה, טו).

והוא יתברך מסתיר עצמו ומשגיח עלינו לטובתינו, אפלו בעת תקף הצרה בדרךים נפלאים ונוראים מאד מאד, אשר אין כל בריה יכולה לעמד על זה. ועל ידי זה הוא מצילנו מכל אויבנו ומפר עצת

אויבינו בכל דור ודור, כאשר ראינו אז בימי מרדכי ואסתר, במבאר בספור המגלה הקדושה, שצריכים לשום לב בפשיטות לתקף הנסים הנפלאים האלה שעשה השם-יתברך עמנו אז, וכמו-כן הוא מתנהג עמנו בחסדו בכל דור ודור.

כי לכאורה קשה: מה קול הרעש הזה שהפליגו רבותינו ז"ל בתקף הנס של פזרים שהוא גדול מכל הנסים, במבאר בדבריהם ז"ל? - הלא בנס של פזרים לא היה שום 'שנוי-הטבע' כמו שהיה בנסים של 'יציאת-מצרים' ו'קריעת-ים-סוף', שראו הכל 'שדוד המערכות' ו'שנוי-הטבע' בזה, על-ידי ה'עשר מפות' שהביא על מצרים, ו'קריעת-ים-סוף' וכו'. ואם כן, מפני מה ה'נס של פזרים' גדול מכל הנסים?!

אך באמת: הנסים של 'יציאת-מצרים' ו'קריעת-ים-סוף' ו'מתן-תורה', היו נסים גדולים ומופתים נוראים מאד, שעל-ידיהם נתגלה אלקותו יתברך בעולם וכו'. אך נסים נגלים כאלה שהם 'שנוי-הטבע' - אינם יכולים להיות כי אם לפי שעה וכו', שכלם לא היו כי אם באותו העת ששמע הנס.

אבל אחר-כך, הקדוש-ברוך-הוא מנהיג עולמו בחסדו, ומסתיר את-עצמו בתוך הטבע, רק כל ימי משה רבנו עשה השם-יתברך על ידו מופתים נוראים אין מספר, שהיו 'שנוי-הטבע' מאד - כדי לפרסם ולגלות אלקותו יתברך על-ידו. וכן בימי הנביאים והצדיקים שאחריו וכו'.

אבל ב'נס של פזרים', לא היה שום 'שנוי-הטבע', ואף-על-פי-כן ראינו על-ידי-זה עצם נפלאות השגחתו יתברך עלינו בכל

עת, אפלו בעת תקף ההסתרה מאד - שגם אז, נפלאותיו ומחשבותיו יתברך עלינו בכל עת ורגע.

כמו שרואים ב'ספור הנס של פזרים', מי שמשים לבו היטב לזה מתחלת המגלה עד סופה - שפב השם-יתברך, שיעשה סעדה גדולה כזאת, בעשירות עצום ומפלג כזה, והשטן רקד שם, כי הכשיל כלם בדרך, כי את אחשוורוש הכשיל, שהתגאה כל-כך בעשרו, "עד שהשתמש בכלי בית-המקדש" (מגלה יב), והכניס בדעתו להכשיל את ישראל - שנהנו מסעדתו" (שם יג), "והכשילם אז בזנות" (אסתר-רבה ז, יג).

ואף-על-פי-כן, גם אז חמל השם-יתברך על עמו, ו'הקדים אז רפואה למכה' (מגלה יג) - שפב שעל-ידי תקף תאותם וגאותם דיקא, תהרג ושתי המרשעת, ותקבל אסתר הגדלה. והריגתה היה על-ידי 'המן הרשע' בעצמו דיקא, ושיכתב אגרות הראשונות, שיהיה "כל איש שורר בביתו" (אסתר א, כב) - שעל-ידי-זה ראו שטותו, שעל-ידי-זה נתקיימו ישראל, כמו שאמרו רז"ל (מגלה יב): "אלמלא אגרות הראשונות" וכו'.

וכן ההשגחה הנפלאה של 'מעשי בגתן ותרש', שבקשו "לשלח יד במלך" וכו' (אסתר ב, כא), שנתגלה דיקא על-ידי מרדכי ואסתר וכו', ושלא עשו שום "יקר וגדלה למרדכי על זה" (שם ג, ג). עד אחר שנתגדל המן כל-כך, ואז סבב השם-יתברך ש"נדה שנת המלך בלילה ההוא" וכו' (שם ג, ג). ובכל-זה אנו רואים: איך נפלאותיו ומחשבותיו אלינו בכל עת, אפלו בתקף ההסתרה.

ועל-כן זה ה'נס של פזרים', גדול מכל הנסים - כי על-ידי-זה רואים

עצם השגחתו יתברך תמיד, ובודאי כל מה שנעשה עמנו גם עתה בדורות הללו הכל לטובתנו, ואף-על-פי שאנו רואים צרות כאלה בכל עת, אף-על-פי-כן צריכין להאמין: שבודאי הכל לטובה.

וקצת רואים בעינינו, מי שמשים לבו לעצם הנפלאות שהשם-יתברך עושה עמנו גם עתה בכל דור, על-ידי גדולי הצדיקים, שמקימים אותנו בתקף ההסתרה הזאת, כי בצר הרחיב לנו, שגם בעצם הצרה יש פמה הרחבות (לקוטי-מוהר"ן ח"א קצה), וכמו שאנו אומרים שלש פעמים בכל יום: ועל נסיון שבכל יום עמנו, ועל נפלאותיה וטובותיה שבכל עת וכו', הטוב כי לא כלו רחמיה"ו וכו'.

הכלל: שעקר החדוש של פורים הוא, שרואים על-ידי תקף הנס הזה, עצם השגחתו יתברך עלינו בכל עת, אפלו בתקף ההסתרה שבתוך הסתרה, אפלו בתקף מרירות הגלות, אף-על-פי שאין רואים שום 'שנוי-הטבע' - אף-על-פי-כן השם-יתברך מסתיר את-עצמו בכל הצרות והמניעות והיסורים, בדרך-ים נפלאים, לטובותינו לחיותנו ביום הזה.

עד אשר תצמח קרן ישראל, ויבוא משיח צדקנו, ואז נבין ונראה, כל מה שסבב השם-יתברך עמנו בנפלאותיו לטובותינו, אפלו בתקף מרירות הגלות בגוף ונפש וממון, והכל בדרך-ים נפלאים ונוראים, שאי-אפשר להשיגם כלל, באפן שיהיה נשאר הבחירה לכל אחד, ואף-על-פי-כן גדולי הצדיקים מכניסים עצות נוראות והתעוררות התשובה לזעק להשם-יתברך ולהתחנן אליו תמיד, עד שגומרים בכל עת מה שצריכים, עד אשר תצמח ישועת ישראל לעין כל.

ועל-כן "כל המועדים בטלים, חוץ מפורים" - כי כל המועדים הם זכר ליציאת-מצרים, שהיה אז 'נסים נגלים' שהם 'שנוי-הטבע', שזה אי-אפשר כי אם לפי שעה פנ"ל.

אבל לעתיד, תתנהג העולם על-ידי השגחה ונפלאות בכל עת ושעה ורגע, ויראו בכל עת נפלאותיו העצומים. ועל-כן יהיו "כל המועדים בטלים". אבל ימי הפורים לא נבטלים" - כי גם ב'נס של פורים' ראו נפלאות השגחתו בכל עת ורגע - שזהו בחינת התגלות השגחתו של לעתיד. ועל-כן ימי הפורים לא יבטלו גם לעתיד.

על-כן מצות קריאת המגלה יקרה וגדולה בל-כף - כי מפרסמין נס כזה, שרואין השגחתו יתברך עלינו בכל עת, אפלו בתקף ההסתרה, אפלו בעת שישראל רחוקים מארצם. ועל-ידי-זה יש לנו תקוה גם עתה בגלות המר הזה.

ועקר הנס הוא, בבחינת מה שמבאר בתורה הנ"ל (ח"א סא): "שעל-ידי שעושין תשובה, על-ידי המריבה והמחלקת - על-ידי-זה נעשה 'ספר חדש' וכו', ונשלם התורה; ועל-ידי-זה נכללת התורה בתוך 'אבן-שתיה', בבחינת 'קדשי-קדשים', ונמתקין כל הדינים שבעולם, וכל מקום שיש דין הכל נמתק וכו'."

וזוהו בחינת תקף הנס של פורים, שזכו על-ידי גדל הנס: שיתחדש 'ספר קדוש' כזה, שהיא 'המגלה הקדושה', שקורין ברבים, ומברכין עליה תחלה וסוף - שמיום מתן-תורה, לא נתחדש ספר כזה שיקראו בו בצבור בברכה תחלה וסוף.

ע.

(לקוטי־הלכות, פורים א, א)

מְצִינּוּ שְׁכָל עֵקֶר הַנְּאֻלָּה הַהוּא, הַבִּיא מְרַדְּכֵי עַל־יְדֵי 'סְפּוּר מַעֲשֵׂה', בְּחִינַת (אֶסְתֵּר ב, כב): "וַיַּגֵּד מְרַדְּכֵי לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה" - שְׁסֵפֶר הַמַּעֲשֵׂה שֶׁהָיָה - לְאֶסְתֵּר, שֶׁהָיָה בְּחִינַת ה'הַסְתֵּרָה', בְּחִינַת 'שְׁנָה' - כְּדֵי לְעוֹרֵר מֵה'שְׁנָה', וּלְגַלּוֹת ה'הַסְתֵּרָה' עַל־יְדֵי־זֶה.

וְכֵן הָיָה בְּסוּף, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה בָּאָה הַנְּאֻלָּה אֲז, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (אֶסְתֵּר ו, א): בְּלִילָה הַהוּא נִדְּדָה שְׁנַת הַמְּלָךְ - "שְׁנַת מַלְכוּתוֹ שֶׁל עוֹלָם" (מַגֵּלָה טו:). וְזֶה הָיָה עַל־יְדֵי 'סְפּוּרֵי־מַעֲשֵׂי־זֶה שֶׁל בְּחִינַת מְרַדְּכֵי, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (אֶסְתֵּר ו, א-ב): וַיֹּאמֶר לְהַבִּיא אֶת סֵפֶר הַזְּכָרוֹנוֹת דְּבָרֵי הַיָּמִים וְכוּ', וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרַדְּכֵי - שֶׁמְצָאוּ 'סְפּוּרֵי־מַעֲשֵׂי־זֶה שֶׁל מְרַדְּכֵי, בְּחִינַת "רַב חֶסֶד" (מַחְבְּרַת־הַקֶּדֶשׁ לְהַאֲרִיז"ל, פּוּרִים; לְקוּטֵי־מוֹתֵר"ן ח"א ס).

כִּי עַל־יְדֵי 'סְפּוּרֵי־מַעֲשֵׂי־זֶה שֶׁל מְרַדְּכֵי שֶׁסֵּפֶר לְאֶסְתֵּר, שֶׁהָיָה בְּחִינַת 'בְּנִסְת־יִשְׂרָאֵל, שֶׁבָּאוּ ב'הַסְתֵּר־פָּנִים' בְּבְחִינַת 'שְׁנָה' כַּנ"ל - וְעַל־יְדֵי־זֶה הַקִּיּוֹם וְעוֹרֵר מֵה'שְׁנָה' וְהַחֲזִירָם בְּתִשְׁבֻּבָה - עַל־יְדֵי־זֶה גָּרַם בְּחִינַת 'הַתְּעוֹרְרוֹת־הַשְּׁנָה' לְעֵלָּא, בְּחִינַת "נִדְּדָה שְׁנַת הַמְּלָךְ" הַנ"ל, כִּי עַל־יְדֵי 'אֲתַעְרוֹת־אֲדִלְתָּא' הוּא 'אֲתַעְרוֹת־אֲדִלְתָּא' דְלְעֵלָּא (זֵהר לְדִלְכָּךְ פַּח. וַיִּצָּא קֶסֶד. וַיַּחֲזִי רַלְה. וַעֲוֹד).

וְזֶה בְּחִינַת (אֶסְתֵּר ב, כב): "וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לְמַלְכָּךְ בְּשֵׁם מְרַדְּכֵי" - שְׁבְחִינַת אֶסְתֵּר, דִּהְיִנוּ 'בְּנִסְת־יִשְׂרָאֵל, הָיָה לָהּ פֶּתַח־חַוֹן פֶּה לְהַמְלִיץ טוֹב עַל יִשְׂרָאֵל, כִּי סִפְרָה לְמַלְכוּתוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְהַבִּיאָה לְמַעֲלָה 'סְפּוּרֵי־מַעֲשֵׂי־זֶה שֶׁל מְרַדְּכֵי, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה הָיָה 'הַתְּעוֹרְרוֹת־הַשְּׁנָה', כַּנ"ל.

וְעַל־יְדֵי שְׁנַת־חֲדָשׁ סֵפֶר כְּזֶה שֶׁמַּגֵּלָה וּמְפָרְסָם אֵלְקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם - עַל־יְדֵי־זֶה אָנוּ מְמַשִּׁיכִין עֲלֵינוּ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, קִדְשַׁת הַסְּפָרִים־הָאֲמִתִּיִּים שֶׁל גְּדוּלֵי הַצַּדִּיקִים־הָאֲמִתִּיִּים, שֶׁמְחַדְּשִׁים סְפָרִים נִפְלְאִים בְּכָל דּוֹר וָדוֹר.

וְעֵקֶר מַעֲלַת הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים הֵם הוּא: שֶׁהֵם בְּחִינַת 'קִיּוּם־הַתּוֹרָה', שְׁזוֹכִין עַל־יְדֵם לְהַתְּעוֹרְרוֹת אֲמִתִּי, וּלְעִצּוֹת אֲמִתִּיּוֹת נּוֹרְאוֹת - לְזַכּוֹת עַל־יְדֵם כָּל אֶחָד, לְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה בְּאֲמִת בְּתַמִּימוֹת. שֶׁעַל־יְדֵי סְפָרִים הָאֵלּוּ, עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִכְלָלַת בְּבְחִינַת 'קְדֻשַׁי־קְדָשִׁים' כַּנ"ל - שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִמְתַּקֵּין כָּל הַדֵּינִים שֶׁבְּעוֹלָם, כַּנ"ל.

וְזֶהוּ (אֶסְתֵּר ט, כה): "וּבְבֹאָה לִפְנֵי הַמְּלָךְ, אָמַר: עִם הַסֵּפֶר יָשׁוּב מִחֲשַׁבְתּוֹ הִרְעָה אֲשֶׁר חָשַׁב עַל הַיְהוּדִים עַל רֹאשׁוֹ". "עִם הַסֵּפֶר" דִּיקָא - שְׁדִיקָא עַל־יְדֵי בְּחִינַת "הַסֵּפֶר" הַנ"ל, עַל־יְדֵי־זֶה דִּיקָא "יָשׁוּב מִחֲשַׁבְתּוֹ הִרְעָה עַל רֹאשׁוֹ".

כִּי עַל־יְדֵי שְׁנַת־סוּף 'סֵפֶר' - עַל־יְדֵי־זֶה נִמְתַּקֵּין כָּל הַדֵּינִים שֶׁבְּעוֹלָם כַּנ"ל, עַד שְׁזוֹכִין לְעִצּוֹת שְׁלֵמוֹת, עִצּוֹת עֲמֻקּוֹת מְאֹד, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'קִיּוּם־הַתּוֹרָה' - בְּחִינַת (שֵׁם פְּסוּק 'קִיּוֹמוֹ וְקִבְלוֹ', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (שְׁבַת פַּח): "הִדָּר קִבְלוּהָ בִימֵי אַחֲשָׁרוֹשׁ".

וְעַל־יְדֵי־זֶה מְמַשִּׁיכִין בְּחִינַת 'קִיּוּם־הַתּוֹרָה' בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, עַל־יְדֵי הַסְּפָרִים־הַקְּדוּשִׁים שֶׁמְחַדְּשִׁין הַצַּדִּיקִי־אֲמִת בְּכָל דּוֹר, שֶׁהֵם 'שְׁלֵמוֹת הַתּוֹרָה', שֶׁתְּהִיָּה נִכְלָלַת בְּבְחִינַת 'קְדֻשַׁי־קְדָשִׁים', שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה עֵקֶר 'קִיּוּם־הַתּוֹרָה' - כִּי זוֹכִין לְעִצָּה שְׁלֵמָה, וְל'הַנְּהַגּוֹת יִשְׁרוֹת' עַל־יְדֵם, וְכַנ"ל.

עא.

(לקוטי־הלכות, פנרים ב, א - על־פי לקוטי־
מוהר"ן ח"א יז, ויהי הם מריקים שפיהם)

'קריאת המגלה, זה בחינת הכתב שנעשה
על־ידי מרדכי, שנכתב ונחקק
בספריהם, שעל־ידי־זה נעשה הנס.

בי על־ידי־זה נעשין גרים, בחינת (אסתר ח,
יז): "ורבים מעמי הארץ מתיידיים" -
שעל־ידי־זה נשלים פגם־המזבח, שעל־ידי־
זה נשלים ה'דעת, שעל־ידי־זה נתגלה אור־
הצדיק המגלה ה'התפארות של ישראל.
ועל־ידי כל זה, הוא מפלת המן, שיניקתו
מ'פגם־המזבח'.

ועל־כן עקר תקון המגלה, נתתקנה
ונעשית שתהיה כתובה
בספריהם, וכמו שמוזבא (מרדכי, שבת שצו; טוריי
זקב, ארבע־חיים שלו, סקי"א): "שבשביל־זה אין
שום שם בפרוש בכל המגלה מחמת זה,
שתהיה כתובה בספריהם".

בי כל עקר בחינת המגלה, הוא בחינת
הכתב שנחקק ונכתב בספריהם,
שנעשה על־ידי מרדכי, שעל־ידי־זה נעשה
הנס של מפלת המן, כנ"ל. (עין להלן לקוטי־
מוהר"ן ח"א יז, המוזבא במערכת "מגלת אסתר", בפסוק
(אסתר ג, ב): "וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי").

עב.

(לקוטי־הלכות, פנרים ד, ה)

ה'מגלה' הוא לשון התגלות, כמוזבא (פריי
עץ־חיים, פנרים פ"ה) - כי נתגלה
תורה חדשה, על־ידי שנתגלה אור האהבה
שבדעת, שהוא בחינת אוריתא דעתיקא
סתמאה, שמשם יונקת התורה־הקדושה
שלנו.

זהו בחינת קריאת המגלה, שקבעו
לדורות לקרות המגלה בכל שנה
ושנה, והיא עקר המצוה של פנרים - פדי
לעורר את ישראל בכל שנה מבחינת שנה,
על־ידי ספור מעשה של שנים קדמוניות.

שזה בחינת המגלה, שהיא דבר יקר מאד
- וכל עקרה הוא בחינת ספור
מעשה, שמתחלת: "ויהי בימי אחשורוש".
וכן עד סוף המגלה - הכל הולך על דרך
ספור מעשה, והוא מעשה של מרדכי
ואסתר, שהוא בחינת מעשה של שנים
קדמוניות, שעל־ידי־זה מעוררין מהשנה
בכל שנה ושנה.

בבחינת (אסתר ט, כז-כח) והימים האלה
נזכרים ונעשים בכל שנה ושנה -
שהמעשה של הימים האלה, מביאים
לבחינת זכרון בכל שנה וכו', שהיא בחינת
התעוררות השנה שהוא בחינת שכתה'.

בי ה'שנה' היא הסתלקות המחין, שזה
בחינת שכתה' שרצה המן להגביר
עליהם, בבחינת "הפיל פור" (שם ג, ז), שהוא
בחינת שכתה', כמוזבא.

וכן בכל שנה נעשה זאת, כמוזבא בספרים
(פריי־עץ־חיים, פנרים פ"ה), ועל־ידי קריאת
המגלה כנ"ל, מבטלין ה'שכתה', בחינת
ה'שנה', כנ"ל.

וכן מהאי טעמא אמרו רז"ל (שלחן־ערוך
ארבע־חיים תרצ, יז): "צריך לפשטה
כאגרת" - כי היא כמו ספור מעשה,
שמספרין מאגרת מעשה שהיה בימי
מרדכי ואסתר, בחינת מעשה של שנים
קדמוניות, כנ"ל.

ועל-כן לא נתנה [התורה], עד אחר שבא 'עמלק, והכניעו אותו. כי עקר 'התגלות התורה, תלוי ב'הכנעת עמלק, שהוא בחינת הקלפה שיניקתה מההסתרה, בבחינת הקלפה השניה, שאין שם שום טוב, והוא 'כלו רע, ואין שם שום 'שכל' ושום 'ניצוץ-דקדשה'.

וכשמכניעין אותו - אזי נתגלה ה'הסתרה', ואזי זוכין ל'תורה' - כי כל התורה-הקדושה, יונקת מבחינת ה'אהבה-שבדעת, שהוא 'אורייתא דעתיקא סתימאה'.

ועל-כן קבלו ישראל התורה מחדש בימי אחשורוש - כי עקר קבלת-התורה תלוייה ב'הכנעת המן-עמלק, כנ"ל.

ועל-כן אין בהמגלה שום שם בפרוש, רק ברמז בראשי-תבות - כי הוא בחינת 'אור-הגנוז', בחינת התורה הגנוזה שנתגלה אז - ששם הוא למעלה מכל הקדשות.

עג.

(לקוטי-הלכות, בכור בהמה טהורה ד, ז)

זה בחינת 'קריאת המגלה, שהיא בחינת 'קריאת התורה, שהיא בחינת 'יראה' - כי צריכין לעמד בשעת הקריאה, באימה ויראה ורתת וזיע, כמו בשעת מתן-תורה, כמובא בכל הספרים.

ועכשו ממשיכין היראה בשכל עליון מאד מאד, על-ידי 'קריאת המגלה, שהיא 'פרסומי נסא' - שמפרסם: שאין להתירא משום אדם ומשום דבר שבעולם, כי אם מהשם-יתברך לבדו, כמו שראינו בחוש בתקף הנס הנורא הזה, על-ידי 'מפלת המן' ו'גדלת מרדכי'.

וזה בחינת (אסתר ח, יז; ט, ג): "ורבים מעמי הארץ מתייחדים כי נפל פחד מרדכי עליהם" - "פחד מרדכי" דיקא, בחינת 'יראה עלאה'.

עד.

(לקוטי-הלכות, בכור בהמה טהורה ד, כה)

על-כן "אין קורין הלל בפזרים" (מגלה יד. ערכין י): - כי 'הלל' הוא בחינת 'בטול מלכות הרשעה, בחינת: "הללו עבדי ה'" (תהלים קיג, א), "ולא עבדי פרעה" (מגלה וערכין שם). וזה אין שיך בפזרים - כי "אפתי עבדי אחשורוש אנן" (שם). כי 'מלכות-הרשעה' שהיא 'מלכות אחשורוש', לא נתבטל אז.

אבל באמת: זהו עקר תקף הנס, ועל-ידי-זה עקר קיום שלנו בגלות הזה.

וכל הקדשות של פסח ושל-רגלים, שהם בחינת 'בטול מלכות-הרשעה' - לא היינו יכולים להמשיך עלינו עתה בגלות הזה שמלכי העכו"ם מושלים עלינו, כפי-אם דיקא על-ידי 'תקף הנס של פזרים, שמגלה לנו: שגם עתה בגלות הזה "מלכותו בכל משלה" (תהלים קג, יט). ועל-כן "פזרים הכנה לפסח", כמו שמבאר בסומן ע"ד בלקוטי-תנינא.

וזהו (מגלה וערכין שם): "דבר אחר, קריאתה זהו ה'לילא" - הינו: כי 'קריאת המגלה' הוא עקר ה'הלל'. כי כל ההלל שאנו אומרים בכל הימים-טובים - לא היה לנו פח להמשיך קדשת ההארה והמחין של הימים-טובים, שזהו בחינת 'הלל' שהוא 'מחין גמורים' - כפי-אם על-ידי 'קריאת המגלה, שמפרסם שגם "בעבדתנו לא עזבנו אלקינו" (עזרא ט, ט) וגם עתה "מלכותו בכל משלה".

ועל-כן "מתר בעשית מלאכה" - כי אז ממשיכין הקדשה' שהיא ה'יראה', אפלו בעת העבדות, שזהו עקר התקון. וזה עקר הנס של פורים. ועל-ידי-זה תהיה עקר הגאלה שלמה של משיח במהרה בימינו - על-ידי שאנו ממשיכין מלכותו ויראתו עלינו, "אפלו בעבדותנו" - אפלו בעצם גלותנו בגשמיות ורוחניות.

- עניני משלוח מנות -

עה.

(לקוטי-הלכות, נטילת ידים לסעודה ו, ד)

זה בחינת סעדת פורים ו'משלוח מנות' - כי עכשו האכילה בקדשה, בבחינת הארת-הרצון, כי נמשכת מה'רמזים' שיש ב'ים החכמה'.

ועל-כן "כל אחד שולח לחברו מנות מסעדת פורים" - כדי לרמז לו על-ידי-זה ה'רמזים' שיש ב'ים החכמה'.

כי כבר מבאר בתורה הנ"ל (ח"ב ז): "שהעקר שכל אדם ידבר עם חברו ביראת-שמים, ויאיר לו ויקבל ממנו הארת הרבי', שמאיר בבן ותלמיד שמלא כל הארץ כבודו זה' אתנו" וכו'.

ועקר שלמות הארת-הדעת, הוא על-ידי ה'רמזים' וכו', שמהם ה'פרנסה דקדשה' של ישראל, שהיא בחינת מן', בחינת (מכילתא פרשת ויסע פרשה ב): "לא נתנה תורה אלא לאוכלי המן", שנאמר בו (שמות טז, טז): "כי לא ידעו מה הוא", בחינת "תכלית הידיעה אשר לא נדע".

רק בדרך 'רמזים' יכולים לרמז לכל אחד לפי ערכו, תכלית הידיעה הזאת, שהוא 'השגת משה', שהוא בחינת הרבי האמת, שהוא בחינת מן' שירד בזכותו - שהוא יודע להאיר תכלית הידיעה הזאת, על-ידי ה'רמזים' וכו'.

וזהו בחינת (אסתר ט, יט-כב): "משלח מנות איש לרעהו", וכנ"ל: ששולח כל אחד לחברו מנות, שהם מיני אכילה של סעדת פורים, שבהם מלבשים ה'רמזים' הנ"ל - כדי שיאיר כל אחד בחברו הידעת הקדושה הנ"ל, על-ידי ה'רמזים' הנ"ל וכו', וכנ"ל.

עו.

(לקוטי-הלכות, ברכות-הראיה ושאר ברכות-פרטיות ד, יב)

זהו בחינת (אסתר ט, יט): "משלוח מנות איש לרעהו" וכו' - כדי להגדיל האהבה והשלום בין איש לרעהו, על-ידי ה'משלוח מנות' ששולחין מזה לזה.

עז.

(לקוטי-הלכות, ערובי-תחומין ד, יח)

וזה בחינת "משלוח מנות איש לרעהו" (אסתר ט, יט-כב) - כי כל אחד יש לו נעשה ונשמע" בפני מדרגתו, ועל-כן כל אחד שולח מהארה שלו לחברו, כי כל אחד צריך להאיר בחברו מהארתו והשגתו.

וזהו (נחמיה ח, ט): "אכלו מעדנים ושתו ממתקים, ושלחו מנות לאין נכון לו וכו', כי חדות ה' היא מעזכם" - פי כשזוכין לבחינת "חדות ה'" וכו' - הינו בחינת נעשה ונשמע" וכו', וזה מאיר בתוך האכילה, וזה בחינת 'פורים' - שאז צריכין לשלוח מנות, להאיר כל אחד בחברו וכו', כנ"ל.

ע.ח.

(לקוטי־הלכות, פזרים ה, טז)

זָה בְּחִינַת (אֶסְתֵּר ט, יט-כב): "מְשַׁלַּח מְנוֹת אִישׁ לְרַעְהוּ" - לְהִרְאוֹת גְּדֹל הַתַּפְּשֻׁטוֹת ה'עֵינַיִן-טוֹבָה' עִבְשָׁיו, שֶׁכָּל אֶחָד עֵינָיו טוֹבָה וְיִפָּה בַחֲבֵרוֹ, וְשׁוֹלְחֵינ מְנוֹת זֶה לְזֶה, וְזֶה לְזֶה - שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת "טוֹב־עֵינַיִן", שֶׁכָּל אֶחָד עֵינָיו טוֹבָה בַחֲבֵרוֹ.

ע.ט.

(לקוטי־הלכות, עבודת־אֱלִילִים ג, טז)

וְזֶה בְּחִינַת (אֶסְתֵּר ט, יט-כב): "וּמְשַׁלְּחֵי מְנוֹת אִישׁ לְרַעְהוּ" - כִּי כָּל אֶחָד צָרִיךְ שְׂיִתְחַבֵּר וְיִכְלַל בַחֲבֵרוֹ, עַל־יְדֵי 'מְשַׁלְּחֵי מְנוֹת' מְזַה לְזֶה.

כִּי כְּשֶׁמְכַנְיַעֵינ ה'מְדַמָּה', שְׂזָהוּ בְּחִינַת 'פּוֹרִים' - אֲזִי כָּל אֶחָד מְרִים וּמַגְבִּיֵה אֶת חֲבֵרוֹ מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא. עַל־כֵּן צָרִיכִין לְשַׁלַּח מְנוֹת מְזַה לְזֶה, כִּדֵּי שְׂיִכְלַל כָּל אֶחָד בַחֲבֵרוֹ, לְהוֹרוֹת: שְׂעִבְשָׁיו שְׂנִכְנַע ה'מְדַמָּה' שֶׁכָּבַל הַמְדַרְגּוֹת.

כִּי 'הַמֶּן הַרְשָׁע' יַמְחֲשֵׁמוּ, הֵיךְ כָּלוּל מִכָּל הָרָע שֶׁבַּמְדַמָּה' שֶׁכָּבַל הַמְדַרְגּוֹת. וְעִבְשָׁיו שְׂנִכְנַע וְנִפְל עַל־יְדֵי 'תִּקְוָה הַגִּם שֶׁל פּוֹרִים', עַל־כֵּן עֲתָה כָּל אֶחָד נִכְלַל בַחֲבֵרוֹ, כִּי כָּל אֶחָד מְרִים וּמַגְבִּיֵה אֶת חֲבֵרוֹ. וְזֶה בְּחִינַת "מְשַׁלְּחֵי מְנוֹת אִישׁ לְרַעְהוּ", וְכַנ"ל.

פ.

(לקוטי־הלכות, בְּכוֹר בְּהֵמָה טְהוֹרָה ד, כב)

"וּמְשַׁלַּח מְנוֹת אִישׁ לְרַעְהוּ" (אֶסְתֵּר ט, כב), מוֹבָן בַּפְּנוּנוֹת (פְּרִיעֵצ־חַיִּים, פּוֹרִים פ"ו): שֶׁ'אִישׁ' הוּא בְּחִינָה גְבוּהָה, וְרַעְהוּ' הוּא בְּחִינָה נְמוּכָה מְאֹד מִמֶּנּוּ. אִךְ כְּשִׂיּוֹרֵד הַבְּחִינָה גְבוּהָ שְׂנִקְרָאת 'אִישׁ' בְּעוֹלָם לְמְדַרְגָּה הַתַּחְתּוֹנָה - אֲזִי נִקְרָא גַם הַבְּחִינָה וּמְדַרְגָּה

תַּחְתּוֹנָה 'רַעְהוּ' שֶׁל הָאִישׁ הַנ"ל, שֶׁהוּא הַבְּחִינָה הַגְּבוּהָה, שְׂזָהוּ בְּחִינַת (רוֹת ד, ז): "שֶׁלַּף אִישׁ נִעְלוֹ וְנָתַן לְרַעְהוּ", עֵינַיִן-שָׁם.

הַיְנוּ: שֶׁבַּפּוֹרִים נִמְשָׁךְ הָאָרֶה נִפְלָאָה וְחֶסֶד נִפְלָא מְאֹד, עַד שֶׁכָּל הַמְדַרְגּוֹת הַגְּבוּהוֹת, מְאִירִין בַּמְדַרְגּוֹת הַנְּמוּכוֹת מְאֹד, כְּאִלוֹ הֵם שְׂוִין בְּבְחִינַת 'אִישׁ' וְרַעְהוּ' - שְׂזָהוּ בְּחִינַת (שְׁמוֹת יח, ז): "וַיִּשְׁאַלּוּ אִישׁ לְרַעְהוּ לְשָׁלוֹם", הַנֶּאֱמָר בְּמִשָּׁה וַיִּתְרוֹ, וְאָמְרוּ רַז"ל (רש"י שָׁם): "מִי הַקְּרוֹי אִישׁ, זֶה מִשָּׁה".

וְכַמָּה הֵיךְ רְחוּקִים זֶה מִזֶּה. מִשָּׁה קָבַל הַתּוֹרָה מִפִּי הַגְּבוּרָה, וַיִּתְרוֹ נִתְגַּיֵר מִמְּקוֹם רְחוּק וְטָמֵא מְאֹד, כִּי לֹא הִנִּיחַ עֲבוּדָה־זָרָה שְׁלֵא עֲבָדָהּ, בַּפְּרָט בְּעַת שֶׁבָּא לְמִשָּׁה, שְׂעֵדִין לֹא נִתְגַּיֵר, רַק שְׂרָצָה לְהַתְגַּיֵר, וְאֶפְעַל־פִּי־כֵן קוֹרְאִים 'אִישׁ' וְרַעְהוּ'.

כִּי כִּדֵּי דְרַכּוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק הַגְּבוּהָ מְאֹד, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִשָּׁה - שֶׁהוּא מוֹרִיד אֶת־עֲצָמוֹ וּמְקַרֵּב אֶת־עֲצָמוֹ כָּל־כָּף, לְמִי שְׂיִישׁ לוֹ אִיזָה רְצוֹן לְהַתְקַרֵּב אֶל הָאֱמֶת - הוּא מְקַרֵּב אֶת־עֲצָמוֹ אֵלָיו כָּל־כָּף, כְּאִלוֹ הֵיךְ 'חֲבֵרוֹ' מִמֶּשׁ, כְּאִלוֹ הֵם 'אִישׁ' וְרַעְהוּ'.

וְזֶה סוּד "מְשַׁלַּח מְנוֹת אִישׁ לְרַעְהוּ" - כִּי ה'מְנוֹת שֶׁל פּוֹרִים', שֶׁהֵם 'מִינֵי מְאָכָל וּסְעֵדָה שֶׁל פּוֹרִים', הֵם בְּבְחִינַת 'יִרְאָה', כִּי עִקְר ה'יִרְאָה' מְתַגַּלָּה בְּעַת ה'אֲכִילָה' - שְׂזָהוּ גְדֹל מַעֲלַת 'סְעֵדַת פּוֹרִים', שְׂיִקְרָה מְאֹד, מִחֲמַת שֶׁאֲזִי מְאִירָה 'יִרְאָה נִפְלָאָה' מְאֹד. וְעִקְר ה'מְשַׁכַּת ה'יִרְאָה', הִיא בְּעַת ה'אֲכִילָה וְהַסְעֵדָה, בְּבְחִינַת (רוֹת ב, יד): "לְעַת הָאֲכָל גְּשִׁי הַלֵּם", כַּמּוּבָא בְּלְקוּטֵי־תַנְיִנָא (סִימָן עז).

וְאִלוֹ ה'מְאָכָלִים שֶׁל פּוֹרִים הַקְּדוּשִׁי, שֶׁהֵם בְּבְחִינַת יִרְאָה וְדַעַת נִפְלָא - עַל־כֵּן נִקְרָאִים 'מְנוֹת', בְּחִינַת 'מֶן שֶׁאֲכָלוּ יִשְׂרָאֵל

במדבר, שהיה דעת נפלא, בחינת יראה קדושה.

פא.

(לקוטי הלכות, אפוטרופוס ב, י)

זה בחינת (אסתר ט, יט-כב): "משלוח מנות איש לרעהו" - דהינו: שצריך כל אחד לשלח לחברו מהמאכלים של פורים.

זה בחינת מה שפתב רבנו ז"ל שם במאמר הנ"ל (ח"א כא, ט): "שמי שזוכה לבחינת התגלות המקיפים, הוא צריך להטיב מטובו לאחרים, ולגלות הסגלה לעם סגלה - דהינו: לדרש ברבים ולגלות לאחרים, מה שזכה שנתגלה לו מהארת המקיפים הנ"ל וכו', עין-שם.

וזה בחינת "משלוח מנות איש לרעהו" - כי המאכלים של פורים, הם בחינת הארת המקיפים וכו'. ועל-כן כל אחד מחייב לשלח לחברו מהמאכלים של פורים "משלוח מנות" - כדי להטיב מטובו לאחרים.

כי המשלוח מנות ששולחין אחד לחברו מהמאכלים של פורים - זה מרמז על המקיפים שזוכין בפורים, שהם מאירין בהמאכלים הנ"ל - שצריך כל אחד לגלות ולהאיר בחברו הארה זו ולהטיב מטובו לאחרים, הנ"ל.

ועל-כן נקרא "משלוח מנות" - לשון מן, כי הם בחינת מן, שהוא [המן הוא] דעת' (לקוטי מוהר"ן ח"א נו), בחינת [המן הוא] "מאכל של צדיקים לעתיד לבא" (תגינה יב). ועקר מאכל הצדיקים לעתיד-לבא, זה בחינת השגת המקיפים שיתגלו לעתיד וכו'.

ועל-כן "צריך כל אחד לשלח לחברו" - כדי להטיב מטובו לאחרים הנ"ל, כי על-ידי האכילה, מתחברת הנשמה עם הגוף, ומאיר המקיף לפניו, כי גוף ונשמה הם בחינת פנימי ומקיף, ועל-כן על-ידי אכילת פורים - על-ידי זה דיקא מאירים המקיפים. ומאלו המקיפין המתגלין בפורים שהם מלבשים בהמאכלים - שולח כל אחד לחברו משלוח מנות, הנ"ל.

- עניני מתנות לאביונים -

פב.

(לקוטי הלכות, ברכות הרואה ושאב ברכות פרטיות ד, יב)

זה בחינת "מתנות לאביונים" (אסתר ט, כב) - שמרבין לתן בפורים, וכל הפושט יד לטל, נותנין לו" (ירושלמי מגלה פ"א ה"ד; שלחן ערוך ארבעים תרצד, ג), הכל כדי להרבות השלום, בחינת (אבות פ"ב מ"ז): "מרבה צדקה מרבה שלום".

פג.

(לקוטי הלכות, ענין ארבע פרטיות א, ג)

זה בחינת "מצות מתנות לאביונים" בפורים - כי על-ידי הצדקה מכניעין קלפת המן, שהוא בחינת פגם-הברית.

ועל-כן רצה המן לבטל צדקות ישראל, כמו שפתוב (אסתר ג, ט): "ועשרת אלפים פפר פסף אשקל על גנזי המלך" - כדי לבטל פח השקלים, פמובא - מאחר שידע: שעקר הכנעתו, שהוא אבי אבות הטמאה, פגם-הברית, הוא הצדקה הנ"ל - על-כן רצה לבטל הצדקה, על-ידי השפעתו למקומות אחרים.

אבל השם יתברך "הפר עצתו וקלקל מחשבתו" (ועל-הנמים), אדרבא: נתן כח בצדקה של ישראל, להכניע אותו, ולבטל כח של "עשרת אלפים כפר כסף" (אסתר ג, ט), כמו שאמרו רז"ל (מגלה יג): "כפר הקדימו שקליהם לשקליך".

פד.

(לקוטי-הלכות, פורים ב, א)

זה בחינת 'מתנות לאביונים' שנותנין בפורים - שעל-ידי-זה נתרבה האהבה והשלוש, שעל-ידי-זה נעשה 'אור הנח והזר', שעל-ידי-זה נכתבין דברי מרדכי בספריהם, בבחינת (אסתר ה, יז): "וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי". (עין לעיל עניני 'מקרא מגלה' מהלכה הזו, ולהלן מערכת 'מגלת אסתר', בפסוק הזה).

פה.

(לקוטי-הלכות, פורים ד, ג)

"ומתנות לאבינים" (אסתר ט, כב) - זה בחינת 'התגלות אלקות'. פי עקר 'התגלות אלקות', בחינת 'התגלות מלכותו יתברך', הוא על-ידי 'צדקה' - 'אני בצדק אחזה פניך' (תהלים יז, טז), כמובא (בבא-בתרא י.).

ועל-כן בפורים שאז נתגלה ה'אור הגנוז והסתום' - על-כן אנו מגלין אלקותו יתברך על-ידי ה'צדקה'.

פי זה העקר: להמשיך התגלות לגלות הסתרת אלקותו לכול העולם. "למען דעת כל עמי הארץ כי ה' הוא האלקים" (מלכים-א ח, ט). ועל-כן פשוטין בפורים ל'אור' האהבה שבדעת, שהוא 'אור-הגנוז', אנו צריכין לגלות הסתרה זו, ועקר 'התגלות אלקותו', הוא על-ידי 'צדקה'.

פו.

(לקוטי-הלכות, פורים ה, טז)

זה בחינת (אסתר ט, כב): "ומתנות לאבינים" - פי אנו צריכין לתן 'צדקה', שהוא בחינת (משלי כב, ט): "טוב-עין הוא יברך, פי נתן מלחמו לדל". ועל-כן בפורים "כל הפושט יד לטל נותנים לו" (ירושלמי מגלה פ"א ה"ד; שלחן-ערוך ארח-חיים תרצד, ג) - פי אז אין שום 'רע-עין' לכל, רק 'טוב-עין' - שנותנים ב'עין יפה וטובה' לכל הפושט יד לטל.

פז.

(לקוטי-הלכות, קרחה וכתבת-קעקע ג, כא)

על-כן בפורים "כל הפושט יד לטל, נותנין לו, אפלו עכו"ם" (ירושלמי מגלה פ"א ה"ד; שלחן-ערוך ארח-חיים, תרצד, ג) - פי כל-זה מורה על 'רבוי השלוש', כמו שאמרו רז"ל (גטין סא): "מפרנסין עניי עכו"ם עם עניי ישראל, מפני דרכי שלום".

אבל עכשיו בפורים, צריכין לקיים זאת ביותר, פי עכשיו צריכין להמשיך 'שלוש גדול', אפלו עם 'אמות העולם' - פדי שישונו בכלם ל'אמונת ישראל', על-ידי רבוי השלוש, בחינת (צפניה ג, ט): "אז אהפוך אל כל העמים שפה ברורה" וכו'.

שזה בחינת (אסתר ט, א): "ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשנאייהם" - פי הם ישונו אלינו לאמונתנו, ואנחנו נשלט בהם כרצוננו, פי יתהפכו ל'אמונת ישראל' בחינת: "אז אהפוך" וכו' פנ"ל.

פי עכשיו הם מתקנאים בנו על שאנו חזקים באמונתנו, ומחמת זה הם מתגרים בנו, וזה עקר תקף הגלות והשעבוד שסובלים מהם. אבל לעתיד יתהפך הדבר, בחינת "אז אהפוך" - שאדרבא, יתהפכו

בְּרִצּוֹנָם לְאִמּוֹנָתָנוּ, עַל-יְדֵי רַבּוּי הַשְּׁלוֹם' שִׁיְהִיָּה אָז, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁעִיָּה ב, ד): "לֹא יִשָּׂא גּוֹי אֶל גּוֹי חָרֵב" וְכוּ'.

וְאִז נִשְׁלַט בָּהֶם מְרִצּוֹנָם כִּי יִכְנִיעוּ עֲצָמָן אֵילֵינוּ מְרִצּוֹנָם. וְזֶהוּ בְּחִינַת: "וְנִהְפּוּד" הוּא אֲשֶׁר יִשְׁלְטוּ הַיְהוּדִים הַמָּה בְּשֵׁנְאֵיהֶם", כַּנ"ל.

- עֲנִינֵי 'סְעֻדַת פּוּרִים' -

פ.ח.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, בְּרֵפֶת-הָרִיחַ וּבְרֵפֶת-הַוּדָאָה ד, ו)
וְזֶה בְּחִינַת 'סְעֻדַת פּוּרִים', "שֶׁהִיא מִצְוָה גְּדוּלָּה לְהַרְבוֹת בְּסְעֻדָּה, לְאָכַל וּלְשִׂתוֹת וּלְשִׂמְחָה" (שְׁלַח־עֲרוּךְ אַרְבַּח-חַיִּים תּוֹרַח, א)
- כִּי אִז הָאֲכִילָה בְּקִדְשָׁה, בְּבְחִינַת 'מְזוֹנָא דְנִשְׁמָתָא'. כִּי אִז מְכַנְיַעִין 'קְלַפַּת עַמְלֵק', שֶׁהוּא מְזַרַע עֲשׂוֹ' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מְזוֹנָא דְגּוֹפָא', בְּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית כה, כו): "וַיְדוּ אַחֲזַת בַּעֲקֵב עֲשׂוֹ".

פ.ט.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, פּוּרִים א, ז)
עַל-יְדֵי אֲכִילַת סְעֻדָּה זוֹ שֶׁל פּוּרִים - נִתְתַּקֵּן 'פְּגַם-הָאֲכִילָה', "שֶׁנִּהְנוּ מִסְעֻדָּה שֶׁל אוֹתוֹ רָשָׁע" (מַגְלָה יב.) - שֶׁעַל-יְדֵי־זֶה הָיָה 'פְּגַם-הַדַּעַת' מְאֹד, וְגִבְרָה ה'הִסְתַּרְה'. אֲבָל 'אֲכִילָה זוֹ' הוּא הַפֶּךָ מִזֶּה - כִּי הוּא בְּחִינַת 'שְׁלֵמוֹת-הַדַּעַת', בְּחִינַת "לְחֵם מִן הַשָּׁמַיִם" (שְׁמוֹת טז, ד), בְּחִינַת 'מִן'.

צ.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, פּוּרִים ב, א)
עַל-כֵּן "מִצְוָה גְּדוּלָּה לְאָכַל בְּפוּרִים וּלְהַרְבוֹת בְּסְעֻדָּה מְאֹד" - כִּי עֵקֶר

'שְׁלֵמוֹת-הַדַּעַת' וְתִקּוּנוֹ, וְ'הַכְּנַעַת הַכְּסִילוֹת', שֶׁמִּשָּׁם 'יְנִיקַת הַמֶּן' - הוּא עַל-יְדֵי 'אֲכִילָה בְּכַשְׁרוֹת' - שֶׁזֶּה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי ה'צְדָקָה' ו'מְקַרָּא מְגַלָּה'.

וְעַל-כֵּן "נוֹהֲגִין לַעֲשׂוֹת עֵקֶר הַסְעֻדָּה סְמוּךְ לְעֶרֶב", אַחֵר שֶׁעֲשׂוּ הַתִּקּוּנִים שֶׁל הַפּוּרִים, שֶׁעַל-יְדֵם נִשְׁלַם ה'דַּעַת' - אִז הַתִּרְהָה הָאֲכִילָה, וְהִיא מִצְוָה גְּדוּלָּה לְהַרְבוֹת בְּסְעֻדָּה - כִּי אִז ה'אֲכִילָה' הוּא עֵקֶר 'שְׁלֵמוֹת-הַדַּעַת', כַּנ"ל.

וְעַל-כֵּן מִתְעַנֵּין קֹדֶם פּוּרִים תַּעֲנִית אֲסִתֵּר - כִּי ה'תַּעֲנִית' הוּא 'תִּקּוּן תַּאוֹת-אֲכִילָה'.

- עֲנִינֵי 'מִשְׁתַּה יֵיךְ' ו'שְׁכָרוֹת שֶׁל פּוּרִים' -

חֲבֵב אֵינְשׁ לְבַסּוּמֵי בְּפוּרִיָּא, עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אַרְוֵר הַמֶּן לְבִרוּךְ מְרַדְּכֵי. (מַגְלָה ז:)

צ.א.

(ח"א לג, ג)

הֵנָּה יֵשׁ שְׁנֵי מִינֵי יָמִים: 'יָמֵי טוֹב', ו'יָמֵי רָע'. כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (קֹהֶלֶת ז, יד): "בְּיוֹם טוֹבָה הָיָה בְּטוֹב, וּבְיוֹם רָעָה רָאָה".

הֵינּוּ: שֶׁצָּרִיךְ לְאָדָם לְהִסְתַּכֵּל שֶׁם הֵיטֵב הֵיטֵב - בּוֹדְאֵי יִמְצָא שֶׁם 'יָמֵי טוֹב', הֵינּוּ 'תּוֹרָה'. וְה'יָמִים' נִקְרָאִים 'מִדּוֹת' וְכוּ', וְה'מִדּוֹת' הֵם ה'תּוֹרָה' וְכוּ', ו'אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה' הֵם הַמְּחִיין אֶת כָּל דָּבָר וְדָבָר.

אֲלֵא כָּל מַה שֶׁהַמְדַּרְגָּה הִיא לְמַטָּה, שֶׁם הֵם 'אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה' בְּצִמְצוּם יוֹתֵר מִמָּה שֶׁהִיוּ בְּמַדְרְגָּה יוֹתֵר עֲלִיוֹנָה, וְאֵינָם מְאִירִים כָּל-כָּף כְּמוֹ לְמַעְלָה בְּמַדְרְגָּה עֲלִיוֹנָה, כִּי שֶׁלֹּא לְהַשְׁפִּיעַ אוֹר וְחִיּוּתָהּ יוֹתֵר מִהָרְאוּי.

נמצא: אפלו ב'מדור הקלפות, הינו: בימי רע, שהם 'מדות רעות' ו'לשונות עפוי"ם' - שם יכולין למצא 'אותיות התורה'.

אבל מחמת 'רבוי הלבושים' ו'גדל הצמצום', אינם נתראים 'אותיות התורה', הינו: 'ימי טוב' - על-ידי 'ימי רע' ו'ה'חשך' השורה עליהם.

אבל מי שכופה את יצרו-הרע, הינו: הימי רע, הינו: ה'מדות-רעות' - אזי הרע נתבלבל לגמרי נגד 'ימי הטוב' שבהם, אזי אותיות בולטות ונתראים ומאירים ביותר.

כי מתחלה, לא היו מאירין כל-כך, כי לא קבלו אור מלמעלה, כדי שלא יקבלו הימי רע, יותר מכדי חיונו. ועכשו שנתבטל הרע, ונשארו 'אותיות התורה' לבד - אזי מקבלין 'אור רב' מלמעלה.

הינו: הימי רע, הינו: 'לשונות העפוי"ם' - נכפפין ונתבטלין כנגדו, ונשארו 'אותיות התורה' בולטין. ואזי מקבלין אלו 'אותיות התורה' אור רב יותר ממה שהיו מקבלין מתחלה, כי מתחלה לא היו מקבלין אלא כדי חיות הראוי לאותו מקום, כדי שלא להשפיע יותר מהראוי להם.

כמו שכתוב בכתבי האר"י (פרי-עץ-חיים פ"ז): "עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" - הינו: שימשיך שפע להקלפות, 'בדי חיונו', ולא יותר.

עין ב'פרי-עץ-חיים' בכונות פורים פרק ו', מבאר שם: שצריכין להמשיך חיות להקדשה הנעלמת בתוך הקלפות, אבל צריכין להמשיך החיות בצמצום גדול, שזהו 'סוד פונות השכרות של פורים', עין-שם.

אבל בשנפשטין ה'אותיות' מ'הקלפות' - אזי מקבלין 'אור רב' מלעלא.

[לקוטי-הלכות, פורים ד: וכשהאדם נופל שם לתקף הרע, קלפת 'המן-עמלק' - אזי כשזוכה לשוב משם, יכול להגיע לקדשה גבה מאד, כי דיקא שם מצמצם ומלבש אור גבה מאד, 'אור-הגנוז', בחינת 'אור האהבה שבדעת' שיתגלה לעתיד-לבא, וזהו עצם מעלת יום הפורים. (עין שם באריכות)].

צב.

(פוכבי-אור, ט'שון-ושמחה א)

בפורים מצוה לקיים מאמר חז"ל (מגלה ז): "ש"חייב איניש לבסומי" וכו' - בפשוטו. בן שמעתי מאבי הריני-כפרתי משכבו (רבי נחמן מטולטשין ז"ל) בשם אדמור ז"ל, ובשם שאר צדיקי-אמת, שלא פדעת המפרשים בזה בענין אחר.

צג.

(פוכבי-אור, ט'שון-ושמחה א, הערת המעתיק ר' שמואל הורוביץ ז"ל; ענג-שבת לר' אפרים ל ז"ל, מכתב מיום י"ב אדר תש"ה)

שמעתי בשם אדמור ז"ל: "שהשכרות בפורים, הוא תקון לפגם-הברית!"

צד.

(שיח-טרפי-קדש החדש ח"ג תקיד)

רבנו ז"ל אמר על השתיה בפורים: "נאך בראנפן, איז נאך תקון-הברית" [עוד ייד-שרף, הוא עוד תקון-הברית]. (ברוסיה לא היה יין מצוי כל-כך, והיו שותים יין-שרף).

צה.

(שיח-טרפי-קדש החדש ח"ג תקטו)

מוהרנ"ת ז"ל היה שותה בפורים לשכרה, ומקיים בפשיטות צווי חז"ל (מגלה ז): "מיחייב איניש לבסומי בפוריא, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי".

צו.

(טובות-זכרונות ה)

כְּשָׁבָא מוֹהֲרַנְתָּ לְאֲדַמוּר ז"ל (פזרים תקס"ג
במען וועדיבקע - הספור מוצא לעיל
באריכות), הָיָה [רבנו] בְּאֲמֻצֵּעַ סְעוּדַת שְׁחָרִית
שֶׁל פּוּרִים, וְהָיוּ שָׁם אַנְשֵׁי הָעִיר שֶׁהָיוּ
מְקַרְבִּים לְרַבְּנוּ ז"ל. עָנָה לוֹ אֲדַמוּר ז"ל:
"אַתָּה הָיִיתָ בְּכַפָּר בְּעָרֵב לְקַרְיַאת הַמְּגֵלָה,
וְנִשְׁמַתָּה הָיָה אֲצִלִּי בְּקַרְיַאתִי הַמְּגֵלָה בְּפֹה".

וּכְבֵּד אוֹתוֹ בְּמִשְׁקָה הַמְּשֻׁבָּר, וְאָמַר לוֹ:
"הֲגַם שְׂאֵתָה בָּא מִן הַדְּרוֹ, וּמִסְתָּמָא
בְּלִילָה לֹא הָיָה לָךְ מְנוּחָה כָּל־כָּךְ, אַף־עַל־
פִּי־כֵן "חֵיב אֵינִישׁ לְבִסּוּמִי" (מגלה ז);
בְּפִשְׁטוּת, לְקַיִם מִצְוֹת מְחִית עִמְלֵק בְּזָה".

צז.

(לקוטי-הלכות, תפלין ו, כח-ל)

בְּפוּרִים מְפִילִין וּמְבַטְלִין אֶת הַגְּאוּת,
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'קְלַפַּת הַמֶּן־עִמְלֵק'.
וְאִז נִחְיָה הַשְּׁפָלוּת שֶׁל מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ
הַשְּׁלוֹם שֶׁבְּכָל אֲבָר, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'קִדְשֵׁת
מְרֻדְכִי' שְׁנַתְּגַלָּה אִז בְּהֶאֱרָה גְּדוּלָה וְעִצּוּמָה
מְאֹד, אֲפֹלוּ בְּתַקְוָה הָעִשְׂיָה, שֶׁעַל־יְדִיזָה עֵקֶר
תַּקְוָה הַנֶּס, פִּי אִם לֹאוּ, הָיָה כְּלִיָּה חֲסִי־שְׁלוֹם,
כְּמִבְּאָר בְּכַתְּבֵי הָאֲרִיז"ל (פרי-עץ-חיים, פזרים
פ"ה).

הֵינּוּ: בְּחִינַת הָאֶרֶת קִדְשֵׁת 'אֹר פְּנֵי
הַצַּדִּיק', שֶׁעַל־יְדִיזָה נִמְשָׁךְ בְּחִינַת
'עֲנוּה', בְּחִינַת 'חִיִּים־נִצְחִיִּים', שֶׁמְבַטֵּל
הַגְּאוּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'הֶמֶן', שֶׁהוּא בְּחִינַת
'סְטְרָא־דְּמוֹתָא'.

וְעַל־כֵּן אִז הַשְּׁמִחָה גְּדוּלָה מְאֹד, בְּחִינַת
(תהלים טז, יא): "תוֹדִיעֵנִי אֶרֶח חַיִּים
שִׁבְעֵי שְׂמֵחוֹת אֶת פְּנִיךָ" - פִּי 'חִיִּים־נִצְחִיִּים'
הַנִּל, הֵם עֵצֶם הַשְּׁמִחָה נִפְלְאָה.

וְעַקֵּר הָעֲנוּהָ הוּא: לְזָכוֹת לְתַכְלִית הַבְּטוּל
בְּאֵמַת, לְבַחֲיַנַּת עֲנוּהָ שֶׁל מֹשֶׁה,
שֶׁהוּא בְּחִינַת חַיִּים שֶׁל כָּל אֲבָר, עַד שְׁיֻכַּל
לְהַגְבִּיָּה לְבוֹ בְּדַרְכֵי ה', וְאִף עַל פִּי כֵן יִהְיֶה
עָנְיוֹ בְּאֵמַת - פִּי שֶׁם הַכָּל אֶחָד, בְּבַחֲיַנַּת (מגלה
לא): "בְּמִקּוֹם גְּדֻלָּתוֹ, שָׁם אַתָּה מוֹצֵא
עֲנוּתָנוֹתוֹ".

וְזָה בְּחִינַת (מגלה ז): "חֵיב אֵינִישׁ לְבִסּוּמִי
בְּפוּרִיא, עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אֲרוּר הַמֶּן
לְבָרוּךְ מְרֻדְכִי" - עַד שְׁיִגִיעַ לְבְטוּלָה בְּזָה,
שֶׁשָׁם אֵין חֲלוּק בֵּין 'עֲנוּה' לְגְדֻלוֹת, פִּי
שְׁנִיָּהם אֶחָד - בְּחִינַת "בְּמִקּוֹם גְּדֻלָּתוֹ, שָׁם
אַתָּה מוֹצֵא עֲנוּתָנוֹתוֹ", כֵּן־ל.

כִּי "אֲרוּר הַמֶּן" - זֶה בְּחִינַת 'בְּטוּל הַגְּאוּת',
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'הֶמֶן', כֵּן־ל. וְ"בָרוּךְ
מְרֻדְכִי" - זֶה בְּחִינַת לְבָרוּךְ וּלְהָאִיר מְדַת
הָעֲנוּהָ, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מְרֻדְכִי הַצַּדִּיק', שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'מֹשֶׁה'.

וְצַרִּיכִין בְּפוּרִים לְהַתְּבַסֵּם כָּל־כָּךְ - עַד
שְׁיִגִיעַ לְשְׂמִחָה בְּזָאת, שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'חִיִּים־נִצְחִיִּים' הַנִּל, שֶׁהוּא בְּחִינַת
'תַּכְלִית הַבְּטוּל', שֶׁשָׁם הַגְּדֻלוֹת וְהָעֲנוּהָ
שְׁנִיָּהם אֶחָד, בְּחִינַת "בְּמִקּוֹם גְּדֻלָּתוֹ" וְכוּ',
כֵּן־ל.

וְזָה זֹכִינַן עַל־יְדֵי שְׁתֵּית הַיַּיִן בְּפוּרִים,
שֶׁהוּא בְּחִינַת "יַיִן הַמְּשֻׁמַּח" (ברכות לה.
יזמא עו: סנהדרין ע. לקוטי־מוֹהֲרַן ח"א יב, ד), שֶׁהוּא
בְּבַחֲיַנַּת 'תַּחֲוִית־הַמְּתִים', שְׂאִז נִזְכָּה לְשִׁתוֹת
מ'יַיִן־הַמְּשֻׁמַּר'.

כִּי 'יַיִן' יֵשׁ בּוֹ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ
רז"ל (יזמא עו:): - הֵינּוּ: כְּשֵׁאִין זֹכִינַן
לְשִׁתוֹתוֹ בְּקִדְשָׁה, אִזִּי נִמְשָׁךְ סְטְרָא־דְּמוֹתָא
חֲסִי־שְׁלוֹם, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (משלי כג, לא): "אַל
תֵּרָא יַיִן כִּי יִתְאַדֵּם וְכוּ' אַחֲרִיתוֹ כִּנְחָשׁ יִשְׁךְ

וּבְצַפְעֵנִי יִפְרִישׁ, וּפְרֵשׁ רֵשׁ׃: "שְׁמִפְרִישׁוּ מִן הַחַיִּים".

וְעַל־כֵּן הַיּוֹן מְבִיא שְׁנָה שֶׁהוּא אֶחָד מְשֻׁשִׁים בְּמִיתָה, כִּי "עֵקֶר פֶּגַם עֵץ־הַדַּעַת הָיָה עַל־יְדֵי הַיּוֹן" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה יט, ה), שְׁעַל־יְדֵי־זֶה נִמְשָׁךְ זְהַמַּת־הַנְּחָשׁ, וְנִגְזָר מִיָּתֵהּ עַל הָעוֹלָם.

אָבֵל כָּל אֶחָד צָרִיךְ לְתַקֵּן חֲטָא אָדָם־הָרָאשׁוֹן, וְלִהְיוֹת בְּחִינַת 'תְּחִינַת־הַמֵּתִים, וְאִז הַיּוֹן בְּקִדְשָׁה, בְּבַחֲיִנַת 'הַתְּעוֹרְרוֹת־הַשְּׁנָה, בְּבַחֲיִנַת (שִׁיר־הַשִּׁירִים ז, י): "וְחִבֵּךְ בֵּינָן הַטּוֹב וְכוּ' דוֹבֵב שְׁפָתַי יִשְׁנִים", בְּבַחֲיִנַת (שַׁבַּת סז): "חֲמָרָא וְחַיִּי לְפּוּם רַבָּנָן" - כִּי נִמְשָׁךְ עַל־יְדוֹ בְּחִינַת 'שְׁמִחָה, שֶׁהוּא עֵקֶר הַחַיִּים' כַּנִּל, שְׁזָהוּ בְּחִינַת (תַּהֲלִים קד, טז): "וַיִּין יִשְׁמַח לְבָב".

וְעַל־כֵּן בְּפוּרִים שָׂאז נִמְשָׁךְ הָאָרֶת מְרֻדְכִי, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה נִמְשָׁךְ בְּחִינַת 'תְּחִינַת־הַמֵּתִים' - אִז הַיּוֹן בְּקִדְשָׁה, בְּבַחֲיִנַת "יִין הַמְּשֻׁמַּח", שֶׁהוּא בְּחִינַת 'תְּחִינַת־הַמֵּתִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'תְּכֵלִית הָעֲנוּה וְהַבְּטוּלָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת "עַד דְּלֹא יָדַע", כַּנִּל.

צ.ח.

(לְקוּטֵי־הַלְכוּת, נְפִילַת־אֲפִים ד, ז)

"חֵיב אָנֹשׁ לְבִסּוּמֵי בְּפוּרֵיָא, עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אַרְוֵר הָמֵן לְבְרוּךְ מְרֻדְכִי" (מַגְלָה ז): - כִּי בְּפוּרִים, אִז עֵקֶר הַכְּנַעַת זְהַמַּת־הַנְּחָשׁ, שֶׁהוּא הָעֲצָבוֹת, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ג, ז): "בְּעֲצָבוֹן תֵּאבְלָנָה". וְצָרִיכִין אִז לְהַעֲלוֹת הַשְּׁמִחָה מֵעַמְקֵי הַקְּלָפוֹת - עַד שְׁנִזְכָּה עַל־יְדֵי הַשְּׁמִחָה, לְהַשִּׁיג בְּחִינַת הַתְּשׁוּעָה הַיְכָלִין, שְׁעַל־יָדָם מְשִׁיגִין אֹרֶךְ הָאֵין־סוּף, בְּבַחֲיִנַת "מְטִי וְלֹא מְטִי" - שְׁזָהוּ בְּחִינַת "תְּכֵלִית הַיְדִיעָה אֲשֶׁר לֹא יָדַע" כַּנִּל.

וְעַל־כֵּן "חֵיב אָנֹשׁ לְבִסּוּמֵי" - דְּהֵינּוּ: לְהַשְׁתַּכַּר בְּפוּרִים בְּשִׁבִיל שְׁמִחָה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (תַּהֲלִים קד, טז): "וַיִּין יִשְׁמַח לְבָב אָנוּשׁ". וְצָרִיכִין לְהַגְדִּיל הַשְּׁמִחָה, עַד שְׁיִזְכָּה עַל־יְדֵי הַשְּׁכָרוֹת וְהַשְּׁמִחָה שֶׁל פּוּרִים, לְבֹא לְבַחֲיִנַת "תְּכֵלִית הַיְדִיעָה אֲשֶׁר לֹא יָדַע" - שְׁזָהוּ בְּחִינַת "עַד דְּלֹא יָדַע" וְכוּ'.

כִּי עֵקֶר אֲחִיזַת הַטּוֹב וְהָרַע, שְׁזָהוּ בְּחִינַת "בְּרוּךְ מְרֻדְכִי, וְאַרְוֵר הָמֵן" - עֵקֶר אֲחִיזַתוֹ הוּא מִ"עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע" (בְּרֵאשִׁית ב, טז), שְׁעֵקֶרוֹ נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת (מְשָׁלֵי טז, כח): "נִרְגַּן מִפְּרִיד אֲלוֹף" - דְּהֵינּוּ: שְׁמִפְרִיד בְּחִינַת ה'כְּתָר, שֶׁהוּא בְּחִינַת "אֲלֹף".

כִּי עֵקֶר אֲחִיזַת הָרַע, הוּא מִהַעֲדָר הַיְדִיעָה וְהַסְתָּרָתוֹ, שְׁנִמְשָׁךְ מִחֲמַת 'דְּבוּי־אוֹר' שְׁגוּרָם 'שְׁבִירַת־כְּלִים, שְׁזָהוּ מִחֲמַת שְׁאִינָם כּוֹלָלִים הַיְדִיעָה וְהַעֲדָר הַיְדִיעָה יַחַד.

וְעַל־כֵּן בְּפוּרִים - אִז צָרִיכִין לְהַשְׁתַּכַּר, עַד שְׁיָבוֹאוּ לְיְדֵי שְׁמִחָה כְּזֹאת, עַד שְׁיִזְכָּה לְבַחֲיִנַת "תְּכֵלִית הַיְדִיעָה" הַנִּל, שְׁשֵׁם נִכְלָל ה'רְדִיפָה' וְה'מַעֲבָב' יַחַד, שֶׁהֵם הַיְדִיעָה וְהַעֲדָר־הַיְדִיעָה - שְׁנִיחָם נִכְלָלִין יַחַד, בְּבַחֲיִנַת "תְּכֵלִית הַיְדִיעָה אֲשֶׁר לֹא יָדַע", וְשֵׁם נִתְבַּטַּל כָּל הָרַע לְגַמְרֵי, כַּנִּל.

וְזָהוּ בְּחִינַת: "עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אַרְוֵר הָמֵן לְבְרוּךְ מְרֻדְכִי" - כִּי שֵׁם אֵין שִׁיךְ לֹאֹמֵר 'טוֹב וְרַע, כִּי שֵׁם 'כְּלוֹ אֶחָד, כְּלוֹ טוֹב, וְכַנִּל.

צ.ט.

(לְקוּטֵי־הַלְכוּת, בְּרֵפַת־הַרִיחַ וּבְרֵפַת־הוֹדָאָה ד, ל)

"חֵיב אֵינִישׁ לְבִסּוּמֵי בְּפוּרֵיָא, עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אַרְוֵר הָמֵן לְבְרוּךְ מְרֻדְכִי" (מַגְלָה ז): כִּי הַשְּׁכָרוֹת הוּא הַסְתַּלְקוֹת־הַדַּעַת, וְאִז

ק.

(לקוטי-הלכות, ערובי-תחומין ד, יט)

"חייב אינש לבסומי בפזריא, עד דלא ידע בין ארור המן לברוד מרדכי" (מגלה ז:)
- כי אז נתהפך ה'ירידה' ל'תכלית העליה', וזוכין לבחינת "שמחת עולם" (ישעיה לה, י), שהוא בחינת "נעשה ונשמע" (שמות כד, ז), שהוא בחינת 'השגה שלעתיד-לבא', שאז יהיה 'כלו תשובה', ואז יהיה נעשין מעוונות ישראל - 'תורה וכו'.

וזך בחינת: "עד דלא ידע בין ארור המן - שהוא בחינת כל העוונות שגמשכין מ'זהמת-הנחש', בחינת (בראשית ג, יד): "ארור אתה" וכו' - ל"ברוד מרדכי". כי גם העוונות נעשים כ'זכות', ונעשה מהם 'תורה', על-ידי ה'תשובה' - בחינת (ירמיה נ, כ): "ביום ההוא יבקש עון ישראל ואיננו".

קא.

(לקוטי-הלכות, תשעה-באב ושאר-תעניות ד, כו)

ועל-כן (מגלה ז:): "חייב אנש לבסומי בפזריא, עד דלא ידע בין ארור המן לברוד מרדכי" - כי ה'שכרות' אסור תמיד, כי על-ידי ה'שכרות' יוכל לקלקל הרבה, כי ה'יין' הוא בחינת גבורות ודינים'.

ומי שזוכה לשתות כראוי - אז מעורר שכלו על-ידי ה'יין', בבחינת (יומא עו:): "חמרא וריחני פקחין" [היין והריח עשאוני פקח], בחינת (שם): "זכה, נעשה ראש", ואזי ממתיקין הדינים על-ידי שתיתו, בבחינת (ערובין סה:): "כל המתפתה בינו, יש בו מדעת קונו", פמובא בדבריו ז"ל (סימן כו תנינא).

אבל כששותה יותר מדאי - נתעוררין חס-ושלום ה'גבורות' כ'כף, עד שאין לו

נשאר רק 'כח-המדמה' בלבול גדול, כנראה בחוש: ש'שכור' אין לו 'דעת', והוא מבלבל מאד.

וכל-זה הוא מ'הסתלקות-הדעת' ו'בלבול-המדמה', שמשם כל החלומות המבלבלין, ובלבול כל המשגעים, ובלבול של השכור, כמבאר בספרים.

אבל בפזרים - אז זוכין להכניע 'זהמת-הנחש' כ'כף, שמשם 'ברוד-המדמה' - עד שעל-ידי ה'שכרות' של פזרים, שהוא בחינת 'מדמה', זוכין להמתיק 'בלבול-המדמה' ב'שרשו'.

כי אז אין שליטה ל'זהמת-הנחש', שהיא 'כלל הקלפות והסטרא-אחרא', להתאחז בה'שכרות', שהוא 'בלבול-המדמה', להמשיך בפירות ואמונות-כוזביות על-ידי-זה חס-ושלום.

אדרבא: על-ידי ה'שכרות' של פזרים 'עד דלא ידע בין ארור המן לברוד מרדכי' וכו' - ממתיק ומבטל פגם 'עץ הדעת טוב ורע' (בראשית ב, ט"ז), שרצה לחקר 'שרש הטוב והרע' מהיכן נמשכין, שזהו עקר פגם בלבול-המדמה'.

ועכשו על-ידי ה'שכרות' של פזרים 'עד דלא ידע בין ארור המן לברוד מרדכי' - ממתיקין ומתקנין זה הפגם, כי נמתק זה ה'מדמה' ב'שרשו' בפזרים, מחמת שאז הוא עקר 'הכנעת המן-עמלק', שהוא 'זהמת-הנחש'. וזוכין להמשיך אז 'אמונה שלמה' על-ידי ה'מדמה', שזהו עקר 'תקף הגם של פזרים'.

כח לעורר 'שכל בזה' שימתיק דינים באלה, ועל-ידי-זה נתבלבל מחו ביותר, ויכול לקלקל הרבה חסוֹשֶׁלֹום, כמו שאמרו רבותינו ז"ל.

אבל בפנרים - מאיר הארה גדולה ונפלאה, שהוא הארת מרדכי, כמובא בכתבים (פרי-עץ-חיים, פנרים פ"ה), ואז נתעורר ומאיר 'שכל עליון וגבה בזה', שמאיר עד תכלית העשייה, שעל-ידי-זה נמתקין כל מיני דינים קשים שבעולם.

ועל-כן חיוב אז לשתות ולהשתפר - כדי שיעלה על-ידי השתיה, לשכל עליון וגבה מאד - כי אז יש כח להמתיק כל הדינים שבעולם, על-ידי השכל הגדול העליון מאד, שנתעורר על-ידי מצות ה'שכרות של פנרים, וכנ"ל.

קב.

(לקוטי-הלכות, פנרים א, ו)

"חייב אינש לבסומי בפוריא, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" (מגלה ז:)
- כי צריך לעלות אז אל בחינת 'צרון', בבחינת (דברים כד, ט): "זכור את אשר עשה לך עמלק" - אל הגורל העליון, 'שרש הגורלות', ששם 'כלו טוב', ואין שום רע כלל, רק משם ולמטה מתפצלין 'שני הגורלות', שהם בחינת "ארור המן, וברוך מרדכי".

קג.

(לקוטי-הלכות, פנרים ד, ה)

ועל-כן "חייב לבסומי בפוריא, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" (מגלה ז:)
- כי שם הוא 'למעלה-מהדעת', ושם אין שיף לומר "ארור המן" וכו', כי שם הוא

'כלו טוב', 'למעלה מהמדות', למעלה מימי טוב וימי רע'.

וזו בחינת סוד "פרה אדמה" (במדבר יט, ב) - שהוא בחינת 'חקה', 'למעלה-מהדעת', והוא "מטמא טהורים, ומטהר טמאים" - שאי-אפשר להבין זה הסוד, עד לעתיד שיתגלה ה'תורה-הגנוזה'.

קד.

(לקוטי-הלכות, סימני בהמה ונחיה טהורה א, ה)

מי שהוא במדרגה גבה מאד מאד - אין מזיק לו 'שתית היין', ואדרבא: יכול לעשות בזה דברים גדולים, ולהשיג השגות גדולות.

כי מי שכבר הכניע לגמרי "עץ הדעת טוב ורע" (בראשית ב, ט"ז), וברר ה'טוב' מן ה'רע' לגמרי בלי שום שיור כלל - הוא יכול לשתות, כי אין לה'רע' שב"עץ הדעת טוב ורע", שהוא בחינת 'שכרות', שום אחיזה בו. ואזי אדרבא: הוא מברר ה'טוב', ועושה בזה דברים גדולים מאד כנ"ל.

וזו בחינת "שכרות שהתירו בפנרים דיקא" - רק ב'פנרים' התר ה'שכרות', כי אז הוא עקר הכנעת 'קלפת עץ הדעת' הנ"ל, כי אז הוא 'מפלת המן' שאחיזתו שם, כמו שאמרו רז"ל (חלין קלטי:): "המן מן התורה, מנין? שנאמר (בראשית ג, יא): 'המן העץ' וכו'".

ועל-כן אז הוא חיוב להשתפר - כי מאחר שאז אין שליטה להרע שב"עץ הדעת" כנ"ל, כי אזי בפנרים הוא הכנעתו, על-כן חיוב גדול להשתפר, כי על-ידי ה'שכרות' מבררין ה'טוב' וממתיקין ה'רע' לגמרי.

כי מי שהוא במדרגה גבוהה כנ"ל, שיוכל לשנות כנ"ל - הוא מרים את המחין' על-ידי ה'יין', עד שנכנס על-ידי-זה לפני ולפנים, ששם 'כלו טוב'.

וזהו בחינת (מגלה ז): "חייב אינש לבסומי בפורי'א, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" - כי דיקא על-ידי ה'שכרות' הנ"ל ב'פורים' כנ"ל, הוא מגיע לבחינת 'לא ידע', שהוא 'כלו טוב' כנ"ל.

אבל לאו כל אדם יכול להכניס עצמו בזה, ולא בכל-זמן יכול להשתפר בין חס-ושלום, אפלו מי שהוא במדרגה גבה - כי הרבה גדולים שהיו במדרגה גבה מאד, נכשלו בזה, פמובא בזהר הקדוש (וירא קי.), כי לזה צריך שיהיה מפלג במעלה מאד.

קה.

(לקוטי-הלכות, בשר-בחלב ה, יט)

זהו בחינת גדל עצם השמחה של פורים, ששמחים אז יותר מכל הימים-טובים, וכמו שהזהירו רבותינו ז"ל (מגלה ז): "חייב אינש לבסומי בפורי'א, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" - שחייבין להשתפר ולשמח בפורים, "עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי".

שיגיע על-ידי תקוף השמחה, למעלה-מהדעת, לתכלית שרש הקדשה העליונה, במקום שאין שם שום אחיזה להרע כלל, עד שאין שיה שם לומר "ארור המן וברוך מרדכי".

כי בכל מקום שיש אחיזה לקלפה, אפלו אם הוא במעלה העליונה, ששם האחיזה של הקלפה דק מן הדק - שיה שם לומר "ארור המן" - שהוא דקות הקלפה

הנאחזת שם, ו"ברוך מרדכי" - שהוא עצם הקדשה באמת.

אבל 'מרדכי' עולה על הכל, עד שזכה לבטל אחיזת הקלפות עד תכלית המעלה, עד שעלה למקום שאין להם שם אחיזה כלל, וזכה להמשיך הארה זאת לעולם, לדורות.

וזהו בחינת הארת פורים, שצריכין לשנות ולשמח אז, עד שיעלה לשם, לבחינה הנ"ל, ששם אין שיה "ארור המן" ו"ברוך מרדכי", כנ"ל.

ומשם נמשכת השמחה של פורים, שעל-ידי עצם השמחה הנמשכת משם, יכולין לשמח גם עתה בגלות המר הזה בכלל, וכן בפרטיות הגלות, שהוא גלות הנפש של כל אחד ואחד, ומגדל ההארה הזאת, יכולין לשמח כל הנפשות אפלו בתקוף הגלות.

קו.

(לקוטי-הלכות, עבודת-אלילים ג, יח)

זה בחינת השכרות של פורים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מגלה ז): "חייב אינש לבסומי בפורי'א, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי".

כי 'שכרות' הוא בחינת 'שנה', בחינת 'התגברות-המדמה' - כמו שרואין בחוש: שהשכור מתגבר בו 'בלבול-המדמה', ומדבר 'דברי-שטות' שבאין מ'בלבול-המדמה'.

ועל-כן צריכין להתרחק מה'שכרות' מאד מאד - כדי שלא יתגבר בו ה'מדמה', שמשם כל ה'תאוות-רעות'.

אבל ב'פורים' שאז 'הכנעת המן-עמלק', 'הכנעת הרע-שבמדמה' כל-כף, עד

שאינן השכרות' מזקת כָּלל ביום הזה -
 אדרבא: על-ידי השתייה, מתקנין המדמה'
 שיהיה נכלל בקדשה, ומהפכין מרע לטוב.
 כי בפורים נבנע ה'רע-שבמדמה' כל-כף, עד
 שיכולין על-ידי רבוי השתייה, להפך
 המדמה' דיקא, אל הקדשה'.

כי 'יין', יש בו שני בחינות, "זכה, משמחו.
 לא זכה, משממו" (יומא עו:) - והכל כפי
 'פרור-המדמה'.

שמי שאינו זוכה לברר המדמה מרע לטוב
 - אזי "היין משממו", כי 'שממון'
 הוא בחינת 'שגעון', בחינת 'בלבול-המדמה'.

אבל מי שזוכה, דהינו שכבר הכניע ה'רע'
 שבמדמה' - אזי "היין משמחו".

וזהו בחינת השתייה של פורים' - שאז
 'הכנעת-המדמה' וכו', ואזי השמחה
 גדולה מאד על-ידי-זה. ועל-כן אז השתייה
 בבחינת "יין המשמח".

וזהו: "חייב אינש לבסומי בפוריא, עד דלא
 ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" -
 כי 'המן הרשע' הוא בחינת ה'רע-שבמדמה'
 שבכל המדרגות כלם, כי הוא מ'זרע עמלק'
 שהוא כלול מכל הרע והקלפות שבכל
 המדרגות כלם, בבחינת (במדבר כד, כ): "ראשית
 גוים עמלק".

כי בכל דרגא ודרגא מתגבר ומתפשט
 המדמה', ו'המן הרשע' כלול מכל הרע
 שבכל המדרגות וכו"ל. והוא התגבר אז על
 ישראל בהתגברות גדול מאד.

כי 'כח-המדמה', שהם ה'קלפות' שבכל
 דרגא - אינם יכולים להתגבר, בייאם
 כפי המדרגה שבקדשה, ואזי יש כח ובחירה
 באדם להתגבר בנגדה.

אבל 'המן הרשע', היה כלול מה'רע'-
 שבמדמה' שבכל המדרגות, ורצה
 להתגבר על כל אחד מישראל, בכח הרע
 שבמדרגות הגבוהות ממנו. ובודאי אין כח
 באדם שבמדרגה התחתונה, לעמד בנגד
 הקלפה שבמדרגה הגבה ממנו, מכל-שכן
 בנגד הקלפות שבכמה וכמה מדרגות
 הגבוהות ממנו.

ו'המן הרשע' ימח-שמו, שהוא הרע
 שבכל המדרגות, רצה להתגבר על
 כל אחד מישראל, בכח הרע שבכל המדרגות
 שהיה כלול מהם. ועל-כן היה בלתי אפשר
 לעמד בנגדו, כמו שכתוב (תהלים קכד, ב):
 "לולי ה' שהיה לנו בקום עלינו אדם".
 ודרשו רז"ל (מגלה יא.): "ומנו? המן".

ועל-כן רצה "להשמיד ולהרג ולאבד את
 כל היהודים, מנער ועד זקן" וכו'
 (אסתר ג, יג) - כי רצה להתגבר בנגד כל ישראל
 מגדול ועד קטן, מחמת שהיה כלול מהרע
 שבכל המדרגות, וכן הוא בכל דור ודור.

וזהו תקף הנס הנפלא והנורא מאד של
 פורים, כמבאר בכל הספרים מתקף
 נפלאות הנס הגדול הזה הגדול מכל הנסים,
 ו"כל המועדים בטלים וימי הפורים לא
 נבטלים" (מדרש משלי פ"ט) - כי אז היה בלתי
 אפשר לעמד נגד המן, מחמת שהתגבר נגד
 כל אחד בתקף הרע שבכל המדרגות.

על-כן חמל השם-יתברך על ישראל,
 ועשה להם נס נפלא, על-ידי
 ששלח להם אז מושיע ורב, את 'מרדכי
 היהודי' שהיה ההפך מ'המן', כי היה כלול
 מקדשת התגלות הגנין עלאין שבכל
 המדרגות, כפן, ועל-כן היה לו כח להכניע

את 'קלפת המן' שהוא הרע שבמדמה' שבכל המדרגות וכו'.

ועל-כן נתן לו השם-יתברך כח להכניע ולהשפיל את 'המן הרשע' ימח-שמו, ולהציל כל אחד ואחד מישראל מידו, מקטן ועד גדול.

כי כמו ש'המן' מתגבר בכל דור בנגד כל אחד מישראל, אפלו בנגד הקטן במעלה, הוא מתגבר פנגדו בכח הסתות ופתויים ודמיונות ומניעות ובלבולים בלי שעור, הנמשכין ממדרגות הגבוהות ממנו הרבה הרבה.

כמו-כן שולח השם-יתברך בכל דור, 'צדיק' שהוא בחינת 'מרדכי', שכלול מכל המדרגות שבקדשה, שיש לו כח להאיר אפלו בהפחות-שבפחותים - הארה נפלאה ועצומה מאד מאד, הנמשכת ממדרגות גבוהות ממנו הרבה מאד. ועל-ידי-זה הוא מצילו מ'קלפת המן' שרוצה להתגבר פנגדו בכח הקלפות הגבוהות ממדרגתו וכנ"ל.

כי 'קדשת הצדיקים' הגבוהים במעלה, בחינת 'מרדכי' - עולה למעלה על כל המדרגות, עד תכלית הקדשה, ששם מתבטלת ה'קלפה שבמדמה' לגמרי. כי כבר שברו הקלפות שבכל דרגא ודרגא, עד שפבר נכללו בתכלית תכלית הקדשה העליונה, ששם הוא בטול כל הקלפות לגמרי.

וזוה בחינת 'קדשת מרדכי היהודי', פנ"ל. וזאת ההארה מתגלה בפזרים.

וזוה בחינת: "חייב אינש לבסומי בפזריא, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" - דהינו: שמגדל השמחה, יעלה למדרגה גבה כל-כף, עד שיאיר בו 'הארת

פזרים, שהוא 'הארת מרדכי' - בשרשו העליון, ששם אין שום קלפה ורע שבמדמה לגמרי, ועל-כן אין שיך שם לומר "ארור המן וברוך מרדכי".

כי בכל המדרגות שיש שם 'קלפה וקדשה', בחינת 'המן ומרדכי' - שיך לומר "ארור המן" שהוא ה'קלפה', ו"ברוך מרדכי" שהוא ה'קדשה'.

אבל ב'שרש הקדשה העליונה' - שם בטול המדמה והקלפה לגמרי, ושם אין שיך בכלל "ארור המן וברוך מרדכי", מחמת ששם 'כלו קדש', 'כלו טוב'.

וזוהו בחינת 'הארת פזרים', שהוא 'הארת מרדכי', שהוא אור גדול ונורא מאד, שאינו מאיר בשום יום טוב פיאם בפזרים, כמבאר בכתבי האריז"ל (פרי-עץ-חיים פ"ה).

הינו פנ"ל - כי זה האור, כלול מהקדשה שבכל המדרגות, עד תכלית הקדשה העליונה, ששם בטול הקלפה לגמרי. וזוהו: "עד דלא ידע" וכו' - כי שם 'כלו טוב', וכנ"ל.

קז.

(לקוטי-הלכות, בכור בהמה טהורה ד, נב)

זוהו בחינת ה'שכרות של פזרים', פי "אז צריכין שתהיה השתיה מרבה מאכילה", כמובא בפונות (פרי-עץ-חיים, פזרים פ"ו) - פי 'יין' בחינת 'גבורות קדושות', בחינת 'יראה עלאה', שהוא עקר השיר והשמחה, בחינת (ברכות לה.): "אין אומרים שיר אלא על היין - המשמח אלהים' ואנשים".

כי 'יין' יש בו שתי בחינות, "זכה - נעשה ראש. לא זכה - נעשה רש" (יומא עו:).

"רש" - הינו 'ענינות ואביונות', בחינת 'עני מן הדעת' (נדרים מא.), בחינת 'יראות הנפולות'.

אָבֵל "זָכָה, נְעִשָּׂה רֹאשׁ" - בְּחִינַת מַחֲוֶה וְדַעַת גְּדוּלָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת יִרְאָה עֲלֵאָה הַנִּלְכָּד, שֶׁהוּא עֵקֶר בְּחִינַת יִינּוּן, בְּחִינַת כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת, בְּחִינַת "מוֹרָא מַלְכוּת" (אָבוֹת פ"ג מ"ב).

וְעַל־כֵּן בְּפוּרִים שְׂמֵאִירָה יִרְאָה נִפְלְאָה מְאֹד - מִצְוָה לְהִרְבוֹת בְּשִׁתִּית יִינּוּן הַמְשֻׁמַּח, שֶׁהוּא בְּחִינַת יִרְאָה עֲלֵאָה הַנִּלְכָּד.

וְזָהוּ (מְגִלָּה ז:): "עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אָרוּר הָמָן לְבָרוּךְ מְרֹדְכִי" - וְאִתָּא בְּפוּנוֹת (פְּרִי עֵץ־חַיִּים, פּוּרִים פ"ו): "כְּדֵי שִׁיּוּכָל לְהַשְׁפִּיעַ אִיזָה הָאָרָה גַּם לְהַנִּיצוּץ שֶׁבְקַלְפוֹת וְכוּ", עֵינֵי־שָׁם.

כִּי בְּפוּרִים מְאִירִין הַיִּרְאָה נִפְלְאָה, לְכָל הַנִּיצוּצוֹת הַרְחוּקִים מְאֹד מְאֹד, אֲפֹלוּ הַמְנַחִים בְּעַמְקֵי עַמְקֵי הַקַּלְפוֹת, גַּם לָהֶם שׁוֹלְחִין רִיחַ הַטּוֹב וְהַנִּפְלֵא שֶׁל הַיִּרְאָה עֲלֵאָה הַנִּלְכָּד - כְּדֵי לְהַחֲיוֹת וּלְהַשִּׁיב אוֹתָם גַּם־כֵּן, כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ "חֹשֶׁב מַחְשְׁבוֹת לְבַל יִדַּח מְמַנּוֹ נִדְח" (שְׁמוֹנֶה־עָרֵב יד, יד), כְּפִדּוּעַ.

קח.

(לְקוּטֵי־הַלְכוּת, מִתְנַה וּמִתְנַת שְׁכִיב־מְרַע ג, טו)

"חֵיב אֵינִישׁ לְבִסּוּמֵי בְּפוּרֵיָא, עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אָרוּר הָמָן לְבָרוּךְ מְרֹדְכִי" (מְגִלָּה ז:)

- כִּי בְּפוּרִים מְכַנִּיעִין הַיִּרְאָה כָּל חוּצוֹת (אֵיכָה ב, יט; ד, א), שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְּנַחֵם מַלְכֵךְ, בְּחִינַת מְאִירֵי־אֵשׁ, וְאִזּוּ נִתְגַּלָּה אֹרֶךְ הָעֲלִיּוֹן מְאֹד, וְנִמְתַּקֵּין כָּל הַדִּינִים בְּשִׁרְשׁוֹ, וְנִכְלָלִין מְאִירֵי־אֵשׁ בְּמְאִירֵי־אֹרֶךְ.

וְעַל־כֵּן צְרִיכִין לְהִתְבַּסֵּם בְּפוּרִים - עַד שִׁיכְנִיעוּ הַמְאִירֵי־אֵשׁ לְמַטָּה לְגַמְרֵי, שֶׁהֵם בְּחִינַת "אָרוּר הָמָן" - עַד שִׁיעֲלָה לְשִׁרְשׁוֹ הָעֲלִיּוֹן, שֶׁשָּׁם אֵין שִׁיךְ לוֹמַר "אָרוּר הָמָן" כִּלְכָּל. כִּי שָׁם לְמַעַלָּה בְּשִׁרְשׁוֹ הָעֲלִיּוֹן, נִכְלָלִין הַמְאִירֵי־אֵשׁ בְּמְאִירֵי־אֹרֶךְ.

אָרְךְ לְזָה אֵי־אֲפָשָׁר לְהַגִּיעַ, כִּי אִם עַל־יַדֵּי שְׁתִּיָּה שֶׁל פּוּרִים, שְׂאִזּוּ הַשְׁתִּיָּה מִצְוָה, וְאִזּוּ הֵינּוּ בְּבְחִינַת (יוֹמָא עו"ז): "זָכָה נְעִשָּׂה רֹאשׁ", רֹאשׁ דִּיקָא, בְּחִינַת "רֹאשׁ בֵּית" (תְּקוּנֵי־זֶהַר יח: כד.).

שְׁעַל־יַדֵּי הַשְׁתִּיָּה שֶׁל פּוּרִים, מִתְגַּבֵּר בְּחִינַת הַיִּרְאָה דְּקִדְשָׁה, עַד שֶׁנִּתְבַּטַּל וְנוֹפֵל לְגַמְרֵי בְּחִינַת הַיִּרְאָה כָּל חוּצוֹת, שֶׁנוֹפֵל כָּל הָרַע, וְיִמְעַט הָאֲמֵת שֶׁהִיָּה כְּבוֹשׁ שָׁם בְּגִלוֹת, עוֹלָה וְנִכְלָל בְּשִׁרְשׁוֹ.

וְאִזּוּ אֵין יוֹדְעִין "בֵּין אָרוּר הָמָן לְבָרוּךְ מְרֹדְכִי" - כִּי בְּשִׁרְשׁוֹ אֵין שִׁיךְ שָׁם 'אָרוּר' כִּלְכָּל, "כִּי שָׁם צָוָה ה' אֶת הַבְּרָכָה" (תְּהִלִּים קלג, ג), וְהַכָּל בְּרוּךְ וּמְבָרָךְ שָׁם; "יְהִי שָׁם ה' מְבָרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם" (שָׁם קיג, ב), אֲמֵן סְלָה.

קט.

(לְקוּטֵי־הַלְכוּת, אֲפוּטְרוֹפּוֹס ב, ח)

"חֵיב אֵינִישׁ לְבִסּוּמֵי בְּפוּרֵיָא, עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אָרוּר הָמָן לְבָרוּךְ מְרֹדְכִי" (מְגִלָּה ז:)

- זֶה בְּחִינַת מְקַיְמֵם הָעֲלִיּוֹנִים, שֶׁשָּׁם הַיִּדְיעָה וְהַבְּחִירָה בְּלוֹ חַד, וְשָׁם בְּלוֹ טוֹב, וְשָׁם הוּא בְּחִינַת "דְּלֹא יָדַע" וְכוּ. וְאֵי־אֲפָשָׁר לְהַשִּׁיג זֶה הַשִּׁכָּל עִקְשׁוֹ. וּבְפוּרִים צְרִיכִין לְהַשְׁתַּכַּר, עַד שִׁיעֲלָה וְיִגִּיעַ עַד שָׁם.

וְעַקֵּר הַשְׁכָּרוֹת שֶׁל פּוּרִים הוּא בֵּינָן (רִשׁ"י שָׁם, דְּבִירוֹת־הַמִּתְחִיל לְבִסּוּמֵי) - זֶה בְּחִינַת (עֲרוּבֵין סח. סנהֶדְרִין לח.): "נִכְנַס יִינּוּן יָצָא סוּד". כִּי מוֹבָא בְּמֵאִמְרָה הַנִּלְכָּד (לְקוּטֵי־מוֹהֲרָן ח"א כא): כִּי "יִינּוּן לְאֲרָמָא קָלָא" [טַבַּע הֵינּוּן לְהַשְׁמִיעַ קוֹל כְּשִׁשׁוּפְכִים אוֹתוֹ] (זֶהַר שְׁמִינֵי לט.).

וְזָה בְּחִינַת שְׁתִּיָּה הֵינּוּן שֶׁל פּוּרִים - זֶה בְּחִינַת הַשְּׁבָעִים קוֹלוֹת (הַמְבָאָר שָׁם

בתורה כא), שְׁמַעוּרְרִים אוֹתָן עַל-יְדֵי הַיָּיִן, שֶׁהוּא בַחֲנִינָה לְאַרְמָא קָלָא, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלֵּין הַמַּחֲיִין, בְּבַחֲנִינָה "נִכְנָס יַיִן יֵצֵא סוּד".

כִּי "יַיִן נִתַּן בְּשַׁבְּעִים אוֹתִיּוֹת" (ערוּבִין וּסְנַהֲדִין שָׁם) [בְּגִימְטְרִיא. רש"י] - זֶה בַחֲנִינָה שְׁבַעִין קָלִיין הַנַּ"ל, וְעַל-יָדָם יוֹצֵא וְנִתְגַּלֶּה הַסּוּד, הַיָּינוּ: הַמַּחֲיִין וְהַמְּקִיפִים שֶׁמְשִׁיגִים עַל-יְדֵי בַחֲנִינָה הַיָּיִן שֶׁל פּוּרִים, שֶׁהוּא בַחֲנִינָה שְׁבַעִין קָלִיין הַנַּ"ל, שֶׁעַל-יָדָם נוֹלְדִין וְנִתְגַּלֵּין הַמַּחֲיִין וְהַמְּקִיפִים שֶׁהֵיוּ מִתְחַלְּה בְּסוּד, בְּבַחֲנִינָה הָעֵלָם.

- עֲנִינֵי הַשְּׂמִיחָה וְהַצְּחוּק בְּפוּרִים -

ק.י

(לְקוּטִי-הַלְכוּת, תַּפְלִין ו, ל)

"בְּאִתִּי לְגַנִּי אֶחֱתִי כָלָה, אֲרִיתִי מוֹרֵי עַם בְּשָׂמִי (שִׁיר-הַשִּׁירִים ה, א). "מוֹרֵי עַם בְּשָׂמִי" - זֶה בַחֲנִינָה מְרַדְכִי וְאַסְתֵּר.

"מוֹרֵי" - זֶה בַחֲנִינָה מְרַדְכִי - מֶר דְּרוֹר" (שְׁמוֹת ל, כג; חֲלִין קִלְט:).

"עַם בְּשָׂמִי" - זֶה בַחֲנִינָה אֶסְתֵּר' "שֶׁנִּקְרָאת הַדָּסָה" (אֶסְתֵּר ב, ז; מְגֵלָה י:).

"אֶכְלָתִי יַעֲרִי עַם דְּבָשִׁי" - פֶּרֶשׁ רַש"י: "שֶׁקֶבֶל מַה שְּׂאִינוּ רְאוּי עַם הָרְאוּי". - זֶה בַחֲנִינָה שְׂמִחַת-פּוּרִים, שֶׁהַשְּׂמִיחָה יִתְבָּרַךְ מְקַבֵּל בְּאַהֲבָה כָּל מַה שְּׂעוֹשִׂין יִשְׂרָאֵל מִחֲמַת שְׂמִחַת-פּוּרִים, אֲפִי-עַל-פִּי שֵׁישׁ בָּהֶם עֲנִינֵי אֶצְחוּק וְדֶרֶךְ-שְׁטוּת שֶׁנִּרְאָה כְּאִינוּ רְאוּי - אֲפִי-עַל-פִּי-כֵן הַשְּׂמִיחָה יִתְבָּרַךְ מְקַבֵּל הַכֹּל בְּאַהֲבָה, מִחֲמַת שְׂעוֹשִׂין זֹאת מִחֲמַת שְׂמִחַת פּוּרִים הַגְּדוּלָה מֵאֵד.

וְאִזּוֹ אוֹמֵר הַשְּׂמִיחָה יִתְבָּרַךְ (שָׁם): "אֶכְלוּ רְעִים, שְׂתוּ וּשְׂכְרוּ דוּדִים" - כִּי הַשְּׂמִיחָה יִתְבָּרַךְ כְּבִיכּוֹל בְּעֵצְמוֹ מִבְּקֵשׁ אֶת יִשְׂרָאֵל: "שִׂיאֶכְלוּ וַיִּשְׂתּוּ בְּשִׂמְחָה וְלֹא יִתְבִּישׁוּ עוֹד", וְכַנ"ל.

ק.יא

(לְקוּטִי-הַלְכוּת, נְפִילַת-אֲפִים ד-הו)

עֵקֶר מְצוֹת פּוּרִים הוּא: לְשִׂמְחָה בְּכָל עֵת, לְשִׂמְחָה אֶת-עֵצְמוֹ בְּכָל מִינֵי שְׂמִיחָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אֶסְתֵּר ט, כב): "לְעֵשׂוֹת אוֹתָם יָמֵי מְשֻׁתָּה וְשִׂמְחָה", וְכֵן שְׂנוּהֲגִים כָּל יִשְׂרָאֵל לְשִׂמְחָה בְּכָל מִינֵי שְׂמִיחָה בְּפוּרִים, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר מְצוֹת פּוּרִים.

כִּי עֵקֶר הַכְּנַעַת הַסְּטְרָא-אַחֲרָא, שֶׁהוּא זְהֻמַּת-הַנְּחָשׁ, הוּא בְּפוּרִים - כִּי אִזּוֹ מְכַנְיַעִין קְלַפַּת הַמֶּן-עַמְלֵק, שֶׁהוּא עֵקֶר זְהֻמַּת-הַנְּחָשׁ, שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל-יְדֵי הַטָּא עֵץ-הַדַּעַת, שֶׁמְשֵׁם אֶחֱיָזַת הַמֶּן הַרְשָׁעִי יִמְחֵ-שְׂמוֹ, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַז"ל (חֲלִין קִלְט:): "הַמֶּן מִן הַתּוֹרָה מַנְיִן, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית ג, יא): "הַמֶּן הָעֵץ" וְכו'.

נִמְצָא: שֶׁהַמֶּן הַרְשָׁעִי יִמְחֵ-שְׂמוֹ, הוּא בַחֲנִינָה פָּגַם "עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע" (שָׁם ב, ט-יז) - שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ זְהֻמַּת-הַנְּחָשׁ, וְעֵקֶר זְהֻמַּת הַמֶּן, זְהֻמַּת-הַנְּחָשׁ - הוּא בַחֲנִינָה עֲצָבוֹת וּמְרָה-שְׂחוּרָה, שֶׁמִּתְגַּבְּרִים בְּכָל עֵת עַל יִשְׂרָאֵל, וְאִינֶם מְנִיחִים אוֹתָם לְשִׂמְחָה, כִּי עֵקֶר הַסְּטְרָא-אַחֲרָא הוּא עֲצָבוֹת, כַּנ"ל, שֶׁזֶה נִמְשָׁךְ מִפָּגַם עֵץ-הַדַּעַת, בַּחֲנִינָה (שָׁם ג, יז): "בְּעֵצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה" שֶׁנֶּגְזַר אִזּוֹ, בַּחֲנִינָה (שָׁם ו, ז): "וַיִּתְעַצֵּב אֵל לְבוֹ" הַנֶּאֱמַר בְּדוֹר-הַמַּבּוּל.

כִּי עֵקֶר הַקְּדָשָׁה הוּא שְׂמִיחָה, דְּהַיָּינוּ: לְשִׂמְחָה בְּהַשְּׂמִיחָה יִתְבָּרַךְ, כִּי מִי שֵׁישׁ לוֹ אֶמוּנָה שְׂלֵמָה בְּהַשְּׂמִיחָה יִתְבָּרַךְ, בּוֹדֵאֵי רְאוּי לוֹ

לשִׁמְחָה תָּמִיד בְּהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ וְכוּ'. וְהָמֵן
וְעַמְלֵק שֶׁהֵם בְּחִינַת הַמַּחְקָרִים וְהַפּוֹפְרִים -
מֵהֶם נִמְשָׁךְ עֵקֶר הָעֲצָבוֹת וְהַפְּרָה־שְׁחוּרָה'.

כִּי עֵקֶר הַשְּׂמֻחָה, הִיא שְׂמֻחַת הַמְצוּת,
בְּחִינַת (תְּהִלִּים יט, ט): "פְּקוּדֵי ה' יִשְׁרִים
מִשְׂמַחֵי לֵב" וְכוּ' - הֵינִי שְׂמֻחָה גְדוֹלָה מִזֶּה?

כִּי זֶה כָּל אָדָם יָכוֹל לְהִבִּין, שְׂבַעֲוֹלָם הַזֶּה
אֵין שׁוֹם שְׂמֻחָה בְּעוֹלָם, כִּי "מָה יִתְרוֹן
לְאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ שִׁיעֲמַל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ"
(קֹהֶלֶת א, ג) וְכוּ', וְעַל־זֶה נֶאֱמַר (קֹהֶלֶת ב, ב):
"וּלְשֻׂמְחָה מָה זֶה עֹשֶׂה".

וְעַל־כֵּן אֵלוֹ הַמַּחְקָרִים וְהַפּוֹפְרִים - אֵין
לָהֶם שׁוֹם שְׂמֻחָה אֲמִתִּית כָּלֵל
וְכוּ'. וּלְדַבְרֵיהֶם הָרַעִים וְהַזָּרִים וְהַמְרִים
וְהַמְטַנְפִים - בּוֹדָאֵי אֵין לְשֻׂמְחָה בְּשׁוֹם מְצוּהָ
חִסְדֵי־שְׁלוֹם, מֵאַחַר שֶׁתְּכַלִּית הַמְצוּהָ הִיא
בְּשִׁבִיל תַּקּוּן זֶה הָעוֹלָם וְכוּ', וְאֵין צְרִיכִין
לְחַזֵּר לְסַתֵּר שְׁטוּתִים וְשִׁקְרִים וְדַבָּרִים בְּדוּיִים
כְּאֵלֶּה, שֶׁהֵם הֵם עֵקֶר הָאֶפִיקוֹרְסוֹת
וְהַכְּפִירוֹת, שְׂבוֹפְרִים בְּתוֹרַת מֹשֶׁה לְגַמְרֵי
וְכוּ' וְכוּ'.

וְאֵנּוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ
הִבְדִּילָנוּ בְּרַחֲמָיו מִן הַתּוֹעִים
וְהַפּוֹפְרִים הָאֵלֶּה שֶׁהֵם בּוֹדָאֵי מִן הָעַרְב־רַב -
מָה טוֹב חָלַקְנוּ וּמָה נָעִים גּוֹרְלָנוּ וְכוּ', כִּפְמָה
וְכִפְמָה יֵשׁ לָנוּ לְשֻׂמְחָה בְּכָל עֵת, וּבְפֶרֶט כְּשֶׁאֵנּוּ
מְגִיעִים לְעֵשׂוֹת אֵיזָה מְצוּהָ, אֲשֶׁר אֵנּוּ זוֹכִים
בְּרַגַע קָלָה שֶׁל עֲשִׂיַת הַמְצוּהָ, לְהִיּוֹת נִכְלָלִים
בְּהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ בְּאֹר הָאֵין־סוֹף בְּרוּךְ־הוּא וְכוּ'
וְכוּ'.

וְאֵין לְהֵאָרִיךְ בָּזֶה לְאַחֲנוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל,
מֵאַמִּינִים בְּנֵי מְאִמִּינִים, כִּי הַחֶכֶם יִבִּין
מִדְּעֻתּוֹ, כִּפְמָה יֵשׁ לוֹ לְשֻׂמְחָה בְּשַׁעַת עֲשִׂיַת כָּל
מְצוּהָ וּמְצוּהָ!

וְזֶה עֵקֶר בְּחִינַת 'פּוֹרִים', שֶׁהוּא בְּחִינַת
'עֲשִׂיַת הַמְצוּהָ בְּשֻׂמְחָה' - כִּי אֵין
שְׂמֻחִים כָּל יִשְׂרָאֵל בְּשֻׂמְחָה גְדוֹלָה מְאֹד, עַד
אֵין־סוֹף וְאֵין תְּכַלִּית. כִּי 'הָמֵן' זְהֵמַת־
הַנְּחָשׁ, הוּא בְּחִינַת 'עֲצָבוֹת' כִּפְנֵ"ל - כִּי 'הָמֵן'
בְּגִימְטְרִיא 'צ"ו' עִם הַפּוֹלֵל, שֶׁהוּא בְּחִינַת
תַּקּוּף הַקְּלָפוֹת שְׂבַעֲשִׂיָה, כִּמְבֹאָר בַּפְּנּוֹת (פְּרִי־
עֵץ־חַיִּים, פּוֹרִים פ"ה), כִּי "אֵין צוֹ אֶלָּא עֲבוּדָה־
זָרָה" (סִנְהֶדְרִין נו:).

הֵינּוּ: שֶׁעֵקֶר בְּחִינַת 'צו', שֶׁהוּא בְּחִינַת
'כְּלָלִיּוֹת צְוֵי הַמְצוּת' - הוּא בְּשִׁבִיל
לְהַכְנִיעַ הָעֲבוּדָה־זָרָה, שֶׁהֵם הַכְּפִירוֹת,
שֶׁהֵם בְּחִינַת 'הָמֵן' שֶׁעוֹלָה 'צ"ו' עִם הַפּוֹלֵל
- שֶׁהוּא בּוֹפֵר בְּעֲשִׂיַת הַמְצוּת, וּבוּדָה עֲלֵיהֶם
טְעָמִים שֶׁל שִׁקָּר.

וְעַל־כֵּן עֵקֶר קְטְרוּגוֹ וְהַתְּגָרוֹתוֹ הוּא
בְּהַשְׂמֻחָה שֶׁל הַמְצוּת, כִּי אֵינוֹ
מְנִיחַ לְשֻׂמְחָה בְּשׁוֹם מְצוּהָ, מַחֲמַת שְׂמֻכְנִים
כְּפִירוֹת שֶׁהֵם טְעָמִים שֶׁל שְׁטוּת בְּשִׁבִיל
עֵסְקֵי עוֹלָם־הַזֶּה חִסְדֵי־שְׁלוֹם וְכוּ'.

וּמַחֲמַת קִנְיָתוֹ שֶׁל הָמֵן בְּמִרְדְּכֵי וְיִשְׂרָאֵל,
שֶׁרָאָה שֶׁהֵם חֲזָקִים כְּלִכְפֹּד
בְּעֲשִׂיַת מְצוּתֵיהֶם, וְעוֹשִׂין אוֹתָם בְּשֻׂמְחָה
גְדוֹלָה וּבְמִסִּירַת נֶפֶשׁ - עַל־יְדֵי־זֶה נִתְקַנָּא
בָּהֶם מְאֹד, עַד שֶׁרָצָה לְהַעֲבִירָם מִן הָעוֹלָם
חִסְדֵי־שְׁלוֹם.

וּמַחֲמַת שֶׁעֵקֶר קִנְיָתָם הוּא בְּהַשְׂמֻחָה
שֶׁל הַמְצוּהָ, כִּי עַל 'גּוֹף הַמְצוּהָ'
הֵם יְכוֹלִים לֵאמֹר חֵס וְשְׁלוֹם: "שֶׁהוּא גִימוּס
חִסְדֵי־שְׁלוֹם, כִּמּוֹ שֶׁאֵר גִּימוּסֵי הָעֶבְרִים חִסְדֵי־
וְשְׁלוֹם". אָבֵל מֵאַחַר שְׂרוּאִים שִׁי־יִשְׂרָאֵל
מוֹסְרִים נֶפֶשָׁם עַל קְדוּשַׁת־הַשֵּׁם בְּשֻׂמְחָה
גְדוֹלָה בְּשִׁבִיל עֲשִׂיַת הַמְצוּת וְכוּ', וְכָל
יִשְׂרָאֵל קְדוּשִׁים שְׂמֻחִים בְּמְצוּתָם, וּבְזֶה

מתקנא 'המן' שהוא בחינת ה'כופרים' - ביותר.

ועל-כן בפנרים, שאז נכנע 'המן-עמלק', שהם בחינת ה'כופרים' הנ"ל - אז עקר המצוה הוא 'שמחה' - כי זה עקר הכנעתו, כנ"ל.

וזה בחינת גדל הפלגת השמחה מאד מאד, שנוהגים כל ישראל בפנרים, להרבות אז בשמחה גדולה מאד, ועושים אז כל מיני צחוק וצחוק, בשביל להרבות השמחה - כי עקר 'מצות פנרים' הוא ה'שמחה' כנ"ל - ועל-כן עושים כל מיני צחוק ומלי דשטותא, ועושים אז 'מעשה שכרות' ושביל ה'שמחה'.

כי איתא בדברי רבנו ז"ל בכמה מקומות, כמה אזהרות גדולות: "שצריך האדם להרגיל את-עצמו להיות בשמחה תמיד". ואיתא בדברי-הקדושים (לקוטי-מוהר"ן ח"ב כד; ח"ב מח; חיי-מוהר"ן תקצג): "שאי-אפשר להיות בשמחה, כי אם על-ידי מלי דשטותא דיקא - שעושין עצמן כשוטה, ומשמחין את-עצמן במלי דשטותא.

כי מחמת שטבע האדם נמשך אחר העצבות מאד, כי כל אדם מלא יסורים ויגונות, פידוע לכל אחד ואחד, על-כן צריכין להכריח את עצמו בכל הכחות להיות בשמחה, ועקר השמחה אי-אפשר להיות כי אם על-ידי מלי דשטותא".

כמו ששמעתי מפיו ז"ל שאמר בזה הלשון: "סע האט א פנים, אז מע קען מער גיט פרייליך זיין, נאר מיט נאריש מאכין זיך" [יש פנים, שאי-אפשר להיות בשמחה, כי-אם על-ידי מלי דשטותא], וכן דבר עוד מזה כמה פעמים.

וזהו הענין מה שהיו נוהגין כל הצדיקים הגדולים המפרסמים שהיו בימינו: שעל-פירב היה להם אנשים שהיו כמו 'בדחנים', והיו עושים לפניהם כל מיני צחוק ושטות במפרסם - והכל בשביל שמחה.

כי אין דבר מזיק לעבודת-השם כמו העצבות, כפונא בכל הספרים-הקדושים, ומגדל מרירת וצרות הגלות הפור הזה בגוף ונפש וממון, אי-אפשר להיות בשמחה, כי אם על-ידי 'מלי דשטותא' דיקא כנ"ל.

וזה בחינת "מלי דבדיחותא" שהיו נוהגים התנאים ואמוראים הקדושים קדם הלמוד (שבת ל: פסחים קיז.) - כדי לבוא לשמחה על-ידי מלי דבדיחותא, שהם מלי דשטותא דיקא.

וזהו בחינת מה שכתוב בזהר-הקדוש (ויקרא דף מז:): "שרב המנונא סבא, הוה מסדר קמי חבריא, פרקא דמלי דשטותא" - הינו כנ"ל.

כי עקר גלות ישראל' שהוא גלות השכינה' - הוא מה שה'עצבות', שהם הסטרא-אחרא והקלפות, מתגברין על ישראל, ואינם מניחים אותם לשמח בהשם ובתורתו הקדושה.

ועל-כן עכשו בגלות, שעקר הגלות היא: "שהשמחה נפלה למטה בגלות", ומשם נמשך כל השמחה של העפוש והרשעים ההולכים בשרירות-לבם, אשר באמת הם רחוקים משמחה אמיתית וכו', אך כל השמחה שיש אצלם, נמשך רק מבחינת גלות השכינה, שהיא 'שמחתן של ישראל' שהוא עכשו בגלות, ומשם נמשך ניצוצי השמחה שנפל אצלם בגלות, ומשם כל שמחתם לפי שעה וכו' וכו'.

ועל-בן מחמת שעבשו השמחה בגלות היא מלבשת ב'מלין דעלמא', שהם 'מלין דשטותא' - על-בן מי שרוצה לבוא לשמחה, לשמח בקדשת יהדותו, במה שזכה להיות מזרע ישראל ולא עשני גוי - אי-אפשר לבוא לשמחה, כי אם על-ידי 'מלי דשטותא' דיקא - כי לשם נפלה השמחה, מחמת גלות-השכינה, שהוא 'שמחתן של ישראל, פנ"ל.

ועל-בן איש הישראלי כשמשמח את עצמו על-ידי 'מלי דשטותא' - אזי נעשה מזה תקון גדול, בחינת 'עלית ניצוצי השכינה' מגלותה - מאחר שהוא בא ל'שמחה' על-ידי 'מלי דשטותא' אלו.

כי תבך כשאישי ישראל הוא בשמחה - תבך חזרה ועלתה השמחה למקומה ושרשה, שהיא אצל ישראל, ששם שרש השמחה האמתית וכו' וכו'.

וזה בחינת (תהלים לד, א): "לדוד בשנותו את טעמו לפני אבימלך ויגרשהו וילך" וכו' וכו'. כי 'דוד' הוא בחינת 'מלכות דקדשה', שהיא בחינת ה'שכינה', שהיא 'שמחתן של ישראל, פנ"ל; ו"דוד המלך עליו-השלוש, הוא ברחא דמלכא" (זהר משפטים קז), וכו'.

ועל-בן בעת שבא ביד הפלשתים בגלות, ותפסו אותו, והביאוהו לפני אבימלך ורצו לנגם בו, וראה דוד שאי-אפשר להתגבר עליהם ולצאת מהם כפי-אם על-ידי שמחה, שעל-ידי-זה עקר ההתגברות על הקלפות והסטר-אחרא שהם בחינת 'עצבות' פנ"ל וכו'.

על-בן חנן השם אותו בעצה הזאת: שעשה עצמו כשוטה ממש, ועשה

מעשה שטות ושגעון ממש, והוריד רירו על זקנו, "ויתו על דלתות השער" וכו' (שמואל-א כא, יד).

ועל-ידי-זה נמלט מידם - כי על-ידי 'מלי דשטותא' דיקא, באים לתוך 'שמחה', שעל-ידי-זה נצולין מהם, כי עקר ההתגברות עליהם הוא על-ידי 'שמחה', ואי-אפשר בגלות לשמח, כפי-אם על-ידי 'מלי דשטותא' דיקא, פנ"ל.

וזהו בחינת 'שמחת-פנורים' - שעושין אז כל מיני 'שחוק ומלי-דשטותא' בשביל 'שמחה' - כי עקר ה'שמחה', הוא על-ידי 'מלי-דשטותא' דיקא, פנ"ל.

קיב.

(לקוטי-הלכות, ערובי-תחומין ד, ייא)

וזהו בחינת כל מיני הצחוק ושחוק שעושין בפנורים (רמ"א ארח-חיים סימן תרצו), לרמז: שאז ב"מי הפורים האלה" - מעלין כל מיני 'ירידות וקטנות', הכל נהפך עכשו ונעשה מזה 'תורה', כי ה'ירידה' נהפך ל'עליה', בבחינת "ירידה תכלית העליה".

כי הצדיק הגדול שיש לו דעת גדול, הוא מוריד עצמו לפעמים בכונה לעניני 'קטנות ומלי-דשטותא', בבחינת (מנחות צט): "בטולה של תורה זהו קיומה", וכמבאר מזה בדברי רבנו ז"ל במקום אחר (ח"ב עח, התורה של 'פראסטיק').

וזהו גם-כן בחינת 'ירידה שקדם העליה' - שמחמת שרואה שפחו נתיגע, ואינו יכול עוד לילך במחו יותר - אזי הוא מברח להוריד עצמו לעניני 'קטנות ומלי-דשטותא', וכיוצא. וכמובא בזהר-הקדוש

(תזריע מז:): "בְּרַב הַמְּנוּנָא סָבָא, דְּהוּוּ מְסֻדְרִין קַמֵּיהּ תַּלְתַּת פְּרָקֵי מִיְלֵי דְשִׁטּוּתָא" [שהיה מסודרים לפניו שלשת פרקי דברי שטות].

וְאַחֲרֵיכֵן עַל-יְדֵי בְּחִינַת 'יְרִידָה' - זוֹכָה לְתַכְלִית הָעֲלִיָּה, בְּבַחֲינַת 'יְרִידָה תַכְלִית הָעֲלִיָּה, בְּחִינַת "בְּטוּלָה שֶׁל תּוֹרָה זֶהוּ קִיּוּמָה", בְּמֹו שְׁדָרְשׁוּ רַז"ל (תְּמוּדָה יד:) עַל פְּסוּק (תְּהִלִּים קיט, קכו): "עַתָּה לַעֲשׂוֹת לָהּ 'הַפְּרֹו' תּוֹרַתְךָ" וְכֹו. וְזֶהוּ בְּחִינַת 'פּוּרִי"ם, בְּנ"ל.

וְעַל-שֵׁם-זֶה נִקְרָא 'פּוּרִים' - כִּי אֵז עוֹשִׂין כָּל מִיְנֵי שְׁחֹק וְקִטְנוֹת וּמִיְלֵי-דְשִׁטּוּתָא. כִּי אֵז זוֹכִין לְתַכְלִית הָעֲלִיָּה, לְהַשְׁגָּה וְהַאֲרָה עֲצוּמָה מְאֹד מְאֹד - 'הַאֲרָת מְרַדְכֵי הַיְהוּדִי, שֶׁהַאֲרָתוֹ שָׁגְבָה מְאֹד, וְאֵז נִתְהַפְּכִין כָּל הַיְרִידוֹת, וְכָל הַבְּטוּלִים, וְכָל מִיְלֵי דְשִׁטּוּתָא' - לְתַכְלִית הָעֲלִיָּה, בְּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת שֵׁם 'פּוּרִים' "עַל שֵׁם הַפּוּר" (אֶסְתֵר ט, כו), לְשׁוֹן "הַפְּרוּ תּוֹרַתְךָ" - כִּי הַשְׂרֵשׁ שֶׁל מַלְת 'פּוּרִים, וְהַשְׂרֵשׁ שֶׁל מַלְת 'הַפְּרוּ, הֵם שְׂרֵשׁ אֶחָד וְכֹו.

כִּי עַקֵּר עֲנִין 'פּוּרִים, הוּא בְּבַחֲינָה זֹו, בְּבַחֲינַת 'יְרִידָה תַכְלִית הָעֲלִיָּה, בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה מֵג. ו): "וְהִמְכַשְׁלָה הַזֹּאת תַּחַת יָדְךָ" - "אֵלוֹ דְבַרֵּי-תּוֹרָה, שְׂאִין אָדָם עוֹמֵד עֲלֵיהֶם, אֶלָּא אִם-כֵּן נִכְשַׁל בָּהֶם" (גִּטִּין מֵג.) - שְׁזֶהוּ בְּחִינַת "עַתָּה לַעֲשׂוֹת לָהּ הַפְּרוּ תּוֹרַתְךָ", בְּנ"ל.

- הַעֲנִין שְׁמִשְׁנֵין עֲצָמָם בְּפּוּרִים -

קִיג.

(לְקוּוֹטֵי-הַלְכוּת, מְרַחֵה וּכְתַבְתָּ-מִעַמֶּעַמֵּךְ, כב)
וְזֶה בְּחִינַת מַה שְׁמִשְׁנֵין עֲצָמָם בְּפּוּרִים, וּמְלַבִּישִׁין אֶת פְּנֵיהֶם, וּמְדַמִּין עֲצָמָן

לְאִמָּה אַחֲרַת, לְיִשְׁמַעֲאֵל אוֹ לְעִבּוֹ"ם אַחֵר וְכִיּוֹצֵא בָּזֶה - זֶה בְּחִינַת (יְבָמוֹת סה:): "מִשְׁנֵין מִפְּנֵי דְרַבֵּי הַשְּׁלוֹם".

כִּי כְּשֶׁצְּרִיכִין לְהַרְבוֹת שְׁלוֹם - צְּרִיכִין לַפְּעָמִים לְשִׁנוֹת וּלְהַתְנַהֵג בְּרַמָּאוֹת לְמַעַן הַשְּׁלוֹם, וְצְּרִיכִין לְשִׁנוֹת פְּנִיו לְכַמָּה גִּוְנִין, לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי רְצוֹנוֹ בְּשִׁבִיל הַשְּׁלוֹם.

וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים יב, ט): "כָּרָם זֹלַת לִבִּי אָדָם", וְדָרְשׁוּ רַז"ל (בְּרַכּוֹת ו:): "כִּיִּין שְׁנֹצֵרֵךְ אָדָם לְבָרִיּוֹת, מִשְׁתַּנָּה פְּנִיו לְכַמָּה גִּוְנִין" - כִּי צְּרִיכִין לְהַתְדַמּוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי רְצוֹנוֹ, כְּדִי לְאַחֵז בְּשְׁלוֹם עַמּוֹ, כְּדִי לְמַשְׁכוֹ וּלְקַרְבוֹ לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ.

וְזֶהוּ: "כָּרָם זֹלַת לִבִּי אָדָם" - כִּי לְפִי פְּשׁוּטוֹ: "זֹלַת", פְּרוּשׁוֹ: בְּנֵי-אָדָם הַזּוֹלָלִים וּמְבַזִּים. דְּהִינּוּ: בְּשִׁרְוֹצִים לְהַגְבִּיָּה וּלְהַרִים אֶת הַזּוֹלָלִים וּמְבַזִּים, מְזִילוֹתָא-דְּגִלוּתָא. וְכִמּוֹ שְׁפַרְשׁ רַש"י שֶׁם עַל פְּסוּק: "כָּרָם זֹלַת", מַעִין זֶה.

וְאֵז כְּשֶׁצְּרִיכִין לְהַגְבִּיָּה אוֹתָם, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת "כָּרָם זֹלַת" וְכֹו, אֵז פְּנִיו מִשְׁתַּנָּה כְּכַרּוֹם לְכַמָּה גִּוְנִין - כִּי צְּרִיכִין לְשִׁנוֹת פְּנִיו לְפָנֵי כָּל אֶחָד כְּרְצוֹנוֹ, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת "מִשְׁנֵין מִפְּנֵי הַשְּׁלוֹם".

וְעַל-כֵּן בְּפּוּרִים, שְׂאֵז הוּא רַבּוּי הַשְּׁלוֹם' בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר, אֶפְלוֹ עִם כָּל הָאֲמוֹת, כִּי 'פּוּרִים' מְרַמֵּז עַל הַנְּאֻלָּה אַחֲרוֹנָה, שְׂאֵז יְהִיָּה נִמְחָה זְכַר עַמְלָק לְגַמְרֵי וְכֹו, וְאֵז יִתְרַבֵּה הַשְּׁלוֹם - עַל-כֵּן בְּפּוּרִים מִשְׁנֵין פְּנֵיהֶם לְכַמָּה גִּוְנִין - זֶה בְּחִינַת "מִשְׁנֵין מִפְּנֵי הַשְּׁלוֹם" בְּנ"ל - כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ בְּכָל לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ בְּנ"ל.

קטו.

(לקוטי-הלכות, ערוגי-תחומין ד, כב - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כב, 'חותם בתוך חותם')

על-כך "כרבים המקפות חומה מימות יהושע בן נון, קוראין בט"ו" (מגלה ב). - כי ב'שושן', ששם היה 'מרדכי ואסתר' בעצמם, ושם היה עקר הגם - שם זוכין ל'הארת פורים' בתכלית השלמות, ביותר מכל העולם.

הינו: כי שם זוכין לבחינת "נעשה ונשמע" הגבוה ביותר - כי שם מאיר ביותר 'הארת מרדכי ואסתר', ועל-כך הם עושין פורים בט"ו.

כי בי"ד, שהוא אצלנו פורים - הם לוחמין אז עדין מלחמת עמלק, והארת והשגת פורים שלהם הוא אחר-כך בט"ו - כי זוכין ל'נעשה ונשמע' גבוה יותר, בט"ו, בשלמות מלוי הלבנה.

ועל-כך "כרבין המקפין חומה מימות יהושע", נתנו להם כבוד לקרות גם בט"ו כמו שושן, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מגלה ב: ירושלמי מגלה פ"א ה"א).

כי "מקפות חומה מימות יהושע" - זה בחינת שנמשך להם הארת ה'חותם' שהוא בחינת 'חומת', כי 'חומת' אותיות 'חותם', פמובא (עץ-חיים, שער לה פ"ג).

וזה נמשך "מימות יהושע" - שהוא היה הראשון שכבש ארץ-ישראל, ולחם מלחמות עמלק, כמו שכתוב (שמות יז, ט): "צא לחם בעמלק", פמובא במקום-אחר (בסוף סימן ו): "שיהושע הוא מיחד לזה, לחם מלחמת עמלק".

ועל-כך על-ידו נמשך בחינת 'חומה', שהוא בחינת 'חותם' - שזה נעשה

בחינת (צפניה ג, ט): "אז אהפך אל כל העמים שפה ברורה לקרא כלם בשם ה'" וכו' - שכל-זה נעשה על-ידי ה'שלוש', בחינת (אסתר י, ג): "ודבר שלום לכל זרעו" - פי על-ידי ה'שלוש', יכולין להמשיך כל העולם פלו לעבודתו יתברך, "לעבדו שכם אחד" (צפניה שם), כנ"ל, אמן ואמן.

- עניני 'שושן פורים', ו'פורים דמקפין' -

קיד.

(אבני-ה-ברזל, התקרבות מוהרנ"ת יב; טובות-זכרונות ה; שיח-שרפי-קדש ח"א תרכח)

מוהרנ"ת אמר בקובלנא לרבנו ז"ל ב'שושן-פורים':
שאמרתם שעל-ידי רקודין והמחאות-בה ממתיקין הדינין, עוד לא יצאתי כל-כך בפורים לקיים כל-זה בנכון!"

ענה לו רבנו ז"ל בקפיידא ובתמיה: "נו, שושן-פורים אין אצלך פורים? - גם שושן-פורים שמו פורים!" [שושן-פורים איז אויך פורים].

[אבני-ה-ברזל שם: ורבי אברהם ב"ר נחמן ז"ל אמר: "כי שושן פורים הוא ענין 'הושע'". עין לקוטי-הלכות, ערוגי-תחומין ד, כב - המובא לקמן].

ואגב נתאספו עוד כמה אנשים לרבנו ז"ל, וכמעט כל היום הזה עד אחר מנחה היו שמחים כל-כך, עד שאדמו"ר אמר למוהרנ"ת ז"ל: "מעתה תדע, איך ש'שושן-פורים' הוא גם-כן 'פורים', הינו: להיות 'הארת מרדכי ואסתר' מאירים לה, שתחדש בהתורה שקבלו מחדש בפורים, חידושים חדשים!" [שאז גלה לו המשך תורה ו' קרא את יהושע, על הגמרא "שלש מצוות שנצטוו ישראל"].

על-ידי שמכניעין 'עזות דסטר-א-אחרא',
שהוא 'עמלק', שהיה עז-פנים ביותר,
להזדוג לישראל אז - כי 'עמלק' הוא 'זהמת-
הנחש', שהוא בחינת 'עזות דסטר-א-אחרא'.

ועל-ידי שמכניעין את 'עמלק', מכניעין
'עזות דסטר-א-אחרא', וזוכין
ל'עזות-דקדשה'. ועל-ידי-זה נתתקן ה'חזותם-
דקדשה', שהוא בחינת 'חומת'.

וכל-זה נמשך מבחינת (נחמיה ח, י): "חדות
ה' היא מעזכם", בחינת "נעשה
ונשמע" וכו' כנ"ל.

ועל-כן "ברכין המקפין חומה מימות
יהושע", זוכין ל'השגת פורים'
בשלמות העליון - דהינו: בחינת "נעשה
ונשמע" הגבוה יותר. ועל-כן קורין בט"ו
כמו שושן, ששם זוכין להשגת "נשמע
ונעשה" גבוה יותר וכו', כנ"ל.

- מכתבים, ספורים, ושיחות -
מגדולי אנשי-שלומו

קטז.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, ה' שמיני תרל"ה)

וגם אודות שמחתכם בפורים הקדוש, גם-
כן החיתנו, כי "חבר אני לכל אשר
יראוך" (תהלים קיט, סג; ועין לקוטי-הלכות, בציעת-
הפת ה, יז). כפי שמחתכם, כן נמשך עליכם
'ראה עלאה דעלאה', ואני התקשרתי
עמכם, ואני שמחתי בעצמי בביתי.

קיז.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, ב' תשא,
ארבעה ימים קדם אור הפורים, תרל"ו)

על-כן אנו צריכין לצעק לפני השם-
יתברך, בכח רבנו ז"ל ותלמידו

הקדוש, וכח כל הצדיקים: "להמתיק דינים
מעלינו, ומעל בני ביתנו!"

על-כן אנו צריכין לצעק ולזעק בבכי
ובתחנונים לפני פורים, ובפרט
ב'תענית-אסתר'. ולשמח בפורים הקדוש,
כדי להמתיק הדינים (שיחות-הר"ן קלא), כי זה
אינו דבר ריק מה שנעשה עמנו וכו'.

קיה.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, ב' תשא,
ארבעה ימים קדם אור הפורים, תרל"ו)

ואני מבקש מאתך: שתלוח לי אחד
ביסליק [סוג מטבע], ותחליף אותו על
עשרה עשרים (עשרה מטבעות של עשרים).

ותתן שנים לרבי איצלי גרו-יאיר, ושנים
לרבי נחמן גרו-יאיר, ושנים לרבי
יוסף גרו-יאיר, ושנים לרבי אייזיקל גרו-
יאיר, ושנים לרבי דב שוחט ובודק - כי אני
רוצה לקיים מצות משלוח (מנות) [ומתנות]
לעניי אנשי-שלומו.

וגם עבור אחותי חנה תחיה, תלוח עשר
טאליר, ותעשה מהם גם-כן שמנה-
עשר עשרים על ששה חלקים. גם לרבי יואל
צבי גרו-יאיר גם-כן תתן שלשה עשרים.
והמותר - להנרשמים לעיל, לכל אחד גם-כן
עשרים. ותהיה אתה 'שליח-מצוה'. ובודאי
אשלם לך בתשואות חן.

ואני אשלח לכם בעצמכם 'משלוח מנות'
- עבור אחד ששמעתי מאדמו"ר ר'
נתן זצוק"ל, מענין פורים.

שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד):
"מתחלה היו כל התחלות מפסח,
ועכשו וכו', ולא סיים".

וְשָׁמַעְתִּי מִפְּנֵי (מוֹהַרְנ"ת) ז"ל שְׁאָמַר:
"וְעַכְשָׁיו יֵשׁ רַבֵּנוּ ז"ל, שְׁכַל
הַתְּהַלּוֹת מֵאֵתוֹ!" - שְׁאִי־אֶפְשֶׁר לְהַתְּחִיל
לְכַנֵּס בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ, כִּי־אִם עַל־יְדֵי
סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וְכָל מִי שִׁיתְּמִיד יוֹתֵר בָּהֶם,
בּוֹדְאֵי יְכַנֵּס בְּשָׁלוֹם וַיֵּצֵא בְּשָׁלוֹם!"

קִיט.

(מִכְתָּבֵי רַבֵּי נֶתָן ב"ר יְהוּדָה, יוֹם ה', אֶסְתֵּר תַּעֲנִיית)

רֵאשִׁית אוֹדִיעֵכֶם: שְׁפָרוּךְ־הַשֵּׁם בְּעוֹד
שְׁלֹשָׁה יָמִים, יְבוֹא עָלֵינוּ וְעַל כָּל
יִשְׂרָאֵל, הָאֶרֶת הַנֵּס שֶׁנַּעֲשֶׂה לָנוּ בְּזִמְנֵי הַזֶּה,
עַל־יְדֵי הָאֶרֶת קְדֻשַׁת מְרֹדְכִי וְאַסְתֵּר, הַנִּקְרָא
בְּשֵׁמוֹ הַקְּדוֹשׁ: "פּוֹרִים אֵין לֵאנֹד".

אֲשֶׁר כָּל הַצְּדִיקִים שֶׁבְּכָל דּוֹר וְדוֹר,
הַפְּלִיגוּ מְאֹד בְּעֵצָם קְדֻשַׁת עֲצוּמוֹ
שֶׁל יוֹם, וּבִפְרָט רַבֵּנוּ ז"ל וְתַלְמִידוֹ הַקְּדוֹשׁ
הַפְּלִיגוּ מְאֹד מְאֹד, וְהִרְבּוּ לְדַבֵּר וּגְלוּ סוּדוֹת
קְדוּשִׁים, מִכָּל דָּבָר וְדָבָר הַנַּעֲשֶׂה בְּפּוֹרִים,
וּבִפְרָט מִשְׁמַחַת־פּוֹרִים.

עַל־כֵּן אֲנִי מִבְּקֵשׁ מֵאֵת אוֹהֲבֵנוּ, לְהַתְּפַלֵּל
עָלַי גַּם־כֵּן: "שְׂאֲזָכָה לְשִׁמְחָה
בְּשְׁמַחַת־פּוֹרִים!" - כִּי יֵשׁ לִי מַחוּשׁ גָּדוֹל, זֶה
יוֹתֵר מִשְׁנֵי חֲדָשִׁים וְכוּ', וְזוּגְתִי תַחֲיָה וְכוּ',
אֲשֶׁר אֵין לְהַעֲלוֹת עַל הַכְּתָב צַעֲקוֹתָהּ וּכְאֵבָהּ
וְכוּ'.

וְאֵה־עַל־פִּי־כֵן, עֲצָבוֹת וּמְרָה־שְׁחוּרָה -
הוּא אֶסְפֹּר גָּמוּר, וְצָרִיכִין
לְהַתְּגַבֵּר לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה וְכוּ' וְכוּ'.

עַל־כֵּן אֲנִי צָרִיכִין לְשִׁמְחָה מְאֹד אִם יִרְצֶה
הַשֵּׁם בְּשְׁמַחַת הַפּוֹרִים, כִּי הַשְׁמַחָה
בְּעֵצָמָה הִיא מְצוּהָ.

עַל־כֵּן אֲנִי צָרִיכִין לְשִׁמְחָה בְּשִׁמְחָה שֶׁל
מְצוּהָ. עַל־כֵּן אֲנִי מִבְּקֵשׁ מֵאֵת כָּל

אוֹהֲבֵנוּ בְּאַמֶּת, אִם־יִרְצֶה־הַשֵּׁם כְּשִׁתְּזַכּוּ
לְשִׁמְחָה, תִּקְשְׁרוּ אוֹתִי גַם־כֵּן לְשִׁמְחַתְכֶם, וְאֲנִי
גַם־כֵּן אֶקְשֶׁר שְׁמַחְתִּי לְשִׁמְחַתְכֶם, בְּכַדִּי
שְׁתַּהֲיָה שְׁמַחָה שְׁלִי, בְּצַבּוֹר שֶׁל אֲנָשֵׁי־
שְׁלוֹמֵנוּ.

הַכָּלֵל: כָּאֲטָשֶׁע דְּעַר רַבֵּי מִסְטָרָא דִּילָן אִיז
נִיט דָא, אָבְעַר זַיִנְע סְפָרִים זְעִנְעֵן
דָא, מְעַגָן מִיר פֶּרִי־לֵיךְ זַיִן, אוֹן מִיר
בַּאֲדָרְפֵן זַיִעַר פֶּרִי־לֵיךְ זַיִן.

[הַכָּלֵל: לְמִרוֹת שְׂרַבְנוּ מִצְדָּנוּ וּכְפִי רְאוֹת עֵינֵינוּ אֵינְנוּ אֲתַנּוּ,
 אֲבָל סְפָרֵינוּ כֵּן נִמְצָאִים אֲתַנּוּ. עַל־כֵּן מִתְּרִים אֲנִי לְשִׁמְחָה,
 וְאֲנִי צָרִיכִים לְשִׁמְחָה מְאֹד].

וּמְאֹד בְּקִשְׁתִּי מְמָךְ: לְמַעַן הַשֵּׁם אַחַר
פּוֹרִים תִּכְתֵּב לִי מִכְתָּב: אֵיךְ הָיָה
הַפּוֹרִים שְׁלָכֶם וְכוּ'.

יוֹתֵר חֲדָשׁוֹת אֵין, רַק חַיִּים וְשָׁלוֹם, אוֹן
פֶּרִי־לֵיךְ זַיִן אוֹן שִׁיכְרָן אֵין פּוֹרִים,
אוֹן פִּילְעוֹוֵעֵן אֵין סְפָרֵי [וְלַהֲיֹזֵת בְּשִׁמְחָה,
וְלַהֲשַׁכֵּר בְּפּוֹרִים, וְלִשְׁטוֹט בְּסְפָרֵי] רַבֵּנוּ ז"ל
וְתַלְמִידוֹ הַקְּדוֹשׁ זִיעַ"א.

קב.

(מִכְתָּבֵי רַבֵּי נֶתָן ב"ר יְהוּדָה, ז' נִיסָן תַּרְט"ל)

וְאוֹדוֹת מַה שְׁכַתְּבַת שִׁישׁ לָךְ חֲלֻשַׁת
הַדַּעַת בְּמַה שְׁשִׁבְרַת הַשֶּׁאֵב [זְנוּגִית
מִחֲלוֹן] בְּפּוֹרִים הַקְּדוֹשׁ - עַד שֶׁאַתָּה רוֹצֶה
לְגַדֵּר - זֶהוּ שְׁטוֹת גָּדוֹל.

כִּי תִדַּע: כָּל מַה שְׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל וְתַלְמִידוֹ
הַקְּדוֹשׁ, הֵם רַק לְחַיִּים, וְלֹא לְעִשׂוֹת
מְזֵה חִסּוֹן־שָׁלוֹם מְרָה־שְׁחוּרָה בְּזֶה, רַק
לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם שְׁקִימָת שְׁמַחַת־פּוֹרִים, וְרַבֵּנוּ
ז"ל יַעֲשֶׂה מִשְׁמַחְתֵּינוּ מַה שִׁיעֲשֶׂה.

קנא.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, ה' ויקהל-פקודי תר"ם)

הנה אחר פורים הקדוש, צפיתי למכתבכם: איך עלה אצליכם השמחה של פורים, אשר היא המתקת כל הדינים (שיחות-הר"ן קלא).

ולבסוף, אין לי זכיה להחיות נפשי בשמחת אחי היקרים, אשר אהבתכם קשור ודבוק בלבי.

כי אני ברוד-השם הייתי בשמחה, וקשרתי שמחתי לשמחתכם ולשמחות כל אנשי-שלומו.

קנב.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, ב' משפטים תרמ"א)

ומי שיש לו אמונה ושמחה, חי חיים (שיחות-הר"ן נג). ובפרט משנכנס אם ירצה השם אדר - מרבין בשמחה בכל יום יותר, עד שאם ירצה השם בפורים הקדוש, יהיה השמחה בכל האברים.

קנג.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, ה' ויקרא תרמ"א)

מכתבך קבלתי לנכון, עם היין-שרף על משלוח מנות. ובכל עת שמחה, אברך השם, ואותך ובני-ביתך, ובפרט בימי חג הפורים הקדוש. והשם-יתברך יזכה אותך, שתהיה שליח טוב לשמח אותי עם היין-שרף שלך בפורים הקדוש.

ויהיה נמשך עלינו יראה עלאה דעלאה, כפי רצון רבנו ז"ל ותלמידו הקדוש (עין לקוטי-הלכות, בכור בהמה טהורה ד).

ועל-ידי-זה יזכנו השם-יתברך לתפלה בכונה, שהיא אצל רבנו ז"ל, פרה אדומה' (לקוטי-מוהר"ן ח"א נה), לטהר אותנו מטמאת מת, ולקבל חג הפסח בקדשה

ובטהרה ובכשרות, כי פורים הוא הכנה לפסח (לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד).

ויזכנו השם-יתברך: לקיים כל מצות השייכים לפורים, באמת ובתמים ובשמחה גדולה, ולא יהיו לנו שום יראות נפולות, ויראה' הוא "פחד יצחק", ויפקדהו השם-יתברך בזרע של קימא, בזה השנה, "חיל פילדה" וכו' (תהלים מח, ז. על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ז).

קנד.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, ב' שמיני תרמ"א)

וגם תכתב לי: איך עלה הפורים שלכם, אם הייתם ביחד שמחים; וגם אם החסיד רבי נחמן גרו-יאיר היה גם-כן עמכם; ומי מכם היה 'פורים' בעצמו ונעשה מאתו 'פרה', כמבאר בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד) ותלמידו הקדוש (לקוטי-הלכות נטילת-ידיים לסעודה ו, ז).

וגם תדע: שאני הכנתי עצמי על רבי אייזיק גרו-יאיר על 'פרשת פרה', כפי אשר אמרתי, לה.

קנה.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, א' משפטים תרמ"ב)

ומעתה נתחיל להכין עצמנו על 'שמחת-פורים' בכל יום ויום, בכדי שפורים יתהפך החשך לאור, ונזכה ליראה עלאה דעלאה, על ידי ה'שמחה'. כי יש לנו במה לשמח: שיש לנו רבי כזה ותלמיד כזה.

וכפי שמבאר ב'לקוטי-הלכות' הלכות פריה-ורביה, הלכה ג, על התורה (לקוטי-מוהר"ן ח"ב כג): "שמחה וששון ישיגו" וכו' - "שעקר כל התקונים שלנו, הוא רק על ידי שמחה!"

ותעינו שם, ותמצאו מרגוע לנפשכם, ותראו גדל מעלת השמחה. ובפרט שפורים אמר רבנו ז"ל בפרוש: "שהוא תקון גדול!" - וכל מצוה צריכה הכנה בעובדא ובמלוכלא.

קנו.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, ד' תצוה תרמ"ב)

על-כן אני מבקש מאת אזהבנו באמת: להתפלל עבור זוגתי תחיה, בכדי שאוכל לקיים מצוות הנוהגות בפורים אם-ירצה-השם, בשמחה גדולה, וביראה-עלאה. **וכן** יעזר לכם השם-יתברך: להיות גם-כן שמחים בפורים הקדוש, פרצון השם-יתברך, ופרצון רבנו ז"ל, ותלמידו הקדוש וכו'.

יותר אין לחידש, רק חיים ושלום ושמחה וששון, כי ימי הפורים הקדושים ממשמשין ובאין, ועל-ידי שמחת-פורים, יזכה אותנו השם-יתברך, להתחיל מחדש, כי "ועכשו" וכו'; ולזכות לפסח פשר; ולבער ה'חמץ' מקרבנו, הינו: העצבות ומרה-שחורה, כי העצבות ומרה-שחורה היא מסטרא-אחרא.

קנז.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, ג' תשא תרמ"ב)

וגם המכתב אחר פורים משמחתכם הגדולה אשר ברוך-השם עזר לכם לשמח פרצון רבנו ז"ל ותלמידו הקדוש - קבלתי גם-כן לנכון וכו'.

ושמחתי במכתבכם, ומהשלום שהיה ביניכם, ובפרט הישועה הגדולה אשר עשה עמכם - שידידנו רבי נחמן גרו-יאר גם-כן, עזר לכם השם-יתברך שהיה עמכם בשמחת-פורים. וזה לי ישועה גדולה.

ואני ברוך-השם גם-כן שמחתי בשמחת-פורים, אך ביחידות, וכמעט רקדתי במקאת-כף ורקודין, לקיים דברי רבנו ז"ל שאמר (לקוטי-מוהר"ן ח"א י'): "שעל-ידי המקאת-כף ורקודין, ממתיקין הדינים!" ורבנו ז"ל אמר בפרוש על פורים (שיחות-הר"ן קלא).

ובזכות ה'שמחה של פורים, יזכה אותנו השם-יתברך, להתפלה בשלמות - היא 'פרה אדומה' (לקוטי מוהר"ן ח"א נה), לטהר אותנו מ'טמאת-מת' שהיה לנו (לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד); ולזכות ל'אורה-פנים' המאיר ב'שלש-רגלים' (לקוטי מוהר"ן ל). ו'פסח' הוא ראשון לשלש-רגלים.

קנח.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, ב' ויקהל תרמ"ג)

ואנו צריכין לבקש רחמים על שמחת-פורים, ולהכין עצמנו להמתקת כל הדינים.

קנט.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, חסר תאריך)

זייט פרייליך, און הייבט זיך אן שוין מכין זיין על פורים, און בעטן [תהיו שמחים, ותתחילו כבר להכין עצמו על פורים, ולבקש] להשם-יתברך על שמחת-פורים - כי אתם ראיתם איך שבלבל הסטרא-אחרא, ה'שמחת-תורה' שלכם וכו'.

קל.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, חסר תאריך)

ותדע: שברוך-השם ימי הפורים ממשמשין ובאין, וצריכין אנו לחשב לפי מדרגותינו, להכניע 'המן-עמלק' ימה-שמו, ולזכות ל'שמחת-פורים'.

קלב.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, יום ה' ערב ראש-חדש אדר שני תרמ"ג)

וימי הפורים הקדוש ממשמשין ובאין,
ומתחילין מ'פרשת שקלים'. ועתה
נתחיל מעתה התחלה חדשה בשמחה.

ויזכה אותנו השם-יתברך: שב'כח
השמחה, יהיה נמתקין מעלינו כל
הדינים - בכדי שזזכה לקבל 'חג הפסח'
בקדשה, ולקיים כל מצוות התורה ביראה
ואהבה, ולקבל עלינו את צום התענית-
אסתר, בשמחה ובאהבה.

ואנו צריכין מעתה, להרגיל עצמנו, לצעק
ולזעק להשם-יתברך. כי [צריכים אנו]
להיות עוסקים, כמו שעשה אדמו"ר
מזהרנ"ת זצוק"ל, שתבך אחר חנפה, [היה]
עוסק בענין פורים, כי לפי דברי רבנו ז"ל,
עתה הוא התחלה מכל התחלות (לקוטי-הלכות,
ברפת-הרי"ח ד, כח).

ולמען-השם תבקשו מאד מאת השם-
יתברך, ותכריחו מאד
עצמכם על שמחת-פורים. והשם-יתברך
יזכה אותי גם-כך, שאקבל הפורים בשמחה
גדולה.

קלג.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, ב' צו תרמ"ג)

הנה ברוך-השם, ימי הפורים הקדושים
ממשמשין ובאין, אשר הם התחלה
מכל התחלות (לקוטי-הלכות, ברפת-הרי"ח ד, כח),
ושמחה היא גם-כן התחלה מכל התחלות.

וכשתרצו לטעם טעם פורים, תעינו
בהלכות פורים, (לקוטי-הלכות)
אורח-חיים חלק ג', המדברים מפורים, ושם
תראו הסודות הגדולים, אשר נתגלה בימינו

כי כל העצבות, הוא מסטרא דהמן
ועמלק. ואנו ברוך-השם מקרבים
לצדיק כזה, שהכנים עצמו להכניע כל
הקלפות, קלפות פרעה ושדיו, קלפות בלעם,
עמלק, והמן, וקלפות עשו וישמעאל.

אך אנו צריכין לעזר לו בליבנא וטינא,
ועקר מהכל הוא השמחה, כי על-זה
הזהיר לנו רבנו ז"ל מאד. וכן מבאר
ב'לקוטי-הלכות'.

ובפרט 'שמחת-פורים' במחאת-כף
ורקודין - "על-ידי-זה ממתיקין
כל הדינים" (לקוטי-מוהר"ן ח"א י; שיחות-הר"ן קלא),
וזוכין לקבל פסח בכשרות ובשמחה.

קלא.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה,
יום ו' ערב שבת קדש ויקהל)

וברוך-השם ימי הפורים ממשמשין
ובאין, השם-יתברך יעזר
לנו גם-כך, שיהיה נעשה על-ידינו גם-כך,
מפלת המן ועמלק, ימח-שמו ונמח-זכרו.
ונזכה אנחנו, לשמוח בשמחת-פורים
הקדוש, ומפלת המן ועמלק.

ויזכנו השם-יתברך, לזעק מקדם "זעקה
גדולה ומרה" (אסתר ד, א), ואחר-כך
לשמח בחג הפורים הקדוש בהמחאת-כף
ורקודין, כרצון רבנו ז"ל, ותלמידו הקדוש
(לקוטי-מוהר"ן ח"א י; שיחות-הר"ן קלא).

ויהיה נמשך עלינו בפורים בתוך השמחה,
יראה עלאה דעלאה, כמבאר
ב'לקוטי-הלכות', בהלכות בכור בהמה
טהורה (הלכה ד).

לְעוֹבְדָא וּלְמַעֲשֵׂה. הַכֹּלֵל: אָנוּ צְרִיכִין לְשַׁמַּח
מְאֹד בְּכָל עֵת, וּבְפֶרֶט בְּפוּרִים וְכוּ'.

וּלְמַעַן־הַשֵּׁם, תִּרְבּוּ מְאֹד בְּשִׂמְחַת־
פוּרִים, וְאֲנִי "חֶבֶר לְכָל
אֲשֶׁר יִרְאוּךָ" (תהלים קיט, סג; וְעֵין לְקוּטֵי־הַלְכוֹת,
בְּצִיעַת־הַפֶּתַח ה', יז), וּלְכָל הַשִּׂמְחִים בְּיוֹם הַקְּדוּשׁ
הַזֶּה. וְעֵינֵנו בְּהַתְּבָה: "וְעַכְשָׁיו" וְכוּ', יֵשׁ נַחַל
נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה" (תִּי־מוֹהָר"ן קפט). וְעַל־יְדֵי־
זֶה נִמְשָׁךְ 'יִרְאֶה עַלְפָּה דְעַלְפָּה', וּמִשָּׁם
נִמְשָׁךְ הַשִּׂמְחָה עֲלֵינוּ.

רַק מִיר דַּאֲרַפֵּן זִיךְ שְׁנִיֶּצֶן אַ רוֹגֵג, מְזָאל
זִיךְ אַזוֹי מֵאֲכֵן פֶּרִיילִיךְ, בִּיז מְזָאל זִיךְ
טאַקע בְּאַמַּת פֶּרִיילִיךְ זִיין (שיחות־הַר"ן עד).

[רק אנו צריכים לעורר בעצמנו פאלו רגז - שנעשה את
עצמנו פאלו שמחים, עד שבאמת נהיה שמחים]

קלד.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, א' שמיני תרמ"ג)

וּבְרוּךְ־הַשֵּׁם שֶׁהֵיטִי שְׂמֵחַ מְאֹד מְאֹד
בְּפוּרִים הַקְּדוּשׁ, אֲנִי בְּעַצְמִי,
שְׂמֵחָה בְּלֵב וְנַפֶּשׁ וְכוּ'.

וּמְאֹד בְּקִשְׁתִּי לְכַתֵּב לִי: אֵיךְ הָיָה הַפוּרִים
שְׁלָכֶם, אִם הָיִיתֶם כָּל אַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ
בְּיַחַד, וּמִי הָיָה פּוּרִים בְּעַצְמוֹ.

קלה.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, ג' משפטים תרמ"ד)

וְהַכֹּל יְכוּלִין לְפַעַל עַל־יְדֵי שְׂמֵחָה, כִּי
שְׂמֵחָה הִיא הַמִּתְקַת־הַדֵּינִים.

וּבְפֶרֶט שְׁבָרוּךְ־הַשֵּׁם יְמֵי אֶדֶר וּפוּרִים
הַקְּדוּשׁ מִמִּשְׁמֵשִׁין וּבְאִין, וְהַשֵּׁם־
יִתְבָּרַךְ יַעֲזֹר לָנוּ לְקַבֵּל אוֹתָם בְּשִׂמְחָה, בְּאֲשֶׁר
קִבְּלָנוּ עֲלֵינוּ בְּיָמֵי מְרֻדְכִי וְאַסְתֵּר, שֶׁהֵם
מַחִיאַת־כַּף וְרַקוּדִין.

וְאִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, בְּוֹדָאֵי יְהוָה נִמְשָׁךְ עֲלֵינוּ
אֵיזָה הַמִּתְקָה.

קלו.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה,
יום ב', י"ג אדר תרמ"ד)

וְאֲנִי מוֹדִיעַ לָכֶם: שֶׁבְּשִׂמְחַת־פוּרִים,
יְכוּלִים אַתֶּם לְהַמְתִּיק הַדֵּינִים מֵעַלִּי
(שיחות־הַר"ן קלא), כִּי אֵין לִי אֲבֵר אֶחָד שָׁלֵם,
וּמְכָרַח בְּכָל יוֹם לִישֵׁב בְּכָרִים וּכְסָתוֹת.

קלז.

(שיחות־שְׂרֵפֵי־קֹדֶשׁ ח"ד ח)

אָמַר וּפִרַשׁ רַבִּי פִּנְחָס קִיבְלִיטְשֶׁעַר ז"ל אֵת
הַנַּאֲמַר בְּמִגְלָה (אסתר ב, יז): "וַיֵּאָהֵב
הַמֶּלֶךְ אֶת אֶסְתֵּר מִכָּל הַנָּשִׁים", עַל־פִּי
הַמְּבַאֵר בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ (לְקוּטֵי־מוֹהָר"ן ח"א מט; ח"ב
א): "שִׁ'אֲשֶׁה יִרְאֵת ה'" (משלי לא, ל), הִיא בְּחִינַת
'תְּפִלָּה"!

וּפִרְשׁ: שֶׁהַתְּפִלָּה הַחֲשׂוּבָה וְהַמְּקַבְּלַת
וְהַמְּרוּצָה בְּיוֹתֵר, הִיא 'תְּפִלַּת
הַהֲתַבּוּדוֹת', שֶׁהִיא תְּפִלָּה מְסֻתֶּרֶת.

וְזֶהוּ: "וַיֵּאָהֵב הַמֶּלֶךְ" - הֵינּוּ: "מְלָכּוֹ שֶׁל
עוֹלָם" (מגלה טו: זֶהר בְּהַר קט.).

"אֵת אֶסְתֵּר" - הֵינּוּ: בְּחִינַת הַתְּפִלָּה'
שֶׁהִיא בְּ'הַסְתֵּר', הִיא הַהֲתַבּוּדוֹת'.

"מִכָּל הַנָּשִׁים" - הֵינּוּ: מִכָּל הַתְּפִלּוֹת.
"וְתִשָּׂא חַן וְחֶסֶד לְפָנָיו מִכָּל
הַבְּתוּלוֹת".

אַחֵר שֶׁאָמַר זֹאת לְתַלְמִידָיו בְּלִיל פּוּרִים -
רָצוּ לְשַׂדָּה, וְשָׁהוּ שָׁם מְשַׁךְ כָּל
הַלְּיָלָה, מְרֹב הַהֲתַלְהַבּוֹת וְהַהֲתַעוּרָרוֹת [זַעֲנֵנוּ
זֵי גַעְלָפֶן אֵין פֶּעֶלְד אַרִיין אַ גַּאנְצַע נַאכְט].

קלח.

(שיח־טרפיי־קדש ח"ד צט)

ההתעוררות וההתלהבות שהיה בין אנ"ש בפנרים, בפרט בעת 'קריאת המגילה' - היה יותר מההתעוררות שהיה באמירת 'כל נדרי'. וממש הרגישו וראו במוחש: ש"יום פנרים" הוא באמת יום כ"פנרים", כדברי התקוני־זהר (נז):.

קלט.

(שיח־טרפיי־קדש ח"ד רעו)

פעם בפנרים בעת השכרות והשמחה הגדולה נפל רבי ליב ז"ל (היה אדם קדוש, ואחיו של רבי סענדער טרהוויצער ז"ל) על הארץ לרב שכרותו. ואנ"ש השמחים שם, עברו משום מה לחדר סמוך לרקד שם.

קם רבי ליב ועבר למקומם, וגער בהם באמרו: "וכי גם בעולם־הבא תנהגו עמי כה, שתשאירוני לבדי, וכי כה נזהגים לחבר!?"

ותכף התעוררו מדבריו, ועשו קשר ברית ביניהם: "שלא יפרדו לעולם זה מזה, הן בעולם־הזה, והן בעולם־הבא!"

קמ.

(שיח־טרפיי־קדש ח"ה שיג)

אנשי־שלו־מנו בעת שכרותם בפנרים, היו פועלים בברכתם ישועות רבות, וידוע בזה הרבה ספורים.

וספר רבי לוי יצחק בענדער ז"ל: שפעם עוד בהיותו באומאן, בא אליו אחד שלא הכירו, להזמין על 'סנדקאות'. ושאלו: "מי אתה, ומדוע אתה מכבדני בזה?" - ענה לו הלה: בעת שכרותכם ביום הפנרים, בקשתי מכם ברכה לבן־זכר, שלא זכיתי לזה כבר כמה שנים, ואכן תכף אחר פנרים

נפקדנו לטובה, ובטוח אני: שברכתכם היא היא שהועילה לי!

קמא.

(שיח־טרפיי־קדש ח"ו נח)

לרבי מאיר טעפליקער תלמיד מוהרנ"ת ז"ל, היה תלמיד שהיה דר בכפר רחוק.

והנה היו אנשי־שלו־מנו שבטעפליק נזהגים להתאסף ביום הפנרים בבית רבי מאיר, שהיה נוהג להכין את הסעודה תכף אחר חצות היום, כשהוא מגיף את תריסי הבית ומדליק נרות בנהוג, וכדי להגביר היטב השמחה.

והנה בעת הרקודים שרקדו שם אנשי־שלו־מנו, הבחין רבי מאיר: שהתלמיד הנ"ל שגם הוא בא לשהות אצלו ביום הפנרים, אינו רוקד ושמח כשאר אנשי־שלו־מנו. עד שנגש אליו רבי מאיר ושאלו לפשר הדבר.

ענה לו היהודי הנ"ל: "אתם אין לכם סבה מיחדת שלא לשמח, אבל אני שיש לי פמה בנות שבגרו, ואין לי פמה להשיאם ולתת עבורם נדן בנהוג, בפרט בתי 'צביה' הבוגרת מכלם ואיך אשמח!"

אמר לו רבי מאיר בתמיהה: "וכי אם־כן לא מצאת לך עצה אחרת לצאת מסבך צרותיך, אלא בזאת שתהיה במרה־שחורה!"

ותפסו וחבקו, ואמר לו חזר והגד: "אם כל־כך רע, אזי פונים וצועקים עוד ועוד אל השם־יתברך: 'צרות לבבי הרחיבו ממצוקותי הוציאני'" (תהלים כה, יז).

קמג.

(טעם-זמנים, רבי לוי יצחק בענדער זצ"ל -
קונטרס יא אידיש, תצוה תשל"ד)

בפנורים בליקה בחצות - היו הולכים
לציון רבנו ז"ל!

שם היה הפורים, קצת יותר רציני מפאן,
יותר התעוררות מפאן. ה'בכיות'
שהיה בפורים - זה היה א געוואלד,
בשכרות, היה התעוררות גדול, ומופתים
גדולים בפורים.

*

פעם סבלתי מפאב-לב חזק, לפני יותר
מחמשים שנה, והם (חבריו מאנשי-
שלומו באומאן) פחדו מאד, ופתאום נהיה
פורים.

ו'נחום שוסטער' (רבי נחום שטראקס ז"ל
מאנשי-שלומו באומאן, היה סנדלר ואיש
פשוט ותמים, אבל היה עובד-השם וירא-שמים עם לב
בוער להשם-יתברך, גם עסק לקרב הרבה אנשים לדרך
התורה ולעבודת-השם) היה שם הגבאי בבית-
הכנסת, אני הייתי החזן, והוא הגבאי.

נו, אני סובל מפאב-לב, והיא אומרת לי
(אשת רבי לוי יצחק בזווג-ראשון): "אתה אל
תשתה, שתדע מה קורה אתה, אל תשתה!"
(שחששה על מצב בריאותו).

נכנסתי ל'נחום שוסטער' הגבאי: "נו
נחום, תן משקה!" והעמיד בקבוק
נין-שרף, בקבוק גדול, ושתיתי כל הבקבוק
בפעם-אחת!

ויצאתי לחוץ, וראיתי שאני לא יכול
ללכת, והחזיק אותי 'נחום' שלא
אפל.

וכך הכניסו במעגל הרוקדים המבסמים.
והתחיל הפרי הנ"ל, לצעק ולשאג
בקולי-קולות עמו יחד: "צרות לבבי הרחיבו
ממצוקותי הוציאני". בשרבי מאיר מעודדו
בכל-פעם: "ואם אכן פל-כך רע, אזי
צועקים: 'צרות לבבי וכו'".

והנה אחר כמה ימים לאחר הפורים, עבר
אחד מאנשי-שלומו בנסיעתו, דרך
הכפר של התלמיד הנ"ל, והיה מכרח
לשבות שם.

וכששהה שם ביום השבת, נתודע מבתו
הצנועה, ואמר לו "ראה נא, יש
לי בחור בגיל בתך, ואולי נעשה שדוך?"!

ענה לו הנ"ל: "ראה, לדבר זה מכרח אני
לשאל את פי רבי!" - שאלו זה
מאנשי-שלומו: "מי הוא רבך?" - ענה ואמר
לו: "הוא רבי מאיר טעפליקער ז"ל!" - ענה
ואמר לו האורח: "רבי מאיר, הלא-הוא ידיד
נפשי ומכירני היטב, ובודאי יסכים לשדוך
זה!"

וכן הוה, והשתדכו ביניהם! - וראה בחוש:
"שזכות הפורים היא שעמדה לו!"

קמב.

(דבורי-אמונה ח"ב יט - ר' לוי יצחק בענדער)

ההתעוררות שהיתה בעת קריאת
המגלה באומן, אין לתאר
ואין לשער. התעוררות רבה שררה שם, יותר
מיום-הפורים בשעת 'סדר העבודה'.
הדמעות זלגו פנים, גם מעיני הצבור וגם
מעיני הבעל-קורא. היתה שם הארה גדולה,
כמו שמוהרנ"ת כותב: שבפורים בעת קריאת
המגלה מאיר אור גדול מאד מאד. האור
משער-החמשים מאיר אז, אור בזה שאין
כמוהו בכל ימות השנה.

וּנְכַנְסֵתִי לְרַבִּי אַבְרָהָם שְׁטֵעֵרְנֵהָאֲרִץ, שָׁם
הָיָה כְּבֵר מְלֵא, וְהָיָה חֶדֶר קָטָן,
וַיֵּצְאֵתִי לַחוּץ לְשֵׂאב אֹיִר, וְנִפְלַתִּי עַל הָאֲרִץ!

וְהִיא (זוגתו) הִיְתָה שְׁמָה, וְהִתְחִילָה לְצַעֵק:
'גְּעוּוֹאֲלָד, גְּעוּוֹאֲלָד! בְּן־אָדָם כָּל־כָּף
חוֹלָה עַל הַלֵּב...'

וְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עֶזֶר לִי, שְׁלִמְחַרְת בְּבִקְר
לֹא יָדַעְתִּי מִכְלוּם (מכאב-
הלב!) הִיְתִי כְּאֶחָד הָאָדָם, כְּאֵלּוֹ לֹא קָרָה
כְּלוּם! רָאִיתִי מוֹפֵת! זֶה הָיָה בְּסוּף שְׁנוֹת
ה'תר"פ.

אָנִי יוֹדַע שְׁבִכָל שָׁנָה אָנִי מְקִים, ה"לְבִסוּמִי
בְּפוּרִיא" בְּאוּמָאן - וְכֵאֵן (בְּעֵת חֲלוּי הַנ"ל)
אִיךָ אָנִי יָכוֹל לְקִימוֹ! אָבֵל הָרִי קִימְתִּיהָ!
הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עֶזֶר לִי, וּבְבִקְר נִהִיְתִי 'כְּאֶחָד
הָאָדָם! אֵין כְּלוּם!

*

רַבִּי אַבְרָהָם שְׁטֵעֵרְנֵהָאֲרִץ - שָׁתָה כָּל־כָּף,
וְלֹא נִעְשָׂה שְׂכוּר. (רַבִּי נַחֲמָן יִשְׂרָאֵל
בּוּרְשֵׁטִיין ז"ל: הָיָה רְגִילִין לִכְנֵס אֲצִלוֹ כָּל הַיּוֹם, מִי שֶׁנִּכְנַס
אֲצִלוֹ, מִזַּג כּוֹס בְּשִׁבְלֹו, וּבְשִׁבִיל הַשְּׁנִי).

פַּעַם הָיָה בְּאוּמָן, וְשָׁתָה הַרְבֵּה, וְדַבֵּר
הַרְבֵּה, וְהָיָה מְבֹשֵׁם מְאֹד, וְנִכְנַסְתִּי אֶז
אֲצִלוֹ בְּפוּרִים, וְתַפֵּס אֲצִלִּי, וְהִתְחִיל לְנַשֵּׁק
אוֹתִי. "מִתְפַּתָּה בְּיִינוֹ", הַתְּפִיס אֶתִּי בְּאַהֲבָה.

זֶה סִימָן טוֹב - "מִתְפַּתָּה בְּיִינוֹ, יֵשׁ בּוֹ
מִדַּעַת קוֹנוֹ" (עֲרוּבִין סה.). זֶה הָיָה אֶ
גְּעוּוֹאֲלֵיגַע דְּרַךְ בִּיהוּדוֹת, הַתְּעוּרְרוֹת
לְתִשׁוּבָה.

*

לֹא שָׁתוּ בְּאוּמָן מִיָּד בְּבִקְר אַחֲרֵי הַתְּפִלָּה,
זֶה הָיָה בְּאֲמֻצַּע הַיּוֹם. קִימוֹ מִקְנָדָם

'מִצְוֹת מְשֻׁלּוּחַ מְנוֹת', וְחֻטְפוֹ שָׁם הַרְבֵּה
לְמוֹד, לְלַמַּד הַשְּׁעוּרִים שֶׁל הַיּוֹם, שְׁלַחֲךָ-
עֲרוּךְ, הַסֵּפֶר שֶׁל הַרְבִּי.

וּנְכַנְסוּ לְרַבִּי אַבְרָהָם (שְׁטֵעֵרְנֵהָאֲרִץ זצ"ל)
בְּשַׁעָה 1:00 2:00 בְּצִהָרִים, זֶה הָיָה
כְּבֵר אַחֲרֵי תְּפִלַּת הַמְּנַחָה, וְשָׁם קִימוֹ "עַד
דְּלֹא יָדַע".

כְּתוּב בְּשְׁלַחֲךָ־עֲרוּךְ (אֲרַח־חַיִּים תִּרְצָה, ב):
"חַיֵּב לְבִסוּמִי וְכוּ' עַד דְּלֹא יָדַע", זֶה
כֵּן רָאוּ בְּאוּמָאן (הַשְּׂכָרוֹת).

*

רַבִּי אַבְרָהָם בֶּן רַבִּי נַחֲמָן זצ"ל - לֹא
יּוֹדַעִים מָה הָיָה אֲצִלוֹ. בְּבִקְר הַלֵּךְ
אַחֲרֵי קְרִיאַת הַמְּגִלָּה, וְלֹא יָדַעוּ אֵיפֹה הַלֵּךְ,
וְחֹזֵר לְפָנוֹת־עֲרֵב. וְדַרְכּוֹ הָרִי הָיָה כְּכֹה בְּכָל
יּוֹם - הָיָה לוֹ שֵׁם הַמְּקוֹמוֹת שָׁלוֹ, הָיָה נִחְבָּא.

לְפָנוֹת־עֲרֵב נִכְנַס עִם חַיּוּף, שְׁמַח, וְלֹא
שָׁתָה אֶז, אָנִי לֹא רָאִיתִי
אוֹתוֹ (פּוּרִים שְׂכוּר); הוּא הָיָה אִישׁ חוֹלָה, לֹא
הָיָה רִשְׁאֵי לְשִׁתוֹת! - וְהָיָה עֲמֵנוּ בְּשִׁמְחָה,
אוּוֹדָאִי. וַיֵּשֶׁב עֲצָמוֹ לְשְׁלַחֲךָ.

אָנִי לֹא יוֹדַע אֵיפֹה הָיָה, אוֹלֵי קִים "עַד
דְּלֹא יָדַע", וְאֵף אֶחָד לֹא יָדַע! - אַחֲרֵי
הַמְּגִלָּה אַחֲרֵי הַתְּפִלָּה, אוֹלֵי קִים 'מְשֻׁלּוּחַ
מְנוֹת' - וְהוּא כְּבֵר נַעֲלָם.

יָכוֹל לְהִיְתוֹ: שְׁבִימִי צְעִירוֹתוֹ הָיָה אוֹלֵי
שׁוֹתָה בְּשִׁדָּה!?

מִסְתָּמָא בִּימֵי צְעִירוֹתוֹ קִים גַּם־כֵּן כְּכֹה
(שְׁהֵלֵךְ אַחֲרֵי הַמְּגִלָּה, וְחֹזֵר לְפָנוֹת־עֲרֵב,
כְּנ"ל). אֲצִלוֹ הָיָה כְּכֹה - שְׁלֹא בִטֵּל אֶת עֲבוּדַת
הַיּוֹם, אֶל־אִמָּאִי? אֶפְשָׁר לְקִים לְשִׁנְיָהֶם,
יָכוֹלִין לְקִים שְׁתִּיחָם!

לָהֶם לְשִׁתּוֹת הַרְבֵּה, וְשָׁתוּ! וְנִפְל לְרַגְלֵי
 'עֵנְקֵל זִיטְאֲמֶער', וְנָשֶׁק לוֹ בְּרַגְלָיו, וְצֶעֱק:
 "עֵנְקֵל, תִּלְבֵּשׂ אוֹתִי עִם זָקֵן [עֵטְרֵנִי בְּזָקֵן]! כִּי
 אִז לֹא הִיָּה לוֹ עֲדִין זָקֵן.

הִיָּה 'הַרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה' גְּדוֹלִים, כְּאֵלֶּה
 דְּבוּרִים דְּבָרוּ בְּשַׁעַת הַשְּׁכָרוֹת! הָעוֹלָם
 הָרִי אוֹמְרִים בְּדִיחָה: "וּוֹאס בִּי אַ נִיכְטְעֶרֶר
 אוֹיף דִּי לוֹנֵג, אִיז בִּיִם שִׁיבּוֹרְעֶר אוֹיף דִּי
 צוֹנֵג" [מָה שְׁנִמְצָא עַל רְאוּתוֹ שֶׁל אָדָם מִפְּכָת, הוּא עַל
 לְשׁוֹנוֹ שֶׁל שְׁפוֹר].

הוֹצִיאֵנוּ דְבוּרִים, דְבוּרִים טוֹבִים! הוֹצִיאֵנוּ
 דְבוּרִים שֶׁל כְּסוּפִים לְהֶשֶׁם-
 יִתְבָּרֵךְ! דְבוּרִים טוֹבִים דְּבָרוּ, וְרָאוּ הַפְּנִימִיּוֹת.
 כֵּן כֵּן, זֶה הִיָּה טוֹב.

בְּכּוּ בְּשַׁעַת הַשְּׁכָרוֹת - אַוּוֹדְאִי! הִיָּה
 דְּמַעוֹת. (עֲלִים לְתֵרוּפָה, ג' תְּזָרִיעַ תִּר: וְתִהְיֶה
 לְאֵל הִיָּה לְנוּ פּוּרִים שֶׁל שְׁמֻחָה בְּטִשְׁעֶהֲרִין, וְדַבְּרֵנִי תִהְיֶה
 לְאֵל הַרְבֵּה מְאֻמוּנָה הַקְדוּשָׁה, עַד שֶׁרָבִם כְּכֹלֵם זְלָגוּ
 עֵינֵיהֶם דְּמַעוֹת הַרְבֵּה בְּתוֹף הַשְּׁמֻחָה וְהַשְּׁתִיָּה הַקְדוּשָׁה
 שֶׁל פּוּרִים).

*

רַבִּי נַחֲמָן יִשְׂרָאֵל בּוּרְשֵׁטִין ז"ל: כָּאֵן, רַבִּי
 שְׁמוּאֵל שְׁפִירָא (זצ"ל), הוּא מִיָּד מִתִּיחַד
 עֲצָמוֹ עִם הַבְּקָבוֹק.

רַבִּי לױי יִצְחָק: גַּם לֹא מִיָּד. בְּתַקּוּפָה
 הָאֲחֵרוֹנָה, נִהְיָה כְּבָר יוֹתֵר מְאֹחֵר, הוּא
 מְקַיֵּם 'מִתְנַזֵּת לְאֲבִיוֹנִים' וּמְשַׁלּוּחַ מְנוֹת,
 אַחֲרֵיכֵן הוּא הוֹלֵךְ, וְנִכְנָס שְׁפוֹר! הוּא לֹא
 יִכּוֹל לְשִׁתּוֹת (בְּטַבְּעוֹ).

נִתָּן (בְּנוֹ ר' נִתָּן שְׁפִירָא ז"ל) מְסַפֵּר לִי: הוּא
 שׁוֹתֵה, (וְצוּעַק מִכָּאֵב): 'אֲנִי לֹא יִכּוֹל', אֲנִי
 לֹא יִכּוֹל! הוּא מְדַבֵּר דְבוּרִים טוֹבִים בְּפוּרִים
 רַבִּי שְׁמוּאֵל (בְּעַת שְׁתִּיתוֹ).

הָעוֹבְדֵי-הַשֵּׁם מְקַיֵּם שְׁתִּיָּהֶם. גַּם בַּיּוֹם
 הַזֶּה יֵשׁ לוֹ שְׁתִּיָּהֶם, אֲפָשֶׁר
 לְקַיֵּם שְׁנִיָּהֶם, הוּא לֹא מְאֹבֵד אֶת-עֲצָמוֹ, בַּיּוֹם
 הַזֶּה הוּא גַּם מְקַיֵּם שְׁתִּיָּהֶם - יֵשׁ לוֹ
 ה'שְׁעוּרִים', וְכֹל מָה שְׁצָרִיכִין לַעֲשׂוֹת!

אֲבָל גַּם 'הַצְּנִיעַ-לְכַת' גְּדוֹל הִיָּה, הוּא מְגִיעַ
 וְנִכְנָס, מִי, מָה, וְאִמְתִּי, וְזֵהוּ! עִם
 כָּלֵם בְּיַחַד! וְזֵהוּ! לֹא עוֹשֶׂה עֶסֶק!

הָאָדָם שֶׁכָּל חַיּוּתוֹ הִיָּה 'הַצְּנִיעַ-לְכַת', כָּל
 מָה שֶׁהוּא יִכּוֹל לְהַצְּנִיעַ עֲצָמוֹ
 יוֹתֵר, זֶה כָּל חַיּוּתוֹ! כָּל חַיּוּתוֹ הוּא רַק
 לְהַצְּנִיעַ אֶת-עֲצָמוֹ, הוּא חַי עִם זֵה! הָרִי
 שֶׁהוּא הִיָּה יִכּוֹל לְחַטֵּף וְלְצֹאֵת - לְלַכֵּת וְלְחַזֵּר
 בְּלִילָה, הָרִי לֹא יִשְׁאַל אוֹתוֹ 'אִיפֹה הִיָּה?' רַק
 לְהַחֲבִיא אֶת-עֲצָמוֹ, הוּא רוּחַ עֲבוּרוֹ!

מִי מְדַבֵּר מְפוּרִים - זֶה הוּא שְׁפוֹר, זֶה
 שׁוֹתֵה, וְהוּא יֵשׁ לוֹ כְּבָר הַפְּנָה שְׁלוֹ.
 הוּא יוֹצֵא מְשֵׁם, וְחוֹזֵר לְפָנֹת-עָרֵב - הוּא גַּם
 מְקַיֵּם (הַבְּסוּמִי בְּפוּרִים), אֲבָל הָרִי לֹא מְחַיְבִים
 לְהִיּוֹת בְּשְׁכָרוֹת כָּל הַיּוֹם!

[סְפוּרוֹ שֶׁל רַבִּי אַבְרָהָם בֶּן רַבִּי נַחֲמָן ז"ל - הַשְּׁלֵמְנוּ
 מְטַעַם-זְקֵנִים, קִנְטֵרִס סוֹ אִידיש, תְּצַוֶּה תְּשַׁלְּה; וְקִנְטֵרִס
 פַּח אִידיש, שְׁנַת תְּשַׁלְּה].

*

אֲנִי הִיּוֹתִי שְׁפוֹר בְּכֹל הַשָּׁנִים, שֶׁם הָרִי הָיָה
 שְׁפוּרִים מְשִׁתִּית יִינְ-שְׂרָף (בְּרוֹינְפוֹ), יִינְ-
 שְׂרָף הוּא יוֹתֵר קַל מִיּוֹן, שׁוֹתִים כּוֹס יִינְ שְׂרָף,
 שְׁתִּי כּוֹסוֹת יִינְ-שְׂרָף - וְנִגְמַר הַסְּפוּר!

דְּבָרוּ שֶׁם כְּאֵלֶּה דְבוּרִים, הוּוּ! הִיָּה פַּעַם
 פּוּרִים, הָעוֹלָם הָיָה עֲנִיִּים גְּדוֹלִים, לֹא
 הִיָּה מָה לְאָכַל, הִיָּה 'דוּד הַיִּיִסְיָנֶער' (מַעִיר
 הַיִּיִסוּן, פַּעַם בְּקַר בְּקִלוּז שֶׁל אֲנָשֵׁי-שְׁלוֹמְנוֹ, מֵאִז נַעֲשֶׂה
 בַּעַל-תְּשׁוּבָה גְּמוּר. עֵינַי שִׁיחַ-שְׂרָפִי-קָדֵשׁ ח"ו קוֹ-קוֹז).
 וְעָשָׂה סְעוּדָה, נָתַן לְכֹלֵם לְאָכַל טוֹב, וְנָתַן

אָחַד מֵהַנּוֹכָחִים: הוּא צוֹעֵק שְׁצָרִיכִין לְשִׁתּוֹת בְּמִסִּירוֹת־נַפְשׁ!

רַבִּי נַחֲמָן יִשְׂרָאֵל בּוֹרְשֵׁיִין ז"ל: הוּא אָמַר לִי פַעַם, שְׁבַבְל הַשָּׁנָה בְּקִדּוּשׁ, הוּא כּוֹפֶה אֶת־עַצְמוֹ לְשִׁתּוֹת הַיַּיִן, הוּא לֹא יָכוֹל לְסַבֵּל הַרִיחַ שֶׁל הַיַּיִן!

רַבִּי נַחֲמָן יִשְׂרָאֵל בּוֹרְשֵׁיִין ז"ל: בְּכָל שָׁנָה הָיָה לוֹ דְבוּר אַחֵר. פַּעַם־אַחַת צָעַק: "אוֹמָאן וְרֵאשֵׁי־הַשָּׁנָה" (על־פִּי הַפְּסוּק: "לַיהוּדִים הִיָּתָה אוֹרְחָה", "אוֹרְחָה" רֵאשֵׁי־תְבוּת אוֹמָאן וְרֵאשֵׁי־הַשָּׁנָה).

וְצָעַק כְּכֹה בְּלִי גְזָמָא שְׁעוֹת שְׁעוֹת!

הַיִּיְתִי פַּעַם עִם ר'... בַּתְּחִלַּת הַתְּקַרְבוֹתָיו, הֵם בָּאוּ לְרַבִּי אַבְרָהָם (שְׁטַעַרְנֶהֱאָרֶץ זצ"ל), רַבִּי שְׁמוּאֵל שְׁפִירָא יָשַׁב שָׁם, הֵם אָמְרוּ כָּל הַזְּמַן, כַּמָּה שְׁעוֹת בְּרַצִּיפּוֹת: "אוֹמָאן וְרֵאשֵׁי־הַשָּׁנָה", "אוֹמָאן וְרֵאשֵׁי־הַשָּׁנָה", כְּכֹה בְּרַצִּיפּוֹת!

אָחַד מֵהַנּוֹכָחִים: ר' שְׁמַעוֹן הַחֲגַר מִקְטָמוֹן, קָרָא לְרַבִּי שְׁמוּאֵל שְׁפִירָא: 'הַרְבִּי!' מִכַּיּוֹן שֶׁהָיָה רָגִיל (רַבִּי שְׁמוּאֵל) לְצָעַק בְּפוּרִים "הַרְבִּי! הַרְבִּי! דְּעַר רַבִּי! דְּעַר רַבִּי!".

*

אָבִיו שֶׁל רַבִּי אַבְרָהָם (שְׁטַעַרְנֶהֱאָרֶץ), רַבִּי הִירֶץ סוֹפֵר, עָלָה בְּבִרְסָלָב עַל אֵילָו, הוּא לָבַשׁ עַצְמוֹ עִם קִיטָל, וְצָעַק בְּקוֹלִי־קוֹלוֹת, דְּבַר אִידִישְׁקִיִּט. (כְּכֹה הָיָה רַבִּי אַבְרָהָם מִסְפָּר).

רַבִּי דָּוִד צָבִי, אָחִיו שֶׁל רַבִּי מִיכָל, בָּנוּ הַגְּדוֹל שֶׁל רַבִּי יִצְחָק (בֶּן מוֹהֲרַנְ"ת), גַּם הָיָה נִפְלָא בְּפוּרִים.

'נֶאֱשָׁקַע' (בֶּן רַבִּי שְׁכָנָא בֶּן רַבִּי דָּוִד צָבִי הַנ"ל) סִפֵּר לִי: שֶׁהָיָה רָגִיל (רַבִּי דָּוִד צָבִי) לְקַח כּוֹבֵעַ גָּדוֹל, וְלַהֲדַלִּיק גֵּרוֹת מִסְבִּיבוֹ,

כּוֹבֵעַ גָּדוֹל, עִם גֵּרוֹת דּוֹלְקִים, וְנִכְנָס, וְהִתְחִיל לְדַבֵּר! הָיָה בֶן־אָדָם סָגוּר, רַק בְּפוּרִים נִכְנָס מִבְּשָׁם, עִם הַכּוֹבֵעַ עִם הַגֵּרוֹת, וְהִתְחִיל לְדַבֵּר!

הֵם הָיוּ אֲנָשִׁים בְּשָׂרִים גָּדוֹלִים, אֲצִלָּם נִתְקַיְמוּ הַדְּבוּר שֶׁל רַבִּי נַחֲמָן רַבִּי יִצְחָק לִיִּיב'ס (מִחֲשׁוּבֵי תַלְמִידֵי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל): "הַשּׁוֹפֵר מִנַּח כָּל הַשָּׁנָה בְּאֶרֶץ־הַקֹּדֶשׁ, וּכְשֶׁמִּגִּיעַ רֵאשֵׁי־הַשָּׁנָה הוּא תּוֹקֵעַ!"

בְּכָל הַשָּׁנָה הֵם הָיוּ אֲנָשִׁים בְּשָׂרִים גָּדוֹלִים, וּבְפוּרִים הוֹצִיאוּ עַצְמָם! בְּכָל הַשָּׁנָה הֵם הָיוּ אֲפוּיִים בְּאִידִישְׁקִיִּט, וּבְפוּרִים זֶה יָצָא!

קמד.

(טַעַם־זְמַנִּים, רַבִּי לױי יִצְחָק בְּעַנְדְּעַר זצ"ל - קוֹנְטְרַס פַּח אִידִישׁ, שְׁנַת תשל"ה)

בְּכָל יוֹם (מִיָּמוֹת הַשָּׁנָה) הָיָה שְׁנֵי מַנְיָנִים. מַנְיֵן וְתִיקוּן, וּמַנְיֵן שְׁנֵי. בְּפוּרִים הַתְּפַלְלוּ בְּלֶם 'וְתִיקוּן' - הָרִי זֶה מֵהַשְּׂכָמוֹת שֶׁל הַבַּעַל־שֵׁם הַקֹּדֶשׁ.

בַּחֲמִשָּׁה יָמִים אֵלוֹ הַתְּפַלְלוּ 'וְתִיקוּן': (א) שְׁבִיעֵי שֶׁל פֶּסַח. (ב) שְׁבוּעוֹת. (ג) תְּשַׁעָה בָּאָב. (ד) הוֹשַׁעְנָא רַבָּא. (ה) פּוּרִים.

קמה.

(טַעַם־זְמַנִּים, רַבִּי לױי יִצְחָק בְּעַנְדְּעַר זצ"ל - קוֹנְטְרַס קַג אִידִישׁ, וַיִּשְׁלַח תשל"ו)

רַבִּי אַבְרָהָם שְׁטַעַרְנֶהֱאָרֶץ זצ"ל - הָיָה נְהוּג לְלַמֵּד לְפָנָיו פּוּרִים, הַתּוֹרָה "כֹּד יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁתְּלַמּוּ בְּעוֹבְדֵיהוּ" (לְקוּטִי־מוֹהֲרַ"ן ח"א קפ"ה), עִם הַהֲלָכָה שְׁעָלֶיהָ (בְּכוּר בַּחֲמָה טְהוּרָה הֲלָכָה ד - עֲנִין הַיְרָאָה עַלְפָּא דְעַלְפָּא' שְׁיֵשׁ בְּפוּרִים).

גַּם אֲנַחְנוּ בְּשׁוּהֵל - לוֹמְדִים הַתּוֹרָה הַזֶּה, עִם הַהֲלָכָה שְׁעָלֶיהָ.

קמו.

(טעם-זקנים, רבי לוי יצחק בענדער זצ"ל -
קונטרס קטו אידיש, פי תשא תשל"ח)

"ארוה זרש אשת מפחיד" (זמר שושנת יעקב). מובא מהאר"י הקדוש (שערי-הפנונה, פורים א; מחברת-הקדש פורים): **"שיש קלפה שנקראת זרש"**. "ארוה זרש אשת מפחיד" - היא מפחידה על האדם, זה קלפה.

לפעמים יש דבר שהאדם צריך לפחד מזה. אבל יש קלפה המרבה להפחיד את האדם יותר מדאי. הפחד יותר מדאי, מביא את האדם (ליאוש ורחוק). האדם בשרוצה לכנס לקצת אידישקייט - צריך לבטל מעצמו הקלפה הזאת, הקלפה של **"זרש אשת מפחיד"**.

[עין באריכות בלקוטי-הלכות, בכור בהמה טהורה ד: שכל ענין 'פורים' - הוא לבטל ה'ראות-נפולות' של 'המן-עמלק, ולהמשיך ה'ראה עלאה דעלאה' של 'מרדכי ואסתר'].

קמז.

(טעם-זקנים, קונטרס יא אידיש, תצוה תשל"ד - רבי נחמן ישראל בורשטיין ז"ל מספר)

רבי אפרימ'ל [קרקובסקי ז"ל, בעל ענג-שבת, ושערי-אפרים] היה רגיל לומר [והוא בספרו 'שערי-אפרים', במקתב על פורים]:

"יעלזו חסידים בכבוד" (תהלים קמט, ה) - החסידים המכבדים, הם "ירננו על משכבותם" (תהלים שם) - הם הולכים לישן, כמו שאמר הרמ"א (שלתן-ערוך ארח-חיים תרצה, ב: וישאומרים דאין צריך להשתכר כליכא, אלא ישטה יותר מלמודו ויישן, ומתוך שישן אינו יודע בין ארור המן וכו').

אבל "רוממות אל בגרונם" (שם פסוק ו) - אלו המקימים ה"ממלא בגרונם יין"

(יומא עא.) - אז "וחרב פיפיות בידם" (תהלים שם) - הם זוכים לתקון-הברית!

קמת.

(טעם-זקנים, קונטרס קג אידיש, וישלח תשל"ו - חדוש מרבי בנימין זאב השין זצ"ל)

בגמרא מסכת מגלה (ב): **"ואימא שיתסר ושיבסר, וכלא יעבר פתיב"** (אסתר ט, כז).

בשמגיע השלשים יום קדם החג, מאיר כבר האור של החג הקרב ובא. בשמגיע 'חמשה-עשר בשבט' - מאיר כבר האור של פורים.

אחר-כך ראו (תז"ל): שאחרי הפורים יש עדין אורות, והסתכלו היטב וראו: שנמצא כבר (בשיתסר ושיבסר) האורות של חג הפסח, ואין להם (לאורות האלו) שיכות לפורים.

אמרו: "וכלא יעבר" - אורות האלו (של ימי הפורים) עם אורות האלו (של חג הפסח), אסור שיעברו אחד עם השני.

קמט.

(שארית-ישראל מג, מכתב רבי אברהם שטרנהרץ ז"ל, א' תצוה תשי"ב)

והנה קימנו בימי הפורים, מצוות הנהוגים על-פי שלחן-ערוך בנגלה. וצריכין להאמין: שגם בנסתר יתקן על-ידי עשיותינו.

הינו: כי העקר שיהיה נשלם שם השם-יתברך על ידי עבודתנו במחית-עמלק, שזה מטל עלינו תמיד בכל יום: **"לזכר את אשר עשה לך דיקא.** והעקר על-זה: להכניע אותו ולמחות שמו וזכרו - הוא בפורים.

לזאת תדע ידדי-אמת: שיש-אל עם קדוש בכלליות, עושים רשם למעלה, על-ידי עשייתם למטה וכו' וכו'.

אך ב'מחית עמלק, יש שלש מצוות בתרי"ג: א) "מצות זכור" - בפה. ב) "תמחה" - במעשה. ג) "לא תשבח" - במחשבה. הינו: במחשבה דבור ומעשה צריכין למחותו ימח-שמו.

לזאת: יש מפורים עד פסח הבא-עלינו-לטובה, שלשים יום, ובהם תש"ך שעות, שבעה מאות ועשרים שעות, והם במספר שלש פעמים עמל"ק, פי עמל"ק בגימטריא ר"ם, ושלש פעמים עמל"ק הם גם-כן תש"ך.

ומובא בספר חסד-לאברהם (עין הקורא נהר נ): "שמיום הפורים עד ארבעה-עשר בניסן, עושה הקדוש-ברוך-הוא אתנו חסד, ומוציא אותנו מהיכלות טמאתנו של כל השנה שעבר, עד שבי"ד ניסן אנו מטהרים מטמאת עמלק".

אך באפן שאנו נקים באלו הימים מפורים עד ערב פסח - לשמר השעות, שלש פעמים ר"ם - למחות במחשבה, וכן בדבור, וכן במעשה.

ובזה יקנים הפסוק (שמות יז, טז): "כ"י י"ד על ב"ס י" - הינו: "כ"י" - במספר שלשים, הינו: שלשים יום קדם לפסח, שזה י"ד בניסן, שאז נשלם 'מחיות-עמלק' בשלש פעמים, ומובא: שביאת משיח צדקנו, יהיה אם-ירצה-השם בערב פסח.

"על פס" - שיהיה נשלם הפסא. "י"ה" - שיהיה נשלם שמו יתברך ביום ראשון של פסח חמשה-עשר.

ובזה מובן בשלחן-ערוך ארח-חיים סימן תכ"ט: "שואלין בהלכות הפסח קדם הפסח שלשים יום", וה'חק-יעקב' מבאר: "ומתחילים מיום הפורים עצמו" - כמו שבארתי לעיל, בכדי שנראה מיום הפורים עד פסח, למחות שם עמלק במחשבה ודבור ומעשה, בתש"ך שעות שיש מפורים עד פסח.

על-כן ידדי: יכולין להבין מזה, איך שצריכין להיות נזהר בשעות האלו מפורים עד פסח, לבלי לחשב חסו-שלוס מחשבות פגומים, ולבלי לדבר חסו-שלוס דבורים פגומים, ובפרט שלא לעשות חסו-ושלוס שלא פהגן עוד יותר מבכל השנה וכו'.

ויהיו נשלם על-ידינו למטה, מה ש"בקרבה קדוש" (הושע יא, ט; תענית ה), ובדאי יהיה נשלם התקון גם למעלה, ויבוא בארבעה עשר בניסן משיח צדקנו, וזה נרמז בפסוק "כ"י י"ד" - בגימטריא 'דו"ד'. "על ב"ס י"ה" - שיהיה נשלם שמו יתברך וכסאו במהרה בימינו אמן.

וזה שאמר אדמו"ר נ"חל נזבע מ'קור ח'כמה: שמקדם היו כל התחלות מפסח, בחינת ועכשו התחלת הגאולה מפורים. ידדי תלמד את כל מה שכתבתי לך בזה בדיוק היטב עד שתבין לעובדא ולמעשה.

קנ.

(רבי ישראל קרדונר זצ"ל - כפי שספר תלמידו רבי ישראל דב אודסר זצ"ל)

רבי ישראל (קרדונר) עליו-השלוס, התחיל לשנות (ביום הפורים) בבית, ורקד בבית.

וְאֵנִי רְאִיתִי: שְׁבַכְל רְגַע שְׁעוּבָר יוֹתֵר, הוּא יוֹצֵא מִן הָעוֹלָם לְעוֹלָם אַחֵר.

על-פל-פנים הוא התחיל ללכת מהבית, מהדלת לרחוב, להודיע שפורים, "להודיע, להודיע, להודיע, להודיע..!"

אני הלכתי אתו, והוא הלך כל הרחוב למקום המתנגדים גדולים. הם לצים, הם מתלוצצים מברסלב. ושמה הוא הלך, ונכנס לבית, וכלם ישבו ושתו יין וספרו מפורים. והוא נכנס כמו לבית שלו, ורקד!

אז היה שמה זקן אחד, רב לישיקה, הוא אמר לי: "אתה מבין הרקודים שלו של רבי ישראל? אתה מבין מה זה? זה רקודים פלאיים מאד!"

בכה הוא אמר לי, הראש, הראש של המתנגדים, הראש שלהם! הוא ראה את הרקודים של רבי ישראל, אז הוא נתבטל!

רבי ישראל הוא נכנס בין המתנגדים, בין נחשים ועקרבים, והוא עשה מהם אין ואפס. נו, מי ראה דבר כזה? איך היה לו גבורה כזה להפגס בתוך השמחה של הבעל-דבר, ולהגיד לו ולהראות לו: "בא, בא, בא, בא, אני לא מפחד ממך!"

מי שרואה הרקוד שלו של רבי ישראל - נתבטל לגמרי!

אוי ווי, אוי ווי, אפלו שאני שמעתי מאנשי-שלומנו מאה פעמים: "שושנת יעקב צהלה ושמחה" - זה היה אצלי חדש, כאלו עדין לא שמעתי בכלל. זה היה בהתעוררות כזה, באמונה כזה, בשמחה כזו.. שהיה חדש!

"שושנת יעקב" - זה ענין גדול. 'שושנה' זה ענין נורא מאד (תקוני-זהר עא: עח: הקדמת-זהר א. זהר ויחי רכא. תשא קפט: אמר קז. פנחס רלג: האזינו רפו:).

רואים בפתהלים: "למנצח על ששנים לאסף" (פ, א), "למנצח על שושן" (ס, א). "שושנת יעקב" - זה ענין המצחה שבעם ישראל, המצחה שביעקב. וגם-כן סביב השושנים גדלים קוצים, והשושנה היא יוצאת מהקוצים. "שושנת יעקב" - זה ענין גדול, זה ברסלב! (עין לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד, ענין 'שושנה' בגימטריא 'אסת"ר' - על הפסוק (שיר-השירים ה, ג): "שפתותיו שושנים נטפות מור עבר").

רבי ישראל, הוא רקד בפורים: "להודיע, להודיע, להודיע..!" - הוא לא היה יכול ללכת הלאה מהמלה "להודיע". וכן כל אחד מאנשי-שלומנו אמר כל מלה: "להודיע להודיע להודיע - שתשועתם היתה לנצח, ותקנתם בכל דור ודור!"

בשראיתי איך אנשי-שלומנו היו מרקדים בשמחה גדולה: "שכל קויה לא יבושו ולא יכלמו לנצח כל החוסים בך" - הם נתנו בי רוח חדש על כל ימי חי.

הם צעקו: "להודיע להודיע להודיע להודיע.. שכל קויה לא יבושו ולא יכלמו, לא יכלמו לנצח כל החוסים בך" - איי יי יי, הלואי היינו זוכים לזה, פי אנחנו לא מאמינים איך אפשר - חולים כאלה שבדור הזה, איך אפשר שיהיה להם רפואה, איך אפשר לתקן אותם, איך אפשר!

אבל רבנו הקדוש אמר: "גמרתו ואגמרו", "תשועתם - היתה לנצח. ותקנתם -

בְּכֹל דּוֹר וְדוֹר, כְּמוֹ שְׁאַנְחֵנוּ, כָּל אֶחָד כְּמוֹ
שֶׁהוּא, כֵּן.

רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ אָמַר: "גָּאֵט פִּירֵט תָּמִיד
אוֹיִם! הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ הוּא מְנַצֵּחַ
תָּמִיד!"

קנא

(ימי־שמואל ח"א עד - רבי שמואל הורביץ זצ"ל)

וַיְבִין כֵּן הִגִּיעוּ יְמֵי הַפּוֹרִים הַקְּדוֹשִׁים (שנת
תרפ"ג), וְאָז חָל יוֹם שְׁשֵׁי פּוֹרִים
דְּפָרְזוֹת, וְעַל־כֵּן הָיָה פּוֹרִים־הַמְּשֻׁלָּשׁ
בִּירוּשָׁלַיִם.

וּבַיּוֹם חֲמִישִׁי הָיָה תַעֲנִית־אֶסְתֵּר, וְהָיִינוּ
אֶצֶל 'שְׁמֵעוֹן־הַצַּדִּיק', וְהַרְבִּינוּ
בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וְכֵן אֶצֶל 'פֶּתֶל־
הַמַּעֲרָבִי, וְגַם עַל 'הַר־הַזִּיתִים, וּבְלִינוּ כָּל
הַיּוֹם בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת.

וְגַם זְמַן רַב מִקֵּדֶם פּוֹרִים, כָּבֵד לְמִדְנוּ
הַתּוֹרוֹת וְהַהֲלָכוֹת הַשֵּׁיכִים לְפּוֹרִים,
וּבִקְשָׁנוּ עֲלֵיהֶם, וְנִכְסַפְנוּ לְקִדְשַׁת פּוֹרִים.

וּבְלִילָה אַחַר הַתַּעֲנִית, הָיִינוּ בְּיַחַד בַּחֲצֵר
שְׁטְרוֹס, וְשִׁתִּינוּ יַיִן־שָׂרָף,
וְשִׁמְחָנוּ עַד חֲצוֹת־לַיְלָה.

וְאַחֲרֵי־כֵן הִלְכְּתִי עִם אֶחָד לְבֵתִי אוֹנְגָרִים,
לְבֵית הַחֲצוֹת שֶׁל רַבִּי מִשָּׁה
סְעֻמְנִיצֵר, וְאַמְרָתִי חֲצוֹת וְתַהֲלִים. וְאַחֲרֵי־כֵן
הִלְכְּתִי לִישׁוֹן לְחֻדְרִי, וַיִּשְׁנָתִי מְעַט.

וְאַחֲרֵי־כֵן קָמְתִי, וְהִלְכְּתִי לְמֵאֵה־שְׁעָרִים
לְבֵית־מְדַרְשָׁנוּ, וְהַתְּפַלְלָתִי,
וְשִׁמְעָתִי הַמְּגֻלָּה, וְקִיַּמְנוּ מִתְּנוֹת־לְאַבְיוֹנִים,
וּבַיּוֹם הַשַּׁבָּת אָמְרוּ 'עַל־הַנְּפִסִּים, וְגַם קָרְאוּ
בַתּוֹרָה פָּרֻשֶׁת "וַיָּבֵא עִמְלֹק" שְׁקוֹרִין בְּפּוֹרִים,
וְהִלְכְּנוּ לְכַתְּלֵי־הַמַּעֲרָבִי.

וְאַחֲרֵי־כֵן הִלְכְּנוּ לְאַכֹּל סְעוּדָה־שְׁלִישִׁית,
בְּבֵית־מְדַרְשָׁנוּ בְּעִיר־הָעֵתִיקָה
בְּרַחוּב חֶבְרוֹן, וְאָז הָיָה גַם רַבִּי יִשְׂרָאֵל דֵּב
(אִידֶסֶר) מְטַבְּרֵיה, וְשָׂאֵר אוֹרְחִים, וְגַם רַבִּי
אַלְטֵר מִירְקֵעֵס מִמֵּאֵה־שְׁעָרִים וְאַנְשָׁיו הָיוּ
גַם־כֵּן.

וְרַבִּי אַלְטֵר מִירְקֵעֵס, לָמַד לִפְנֵי הַקְּהָל,
תּוֹרָה מִלְּקוּטֵי־מוֹהַר"ן עַל פּוֹרִים,
בְּכַסּוּפִים, וּבְכִיָּה מְכַסּוּפִים, וּבְאִמְצַע הַלְּמוּד
סֵפֶר מֵהַמְּכַתְּבִים שֶׁהִגִּיעוּ אֵלָיו מֵהַגְּזֵרוֹת
שֶׁבְּרוּסְיָה, וְשִׁיעוּרָרוּ רַחֲמִים עַל־זֶה.

וְאַחֲרֵי־כֵן אָמַר בְּזֶה־הַלְּשׁוֹן: "יְהוּדִים,
הִנְנִי נֹשֵׁב לָכֶם בְּשַׁבַּת־קִדְשׁ,
כְּמוֹ שֶׁהָיוּ שַׁבַּת־קִדְשׁ, כִּי כִּשְׂאֵנִי מְזַכֵּיר
עֲצָמֵי בְּרַבְּנוּ ז"ל וּבַתּוֹרָתוֹ, הִנְנִי יוֹצֵא מַחֲיוֹתִי,
וְהִנְנִי מְכַרְח לְעֶצֶר עֲצָמֵי, שֶׁלֹּא אֵצֵא
מִהָעוֹלָם קִדְּם זְמַנִּי, (מִמֶּשׁ אִיךָ גִּי אוֹיִם), מִמֶּשׁ
אֲנִי גּוֹעֵ!" - וּבִבְחָה.

וְאַחֲרֵי־כֵן הָיוּ רְקוּדִים עִם נְגוּנִים, כְּמָה
שְׁעוֹת רְצוּפִים, בְּהַתְּעוֹרְרוֹת
וַחֲיוֹת וְהַתְּלַהֲבוֹת מְאֹד מְאֹד בְּלִי שְׁעוֹר,
וְאַחֲרֵי־כֵן אַחַר מַעֲרִיב הִלְכְּנוּ לְבֵתִינוּ, וּבַיּוֹם
רִאשׁוֹן הָיָה הַסְּעָדָה וְהַשְּׂכָרוֹת, וְאַכְלָתִי
הַסְּעָדָה אֶצֶל הוֹדִי.

וְאַחֲרֵי־כֵן הִלְכְּתִי בְּמִקְדָּם לְחֻצֵר שְׁטְרוֹס,
וְשָׁם הָיוּ רַבִּי אַלְטֵר בְּנִצְיוֹן וְרַבִּי
שְׁמוּאֵל שֵׁינְקֵר חֲתָנוּ שֶׁל רַבִּי חַיִּים זִנְנֶנְפֶּלְד,
וְהוֹצִיאוּ כָּל הַלִּיטְוּוּאִקֵּעֵס (הַלִּיטְאִים) מִמִּטָּתָם,
וְרָקְדוּ אִתָּם הַרְבֵּה, וְשִׁמְחוּ בְּיַחַד.

וְאַחֲרֵי־כֵן הִלְכְּנוּ לְרַבִּי שְׁלֹמֹה וְקַסְלֵר, וְגַם
שָׁם שִׁמְחָנוּ בְּמַלִּיד־שְׁטוֹתָא.
וְאַחֲרֵי־כֵן לְבֵית־מְדַרְשָׁנוּ.

וּמִשָּׁם, לְבֵית רַבִּי בֶּן צִיוֹן, הַשְּׁמֵשׁ דְּבֵית־
מְדַרְשָׁנוּ בְּעִיר־הָעֵתִיקָה, שְׁנוֹלֵד

אָצְלוּ בֵּן. וְשֵׁם הָיָה כָּל אַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ. וְרַבִּי נִתָּן בֶּן רַבִּי פִּנְחָס יְהוֹשֻׁעַ, כָּבֵד הָיָה שְׂפוֹר.

וְרַבִּי שְׁלֹמֹה וְקֶסֶלְר הַדְּלִיק חֲתִיכַת נִיָּר, וְעָמַד עַל הַשְּׁלֶחָן, וְצָעַק: "עֲמֹלֶךְ בְּרַעְנָט, הָמֵן בְּרַעְנָט!" [עֲמֹלֶךְ נִשְׂרָף, הָמֵן נִשְׂרָף]. וְכֵן הַדְּלִיק כַּמָּה פְּעָמִים, וְצָעַק: "פּוֹלִיָן בְּרַעְנָט!" [פּוֹלִיָן נִשְׂרָף]. וְכֵן חָשַׁב כָּל שׁוֹנְאֵי־יִשְׂרָאֵל. וְהִפְכֵנוּ הַמְּלַבּוֹשִׁים, וְרִקְדָנוּ הַרְבֵּה מְאֹד.

וְאַחֲרֵכֶּךָ הִלְכֵנוּ דֶרֶךְ שַׁעַר יְפוֹ, עַד חֲצַר שְׁטֵרוֹס, וְכָל הַדֶּרֶךְ רִקְדָנוּ, וְגַם הַשׁוֹטֵר הָעוֹמֵד עַל הַמִּשְׁמֵר רִקַּד עִמָּנוּ, וּבְחֲצַר שְׁטֵרוֹס שָׁמַחְנוּ גַם־כֵּן, וּבִכֵּן בְּלִינוּ עַל־זֶה רַב הַלִּילָה.

וְאַחֲרֵכֶּךָ הִלְכָתִי לְבֵיתִי, וְשָׁכַבְתִּי עַל הַמַּטָּה לְנוֹחַ, וְאַיִזָּה יָמִים לֹא יָכַלְתִּי לָקוּם מִהַמַּטָּה, מִחֲמַת כָּאֵב הַרְגָלִים מִהַרְקוּדִים.

קנב.

(יְמֵי־שְׁמוּאֵל ח"א קב - רַבִּי שְׁמוּאֵל הוֹרְבִיץ זצ"ל)

וּבַיּוֹם הַפּוֹרִים (שְׁנַת תרפ"ד) שֶׁהָיָה אֵז בַּיּוֹם שֵׁשִׁי, הִתְפַּלַּלְתִּי בְּבֵית־מִדְרָשְׁנוּ עִם אַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ וְכוּ'.

וְאַחֲרֵכֶּךָ הִלְכָתִי לְבֵית־מִדְרָשְׁנוּ, לְהִיּוֹת שָׁם עַד אַחַר קַבְּלַת שַׁבָּת וְהִתְפַּלֵּה. וְאֵז הָיָה אֵיזָה שְׁעוֹת קֶדֶם הָעֶרֶב, וְרָצִיתִי לְהַשִּׁיג אֶצֶל אַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ יֵין אוֹ יֵין־שַׂרְף לְשִׁתוֹת, אֲבָל לֹא מִצָּאתִי.

וְרַבִּי אֶלְטֵר בְּנִצִּיּוֹן וַיַּעֲקֹב זָאֵב (בְּרִזְסְקֵי ז"ל), הָיָה כָּבֵד שְׂפוּרִים מִמֶּשֶׁ, וְרִקְדָנוּ בְּיַחַד. וְכֵן בִּילִיתִי שָׁם, עַד שֶׁנִּתְקַבְּצוּ הָעוֹלָם לְהִתְפַּלֵּל מִנְחָה וְקַבְּלַת־שַׁבָּת.

וְהָרַב אֶלְטֵר בְּנִצִּיּוֹן, הִתְפַּקַּח קֶצֶת מִהַשְּׂכָרוֹת, וְהִתְפַּלֵּל עִמָּנוּ. אַךְ יַעֲקֹב זָאֵב, הָיָה שְׂפוּר לְגִמְרִי, וְהִנִּיחוּ אוֹתוֹ עַל שְׁנֵי סַפְסָלִים לִישָׁן.

וְאַנְחָנוּ הִתְפַּלַּלְנוּ, וְגַם עָשִׂינוּ רִקוּדִין כַּנְּהוּג, וְאַחֲרֵכֶּךָ הִתְעוֹרֵר גַּם יַעֲקֹב זָאֵב, וְהִתְפַּלֵּל קַבְּלַת־שַׁבָּת וּמַעֲרִיב וְכוּ'.

קנג.

(יְמֵי־שְׁמוּאֵל ח"א קד - רַבִּי שְׁמוּאֵל הוֹרְבִיץ זצ"ל)

וּבְדַרְכֵנוּ אָנוּ: שְׁבַפְסַח וְגַם מִקֶּדֶם, הָיָנוּ מִפּוֹרִים - כָּבֵד פּוֹסְפִים וְחוֹשְׁקִים וְחוֹשְׁבִים עַל ל"ג בְּעֹמֵר בְּמִירוֹן.

קנד.

(יְמֵי־שְׁמוּאֵל ח"ב קעד - רַבִּי שְׁמוּאֵל הוֹרְבִיץ זצ"ל)

וּבַפֶּרֶט אַחֲרֵכֶּךָ קֶדֶם 'שַׁבָּת פְּרֻשַׁת זְכוֹר' (שְׁנַת תרפ"ה), הִכְנֵנוּ עֲצָמֵנוּ לְשַׁבָּת הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה שֶׁל 'מַחִית עֲמֹלֶךְ', וְהִכְנָה גְּדוּלָה לְפוֹרִים.

וּבְכָלֵל: הָיָה לָנוּ כָּל הַיָּמִים הָאֵלֶּה, הִכְנָה לְפוֹרִים, בְּעִבּוּדָה וּבְשִׁמְחָה הַרְבֵּה. וְכָל יוֹם שֶׁקָּרַב לְפוֹרִים - הָיִינוּ מְבַלִּים יוֹתֵר וְיוֹתֵר, בְּכָל מִינֵי שִׁיר וּנְגִינָה.

קנה.

(יְמֵי־שְׁמוּאֵל ח"ב קעו - רַבִּי שְׁמוּאֵל הוֹרְבִיץ זצ"ל)

וְהֵנָּה אֲנַחְנוּ עָשִׂינוּ בְּעִבּוּדַת־הַשֵּׁם, בַּיָּמִים שֶׁלִּפְנֵי פּוֹרִים (שְׁנַת תרפ"ה), בְּתַשׁוּבָה וְהִתְבּוּדָדוֹת וְהִכְנָה לְפוֹרִים.

וּבַפֶּרֶט בְּתַעֲנִית־אֶסְתֵּר, הָיִיתִי אֶצֶל 'כַּתֵּל־הַמַּעֲרָבִי' הַרְבֵּה זְמַן, בְּתַשׁוּבָה וְתַפְלָה וְהִתְבּוּדָדוֹת. וְכֵן הִלְכָתִי אֶצֶל 'צִיּוֹן שְׁמַעוֹן הַצְּדִיק' זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ אָמוֹ, דֶּרֶךְ 'שַׁעַר שְׁכֵם', וְהָיִיתִי מְרַגֵּשׁ בְּהִלְיָתִי זֹאת, חַיּוֹת גְּדוּל וְהִתְעוֹרְרוֹת.

וביליתי שם כמה זמן, באמירת תקוין-
הכללי, ותפלות של פורים,
ותהלים, ותשובה, והכנה על קדשת פורים
הבאה עלינו לטובה.

במובא: שצריכים לעשות תשובה שלמה
ביום 'תענית-אסתר' מעמקא-
דלבא, ולהתחרט באמת בחרטה גדולה, על
מעשיו שאינם פראוי, ולהתודות הרבה על
עונותיו, ולקבל עליו קבלה חזקה, לעבד
השם-יתברך מעתה, ולהתבייש בעצמו על
רחוקו מהשם-יתברך.

וכמו שמביא מוהרנ"ת ז"ל בלקוטי-
הלכות (תפלין ו, ל): ענין התענית -
שמתבייש לאכל, מחמת הפרת גדלת השם-
יתברך, והפרת שפלותו של עצמו, ורחוקו
מהשם-יתברך, עד שמתבייש להושיט הפה
לפיו. וכן צריך להתבונן ולהתבייש ב'תענית-
אסתר'. עד שפורים מבקש השם-יתברך
(שיר-השירים ה, א): "אכלו רעים, שתו ושכרו
דודים וגו' - כלומר: די להתבייש, אכלו ואל
תתבישו עוד, ומגלה אהבתו לישראל.

וכן מוהרנ"ת מבקש בלקוטי-תפלות (ח"ב
לז - תפלה לפורים): שיזכה בתענית-
אסתר, לעשות תשובה שלמה, וירגיש גדל
כאב עוונותיו, ולצעק עליהם זעקה גדולה
ומרה.

וכמו שפסקו בשלחן-ערוך (ארח-חיים תרפו):
שצריך לקיים קדם פורים: "דברי
הצומות וזעקתם", המובא במגלה (אסתר ט,
לא).

וצריך לקבל בהכנה-דרבה, את הפורים
הקדוש והנורא, שאז מתגלה יראה
עלאה דעלאה' (לקוטי-הלכות, בכור בהמה טהורה ד)
- שהאדם מרגיש אהבת השם-יתברך,

ומתבייש ממנו, ומקבל האדם יראת-השם,
יראת-הרומונות, בחיוב והתקרבות נפלא,
בחינת 'הארת מרדכי ואסתר', שאין דגמתה
בכל ימות השנה.

ועל-כן הקדשנו יום 'תענית-אסתר' -
לעבודה, ותשובה, וקבלת על
מלכות-שמים, ועבודת-השם, והכנת טהרת
הלב.

ואמיתי כל התפלות של התורות
המדברים מפורים, ולמדנו כל
הזמן התורות מלקוטי-מוהר"ן המדברים
מפורים. והתפללנו מנחה בחיות
והתעוררות. ואחר-כך בתפלת מעריב, כבר
היינו בשמחה רבה, שמחת-פורים.

והנה באו רבי שלמה ורבי נתן ללמד,
כמנהגם בכל לילה, ובלינו מעט זמן
בשמחה ונגון, ושרנו הרבה הזמר "שושנת
יעקב" בשמחה ורקודין.

ורבי יעקב הנ"ל (המזכיר שם בפרקים קסט-קע-
קעא, עיר-שם אודותיו), הפליא לעשות
הרבה בזה, ברקודי ונגוני פורים בשמחה
וצהלה.

וגם בשבת-קדש הקדש, ובפרט בסעודה-
שלישית, אין לשער השמחה
והרקודים של הזמר "שושנת יעקב" בכמה
מיני נגונים, נגוני שמחה ונגוני התעוררות,
ובכמה מיני רקודין ובדיחותא והתעוררות,
ושאר נגוני פורים. ולמדו את-עצמם כבר
לעשות 'קאזאליק' (הינו: שמחפכים את-עצמם).

והכלל: שבלו אז כל אנשי-שלומנו ביחד,
בשמחה רבה ורקודין ונגונים,
פנ"ל, כמה וכמה שעות. ובפרט רבי יעקב
הנ"ל, שהפליא בזה לעשות, והיה לנו הרבה
יותר שמחה מכל השנים הקודמים.

ובפרט כל הימים האלו שלפני פורים, היה רבי יעקב משמח אותי הרבה, בשמחת ונגוני פורים, ורקודי פורים, ודברי בדיחותא של פורים.

ובפרט בלילה הזאת, ליל י"ד דפרזים, כבר בלינו הרבה בשמחה ונגון ורקוד בלילה וביום. וכן עבר עלינו הלילה הזאת, וגם ביום י"ד הנ"ל, שמחנו הרבה פנ"ל. וגם הרביתי בתפלה ועבודה והכנה לפורים, ולמדתי הרבה מעניני פורים, ובפרט בספרי רבנו ז"ל, מספר 'לקוטי מוהר"ן', ו'לקוטי הלכות', ואמירת התפלות.

וחברי יעקב זאב גרויאייר, למד אז לקרות המגלה, מפני שרבי נפתלי בהן גרוי יאיר שהוא היה הפעל-קורא, אמר שקשה עליו לקרא, על-כן למד את חברי יעקב זאב, שיקרא הוא.

ועל-כן בלה הרבה בתענית-אסתר ובפורים דפרזים, לחזר את המגלה, שיוכל לקרא אותה בצבור.

ומפני שהפריעו אותו אנשים בבית-מדרשו בדבורם, על-כן עלה על גג בית-מדרשו, ושם חזר עצמו היטב את המגלה.

ובבכלל, היה הגג הזה, מקום טוב עבורנו, להתבודד ולישב את-עצמנו, ולפוש ולנוח, וגם הוא מול 'מקום קדש-הקדשים', ומכל צד רואים את כל ירושלים.

ובפרט אם אין יכולת לעסק בתפלה ועבודה בבית-המדרש, מפני אנשים שהיו מפריעים בדבורים, היינו עולים על הגג, ושם עוסקים הרבה בעבודה זו תפלה, או התבודדות. וכן עשיתי הרבה פעמים בלי ידיעת איש, והייתי מחיה את-

עצמי בלי שעור בגג הזה, והייתי מרגיש שם חיות גדול והתעוררות ומנוחה.

ואחר-הצהרים חממו את המקנה, והלכנו למקנה בשביל

הכנה למגלה, בדרך החסידים פה ירושלים. והלכנו ל'כתל-המערבי' להתפלל מנחה. ואחר-כך התאספנו בבית-מדרשו כל אנשי-שלומו, מלבשים בבגדי-שבת ובשטריימלען. ודברנו הרבה מרבנו ז"ל ומענין פורים.

והתפללנו ערבית בשמחה והתעוררות, וקראנו את המגלה. והנה אף-על-פי שרבי נפתלי לא רצה לקרות המגלה, ולמד את חברי יעקב זאב פנ"ל, אף-על-פי-כן הפצירו בו: שדיקא הוא יקרא את המגלה. וכן הוה, שהוא קרא את המגלה בהתעוררות.

ואני הסתכלתי יחד עם רבי אלטר בנציון במגלה אחת, והיה לי התעוררות גדול בקריאת המגלה, והרגשתי את כל הפסוקים שמדבר מהם רבנו ז"ל - למשל, פסוק (אסתר ב, יא): "ובכל יום ויום מרדכי מתהלך וגו', לדעת מה יעשה בה", המובא בתורה נ"ו.

וכן פרשתי ותרגמתי כל המגלה, עלי בעצמי, ל'התקרבות להשם-יתברך' - כמו שמביא רבנו ז"ל לענין 'אמירת תהלים' (לקוטי מוהר"ן ח"ב עג; קא; קכה): "שימצא את-עצמו, בכל מזמורי תהלים שאומר!" - ועל כל מה שעובר עלי, והתקרבותי לרבנו ז"ל, וגעגועי ואהבתי להשם-יתברך והצדיק-האמת, והתקנה על הישועה.

ובפרט בפסוקים שיש בהם התעוררות ממש, כגון (אסתר ח, ג): "ותוסף

אֶסְתֵּר וְגו', וּתְבָרָה וּתְתַחַנֵּן לוֹ וְגו', הַרְגֵּשׁתִּי
הַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹל.

וּבְגוֹן שְׂאֵנו לֹמְדִים 'סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת'
מֵרַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהוּא 'סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת'
מִשְׁנִים קְדָמוֹנִיּוֹת, שֶׁלְמַעַלָּה מִכָּל ה'שְׁבָעִים
פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה, וּמְעוֹרְרַת מֵהַשְּׁנָה שֶׁלֹּא
נִישָׁן יְמִינוּ וּשְׁנוֹתֵינוּ, וְאֲדַרְבָּא לְהַרְגִּישׁ חַיּוֹת
גְּדוֹל וּדְבָקוֹת בְּהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ, כַּמּוּבָא בְּלִקוּטֵי־
הַלְכוֹת (פּוּרִים א). כַּמּוּזַכֵּן 'מִקְרָא מְגַלָּה' - הוּא
'סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת מִשְׁנִים קְדָמוֹנִיּוֹת' (לִקּוּטֵי־
הַלְכוֹת ש"ס), וְלִכֵּן "אֵין שׁוּם מַצְוָה דּוֹחָה מִקְרָא
מְגַלָּה" (מְגַלָּה ג).

וְכֵן ה'מְגַלָּה' - הוּא 'רְאִית פְּנֵי הַצַּדִּיק'. כִּי
'פְּנֵי מְרַדְכֵי וְדַעְתוֹ' טְמוּנִים ב'מְגַלָּה'
(לִקּוּטֵי־הַלְכוֹת, תְּפִלִּין ו' כ"ז). וְאוֹמְרִים אֲנִשִּׁי־
שְׁלוֹמֵנו: "שְׁצַרְיָךְ בְּמְגַלָּה לְרֹאוֹת פְּנֵי
מְרַדְכֵי!" - וּבְרְאִית פְּנֵי הַצַּדִּיק, זֹכִים
לְדְבָקוֹת וּבוֹשָׁה, כַּמּוּבָא בַתּוֹרָה "חַיִּים
נְצַחִים: בְּלִקּוּטֵי־תַנְיִנָא סִימֵן ע"ב.

וְהַכֹּל: שְׂאֵין לְשַׁעַר וּלְהַעֲרִיךְ אֶת גְּדֹל
שְׂמַחַת הַלֵּב וְהַתְּעוֹרְרוֹת,
שֶׁיְכוּלִים לְזַכּוֹת בְּעַת 'קְרִיאַת הַמְּגַלָּה'.

וְאַחֲרֵי 'קְרִיאַת הַמְּגַלָּה' וְסִיּוּם תְּפִלַּת
מְעַרִיב, עֲשִׂינוּ בְּיַחַד רִקּוּד גְּדוֹל
בְּמַעְגָּל, בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה וְהַתְּנוּצָצוֹת וְחֲרוֹת
הַמַּחִין, וְנִגְנוּ וְשָׂרוּ כַּמָּה מִיַּיִן נִגּוּנִים, וְגַם
הַתְּהַפְּכוּ כַּנ"ל.

וְגַם הָיוּ שֶׁהַתְּחַפְּשׁוּ עַצְמָם בְּלְבוּשִׁים
שׁוֹנִים (שְׁקוּרִין: 'פֶּאֲרֶשְׁטֶעלֶךְ'), וְשִׂמְחוּ אֶת־
עַצְמָם בְּכָל מִיַּיִן שְׂמַחֹת. וְכֵן בְּלִינוּ הַרְבֵּה
זְמַן.

וְאַחֲרֵי־כֵן הִלְכוּ כָּל אֶחָד לְבֵיתָם, וְאִנִּי
נִשְׂאֲרַתִּי עִם רַבִּי יַעֲקֹב, וְהֵינּוּ
בְּשִׂמְחָה רַבָּה.

וּבְבִקְר - הַתְּפַלְלֵנוּ כָּל אֲנִשֵּׁי־שְׁלוֹמֵנו
בְּיַחַד בְּהַתְּעוֹרְרוֹת, וְעֲלִיתִי לְתוֹרָה
בְּפָרְשַׁת "וַיָּבֵא עִמְלֶךְ", וְקִרְאֵנו אֶת הַמְּגַלָּה
כַּדְּאֵתְמוֹל בְּהַתְּעוֹרְרוֹת רַב, וַיִּרְאָה זֶה בּוֹשָׁה
וְשִׂמְחָה, וְהַרְגֵּשְׁנוּ הַתְּנוּצָצוֹת בְּמַח.

וְאַחֲרַי גָּמַר קְרִיאַת הַמְּגַלָּה, הַתְּחִיל תְּכַפֵּךְ
הַשְּׂמִחָה בְּיַתֵּר שְׂאֵת וַיִּתֵּר עֲז, וְתַכַּפֵּךְ
עֲשִׂינוּ רִקּוּד גְּדוֹל בְּשִׂמְחָה וְנִגּוּנִים בְּכָל מִיַּיִן
זְמַר וְרִקּוּד.

וְרַבִּי מֵאִיר אֲנִשִּׁין כָּבֵר גָּמַר אֶת הַתְּפַלָּה,
בְּכָל מִיַּיִן בְּדִיחוּתָא, שֶׁהַתְּחַפְּשׁוּ עַצְמוֹ
בְּכַמָּה מִיַּיִן לְבוּשִׁים. וּבַתּוֹךְ הַלְבוּשִׁים
תַּחְתִּיָּהֶם, תַּחֲבַע עַל־גְּבוּ אֶת הַחֲתִיכוֹת מְזֻרְזָנִים
שְׁלֵי (שֶׁהֵם הַכָּרִים וְהַכֶּסֶתוֹת שְׁלֵי שְׁעֲלֵיהֶם אֲנִי יִשָּׁן).
וְהָיָה נִפְלָא וּמְשִׁמַּח לְרֹאוֹת אֶת הַדְּבָר.

וְכֵן כָּמוֹ שֶׁהוּא לְבוּשׁ בְּמַלְבוּשִׁים הַנ"ל,
הַתְּפַלֵּל לְפָנֵי הָעַמּוּד, וְאֶחָד לְקַח אוֹתוֹ
בְּאֲמָצַע מַלְפָּנֵי הַתְּבָה עַל־גְּבוּ, וְרִקּוּד עִמּוֹ כֶּךָ
כְּשֶׁהוּא מְנַח עַל־גְּבוּ.

וְהַכֹּל: שְׂכַבְרָה הָיוּ כָּל מִיַּיִן בְּדִיחוּתָא,
וְהָיָה נִפְלָא מְאֹד לְרֹאוֹת הַדְּבָר.

וְרַבִּי מֵאִיר אֲנִשִּׁין, בְּעַת שֶׁהָיָה לְבוּשׁ
לְבוּשׁוֹ הַנ"ל, ב'לְעַפְעַע' עַל רֵאשׁוֹ
(תְּרַבּוּשׁ שְׁלוּבָשִׁים חֲכָמֵי־הַסְּפָרַדִּים), וּמַעֲטָף וְרֵאשׁוֹ
חָבוּשׁ כָּמוֹ חֲכָמֵי־סְפָרַדִּי, וְהַמְזֻרְזָנִים תַּחַת
מַלְבוּשָׁיו עַל־גְּבוּ כַּנ"ל - לְקַח קוֹרָה אַחַת
שֶׁהָיָה מְנַח שָׁם, וְהַחֲזִיק אוֹתָהּ בְּשִׁתֵּי יָדָיו,
כָּמוֹ שְׂמַחֲזִיקִים רוֹבֵה לִירוֹת בּוּ.

וְהָיָה הוּא אוֹחֲזו [הַקּוֹרָה] בְּרֵאשׁו, וְאַחֲרָיו
הַחֲזִיק רַבִּי שְׁלֵמָה וְקַסְלָר, וְאַחֲרָיו
שְׂאֵר אֲנִשֵּׁי־שְׁלוֹמֵנו, וְהָיוּ עוֹשִׂים עַצְמָם כָּמוֹ
שְׂיֹרִים בְּרוֹבָה, וְאוֹמְרִים: שְׂיֹרִים בְּעִמְלֶכְךָ,
וְכֵן בְּשְׂאֵר שׁוֹנְאֵי־יִשְׂרָאֵל.

וְכֵן אָרְךָ אֵיזָה זְמַן - שְׁעָשׂוּ כָּל מֵינֵי
בְּדַחְנוּתָא וְצַחוּק וּמְלֵאֵי שְׂמֵחָה.

וְאַחֲרֵיכֵן יֵשְׁבֵנוּ כֶּךָ בְּלְבוּשִׁים הַנִּ"ל,
לְאָכַל מֵינֵי מְזוּנֵי וּמְתִיקָה,
וְלִשְׁתּוֹת יַיִן־שָׂרָף. וְגַם קִיַּמְנוּ תַּכְּף מְצוֹת
מְשֻׁלּוּחַ מְנוֹת אִישׁ לְרַעְהוּ, שְׂאֵחַד שְׁלַח
לְחִבְרוֹ שְׁנֵי מֵינֵי מְזוּנוֹת, וְהִתְחַלְפוּ זֶה עִם זֶה,
וְחוֹזֵר חֲלִילָה, עַד שֶׁכֻּלָּם שְׁלְחוּ לְכֻלָּם.

וְכֵן שָׂתָה יַיִן־שָׂרָף, הַסֶּבֶל אֲבָרְהָם, שְׁהִיָּה
לֶן בְּבֵית־מִדְרָשְׁנוּ, וְהַשְׁתַּפֵּר וּגְלָגַל אֶת־
עַצְמוֹ, וְשָׁחַק וּבָכָה. וְכֵן הָיָה מְנַח בְּמָה שְׁעוֹת
עַד הָעֶרֶב, עַד שֶׁהִפִּיג יַיִנוֹ.

וְהֵנָּה אַחַר שֶׁגִּמְרְנוּ אֶת כָּל זֹאת שֶׁהָאָרֶץ
זְמַן הַרְבֵּה, וְהָיָה לִי חַיּוֹת גָּדוֹל,
וְהַפֶּרֶת אֲהַבָּה וְהַתְּקַרְבוֹת לְכָל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי־
שְׁלוֹמֵנוּ, וְהִלְכְנוּ כֶּךָ בְּכָל הָרְחוֹב חֶבְרוֹן שְׁשָׁם
הָיָה בֵּית־מִדְרָשְׁנוּ, וְהִלְכְנוּ כֶּךָ לְבֵית אֲנָשֵׁי־
שְׁלוֹמֵנוּ, וְעַל כָּל הַדֶּרֶךְ הָיוּ מְשׁוֹרְרִים
וְרוֹקְדִים.

וְרַבִּי מֵאִיר אֲנָשִׁין הָרַב שֶׁל פּוּרִים, הָיָה
מְצוּהָ וּפּוֹקֵד כְּמוֹ רַב גָּדוֹל, וְהָיָה
הוֹלֵךְ בְּלְבוּשָׁיו כֶּךָ כַּנִּ"ל, וּמְכַרִּיז כָּל מֵינֵי
הַכְּרִזוֹת בְּשֵׁם חֲסִידֵי בְּרַסְלָב. וְאֵת כָּל מִי
שְׁהָיָה פּוֹגֵשׁ בְּרְחוֹב, הָיָה לוֹקָחוֹ לְרִקְדָּ עִמּוֹ.

וְכֵן הִלְכְנוּ כְּלָנוּ בְּגוּוֹן וְרִקּוּד כָּל הַדֶּרֶךְ,
וְנִכְנְסְנוּ לְרַבִּי בְּנִצְיוֹן, הַשְּׁמֵשׁ וְהַגַּבְּאִי
מִבֵּית־מִדְרָשְׁנוּ, וְאָכַלְנוּ אֶצְלוֹ מֵינֵי תְּרֵגִימָא
וּמְתִיקָה וְשִׁתִּית יַיִן וַיַּיִן־שָׂרָף, וּמִשָּׁם לְבִתֵּי־
מַחְסָה, וְעָשִׂינוּ עַל הַמְּגַרֵּשׁ בְּחֶצֶר, רִקּוּד
גָּדוֹל, וְגַם 'קֶאֶזְאֵלִיק'.

וְנִכְנְסְנוּ לְבֵית רַבִּי שְׁלֵמָה, וְאָכַלְנוּ שָׁם
כַּנִּ"ל, וְשִׁתִּית יַיִן וַיַּיִן־שָׂרָף בְּרֵאשׁוֹ,
וְרִקְדְנוּ וְזַמְרְנוּ, וּבְמֵינֵי בְּדִיחוּתָא כַּנִּ"ל, וּבְלִינוּ
שָׁם מְעַט, וְהִלְכְנוּ מִשָּׁם.

עַד שֶׁבָּאֵנוּ לְבֵית רַבִּי נֶתָן, וְשָׁם טְעַמְנוּ כְּמָה
מֵינֵי מְתִיקָה, וְגַם פִּשְׁטִידָא מְתוּקָה,
וְהַשְׁתִּיָּה כְּדָת.

וְכֵן נִכְנְסְנוּ לְבֵית רַבִּי נֶפְתָּלִי הַכֹּהֵן. וּמִשָּׁם
הִלְכוּ לְבֵיתָם. וְהִסְפִּימוּ לְהַתְּקַבֵּץ
וְלְהַתְּאַסֵּף אַחֲרֵי־הַצְּהָרִים בְּעֵת הַסְּעָדָה.

וְאַנִּי הִלְכְתִּי חֲזָרָה לְבֵית־מִדְרָשְׁנוּ, וְשָׁם
מְצֵאתִי עֵדִין אֶת רַבִּי אֲבָרְהָם הַסֶּבֶל
הַנִּ"ל, שֶׁכּוֹר מְנַח כְּמוֹ מַת. וְעָשִׂיתִי בְּעִבּוּדֵת־
הַשָּׁם, וְלִמְדֵתִי סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל הַמְּדַבְּרִים
מִפּוּרִים וְכוּ', וְהִלְכְתִּי לְכַתְּלֵי־הַמַּעְרָבִי
וְהִתְּפַלְלֵתִי מְנַחָה, וְעָשִׂיתִי עִבּוּדֵתִי, וְחֲזַרְתִּי
לְבֵית־מִדְרָשְׁנוּ, וְשָׁם אָמַרְתִּי תְּהִלִּים.

וְנִכְסְפֵתִי וְנִשְׁתַּוְּקַקְתִּי לְרֵאוֹת כְּבָר אֲנָשֵׁי־
שְׁלוֹמֵנוּ, וּבִפְרֹט חֲבֵרֵי רַבִּי אֶלְטֵר
בְּנִצְיוֹן וַיַּעֲקֹב זָאב, שֶׁהִלְכוּ לְבֵיתָם לְמֵאָה־
שָׁעָרִים. וְקִיַּמְתִּי מְצוֹת מְתַנּוֹת לְאֲבִיּוֹנִים'.

וְעַסְקֵתִי כֶּךָ בְּעִבּוּדָה, עַד שֶׁחֲזָרוּ רַבִּי
אֶלְטֵר בְּנִצְיוֹן וַיַּעֲקֹב זָאב מִבֵּיתָם
בְּמַקְדָּם, כִּי הִזְדַּרְזוּ וְהִבִּיאוּ אֶת סְעָדָתָם אִתָּם,
לְסַעַד עִמִּי בִּיחַד בְּבֵית־מִדְרָשְׁנוּ.

וְהֵנָּה הֵם זָרְזוּ אוֹתִי, כִּי עָכְשׁוּ עִקַּר הַזְּמַן
לְשִׂמְחָה וּמְשִׁתָּה, וַיֵּשְׁבֵנוּ לְאָכַל
הַסְּעָדָה בִּיחַד בְּאַהֲבָה וְחֶבֶה יִתְרָה, וְגַם שְׁתִּינוּ
הַרְבֵּה מִשְׂקָה וַיַּיִן־שָׂרָף. וְקִנִּיתִי אֶצֶל רַבִּי
אֶפְרַיִם הַשֶּׁכֶן יַיִן, וְשְׁתִּינוּ, וְשִׂמְחָנוּ אֶת־
עַצְמֵנוּ בִּיחַד. וְדַבְּרְנוּ מִפּוּרִים וּמְרֻדְכֵי־
הַצַּדִּיק, וּמְרַבְּנוּ ז"ל.

וְגַם הִתְּחַלְנוּ לְכַסֵּף וְלְהַשְׁתַּוְּקַק וְלְהַתְּגַעְגַּע,
לְנִסְיַעַת מִירוֹן עַל ל"ג בְּעֵמֶר, לְצִיּוֹן
רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ אָמֵן.

כִּי 'פֶּלְג', רֵאשֵׁי־תְּבוֹת: פּוּרִים ל"ג בְּעֵמֶר
(שְׁלַח־עֲרוּךְ אֲרַח־חַיִּים תַּכַּח, ג).

ואילוף, כבר היה מנח במוחינו היטב הל"ג בעומר, והחיות הגדול שהיינו זוכים שמה.

וכבר היינו נכספים ומשתוקקים בכל לבנו ונפשנו לזה, וכל חושנו ואברנו היו מלאים מזה, וכבר היינו מדברים הרבה כל יום ויום מל"ג בעומר, ובפרט בפורים ובפסח בעת השמחה. והרקודים והנגונים מל"ג בעומר, כבר מלאו שפתנו. ועלין כבר דברנו אז בסעדתנו הרבה מזה.

וכן בלינו הזמן היקר הזה, בשעשוע חברים, באהבת לב ונפש. וגם נתבסמנו הרבה בשתיית יין שרף ויין.

וחברי יעקב זאב גרויאייר, לקח מלבושיו הטובים והצניע אותם, שפדי שבאם ישתפר לא ילכלך אותם, ולבש את המלבושים הפשוטים שלי שהיו בבית המדרש.

וכן שתינו, עד שכבר הינו מבסמים. ובעת שבאו אנשי-שלומו להתקבץ, כבר היינו מבסמים הרבה, ומפזזים ומרקדים ומכרפרים בכל עז.

והנה באו אנשי-שלומו וישבו ביחד, והיו עוסקים בעניני פורים, ואנחנו בלבנו הרבה, ובפרט יעקב זאב שצעק: כי אין הזמן עכשו רק לשמחה. והכלל: כי עשינו כלנו רקוד גדול.

ובפרט אנכי ויעקב זאב, כיון ש"נכנס יין יצא סוד" - לקחנו את-עצמנו ביחד, ורקדנו זה עם זה בפני כל קהל ועדה, בעינים זולגות דמעות. וגם לקחנו את רבי אלטר בנציון יחד אתנו, ואף-על-פי שהוא השמיט עצמו מפני היראה, ואני ויעקב זאב התחבקנו זה עם זה וכו'.

ויעקב זאב צעק בקול מעמקא-דלפא: הלא רוצים לגזל ממני חיותי, כי הלא הוא חברי אהוב פנפשי, וממש "נפשי קשורה בנפשו", והוא כל חיותי.

וכן היינו מרקדים ביחד, באהבה רבה וחיבה יתרה.

ויעקב זאב מרב שכרותו, הפיל הספסלים ארצה, ואנשי-שלומו הנ"ל לא יכלו לסבל, ולא רצו להניח את זאת, כי הם לא היו שבורים, ורצו ביחד לבלות כף בשמחה. אבל אנחנו היינו מפריעים את זאת, כי הכרחו לשתק, ורק לראות מעשינו אנו.

ועשינו על-פי בקשתם, רקוד ביחד כלנו, ואנחנו רקדנו ברב התלהבות, בזכרנו שעוד מעט נהיה במירון, בהיכלי מרן רבי שמעון בר יוחאי זכותו יגן עלינו אמן בל"ג בעומר, ודברנו הרבה מזה, ועשינו כל מיני בדיחותא.

ואחר-כך נפלנו כף שנינו שבורים לארץ, והם התחילו לעשות עבודתם בנחת, אבל יעקב זאב היה כל-כף משתובב, שאחר מעט זמן קם ורקד ופזז, ובכה וצעק: "מה רוצים ממני, מדוע אוסרים עלי לדבר עם חברי יחידי אהובי פנפשי!" - ואני גם-כן קמתי, ורקדנו ביחד.

והכלל: שלא הנחנו את אנשי-שלומו לדבר, רק לרקד ולשמח.

והכלל: שרבי בנציון, השמש דבית-מדרשנו, שהיה גבור חזק - לקח את יעקב זאב חברי בכת, והניחו בספה שישן שמה עד שיפיג את שכרותו.

וגם לי רצה לעשות כף, אבל לא הנחתי אותו בשום אופן, והבטחתי לו שלא

אבלכל אותם, ואף-על-פי-כן לא יכלתי לעצור את-עצמי, ועשיתי כרצוני לרקד בעצמי, ולעורר העולם לשמחה.

ובין כך נגן רבי נתן בייטלמאכער בן רבי פנחס יהושע (תלמידו של מוהרנ"ת ז"ל) את נגונו: "אצינד זאל מען פרייליך זיין, אצינד זאל מען טרינקען וויין" [עכשו חגיבים בשמחה להיות, עכשו חגיבים יין לשתות].

ונגן שיר חרוזי על-פי א"ב, ובכל אות נגנו בלם כנ"ל החרוז [הנ"ל]: "אצינד זאל מען פרייליך זיין, אצינד זאל מען טרינקען וויין".

וכן רבי יעקב נגן כמה מיני נגונים ושירים על-פי חרוזים. ושיר על-פי חרוז המתחיל: "אז יעקב אבינו האט געפאשעט ביי לבן די שאף" [כשיעקב אבינו היה רועה את הצאן אצל לבן, ונגן את זה בנגון של התעוררות].

וכן אמרו דברי בדיחותא מהמגלה, ועשו רקודים הרבה, וכן בלו בערב עד קרוב לחצי הלילה, וברכו ברכת-המזון בצבור, והתפללו מעריב, וסימו גם-כן בשיר ורקוד, והלכו לביתם.

ויעקב זאב חברי נשאר משכב בן, עד שכלם הלכו. ובאמצע הלילה קם יעקב זאב, והתפלל ערבית, וכבר נשאר כל הלילה בבית-מדרשינו, וכן רבי אלטר בנציון עמו. וברוך-השם שעבר עלינו הפזרים, בשמחה וחדוה רבה.

וזהו 'הכנה אמתית לפסח', כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן ח"ב ע"ד): כי פזרים הכנה לפסח, וכפי גדל השמחה וקיום המצוות של פזרים בשמחה, בן זוכים להנצל ממשוהו חמץ בפסח.

השם יזכנו להרגיש גדל ענין פזרים ש"גדול מכל המועדים" (ירושלמי תענית פ"א ה"א; מדרש משלי פ"ט), והוא התחלת ההתקרבות להשם-יתברך.

קנו.

(מכתבי-שמואל ח"א יא, י"ב אדר תשט"ו - רבי שמואל הורביץ זצ"ל)

הנה הולך פזרים הקדוש, קדשה גבה כזה, למעלה מכל הימים טובים, 'קדשת מרדכי' שאין דגמתה בכל ימות השנה. ועל-ידי 'שמחת-פזרים', יכולים לזכות להנצל ממשוהו חמץ בפסח, ול'הג הפסח כשר'.

קנו.

(מכתבי-שמואל ח"א כג, ג' בשלח תשי"ח - רבי שמואל הורביץ זצ"ל)

ובפזרים מצוה גדולה ותקון-הברית, לשתות יין שרף ויין. כל ששותים יותר, הרי הוא 'תקון-הברית' יותר [וואס מער מען טרינקט, מער 'תקון-הברית' איז]. וכל השנה כששותים חסו-ושלום, הוא 'פגם-הברית' חסו-ושלום).

ו'רקודין' ממתיק דינים. 'המחאת-כף ורקודין' - הוא התגלות הארת מרדכי ואסתר, כמבאר בתורה י' "ואלה המשפטים" בלקוטי-מוהר"ן.

קנת.

(מכתבי-שמואל ח"א כד, ג' משפטים תשי"ח - רבי שמואל הורביץ זצ"ל)

ובתורה יו"ד "ואלה המשפטים", מביא רבנו ז"ל: ל'יחד קודשא בריך-הוא ושכינתיה, שעל-ידי-זה נמתקין הדינים - הוא על-ידי 'קדשת פזרים', 'מרדכי ואסתר', 'קדשת הידים והרגלים', 'תורה

שְׁבַנְגְלָה וְתוֹרַה־שְׁבַנְסְתָר, 'הַמְחָא־ת־כַּף'
[פֿאַטשן מיט די הענד] ו'רְקוּדִין' [און טאַנצן].
וּבְפִשִּׁטוֹת גָּמור הוא: שְׁעַל־יְדֵי הָרְקוּדִין
וּמְחָא־ת־כַּפִּים, מְמַתִּיקִין
הַדִּינִים. וּבְפֶרֶט בְּפוּרִים, לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ
'הָאָרֶת וּקְדָשֶׁת פּוּרִים, מְרַדְכִי וְאַסְתָּר' -
בּוֹדָאי מְצוּה גְדוּלָה לְרַקֵּד וּלְמַח־א־כַּף.

אֶפְלוּ אִם אֵין לוֹ עִם מִי - אָזִי בְּעֲצָמוֹ
בְּבֵיתוֹ לְרַקֵּד וּלְמַח־א־כַּף אֶל כַּף
וְלִשְׁמַח בְּשִׁמְחַת־פּוּרִים - כִּי אִזְ נִתְגַּלָּה
'הָאָרֶת מְרַדְכִי, שְׁאִין דְּגָמְתוֹ בְּכָל הַשָּׁנָה.

וּבּוֹדָאי צָרִיךְ מְקַדֵּם, לְקַיֵּם בְּתַעֲנִית־
אֶסְתָּר: "דְּבַרִי הַצּוֹמּוֹת וְזַעֲקָתָם"
(אֶסְתָּר ט, לא), וְלִהְתַּבֵּיִשׁ לְפָנֵי הַשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ
שֶׁהוּא רְחוּק מִמֶּנּוּ, וְשֶׁה'יִצְרָה־רַע' שֶׁהוּא
'הָמֶן־עַמְלֶק' יֵשׁ לוֹ שְׁלִיטָה עָלָיו.

וְעַל־יְדֵי שְׁמַתִּבִּישִׁין אֶפְלוּ לְאָכֵל, שֶׁהוּא
עַקֵּר מַעֲלַת הַתַּעֲנִית, וְזוֹעֵקִין
לְפָנֵי הַשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ בְּסִלְיָחוֹת: "שֶׁהַשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ
יִוֹשִׁיעֵנו מִיַּד הַיִּצְרָה־רַע" - אִזְ בּוֹדָאי זֹכִינְ
לְהַרְגִישׁ טַעַם פּוּרִים, כָּל אֶחָד לְפִי בַחֲיִנְתּוֹ.

וּבְפוּרִים, וְתָמִיד - צָרִיכִין לְהַחֲיוֹת אֶת־
עֲצָמוֹ וְלִשְׁמַח, אֶפְלוּ בְּמִלִּי־
דְשִׁטוּתָא, וּקְפִיצוֹת וּשְׂאָר מִיְנֵי שְׁחֹק
שְׁעוֹשִׁין בְּפוּרִים, וְגַם־כֵּן "וְגִילוּ בְרַעְדָּה"
(תְּהִלִּים ב, יא), לֹא בְּנְבוּל־פָּה חֶסֶד וְשָׁלוֹם.

וּמְצוּה גְדוּלָה לְשִׁתּוֹת בְּפוּרִים, עַל־כֵּל־
פָּנִים כְּפִי יִכְלָתוֹ.

ו'קְרִיאַת הַמְּגִלָּה - בְּאִמָּה וְיִרְאָה וְאַהֲבָה
וְהַתְּעוּרָרוֹת וְהַשְׁתּוֹקְקוֹת
לְגִדְלַת מְרַדְכִי, שֶׁהוּא ה'צְדִיק־הָאֱמֶת,
בַּחֲיִנַת 'מְשִׁיחַ'. שֶׁהָאָרֶת מְרַדְכִי, הוּא
בְּהַמְּגִלָּה, וְשֶׁם פָּנָיו וְשִׁכְלוֹ וְנִשְׁמָתוֹ.

וְעַל־יְדֵי 'פּוּרִים שְׁמַח' - זֹכִינְ לְפֶסַח
בְּשֶׁר. עַל־יְדֵי 'קְדָשֶׁת פּוּרִים
וְשִׁמְחָתוֹ' - זֹכִינְ לְהַנְצִיל מִמַּשְׁהוֹ חֶמֶץ
בְּפֶסַח, כִּי פּוּרִים הִכָּנָה לְפֶסַח, כְּמוּבָא
בְּלִקוּטֵי־מִזְהָר"ן ע"ד לְקוּטֵי־תַנְיָנָא.

וּמוּבָא בְּזִהְר־הַקְּדוּשׁ: "כִּי מִי שֶׁהוּא נִזְהָר
מִמַּשְׁהוֹ חֶמֶץ בְּפֶסַח, הוּא גּוֹפוֹ
קָדָשׁ, וְנִשְׁמָתוֹ קָדָשׁ־קְדָשִׁים, וְעַל־יְדֵי־זֶה
נִצּוּל כָּל הַשָּׁנָה מִחֻטָּאִים" (זִהְר תַּצָּא רַפּ"ב),
ו"אֵינּוּ יָרָא מִיּוֹם־הַדִּין בְּרֵאשִׁי־הַשָּׁנָה" (זִהְר
תַּצְנֶה קַפּ"ג).

ו'פֶסַח' - הִיא אַהֲבָה וְרִצּוֹן וְהַשְׁתּוֹקְקוֹת
לְהַשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ, עַקֵּר הַתְּקַרְבוֹת
יִשְׂרָאֵל לְהַשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ.

קנט.

(מְכַתְּבֵי־שְׁמוּאֵל ח"א ל, ד' פְּקוּדֵי -
רַבִּי שְׁמוּאֵל הַדּוּבִיץ זצ"ל)

וּבַאֲמַת צָרִיכִין לְצַעֵק הַרְבֵּה לְפָנֵי הַשָּׁם־
יִתְבָּרֵךְ: שֶׁיִּצְלִינּוּ מ'קְלַפַּת הָמֶן־
עַמְלֶק, שֶׁהוּא ה'יִצְרָה־רַע' שְׁבָלֵב הָאָדָם.

וּבְפֶרֶט בְּתַעֲנִית־אֶסְתָּר - טוֹב לוֹמַר
קַפִּיטֵל תְּהִלִּים (מְזִמּוֹר כ"ב): "לְמַנְצַח
עַל אֵילַת הַשַּׁחַר" - שְׁמַרְמֵז עַל אֶסְתָּר
שֶׁצִּעֲקָה (שֶׁם פְּסוּק ב): "אֵלֵי אֵלֵי לָמָּה עֲזַבְתָּנִי."
וְה'סְלִיחוֹת שֶׁל תַּעֲנִית־אֶסְתָּר, לְקַיֵּם (אֶסְתָּר ט,
לא): "דְּבַרִי הַצּוֹמּוֹת וְזַעֲקָתָם".

כִּי בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, נִתְעוּרְרִים הַזְּמַנִּים,
לְקַבֵּל 'קְדָשֶׁת מְרַדְכִי וְאַסְתָּר, צָרִיכִים
הַהֲכָנָה שֶׁל צִעֲקָה וְזַעֲקָה לְהַשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ,
לְזַכֵּךְ אֶת־עֲצָמוֹ מ'קְלַפַּת וְטְמֵאת הָמֶן־

עֲמֹלֵק, וּלְקַבֵּל 'קִדְשַׁת מְרֹדְכִי וְאַסְתֵּר',
הַקְּדוֹשׁ מִכָּל הַקְּדוֹשׁוֹת, "מֶרְדּוֹר" (שְׁמוֹת ל, כג;
מְגִלָּה י: חֲלִין קִלְטִי); "שְׁמֵן-הַמִּשְׁחָה" שְׁמוֹשְׁחִין
בּוּ כָּל הַכֹּהֲנִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ,
כַּמּוּבָא בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת.

ו"מְרֹדְכִי" - בְּגִימַטְרִיא "רַב הַסֵּד" (שְׁמוֹת
לד, ו; בַּמִּדְבָּר יד, יח - מִחֲבַרְת-הַקְּדוֹשׁ
לְהַאֲרִיז"ל, פּוּרִים; לִקוּטֵי-מוֹהֲרָן ח"א ס) - שֶׁהוּא
לְמַעַלְהָ מִכָּל הַשְּׁבָעִים פָּנִים לַתּוֹרָה, וְהוּא
בַּחֲנִינֵת 'מַעֲשֵׂה שֶׁל שְׁנַיִם-קְדָמוֹנִיּוֹת' (לִקוּטֵי-
מוֹהֲרָן ח"א ס). וְזֶה בַּחֲנִינֵת 'מְגַלַּת-אַסְתֵּר',
'מַעֲשֵׂה קְדוֹשָׁה' (לִקוּטֵי-הַלְכוֹת, פּוּרִים א).

וּפּוּרִים קְדוֹשׁ בְּקִדְשַׁת הַכֹּהֵן-גָּדוֹל,
שֶׁעָשָׂה הָעֲבוּדָה בְּקִדְשֵׁי-הַקְּדוֹשִׁים
בְּיוֹם-כַּפּוּר, וּבְפּוּרִים נַעֲשֶׂה זֹאת בְּמִשְׁתָּה
וְשִׁמְחָה.

וְכָל הַהֲתַחֲלוֹת הֵם מְפּוּרִים, שְׁאֵפְלוּ 'פֶּסַח'
שֶׁהוּא הַתְּחֵלָה שֶׁבְּכָל הַהֲתַחֲלוֹת,
וְהַתְּחֵלַת קִדְשַׁת יִשְׂרָאֵל בְּכַסּוּפִין
וְהַשְׁתַּוְקוּת לְהַשְׁמִית-תְּבָרָךְ - גַּם-כֵּן מִתְחִיל
מְפּוּרִים. שֶׁכִּפִּי שֶׁזֹּכִין לְקִדְשַׁת וְשִׁמְחַת-
פּוּרִים' - כֵּן זֹכִין לְקִדְשַׁת פֶּסַח, וְלִהְיוֹת
מִמִּשְׁהוּ חֵמֶץ בְּפֶסַח, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל.

וְעַל-כֵּן בּוֹדְאֵי הַחַיִּיב הַגָּדוֹל לְשִׂמְחָה בְּאֶדְר,
כַּמּוּ שֶׁפְּתָבוּ הַצַּדִּיקִים (עַל תַּעֲנִית
כט): "מִשְׁנַכְנֵס אֶדְר, מְרַבִּין" - סֵה'קִדְשָׁה'.
"בְּשִׁמְחָה" - עַל-יְדֵי הַשְׁמֵחָה. וְ"הַחֲדָשׁ
שְׁנֵהֲפֹךְ לָהֶם מִיָּגוֹן לְשִׁמְחָה" (אַסְתֵּר ט, כב).

וּמִכָּל-שִׁבְן בְּפּוּרִים עֲצָמוּ, וּמִקָּדָם -
לְהַמְשִׁיד עַל עֲצָמוּ, קִדְשַׁת
'מִשֵּׁה רַבֵּנוּ עֲלִיּוֹת-הַשְּׁלוֹם, הַצַּדִּיק-הָאֵמֶת, בְּזוֹ'
אֶדְר יוֹם פְּטִירָתוֹ. שֶׁ'מְרֹדְכִי-הַצַּדִּיק' גַּם-כֵּן
הִשְׁתַּמֵּשׁ בְּזִכּוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ. וְלִלְמַד בְּ'שַׁעֲרֵי-
צִיּוֹן' אוֹ בְּ'לִקוּטֵי-צַבִּי', הַמְּאֲמָרִים שֶׁמְדַבְּרִים

מִ'מִּשֵּׁה רַבֵּנוּ עֲלִיּוֹת-הַשְּׁלוֹם, וְלִזְמַר מְעַט
מִתְּפִלָּה ז' ח"ב, הַמְדַבֵּר מִקְּדְשַׁת 'מִשֵּׁה רַבֵּנוּ'
עֲלִיּוֹת-הַשְּׁלוֹם.

וְאַחֲרֵי-כֵן בְּתַעֲנִית-אַסְתֵּר' - לְהַתְּבַיֵּשׁ
לְפָנֵי הַשָּׁם-יִתְבָּרָךְ, וְלָשׁוּב עַל
עוֹנוֹתָיו, וּלְבַקֵּשׁ מִהַשָּׁם-יִתְבָּרָךְ סְלִיחָה,
וְשִׁיזָכָה לְקִדְשַׁת הַצַּדִּיק-הָאֵמֶת, בַּחֲנִינֵת
'מְרֹדְכִי וְאַסְתֵּר'.

וְלִהְיוֹת "שְׂמֵחַ וְטוֹב לֵב", בְּיָמֵי הַפּוּרִים
הַקְּדוֹשִׁים, לְקַיֵּם הַמְּצֻוֹת:
'מִשְׁלוֹח־מְנוֹת'; וְ'מִתְּנוֹת-לְאֲבִיּוֹנִים'; וְ'קָרִיאַת
הַמְּגִלָּה' - לְהֶאֱמִין שְׂרוּאִין פָּנֵי מְרֹדְכִי
בְּהַמְּגִלָּה; וְהַסְּעָדָה.

וְהַשְׁתִּיחַ שְׁכָרוֹת אִם אֲפָשָׁר, וְעַל-כֵּל-
פָּנִים לְשִׁתּוֹת יִין-שָׂרָף וְיִין כִּפִּי
יִכְלְתוּ - כִּי רַבֵּנוּ ז"ל (וְשֶׁאֵר צַדִּיקִים אֲמַתִּיִּים)
אָמַר: כִּי כַּמּוֹ שֶׁבְּכָל הַשָּׁנָה 'שְׁתִּית יִין-שָׂרָף'
הוּא 'פְּגַם-הַבְּרִית', לְהַפְּךָ שְׁתִּית יִין-שָׂרָף
וְיִין בְּפּוּרִים, כָּל הַמְּרַבֵּה הוּא 'תְּקוּן-הַבְּרִית'.

וְ'הָאֵרַת מְרֹדְכִי' נִתְּגַלָּה בְּפּוּרִים, שְׁאִין
דְּגַמְתּוּ בְּכָל הַשָּׁנָה.

הַשָּׁם-יִתְבָּרָךְ יִזְכְּנוּ לְקִדְשַׁת פּוּרִים,
שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת הַקְּדוֹשָׁה שֶׁל
לְעֵת־לְבָא, קְדוֹשָׁה וְיִרְאָה עֲלִיּוֹנָה, עַלְפָּא
דְּעַלְפָּא שֶׁהוּא כְּלוֹ שִׁמְחָה וְרַצוֹן
וְהַשְׁתַּוְקוּת וְדַבְּקוּת לְהַשְׁמִית-תְּבָרָךְ עַד אִיךְ-
סוּף, וְכָל תְּקוּנָתוֹ בְּכָל הַשָּׁנָה, הוּא מִ'קִּדְשַׁת
פּוּרִים', שִׁיּוּכַל לְתַקֵּן הַכֵּל.

וְזֶה סוּד 'קִדְשַׁת רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל,
שֶׁהוּא גַם-כֵּן בְּשִׁמְחַת וְ"חֲדוֹת ה'
מְעֻזְכֶם" (נַחֲמִיָּה ח, י), וְאִז נִרְגַּשׁ יוֹתֵר הַ'יִרְאָה',
וּבְפּוּרִים גַּם-כֵּן הַ'יִרְאָה עַלְפָּא דְּעַלְפָּא שֶׁל
רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה יוֹם-כַּפּוּר, אֲבָל אִז נִרְגַּשׁ יוֹתֵר

ה'שְׂמֵחָה' וְה'חֵדוּה' (לקוטי־הלכות, בכור בהמה טהורה ד).

אשרינו שזכינו לקדשות כאלה, ואחר־כך קדשת החדש ניסן וכו', ולהזהר ממשֶׁהו חמץ בפסח וכו' וכו'.

קס.

(מכתבי־שמואל ח"א מ, תענית־אסתר - רבי שמואל הורביץ זצ"ל)

ועקר הכל: להתחזק מאד להיות בשמחה, ולעבד השם בשמחה שאין למעלה מזה, ובפרט בימי הפורים הקדושים, שאז מאיר הארה שלעתיד לבוא, הארת מרדכי שאין דגמתה בכל השנה.

וכפי 'שמחת־פורים', בן זוכים לקדשת הפסח, ולהנצל ממשֶׁהו חמץ, שבזה תלוי כל היהדות, ולהנצל מכל החטאים כל השנה, פמובא בדברי האריז"ל.

וכל־זה זוכין על־ידי 'שמחת־פורים', וקריאת המגלה 'אור פני מרדכי' בהמגלה, ולהתבונן הנסים, וכן הוא בכל אדם ובכל זמן.

'משלח־מנות' ו'מתנות־לאביונים' - קדשת הצדקה.

וקדשת פורים - פמו דאש־השנה 'יום־כפור', פמו הפה־גדול בקדש־קדשים ביום־כפור מש.

והשתית יין ויין־שרף - הוא 'תקון־הברית'. וזוכין על־ידי השתיה, לעלות למעלה למעלה, במקום שכלו טוב, ואין שם ארור המן וברוך מרדכי, שהפעל־תשובה צריך לעלות עד לשם, לתקן מה שעוה, פמובא בלקוטי־הלכות.

ו'סעדת פורים הקדוש' - 'מנות' בחינת 'מן'.

ורקודין והמחאת־כף' - הארת מרדכי ואסתר, קבלת־התורה, נגלה ונסתר.

קסא.

(מכתבי־שמואל ח"א מו, ה' אדר תשיכ"ד - רבי שמואל הורביץ זצ"ל)

והנה בענין התחזקות בדברי רבנו ז"ל - עין ב'לקוטי־הלכות' שמלא התחזקות, וכן ב'עלים־לתרופה ומכתבי־מוהרנ"ת'.

והעקר צריך להתחזק בעצמו, פי "אין מחזקים אלא למחזקים" (ספרי במדבר ה). צריכין להתחזק עצמו במה שיכולין, ולהחיות עצמו בכל נקדה טובה, ובפרט בהתקרבות לרבנו ז"ל, שזה עולה על כלנה.

וזה כל ענין של אדר, "משנכנס אדר מרבין בשמחה" (תענית כט). ואומרים הצדיקים: שמרבין ה'קדשה' על־ידי שמחה ששמחים, ובפרט פורים הקדוש שצריכין לקבל שמחה על כל השנה.

וכפי השמחה שזוכין בפורים - בן זוכין ל'כשרות דפסח, להנצל ממשֶׁהו חמץ, שבזה תלוי כל היהדות, וכמבאר מהאריז"ל: "שכפי ששומרין את־עצמו ממשֶׁהו חמץ, בן נשמרין כל השנה מעונות".

וזה שמובא בלקוטי־מוהר"ן תגינא (ח"ב עד): שבתחלה היו כל ההתחלות מפסח, שהוא תחלת התקרבות ישראל לאביהם שבשמים וכו', ועכשו וכו' ההתחלות מפורים.

ולזה בעצמו לזכות ל'כשרות דפסח', זוכין על־ידי פורים, שעקר הוא השמחה בפורים, וכמובא הרבה בלקוטי־הלכות מזה.

ובודאי צריכין להתבייש הרבה ב'תענית-אסתרי', ולזעק ולבקש מהשם-יתברך: "הצילנו מהמון-עמלק היצר-הרע וכו'".

אבל העקר: צריכין לקיים המצות הקדושות של פורים, באהבה ושמחה ויראה-עלאה, שזהו "שרביט הזהב" (אסתר ד, יא; ה, ב; ח, ד) - שה'יראה' הוא ב'שמחה ואהבה' ודבקות להשם-יתברך - כמו ראש-השנה ויום-כפור הפהין-גדול בקדש-קדשים. אבל אז - ה'יראה' נתגלה יותר מה'שמחה', ובפורים - ה'שמחה' יותר מתגלה (לקוטי-הלכות, בכור בהמה טהורה ד).

ואז מאיר ה'ארת מרדכי', שאין דגמתה בכל ימות השנה, ואז הכל יכולין להתקרב להשם-יתברך, ובהמגלה יכולין לראות פני הצדיק מרדכי ואסתרי, שהם הצדיקי-אמת ובגסט-ישראל, בחינת משיח.

וכן בשאר המצות דפורים - 'מתנות-לאביונים', ו'רקודין' ו'גוגנים' ו'המחאת-כף' שממתיקין כל הדינים; ובחינת 'קבלת-התורה' באהבה ובשמחה שהיה בפורים, 'קבלת-התורה' שבנגלה ושבנסתר, 'ידין ורגליו'.

והעקר: השכרות והשתיה בפורים, שהוא 'תקון-הברית', ושעל-ידי-זה עולין למקום שאין חילוק בין רע לטוב, ששם בלו טוב, בלו אחד, בבחינת (מגלה ז): "עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" - שזהו אור האהבה שבדעת, שהוא ה'אהבה עליונה שלעתיד', שתהיה השלום והאחדות "וגר זאב עם כבש כו', לא ירעו ולא ישחיתו וכו'" (ישעיה יא, וט) (לקוטי-מוהר"ן ח"א לג), כפונבא בלקוטי-הלכות (פורים ד).

שזהו בחינת שהבעל-השובה צריך לחזר בתשובתו, עד שיגיע למקום שכלו טוב, ואז מתקן שנעשה מעונות זכיות, וזהו נעשה על-ידי ה'שכרות של פורים'.

קסב.

(מכתבי-שמואל ח"א עז, ערב-שבת תרומה תשכ"ט - רבי שמואל הורביץ זצ"ל)

והנה אף-על-פי שקשה לי מאד מאד הפתיבה, וגם מפני זה התאחרתי עד הנה לכתב, אף-על-פי-כן פטור בלא כלום אי-אפשר מעניינא דיומא.

הנה 'ימי אדר' הקדושים שמרבין הפקדשה בשמחה, ורבנו ז"ל בתורה יו"ד "ואלה המשפטים": שעל-ידי 'המחאת-כף ורקודין', נמשך 'קדשת מרדכי ואסתרי', 'ידין ורגליו', 'תורה שבנגלה ותורה שבנסתר' - ונמתקין כל הדינים.

ומבניעין 'המון-עמלק', ו'גאות', ו'כפירות', והתנגדות על הצדיק, שזה ענין 'קרח' וכו', ה'גבורות', פמרמז רבנו ז"ל בתורה הנ"ל. וגם רבנו ז"ל אמר (ת"י-מוהר"ן ז): "שבפורים עשה לתקן פגם קרח", ו'אם מפאת ראשו ימרט קרח הוא' (ויקרא יג, מ) וכו'.

והכל ענין אחד: כי פגם המון-עמלק, שגם-כן כל פחו לרשל מהצדיק האמת, ובלי להאמין בכחו הגדול, שזהו כל מלחמתו על-ידי התלמיד יהושע דוקא, "מלא כל הארץ כבודו" (ישעיה נ, ג), ורב פחו של הצדיק שמביא בהרמזים שבפידים שבים-החכמה כי פח הצדיק גדול מאד, ושאין שום יאוש, ושהכל יתהפך לטובה, ומעונות יעשו זכיות.

וזהו הכל על קדשת פורים הנזרא ונשגב מאד, שהוא ממש מבחינת 'עלמא'

דְּאֵתִי, וְ"אִם כָּל הַמוֹעֲדִים בְּטָלִים, יְמֵי הַפּוּרִים לֹא נִבְטְלִים" (ירושלמי תענית פ"א ה"א; מדרש משלי פ"ט), שָׁבוּ נִתְגַּלְהָה ה'הָאֶרֶת מִרְדְּכָי, שְׂאִין דְּגַמְתָּהּ בְּכָל יְמֹת הַשָּׁנָה, אִפְלוּ בַשְּׁבֵת.

פְּמוּזָבָא בְּלִקּוּטֵי־הַלְכוֹת, וּבְכָל הַסְּפָרִים־הַקְּדוּשִׁים, וּבְכַתְּבֵי־הָאֲרִיז"ל:

שְׁפּוּרִים נִתְגַּלְהָה אֹר גְּדוּל כְּזָה, שְׂאִין נִתְגַּלְהָה בְּשׁוּם זְמַן, רַק חֲסִינְשְׁלוֹם שְׂיֵשׁ גְּזַרְת כְּלָיָה חֲסִינְשְׁלוֹם, נִתְגַּלְהָה אֹר הַזָּה לְהַצִּיל. וְזָה כַח מִרְדְּכָי וְאַסְתֵּר, שְׁגָלוּ אֹר הַגְּדוּל הַזָּה, וְהִמְשִׁיכוּ זֹאת לְדוֹרוֹת, שְׁבְכָל פּוּרִים נִתְגַּלְהָה אֹר הַגְּדוּל הַזָּה.

הַכָּלֵל: שְׂאִין לְשַׁעַר וּלְהַעֲרִיךְ, גְּדוּל עֵצִים 'קִדְשֵׁת פּוּרִים', שְׁנִתְגַּלְהָה בּו 'קִדְשֵׁת שְׁבֵת', וְיֹתֵר, וְכָל הַמוֹעֲדִים נִכְלָלִים בּו, וְגַם ה'יִרְאָה עֲלָאָה דְעֲלָאָה שְׁבִרְאֵשׁ־הַשָּׁנָה וְיִוִּם־כְּפּוּר' נִתְגַּלְהָה בּו, וְרַק הַשְּׂמֻחָה גּוֹבֵרֵת, שְׁנִפְר ה'שְׂמֻחָה' יֹתֵר מִה'יִרְאָה' (לִקּוּטֵי־הַלְכוֹת, בְּכוּר בְּהֵמָה טְהוֹרָה ד).

ו'פּוּרִים' הוּא 'קִדְשֵׁת יוֹם־כְּפּוּר' שֶׁהַכֹּהֵן־גְּדוּל עָשָׂה בְּקִדְשֵׁי־קִדְשִׁים וּבְאַבְרֵן־שְׂתִיָּה, וּבְהֶאֱרָה גְּדוּלָּה כְּזֹאת שְׂאוּכְלִים וְשׁוֹתִים וְשְׂמֻחִים בּו, וְכַמוֹבָא בְּתַקּוּנֵי־זֵהָר (נז:).

וְרַבְּנֵי ז"ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן ח"ב עד): "שְׂמֻתְחֵלָה הִיָּה כָּל הַהִתְחַלּוֹת מִפְּסַח" - כִּי הַתְּחִלַּת הַתְּקַרְבוֹת יִשְׂרָאֵל לְשָׂמִים, הוּא מִפְּסַח וְיִצִּיאַת־מִצְרַיִם, שְׁנַעֲשֶׂה בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, וּבְכָל זְמַן וְזְמַן, וְכָל אָדָם וְאָדָם, כְּמוֹבָא. "וְעַכְשָׁיו מְפּוּרִים" - שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּחִלַּת גְּאֻלָּה הָאֲחֵרוּנָה שְׁלַעֲתִיד, וּמְפּוּרִים הַתְּחִלָּה.

ו"פֶּלֶגֶג, פּוּרִים ל"ג בְּעֵמֶר" (שְׁלַח־עֲרוּךְ, אַרְח־חִיִּים תַּכַּח, א) - 'קִדְשֵׁת רִשְׁבִּי וְזֵהָר'

שְׂבִיָּה יִפְקוּן מְגֻלוֹתָא, שְׁהִם הַהִתְחַלָּה, וְאַחֲרֵי־כֵן מִהָאֲרִיז"ל, וּבַעֲל־שִׁם־טוֹב ז"ל.

וְאַחֲרֵי־כֵן רַבְּנֵי ז"ל, שְׂמֻמְנוּ לֹא יִהְיֶה חֲדָשׁוֹת עַד בִּיאַת מְשִׁיחַ צְדִקְנוּ. וְגַם אִז תִּתְגַּלְהָה תּוֹרָתוֹ וְקִדְשֵׁתוֹ וְאַהֲבָתוֹ, וְהוּא הַגִּמְר, וְהוּא הַכָּל.

וְאַשְׂרֵי הַזּוֹכָה לְהִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ בְּזָה הָעוֹלָם, וּבַחֲשֵׁךְ הַזָּה, הָאֹר הַזָּה, אִיךְ שֶׁהוּא, יִזְכֶּה אַחֲרֵי־כֵן לְהַרְגִּישׁ יוֹתֵר וְיֹתֵר הָאֹר.

וְעַל־כָּל־פְּנִיִם, כָּל הַתְּחַלּוֹת הַיּוֹם - מְפּוּרִים. וְכַמוֹ שְׂאָמַר רַבְּנֵי ז"ל בְּלִקּוּטֵי־תַנְיָנָא (שם): "שְׁנַצּוּל מִמְּשֶׁהוּ חֶמֶץ בְּפֶסַח" - שְׂזָה יְסוּד הַכָּל, כִּי אִי־אֶפְשָׁר לְזַהֵר מִמְּשֶׁהוּ חֶמֶץ בְּפֶסַח, כִּי־אִם כְּשִׁנְזָהָרִים כָּל הַשָּׁנָה מְעוֹנוֹת, וְכֵן אִי־אֶפְשָׁר לְהַנְצִיל מְעוֹנוֹת כָּל הַשָּׁנָה, אִם אֵינָם נִזְהָרִים בְּפֶסַח מִמְּשֶׁהוּ חֶמֶץ בְּפֶסַח, כְּמוֹבָא בְּכַתְּבֵי־הָאֲרִיז"ל.

וְכֵן בְּזֵהָר־הַקְּדוּשׁ (תַּצְנוּה קפג): וְתַקּוּנֵי־זֵהָר: "שְׁכָּל הַפֶּחַד בְּרֵאשֵׁי־הַשָּׁנָה מִיּוֹם־הַדִּין - לְמִי שְׂאִינוּ נִזְהָר מִמְּשֶׁהוּ חֶמֶץ בְּפֶסַח; וְכִי שְׁנִזְהָר מִמְּשֶׁהוּ חֶמֶץ בְּפֶסַח - אֵין צְרִיךְ לִירָא מִיּוֹם־הַדִּין". וְכֵן (זֵהָר תַּצָּא רפב): "שְׂמִי שְׁנִזְהָר מִמְּשֶׁהוּ חֶמֶץ בְּפֶסַח, גּוֹפּוֹ קִדְשׁ, וְנִשְׂמָתוֹ קִדְשֵׁי־קִדְשִׁים".

רַק עַל־יְדֵי ה'שְׂמֻחָה שֶׁל פּוּרִים' - וּפּוּרִים הַכְּנָה לְפֶסַח - שְׂעַל־יְדֵי 'שְׂמֻחַת־פּוּרִים', יְכוּלִים לְהַנְצִיל מ'מְשֶׁהוּ חֶמֶץ בְּפֶסַח'.

וְהֵנָּה זֶה סִגְלָה גְּדוּלָּה מִרַבְּנֵי ז"ל - כִּי 'הַשְּׂמֻחָה בְּפּוּרִים' - שְׂקוּל כְּנֶגֶד כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, וְכָל הַמְּצוֹת כְּלָם, וּמִתְקַנֵּת כָּל הַחֲטָאִים וְעוֹנוֹת וּפְשָׁעִים, וּמְעוֹנוֹת נַעֲשֶׂה זְכוּיֹת וְכוּ'.

וְכָל הַתּוֹרוֹת הַגְּבוּהוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, כְּלוּל בְּפוּרִים:

הלא התורה יו"ד הנ"ל.

וְהַתּוֹרָה י"ז - "שָׁמְעוּ הוֹלֵךְ בְּכָל הַמְּדִינוֹת", וְנִשְׁמַע קוֹל הַצַּדִּיק עַל-יְדֵי הַצְּדָקָה וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת פְּרִשְׁת שְׁקָלִים וְכוּ', וְזֶה כָּל הַצְּדָקָה שְׁנוֹתָנִים בְּפוּרִים, וּמְשַׁלַּח-מְנוֹת, וּמְתַנּוֹת-לְאֲבִיוָנִים, וְ"כָל הַפּוֹשֵׁט יָד גּוֹתָנִים לוֹ", כִּי אִזּוּ מֵאִיר יְסוּד־אֲפֹא; "וְרַב חֶסֶד" בְּחִינַת מְרַדְכֵי-הַצַּדִּיק, וְגַם זֶה מְצִיל מִחֶמֶץ בְּפֶסַח, כִּי מִצַּ"ת רֵאשִׁי-תְבוֹת (מְשַׁלֵּי ב): "צְדָקָה תִצְלֵל מִמְּוֹת", כַּמּוּבָא בְּלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן (ח"א ר"א), וְדִי-לְמַבִּין.

וְזֶה בְּחִינַת קַמְחָא-דְּפֶסְחָא, לְהַנְצִיל מִחֶמֶץ בְּפֶסַח עַל-יְדֵי-זֶה, וְדִי-לְמַבִּין.

וְזֶה מְרַמֵּז בְּדַבְרֵי הָעוֹלָם: "א פְּרִי־לִבְךָ פוּרִים, אִוֵן א פְּשָׁרֵן פֶּסַח" [פוּרִים שְׁמַח, וְחַג הַפֶּסַח כְּשָׁר]. כִּי עַל-יְדֵי הַשְׁמָחָה שֶׁל פוּרִים, יֵשׁ פֶּסַח כְּשָׁר, וְדִי-לְמַבִּין.

וְהַתּוֹרָה ל"ג - אֲהַבְהֵ-שְׂבָדַעַת, וְהַשְׁלוֹם הַגָּדוֹל שֶׁלְעֵתִיד. וְשֵׁם הַשְּׂכָרוֹת שֶׁל פוּרִים - שְׁזָה הָעֵקֶר מֵהַכֹּל.

וְהַתּוֹרָה נ"ו - הַסְּתָרָה שְׁבַתוֹד הַסְּתָרָה, וְהַסְּתָרֵי-תּוֹרָה, וּמְרַדְכֵי וְאֲסִתָּר, וְנוֹ"ן שְׁעָרֵי-קִדְשָׁה, וּמְקַנָּה שֶׁל שַׁעַר הַנוֹ"ן בְּשַׁבּוּעוֹת, וּבְפוּרִים הִיא קַבְּלַת-הַתּוֹרָה מֵאֲהַבָּה.

וְתוֹרָה ס', פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן' - סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת מְשַׁנִּים-קַדְמוֹנִיּוֹת, שְׁזָה הַמְּגַלָּה, מַעֲשֶׂה מְשַׁנִּים-קַדְמוֹנִיּוֹת, שֶׁלְמַעַלָּה מִכָּל הַשְּׁבָעִים פָּנִים לַתּוֹרָה (לְקוּטֵי-הַלְכוּת פוּרִים א). וְ"רַב חֶסֶד" (שְׁמוֹת ל"ד, ו; בַּמְדָּבָר י"ד, יח) בְּגִימָטְרִיא מְרַדְכֵי וְכוּ'.

וּבּוּדֵאִי צָרִיךְ ל"הצוּמוֹת וְזַעֲקָתָם" (אֲסִתָּר ט, ל"א) בְּתַעֲנִית-אֲסִתָּר, וְלִהְתַּבְּיֵשׁ מֵהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ; וְהַצְּדָקָה; מְחַצִּית-הַשְּׁקָל; וְשִׁמְחַת-פוּרִים בְּהַמְחַאֲת-כַּף וְרַקוּדִיו, וְכָל מִינֵי בְּדִיחוּתָא, וְהַכֹּל בְּיָרְאָה.

וְקַרִיאת הַמְּגַלָּה, אִוֵן פְּנֵי מְרַדְכֵי וְאֲסִתָּר; וּמְשַׁלַּח-מְנוֹת, וּמְתַנּוֹת-לְאֲבִיוָנִים.

וְהָעֵקֶר מֵהַכֹּל: הַמְשָׁתָה וְסַעֲדַת-פוּרִים, מוֹ; וְהָעֵקֶר: הַשְּׂכָרוֹת, שֶׁהוּא הָעֵקֶר מֵהַכֹּל.

וְלִהְמַשִּׁיךְ אֶת-עַצְמוֹ, וְעַל עַצְמוֹ וְהַחֲבָרִים - הַשְּׁמָחָה הַקְּדוּשָׁה, וְהָאֲרַת-הַרְצוֹן שְׁבַעַת הָאֲכִילָה, וְיָרְאָה הַנְּגַשֶׁת בְּעַת הָאֲכִילָה, הַמּוּבָא בַתּוֹרָה ז' לְקוּטֵי-תַנְיָנָא "כִּי מִרְחָמִים" - בְּחִינַת פְּתָה, עֵתִיק' - שְׁכַל-זֶה נִתְגַּלָּה בְּפוּרִים, וּבִיּוֹתֵר בְּעַת הָאֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה, עַד שֶׁלֹּא יִדַּע, הַתְּכַלִּית-הָעֵלְיוֹן שֶׁלֹּא יִדַּע.

וְדִי-לְמַבִּין, לְהַמְשִׁיךְ זֹאת עַל כָּל הַשָּׁנָה, וְהַכֹּל בְּכַח הַצַּדִּיקִים, שְׁבַכְחָם נִזְכָּה לָזֶה.

וְאַחֲרֵי-כֵן יָמֵי נִסָּן הַקְּדוּשִׁים, וְעָרַב פֶּסַח, וְפֶסַח הַקְּדוּשׁ וְהַנוֹרָא, וְכוּ' וְכוּ' וְכוּ'.

קסג.

(מְכַתְּבֵי-שְׁמוּאֵל ח"א צו, תַּעֲנִית-אֲסִתָּר - רַבִּי שְׁמוּאֵל הַרְבִּיץ זצ"ל)

וְהִנֵּה אֲהִי-עַל-פִּי שְׂאִין הַזְּמַן מִסְפִּיק, אֲהִי-עַל-פִּי-כֵן מְעַט גַּם-כֵּן טוֹב מְגַדְלַת פוּרִים, יָמִים הַקְּדוּשִׁים וְנוֹרָאִים מְאֹד, מִמֶּשׁ קְדֻשַׁת רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה וְיוֹם-כַּפּוּר, קְדֻשַׁת הַכֹּהֵן-גָּדוֹל בְּבֵית קְדֻשַׁת-הַקְּדוּשִׁים - יֵשׁ לוֹ לְכָל אֶחָד בְּבֵיתוֹ, כַּמּוּבָא בְּתַקּוּנֵי-זִהָר (נ"ז), קְדֻשַׁת מְרַדְכֵי שְׂאִין דְּגַמְתָּה בְּכָל יְמוֹת הַשָּׁנָה.

ובמגלה - אור פני מרדכי, 'שער-
החמשים דקדשה'.

וכמו שבכל השנה, שתית יין-שרף הוא
'פגם-הברית' - להפך בפורים, שתית
יין-שרף הוא 'תקון-הברית', והשתיה הוא
גבה מאד מאד שאין לשער.

ו'משלוח מנות, ומתנות לאביונים גדלת
הצדקה.

ובזכות 'קדשת ושמחת-פורים' - זוכין
ל'כשרות הפסח', פמובא בדברי רבנו ז"ל,
ושאר ספרים הקדושים.

וכל ההתחלות הם ביום, מפורים - שעל-
ידייזה יכולין לקבל פסח בזהירות
משהו חמץ בפסח.

ומפנייזה מתחילין ללמוד הלכות פסח,
בפורים ממש, פמובא בשלחן-
ערוך, ועושין 'קמחא-דפסחא' בפורים וכו'.

קסד.

(מכתבי-שמואל ח"ב כה, ג' משפטים, כ"ה)
שבט תרפ"ו - רבי שמואל הורביץ זצ"ל)

הייתי מיעץ לה: אולי אם היית יכול לבוא
על פורים בין אנשי-שלומנו, כי
בפורים היתה נסיעה לרבנו הקדוש, וקדם
היו כל ההתחלות מפסח, ועכשו וכו' (לקוטי-
מוהרן ח"ב עד). פורים הוא מהדברים הכי
גדולים, ומה שזוכים לחטף זה נשאר שלו.

קסה.

(מכתבי-שמואל ח"ב לח, ערב-שבת-קדש שמיני,
כ"א אדר ב' תרפ"ז - רבי שמואל הורביץ זצ"ל)

וברוך-השם היה לנו פה, 'פורים משלש'
בשמחה, וברוך-השם ביום
א' מזה השבוע, הלכנו לכל בית מאנשי-
שלומנו, בשמחה ואהבה ושירים על הדרך.

וברוך-השם הייתי שפור, כמעט עד דלא ידע
וכו'.

קסו.

(שערי-צדיק ח"ב מכתב לט, א' תצוה, ז' אדר
תשכ"ג - רבי גדליהו אהרן קעניג זצ"ל)

והנה ימי הפורים הקדושים מתקרבים
ובאים, ומתראוי לראות לקיים בכל
הכחות את "דברי הצומות וזעקתם" (אסתר ט,
לא) בתענית-אסתר, ו"לקיים את ימי הפורים
האלה בזמניהם; לעשות אותם ימי משתה
ושמחה" (אסתר ט, כב-לא) וכו', בפשיטות גמור,
בלי שום התחכמויות.

ואשריך אם תזכה לבסומי בפוריא ביין
המשמח בפשיטות, כי כל
המצוות הקדושות הנוהגים בימי הפורים
הקדושים, הם בסוד 'מחית טמאת קלפת
המן-עמלק ומח-שמו', שהוא 'טמאת פגם-
הברית', כמו שכתוב (דברים כה, יח): "אשר
קרה בדרך" וכו'.

ועל-ידייזה זוכין לבחינת 'קדשת תקון-
הברית, שהיא הרפואה
האמתית, שכלנו צריכים לה, ומצפים
ומשתוקקים לקבלה בשמחה בימי הפורים
הקדושים הבאים עלינו לטובה, פמבאר בכל
הספרים-הקדושים.

קסז.

(שערי-צדיק ח"ב מכתב מ, ב' תצוה, ח' אדר
תשכ"ג - רבי גדליהו אהרן קעניג זצ"ל)

ששאלת: מה היא המטרה של פורים,
ומדוע שותים יין בפורים -
הלא שמחה מתוך שכרות הוא מצד היצר-
הרע, ושמחה מצד היצר-טוב הוא תורה
ותפלה. ואם-כן היו צריכים לעסק בפורים,
בתורה ותפלה כל היום, ולא לשותות יין?!

דע חביבי: פי שכרות מצד היצר הרע - הוא כששותין יין לשכרה סתם בשאר ימות השנה, שלא ברצון חכמים, ואז הוא מגנה מאד וכו' וכו'.

אבל השתיה בפורים - מביון שיסדוה חז"ל וקבעוה חובה (מגלה ז), הרי היא מצוה, ועלינו להזהר בה, ולקיימה בכל פחותינו, בלי שום התחכמות, פי הם אמרו והם אמרו. הם אמרו: שהשכרות מגנה בכל שאר ימות השנה. והם אמרו: פי השכרות בימי הפורים חובה.

וכן נפסקה ההלכה בשלחן ערוך ארח חיים הלכות פורים, ואסור לנו להרהר אחר דבריהם הקדושים בלל, "פי מי יבוא אחר המלך, את אשר כבר עשוהו" (על פי קהלת ב, יב) כל צדיקי וחכמי הדורות, ונהגו כן אחריהם כל פשרי ותמימי לב שבשראל עם קדוש בכל הדורות.

משל למה הדבר דומה: לרופא ממחה ונאמן, שקבע לחולה סדר אכילתו, והזהירו מאד: לבל ישתפר ביין וכו', זולת יום אחד או שנים בשנה, קבע עליו חובה, להשתפר לטובת רפואתו. אם פי לכאורה נדמה להחולה, שזהו הפך הנהג הנכון. אבל בוודאי אם החולה רוצה באמת בטובתו של עצמו שיתרפא מחליו, יבטל דעתו לגמרי, ולא ירהר אחר מצות הרופא, ויזהר מאד לקיים דבריו בשלמות.

כן הוא בדבר השכרות בימי הפורים הקדושים שקבעו לנו חז"ל, פי הם השיגו בעצם השגתם ורחב בינתם: שבמימי קדושים אלו, ממשיכים עלינו אלקותו יתברך, במצוות אלו דיקא, כמו שאנו

ממשיכים אלקותו ואדנותו יתברך עלינו ביום הפורים הקדוש על ידי התענית וכו'.

והענין: פי השתיה והשכרות בימי הפורים הקדושים, מרומם את המחין, ומרחיב את הדעת דקדושה, ומחזק את הזכרון דקדושה, שהוא לזכר ולהאמין באחדות השם יתברך, הן בתורה ותפלה, הן במשאומתן ואכילה ושאר צרכי הגוף, בכל ימות השנה.

בלל זה יהא מסור בידך: פי "שויתי ה' לנגדי תמיד" (תהלים טז, ח) שהציג רבנו הרמ"א ז"ל בתחלת שלחן ערוך ארח חיים - עולה על כל סעיף וסעיף מכל ארבע חלקי השלחן ערוך. ולכן אין שום הפרש והבדל אצלנו, בין הסעיף הראשון שבסימן ס"א בשלחן ערוך ארח חיים (יקרא קריאת שמע, בכונה, באימה, ביראה, ברתת וזיע), ובין הסעיף השני שבסימן תרצ"ה שם (תיב אינש לבסומי בפוריא, עד דלא ידע בין ארור הקן לברוך מרדכי).

ומאליך תבין: שטוב מאד לומר התפללות הקדושות שבספר לקוטי תפלות, המדברים מכל המצוות הנוהגים בימי הפורים הקדושים, איך לקיים בכונה בפשיטות ובתמימות, והם תפלה יו"ד ותפלה נ"ו שבחלק הראשון, ותפלה ל"ז שבחלק השני.

לבד ממה שטוב מאד: שמעצמה תתפלל להשם יתברך כפי הרגל לשונה, ותשוח לפניו כל ענייך וסבותיך וכו' שאתה נמצא פעת, בכדי לבוא לקיום מצוה זו, בחפץ לב, באהבה וביראה בשמחה בתמימות ובישורת לב, פרצונו יתברך, וכרצון כל הצדיקים האמתיים, וכרצון כל הכשרים והיראים האמתיים ההולכים בעקבותיהם הקדושים מעולם ועד עולם, אמן סלה.

קסח.

(אוצר-נחמני ריד - רבי נחמן ישראל בורשטיין ז"ל)

בפורים היו מתקבצים הרבה מאנשי-שלומנו, בבית מורנו רבי אברהם שטרנהרץ ז"ל, פעם-אחת נתקבצו אצלו המון גדול מאנשי-שלומנו (וביניהם הרב רבי אלחנן ספקטור והרב החסיד רבי לוי יצחק, רבי אליהו חיים רוזין, רבי יחאל גרינוואלד, רבי זאב חשין, ושאר אנשי-שלומנו משערי-חסד וכו'), לשמח אתו בשמחת-פורים, ולשמע ממנו דברי אלקים חיים, מעניני רבנו ז"ל, בדרך פקדש בכל שנה ושנה.

והשמחה גדולה עד מאד, בשתייה בדת ובשכרות, בדרך אנשי-שלומנו בפורים. והלכו בוכים משתית היין וצועקים מעמק הלב, והלכו שמחים ורוקדים מהיין המשמח.

והחסיד הנלהב רבי יונה לפל עליו-השלום, גם-כן היה קצת בגלופין, ונגש אל מורנו ושואלו: רבי אברהם, הלא הרבי אומר: "מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד" - האם גם היום צריכים להיות בשמחה!?

ואמר לו מורנו בתמיהה ובצחוק על שפתיו: "יונה! ביצד נופל ברעיונה לשאל דבר כזה! הרי הרבי צוה לשמח תמיד בכל השנה, כדי שבשמגיע פורים, יוכלו לשמח יותר מהרגיל, "משנכנס אדר מרבים בשמחה" - אתה בא ושואלני שאלה משנה, אם צריכים גם היום להיות בשמחה!"

אמר לו רבי יונה: "אם-כן, מדוע שבאנשי-שלומנו שותים הרבה יין ומשתפרים, הם בוכים בדםעות-שליש, אם היום הוא יום של שמחה!"

והשיב לו מורנו: היטבת לשאל - בוודאי אתה זוכר מה שהרבי אומר בלקוטי-מוהר"ן סימן קע"ה: 'שעקר מעלת הבכיה היא, כשהיא מתוך שמחה וחדוה!' - היום בפורים אוחזים אנשי-שלומנו, בדרך הגבוה ביותר של שמחה עם השם-יתברך, 'שמח ישראל בעשיו' (תהלים קמט, ב); 'כי בו ישמח לבנו' (שם לג, כא) - שמחה כזו שמשתוקקים אליה בכל השנה; ומתחילים להרגיש את גדלת השם-יתברך.

און היינט [ועכשן] פורים - נכנס יין יצא סוד - מעלת הבכיה שהיא דיקא מתוך שמחה. וזהו השמחות והבכיות אצל אנשי-שלומנו בפורים, וכמובא בהמעשה של הבעל-תפלה: "שהיו שם שמחות ובכיות".

[ספורי-מעשיות, מעשה יב מ'בעל-תפלה: פת אחרת אמרו: שעקר התכלית הוא 'שמחה'. פי כשנולד בן שמחים, כשיש חתנה שמחים, כשכובשים איזה מדינה שמחים. נמצא: שתכלית הכל הוא 'שמחה!' - על-כן בקשו איש: שיהיה שמח תמיד, נמצא שהוא אצל התכלית, והוא יהיה מלך עליהם.

והלכו ומצאו: שהיה הולך ערל אחד בכתנת בזוי בדרך, ונשא פלעשיל [בקבוק] יין-שרף, והלכו אחריו כמה ערלים. וזה הערל היה שמח מאד (פי היה שכור מאד). וראו שזה הערל הוא שמח מאד ואין לו שום דאגה, על-כן הוטב בעיניהם הערל הזה, פי השיג את התכלית שהוא 'שמחה', וקבלו אותו למלך עליהם, ובודאי הנהיג אותם בדרך הישר.

ובחרו להם ארץ גורמת לענין שלהם, דהינו: מקום כרמים, וכיוצא, שיהיו עושין יין, ומהחרצנים יהיו עושין יין-שרף, ולא ילך שום דבר לאבוד.

פי זהו עקר התכלית אצלם: לשותות ולהשתפר ולהיות שמח תמיד, אף-על-פי שאין שום שיכות וענין לשמחתם, פי אין להם כלל על מה לשמח, אף-על-פירכן, זה היה עקר התכלית אצלם, להיות שמח תמיד על לא דבר. ובחרו להם ארץ גורמת פנ"ל, והלכו וישבו שם וכו' וכו'.

[להלן בהפעשה]: ענה ואמר ה'בעל-תפלה' [להצבור]: אני עברתי על מקום כלם וגם על מקום שלך וכו'! - וכן עברתי יותר, והייתי עובר על ים של יין, וידעתי שזה הי'ם נעשה בנדאי מה'דבורים של המליץ, שהוא עומד ומדבר 'תנחומין' לפני המלך והמלכה, ואחר-כך הוא חוזר פניו ומדבר 'תנחומין' להבת-מלכה, ומאלו ה'דבורים' נעשה הי'ם של יין' (כמו שכתוב (שיר-השירים ג, י): "וחפף פניו הטוב"); אך לא הייתי יכול למצאו וכו' וכו'.

[להלן בהפעשה]: והלכו [ה'מסרה, ה'צבור, ה'בעל-תפלה, ה'חכם, ה'מליץ'] יותר לבקש: אולי ימצאו הנשארם, דהינו המלך וכו' וכו'. והלכו ובאו למדינה אחת, ושאלו גם-כן: "על ענין המדינה, ומי המלך שלהם"!

השיבו להם: "שהם מן הכת שבחרו להם את השמחה ומשתה לתכלית, וקבלו עליהם איזה שכור אחד, שהוא בשמחה תמיד להיות מלך עליהם. ואחר-כך מצאו איש אחד, שהיה יושב בתוך ים של יין, והוטב בעיניהם ביותר, כי זה הוא בנדאי 'שכור מפלג' מאד מאד, וקבלו אותו למלך"!

ויבקשו גם-כן: "להתראות פנים עמו" - והלכו וקבלו רשות, ונכנסו (אלו החמשה חברים הנ"ל) אצל זה המלך. והוא היה האוהב נאמן של המלך, שהיה יושב בתוך הי'ם של יין, שנעשה מדברי ה'תנחומין של המליץ' כנ"ל. (ובני המדינה זו סברה, שהוא איש שכור גדול, מאחר שיושב בים של יין, וקבלו אותו למלך).

והפירו זה את זה, והיה ביניהם גם-כן, שמחה גדולה, ובכיות, כנ"ל. והלך האוהב נאמן עמהם גם-כן.

קסט.

(אוצר-נחמני רטו - רבי נחמן ישראל בורשטיין ז"ל)

פעם אחרת בפורים, נגש רבי יונה אל מורנו, בעינים זולגות דמעות, ומתחנן לפניו: "אוי רבי אברהם! אוי רבי אברהם! היום פורים, נכנס יין יצא סוד", גלו לנו את הסוד, איך נעשים 'יהודי כשר', איך עובדים את השם-יתברך באמת?! אוי רבי אברהם! אוי רבי אברהם! איך מקבלים 'מח נקי' לב נקי להשם-יתברך?! אוי רבי אברהם!

וככה חזר הרבה פעמים, עד שהדמעות חנקו את גרונו, ולא יכל לדבר עוד.

והשיב לו מורנו במתק שפתיו ובהרמת קולו קצת: יונה! הסוד הזה, כבר גלה לנו רבנו הקדוש מזמן, על-ידי ספריו הקדושים, ועצותיו היקרות, המלאים התחזקות והתעוררות, בפרט ה'לקוטי-הלכות' אשר מלא בחיות והרגש לעבודת-השם, ולשפך את הלב עם ה'לקוטי-תפלות', אשר נותן דרך איך להתבודד לפני השם-יתברך.

היום הזה - "כל הפושט יד נותנים לו" - הרבי אומר: ש'יד' זה 'תפלה' (עין

התורות על שמות יז, יב: "ויהי ידיו אמונה", ותרגומו: "והנה ידוהי פריסן בצלו") - השתטח לפניו יתברך, ותשיח לפניו את לבו, את כל אלו הדברים ששאלת אותי, הרי הוא 'שומע תפלה', הוא יענה לך, ויתן לך 'משלוח מנות' ו'מתנות לאביונים'. כך כתוב (תהלים סט, לד): "כי שמע אל אביונים ה'".

ואת זאת אתה רשאי לבקש כל השנה מהשם-יתברך, כך למדנו הרבי הקדוש, ופה מנח הסוד של היהדות. ועל-זה אמר רבנו הקדוש: "כל הענין שלי הוא תפלה". והרבי אומר: אפלו כשנופלים לרפש וטיט, צועקים וצועקים ומבקשים, העקר הוא "מבטן שאול שועתי" (יונה ב, ג).

כהנה וכהנה דבורים נפלאים ערבים ומתוקים, דבר מורנו אל רבי יונה, והוא עומד ובוכה וצוחק, בוכה וצוחק, ומתחנן אל מורנו: שאף-על-פי-כן יגלה לו את הסוד: "איך יזכה להיות יהודי כשר"? כי גם רבנו אמר בעצמו: "איך זוכין להיות יהודי"?

ושוב ענה לו מורנו: היום קראנו במגלה (אסתר ד, א): "ויזעק זעקה גדולה ומרה". מרדכי הצדיק צעק להשם-יתברך,

עד שנהיה פורים לכלל ישראל, "ליהודים היתה אורה ושמחה" וכו' (שם ח, טז), נעשה "קיימו וקבלו" מחדש (שם ט, כז).

רבי נתן פותב בלקוטייהלכות (ברפת-הרים ד, כח): כי מה שרבינו אמר "ועכשו - און היינט" - הפונה על פורים. כך הבין מרבנו: שעכשו ההתחלה מפורים.

יונה! יש לך הזדמנות פז, מעכשו להתחיל לצעק כל יום להשם-יתברך: רבונו של עולם, רחם כבר עלי, אני רוצה מעכשו להיות יהודי פשר ברצונה, הרי אתה בעצמך למדת אותנו, שנבקש ממך אתן לנו אתה יראת-שמים'. מבקש אני ממך ברחמיך הרבים, אתן לי חיים שיש בהם יראת-שמים ויראת-חטא' וכו'.

וכך תתעקש לבקש ולצעק כל יום, עד שהשם-יתברך ירחם עליך, ויזכה אותך במשלוח מנות' אמת, להיות איש פשר באמת. אם זוכים - מקבלים משלוח מנות' מיד בפורים. ואם לא - מקבלים זאת מאחר יותר - אבל בתנאי שמבקשים וצועקים.

וככה האריך מורנו ז"ל עם רבי יונה, איזה שעה ארפה. ובודאי מי שעמד סביבם והאזין להם - היה לו הרהורי תשובה אמתיים.

קע.

(אוצר-נחמני - רבי נחמן ישראל בורשטיין ז"ל)

הרב החסיד רבי שמואל הורביץ ז"ל פשחור מהשבי בעבר-הירדן, היה גר בקטמון כמה שנים, ודירתו היתה בקומה שניה מעל דירת אבי מורי שיחיה (רבי משה בורשטיין ז"ל), ששם היה חדר מיחד למורנו רבי אברהם שטרנהרץ ז"ל בפשעבר לגור שם.

ובחדר הזה של מורנו היו מתאספין אנשי-שלומונו בפורים, לשמות ולשמח עם מורנו בשמחת-פורים וברקודין וכו', ולשמע ממנו דברי אלקים חיים מעניינא דיומא, פדרבו בקדש, על-פי דברי רבנו ז"ל וספורים נפלאים מאנשי-שלומונו מדורות הקודמים, איך היו שמחים בשמחת-פורים.

וזוכרני שרבי שמואל הנ"ל, פעם-אחת בפורים שתה לשכרה, וצעק בקולי קולות אל בניו בזה-הלשון: "ברענגט מיר צום צדיק! ברענגט מיר צום צדיק! וויל אים זעהן!" [תביאו אותי אל הצדיק! תביאו אותי אל הצדיק! אני רוצה לראותו!]. וכך צעק כמה וכמה פעמים.

ובתחלה לא הבינו על מי הוא התפונ, וכששאלו אותו: צו וועלכן צדיק? [לאיזה צדיק] - פתח עליהם עינים גדולות וצעק להם: "אונטן, אונטן איז דא דער צדיק" [למטה, למטה נמצא הצדיק], והבינו שבונתו על מורנו.

ומאחר שבחוץ היה אז גשם שוטף, חששו להוציאו החוצה, פן יצטנן חלילה, ולכן התעצלו בזה ולא הוציאוהו.

אבל הוא בשלו, צועק ושואג בכל פחו פעמים אין מספר: "ברענגט מיר צום צדיק! איך וויל זעהן דעם צדיק!" [תביאו אותי אל הצדיק! אני רוצה לראות הצדיק!].

עד שרחמו עליו, ונטלוהו ונשאוהו בידיהם, כי לא היה אז מסגל ללכת מחמת השכרות.

כשהורידוהו בהמדרגות, התחיל להתנדנד בכח, וצעק עוד פעם בקולי קולות: צום צדיק! צום צדיק! [אל הצדיק! אל

[הצדיק!] - פי חשד בהם שמוליכים אותו למקום אחר, וכמעט שנפל מידיהם, ולכן הוליכוהו פשרגליו נסחבות על הארץ.

וכך הובילוהו בתוך הגשם השוטף הזה, עד שנכנסו לתוך הבית. פשראיתי זאת הסתכלתי בפניו והביט בי, וכנראה שהפירני פי היינו שכנים, ואמר לי: "ברענג מיר צו רבי אברהמ'לי דער צדיק". [תביא אותי אל רבי אברהמ'לי הצדיק]. ובבית היה דחק גדול מרבו אנשים, ובניו נדחפו עמו לתוך החדר של מורנו. ומה היה הלאה לא ראיתי, כי לא יכלתי לכנס שם אפלו בדחק.

פתבתי זאת - למען דעת איה אנשיי שלומנו הגדולים, עובדי השם האמתיים, השתוקקו והתגעגעו להיות אצל מורנו ביומא דפוריא ולראות אנפי צדיקיא.

קעא.

(אוצר נחמני - רבי נחמן ישראל בורשטיין ז"ל)

היה זה הפורים האחרון של רבי אברהם שטרנהרץ זצ"ל - בשנת תשט"ו.

ורבי שמואל שפירא בדרכו, היה מתיחד עם בקבוק יין, שם ב"חדר של רבי נחמן שותק" [מתחת לבית הפנסת ברוסלב].

ועוד קדם "עלינו" [לשבת] - הוא נכנס שם להחדר, והחל לשותות יין.

וכשיצא [מהחדר לבית הפנסת], ראיתי שפבר אדמו פניו, והדמעות זולגות כבר, והוא כבר שתוי לשכרה.

ורבי אברהם עומד אז לסדר את הטלית והתפלין שלו, בשמכניסם מתחת לאצילי ידיו, ומתפונן לצאת בדרכו לביתו.

נעמד רבי שמואל אל מול רבי אברהם ואינו מניחו לצאת [באמרו]: "רבי

אברהם! רבי אברהם! רבי אברהם! אתם הייתם כל כך הרבה פעמים על ציון רבנו הקדוש, אני הרי לא הייתי אפלו פעם אחת, הבטיחו לי שאזכה להיות בציון רבנו הקדוש!"

וכך עומד רבי אברהם אצל הבימה, ורבי שמואל שפירא עומד ממולו. אמר לו רבי אברהם: "שמואל! אתה הרי אברך צעיר, אתה עוד תזכה בעזרה השם להיות על ציון רבנו, אבל אני, מי יודע? אני כבר לא יודע אם עוד אזכה, אבל אתה מסתמא תזכה לכך!"

[ורבי שמואל הפצירו] "הבטיחו לי!"

רבי אברהם לא רצה להבטיח לו, אלא אמר לו: "אני מקווה בעזרה השם שתהיה, אתה הרי אברך צעיר!"

ורבי שמואל פשראה שרבי אברהם אינו רוצה להבטיח לו, החל לבכות בלכך חזק, הוא בכה: "חמל על נפשי העלובה! חמל". כך הוא צעק בנגון של "ואתה בן אדם". בכזו נעימה הוא אמר זאת "חמל" - שהיו מתמוגגים [מרב נעימות].

פשרבי אברהם ראהו פשהוא בוכה חזק, הוא אמר: "שמואל, בעזרה השם תזכה לכך!"

[אך רבי שמואל מבקש ומפציר שוב ברבי אברהם): לא, רבי אברהם, הבטיחו לי, הבטיחו לי! חמל על נפשי העלובה! חמל! - ושוב החל לבכות.

פשרבי אברהם ראה זאת, נתמלא עליו רחמנות ואמר לו: "נו טוב, אני מבטיח לך, שעוד תהיה על ציון רבנו!"

והוא מעפב שוב את רבי אברהם - ורבי אברהם רוצה ללכת, והוא אומר לו:

"אני רוצה ללכת הביתה, אנשים מביאים
משלח-מנות, צריך לענות להם [במשלח-מנות]!"

ורבי שמואל שפירא אינו מסכים, הוא
אומר לרבי אברהם: "אני רואה
שקשה לכם להחזיק הטלית והתפלין, אני
יכול להחזיקם!" - (כאשר פונתו) בשיחזיקם
אצלו ישמשו הם כ"משכון" עבורו.

בנתים מנסה רבי אברהם להדחף החוצה,
ושניהם יוצאים לחצר.

ורבי שמואל שוב נעמד ממולו, ולא נותן
לו ללכת לדרכו (ופונה אליו שוב): "רבי
אברהם! ראשהשנה! תבטיח לי [שאזכה להיות]
על ראשהשנה!"

בשרבי אברהם ראה [שמתעקש] כן, אמר
לו: "כן, אני מבטיח לך בעזר-
השם, תזכה להיות בראשהשנה על ציון
רבנו!"

מגלת אסתר

– לפי סדר הפסוקים של מגלת אסתר –

”ויין מלכות רב” (אסתר א, ז)

א.

(ח”א יב, ד-בסוף)

ה'שמחה' בא מ'הלב', כמו שכתוב (תהלים ד, ח): "נתתה שמחה בלבי", וה'לב' הוא 'בינה', ששם "יין המשמח" (ברכות לה. יומא עו; סנהדרין ע. עין לקוטי מוהר"ן ח"א מא), שהוא 'עלמא סתימא', בחינת (תהלים קד, טו): "ויין ישמח לבב".

יש שני בחינות 'יין'. א) בחינת 'תורה שבעל-פה', בחינת "יין מלכות רב" (אסתר א, ז). ב) בחינת 'בינה לבא' (תקוני-זהר יז. 'פתח אליהו'), 'שמחת הלב', "ויין ישמח לבב" (תהלים קד, טו).

”להיות כל איש שׂרר בביתו” (אסתר א, כב)

ג.

(ח”א נו, א-ב)

יש בכל אחד מישראל בחינת 'מלכות', לפי בחינתו. א) יש שהוא "שׂרר בביתו" (אסתר א, כב). ב) יש שהוא מושל ביותר. ג) וכן יש שהוא מושל על כל העולם וכו'.

וצריך כל אחד, לבלי להשתמש עם בחינת ה'מלכות' שלו להנאתו ולצרכו – רק ש'המלכות' יהיה אצלך 'בן-חורין', בבחינת (קהלת י, יז): "אשריך ארץ שמלכך בן-חורין".

וזו בחינת (שמות ל, כג – הלין קלט): "מרדכי, מר דרור" – ש'מרות' הינו ה'מלכות', יש לה 'דרור' ו'חרות', שלא להשתמש בה להנאתו ולצרכו, כפי-אם להשם-יתברך, בבחינת (עבדיה א, כא): "והיתה לה המלוכה" – דהינו: להזהיר ולהוכיח את הנשמות שנכנעים אליו.

ד.

(ח”א קסג)

ה'דבור' הוא בחינות 'שרה' לכל אחד לפי ערכו. א) יש שהוא בחינות (ברכות יג.) "שרה לאמתי" – שהוא מושל בדבור שלו על עיר ומדינה. ב) יש שהוא בחינת (ברכות שם): "שרה על כל העולם כלו". ג) יש שהוא "שרר בביתו" (אסתר א, כב).

”מדינה ומדינה ככתבה” (אסתר א, כב; ג, יב; ח, ט)

ב.

(ח”א יז, ה)

נמצא להלן בפסוק (אסתר ג, ב): "וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי".

"איש יהודי היה בשושן הבירה,
ושמו מרדכי" (אסתר ב, ה)

ה.

(ח"א יז, ה)

'מרדכי' הוא בחינת ה'כפירה בעבודה-
זרה, כמו שפיתוב (אסתר ב, ה):
"איש יהודי", כמו שאמרו רז"ל (מגלה יג):
"כל הכופר בעכו"ם נקרא יהודי".

ו.

(ח"א יח, ב)

"בירשא" (בכא-פתרא עד.) - זה בחינות
'אמונה, כמאמר (מגלה י: על
ישעיה נה, ג): "תחת הנעצוץ יעלה ברוש" -
"זה מרדכי". ונקרא: "יהודי" (אסתר ב, ה), על-
שם שפפר בעבודת-אלילים, כמאמר (מגלה
יג): "כל הכופר בעכו"ם נקרא יהודי".

ז.

(ח"א ס, בסוף)

"תחת הנעצוץ יעלה ברוש" (ישעיה נה, ג),
"זה מרדכי" (מגלה י:). (רבנו ז"ל מביא
ראיה ש'חרוב' [חרובין] הוא בחינת 'ברושים' - ו'חרוב'
הוא בחינת זקן עתיק).

ו'מרדכי' - הוא בחינת (שמות לד, ו): "רב
חסד", כי הם במספר השנה
[274] (מחברת-הקדש להאריז"ל, פורים), בחינת
'עתיק', שזה בחינת: 'ספורי מעשיות של
שנים קדמוניות, שעל-ידם מעוררין מהשנה
אפלו אותם שנפלו חסו-שלום מכל
השבעים-פנים לתורה.

[עין לקוטי-הלכות, פורים א: ש'מגלת-אסתר' הוא
בחינת 'ספורי-מעשיות של שנים קדמוניות'].

"ויהי אמן את הדסה" (אסתר ב, ז)

ח.

(ח"א יח, ח)

על-ידי הארת מרדכי ואסתר, הינו
בחינת ה'דין ו'רגלין' - נתבטלו
ה'כפירות, ונתרבה 'אמונה' בעולם על-
ידיהם, כמו שפיתוב (אסתר ב, ז): "ויהי אמן את
הדסה", ובה פתיב (שם ב, ט): "פאשר היתה
באמונה אתו" - כי שניהם הם בחינת 'אמונה'.

ט.

(ח"א קנה)

'אמונה' היא בחינת 'פח הגודל וכן
הצומח, כמו שפיתוב (אסתר ב, ז):
"ויהי אמן את הדסה" - לשון גדול, וכמו
שאמרו חז"ל (שבת לא): "אמונה זה סדר
זרעים".

ועל-כן כשיש לו 'אמונה' - אין מזיק לו
שום דבר, ואינו ירא משום אדם
ושום דבר, ומתפלל בחיות כראוי, ונוסע
להצדיק! - כי אינו מתירא ומתפחד משום
ענין שבעולם, ואינו משגיח על שום בטול
ובלבול בעבודתו, ואין שום דבר יכול לבלבל
אותו! - כי לא אכפת לה שום דבר, רק עושה
את שלו בעבודתו את השם-יתברך!

"היא אסתר בת דוד" (אסתר ב, ז)
- עניני 'אסתר המלכה' -

י.

(ח"א יח, ח)

על-ידי הארת מרדכי ואסתר, הינו
בחינת ה'דין ו'רגלין' - נתבטלו
ה'כפירות, ונתרבה 'אמונה' בעולם על-ידיהם.

"ובכל יום ויום מרדכי מתהלך לפני חצר בית הנשים, לדעת את שלום אסתר ומה יעשה בה" (אסתר ב, יא)

יג.

(ח"א נו, ג)

על-ידי 'עסק-התורה', ממשיכין 'אריכות-ימים' לתוך ה'מלכות', כל אחד לפי בחינת ה'מלכות' שיש לו - שלא תהיה בבחינות (פסחים פז:): "הרבנות מקברת את בעליה" - כי על-ידיה ממשיכין ה'חיות' לתוך ה'ימים' וה'מדות' - שבלא זה לא היה אפשר לקבל את ה'חיות', מחמת רבוי-אור'.

ועל-ידי-זה זוכין לדעת' - פי הדעת' וה'שכל', הוא בעצמו ה'חיות', כמו שכתוב (קהלת ז, יב): "החכמה תחיה את בעליה".

ועל-ידי 'זה הדעת' - יכולים לקרב ולהזכיק את מי שצריכין להזכיק - אפלו את הרחוקים מאד מהשם-יתברך, בבחינת הסתרה שבתוך הסתרה'.

וזוה פרוש (אסתר ב, יא): "ובכל יום ויום מרדכי מתהלך לפני חצר בית הנשים, לדעת את שלום אסתר ומה יעשה בה".

"מרדכי" - זה בחינת ה'מלכות'.

"ובכל" יום ויום" - זה בחינת ה'תורה' - שעל-ידיה ממשיכין ה'חיות' לה'ימים' וה'מדות'.

"חצר בית" - זה בחינת 'היצוניות' ופנימיות'. הינו: 'מחשבות ודבורים' - שבכלם נסתר השם-יתברך שם, אף המחשבות והדבורים של הרחוקים מהשם-יתברך.

וזוה בחינת (מגלה ז): "אסתר ברוח-הקדש נאמרה", בחינת (בראשית רבה ע, ט): "לבן נשא את רגליו" - פי עקר העפושם תלוי בה, שהיא בחינת (משלי ה, ה): "רגליה ירדות מות", ועל-כן על-ידיה עקר התקון.

ועל-כן נקראת ה'מגלה' על שם 'אסתר' - פי העקר תלוי בה ב'רגלים', בחינת 'אסתר', בחינת (ספד מט:): "מה ירך בפתר" וכו'.

יא.

(ח"א יב, ד)

"אסתר ירקרקת היתה" (מגלה יג) [פחדספ זז, רש"י] - בחינת ה'שכינה', ש"בתחלה היא ירקה כחבצלת" (זהר ויחי רכא, אמור קז), כמו שכתוב (שיר-השירים ב, א): "אני חבצלת השרון", בחינת 'חבוק', בחינת 'קור-הירוק שפקיף את כל העולם" (חגיגה יב).

[ואחר ה'יחוד', נקראת 'שושנה' (שם בזהר ובלקוטר-מוהר"ו), ועין להלן ח"ב תורה ע"ד, מענין 'אסתר' שנקראת 'שושנה'].

יב.

(שיחות-הר"ן קז)

"אסתר בינונית היתה, לא ארפה ולא קצרה" (מגלה יג) - הענין שאמרו רבותינו ז"ל (שם יג): "בשביל צניעות שהיתה ברחל, זכתה ויצאה מפנה שאול, ובשביל צניעות שהיתה בשאול, זכה ויצאה מפנו אסתר המלכה".

וברחל כתיב (בראשית כט, יח): "רחל בתך הקטנה". וב'שאול' נאמר (שמואל-א ט, ב): "משכמו ומעלה גבה מכל העם". ו'אסתר' ממצע בין שאול ורחל, 'בינונית' היתה.

וְזֶה: "חצר בית הנשים" - כנגד שלש בחינות.

(א) אותן שנתרחקו מהשם יתברך. "נשים", מלשון (רש"י בראשית לב, לג): "שנשו וקפצו ממקומו של עולם".

(ב) אותן שכבר היו קצת אצל השם - יתברך, אך שכבר שכחו אותו יתברך - "הנשים", לשון 'שכחה', כמו שכתוב (בראשית מא, נא): "כי נשני אלקים".

(ג) אותן שגם עתה זוכרים את השם יתברך - אך "שנשתה גבורתם" (לשון הכתוב בירמיה נא, לא), ואין לאלהים להתגבר על יצרם.

ובשביל־זו נקראים בשם 'נשים' - מחמת שלש בחינות הנ"ל. ועל־ידי־כִּלְזָה הם רחוקים מהשם יתברך, והשם יתברך נסתר מהם בבחינת 'הסתרות'.

"ומרדכי" - הינו בחינת ה'מלכות' - הוא יכול להזכיר ולהזכיר אותם, על־ידי 'עסק־התורה', שהוא בחינת 'מים ומדות' כנ"ל - שעל־ידי־זו זוכין ל'דעת', שעל־ידי ה'דעת הזו', מגלין ה'הסתרה שבתוך הסתרה, ועושין ממנה 'תורה', ואזי: "אורייתא מכרזת קמיהו" (זהר אחרי נח).

וְזֶה: "לדעת את שלום אסתר" - שעל־ידי־זו עושה 'דעת', מ'הסתרה שבתוך הסתרה, שהיא בחינת 'אסתר', בחינת (דברים לא, יח): "הסתר אסתר".

וְזֶה: "ומה יעשה בה" - שעושה מ'ההסתרה' - בחינת 'מה' - הינו 'תורה', כמו שכתוב (דברים ו, כ): "מה העדת" וכו' כנ"ל. כי מזה בעצמו שיודע שגם בתוך 'הסתרה שבתוך הסתרה' יש שם השם -

יתברך - מזה בעצמו נעשה 'דעת', דהינו 'תורה'.

יד.

(ח"א רג)

מ'ספורי דברים' של ה'נשים', יכולים לידע 'מעמד השכינה' איך היא אוהזת בעת.

וְזֶה שכתוב אצל 'מרדכי' (אסתר ב, יא): "שהיה מתהלך לפני חצר בית הנשים לדעת את שלום אסתר" - ו'אסתר' היא ה'שכינה' - כי 'מרדכי' היה משיג זאת, לידע 'שלום השכינה', מ'חצר בית הנשים', על־ידי 'ספורי דבריהם'.

"כי אם חפץ בה המלך ונקראה בשם" (אסתר ב, יד)

טו.

(ח"ב א, ה)

ב'חג השבועות' נתתקן 'תאות משגל' - 'משגל' בחינת (אסתר ב, יד): "כי אם חפץ בה המלך ונקראה בשם" - שכל אחד מהשלוש־רגלים נקרא 'שם', כמו שכתוב (במדבר טז, ב): "קראי מועד אנשי שם".

"ותהי אסתר נשאת חן בעיני כל ראייה" (אסתר ב, טו)

טז.

(ח"ב א, יג)

"ותהי אסתר נשאת חן בעיני כל ראייה" (אסתר ב, טו) - בחינת 'נשיאות חן', "שכל אחד ואחד נדמה לו כאמתו" (מגלה יג).

כי זֶה ה'בַּעַל־תְּפִלָּה' שְׂאוּחֵז בְּבַחֲנֵינָת (תהלים לג, ו): "דָּבַר ה'", ה'שָׂרֵשׁ הָעֲלִיזוֹן' שְׁכַל הַפְּחוֹת וְכָל צָבָא הַשָּׁמַיִם מְקַבְּלִים מִמֶּנּוּ - "כָּל אֶחָד וְאֶחָד נִדְמָה לוֹ כְּאִמְתּוֹ" - שֶׁהוּא 'נוֹשֵׂא חַן' בְּעֵינָי כָּל צָבָא־הַשָּׁמַיִם וְכָל הַשָּׂרִים־הָעֲלִיזוֹנִים - וְכָל אֶחָד וְאֶחָד נִדְמָה לוֹ, שֶׁהוּא עוֹסֵק עִמּוֹ לְבַד, כִּי בְּכֵס מְקַבְּלִים מִמֶּנּוּ.

"כַּאֲשֶׁר הִיְתָה בְּאִמְנָה אֶתוֹ" (אסתר ב, ב)

יז.

(ח"א י, ח)

נִמְצָא לְעֵיל בְּפֶסוּק (אסתר ב, ז): "וַיְהִי אִמֵּן אֶת הַדָּסָה".

"וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לְמַלְךְ בְּשֵׁם מְרֻדְכָי" (אסתר ב, כב)

יח.

(ספר־הַמִּדּוֹת, פְּדִיּוֹן־שְׁבוּיִם ג)

"הָאוֹמֵר דָּבַר בְּשֵׁם אוֹמְרוֹ, מִבִּיא גְּאוּלָּה לְעוֹלָם" (אבות פ"ו מ"ו; מגלה טו. - על הַפְּסוּק בְּאֶסְתֵּר ב, כב: "וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לְמַלְךְ בְּשֵׁם מְרֻדְכָי").

"הָמֵן בֵּן הַמִּדְתָּא הָאֲגִי" (אסתר ג, א)
- עֵינַי הָמֵן הָרָשָׁע -

יט.

(ח"א י, י)

"וְאֵלֶּה הַמְּשֻׁפָּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים לַפְּנֵיהֶם" (שמות כא, א), "הִשְׁוּ אִשָּׁה לְאִישׁ

לְכָל דֵּינִים שְׁבַתוֹרָה" (מְכִלְתָּא מְשֻׁפָּטִים, נִזְיָקִין ו); פְּרוּשׁ: 'לְכָל דֵּינִים שְׁבַתוֹרָה' שְׁצָרִיךְ לְהַמְתִּיקֵם - צָרִיךְ לְהַשְׁוֹת, לְיַחַד 'קִדְשָׁא־בְּרִיךְ־הוּא וְשְׁכִינְתָּה', בְּחֵינַת 'אִשָּׁה וְאִישׁ', בְּחֵינַת 'מְרֻדְכָי וְאֶסְתֵּר'.

וְזֶה פְּרוּשׁ: "וְאֵלֶּה הַמְּשֻׁפָּטִים", "וְאֵלֶּה מוֹסִיף עַל הָרֵאשׁוֹנִים" (שְׁמוֹת־רַבָּה ל, ג) - בְּחֵינַת 'תּוֹסֶפֶת וְרַבּוּי', 'צִאָּוָה', 'עֲבוּדָה־זָרָה'.

"הָרֵאשׁוֹנִים" - בְּחֵינַת 'הָמֵן־עַמְלֵק', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (בַּמְדָּבָר כד, כ): "רֵאשִׁית גּוֹיִם עַמְלֵק".

וְתַקְוֹנוֹ: "הַמְּשֻׁפָּטִים" - בְּחֵינַת 'רוּחַ', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (יִשְׁעִיָּה כח, ו): "וְלָרוּחַ מְשֻׁפָּט". כִּי עַל־יְדֵי הָרוּחַ - נִתְתַּקֵּן הַצִּאָּוָה וְהָעֲבוּדָת־אֱלִילִים; וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְיַחַד קִדְשָׁא־בְּרִיךְ־הוּא וְשְׁכִינְתָּה, וְנִמְתַּקֵּן הַדֵּינִים; וְנִסְתַּלַּק חֲרוֹן־אַף מִן הָעוֹלָם.

כ.

(ח"א נו, ה)

"זֶה לְעַמַּת זֶה" (קַהֲלַת ז, יד) - 'מְלָכוֹת־הַרְשָׁעָה' הָמֵן־עַמְלֵק, הוּא כְּנֻגַד 'מְלָכוֹת־דְּקֻדְשָׁה', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (בַּמְדָּבָר כד, כ): "רֵאשִׁית גּוֹיִם עַמְלֵק".

כִּי 'מְלָכוֹת־דְּקֻדְשָׁה', הוּא (בַּמְדָּבָר י, כה): "מֵאִסָּף לְכָל הַמַּחְנוֹת" דְּקֻדְשָׁה. וְ'מְלָכוֹת דְּסִטְרָא־אַחֲרָא', הוּא מֵאִסָּף מְמוֹן, וּמִתְגַּבֵּר בְּתַאוּת־מְמוֹן, כְּדֵי לְתַפֵּס עַל־יְדֵי־זֶה כָּל 'נִיצוּצֵי הַקְּדוּשָׁה', וּלְהַגְבִּיר בְּיֹתֵר ה'הַסְתָּרוֹת שְׁבַתוֹד הַסְתָּרוֹת', עַד שְׂרוּצָה לְהַעֲלִים וּלְהַסְתִּיר אֶת הַקְּדוּשָׁה, בְּהַעֲלָמָה יִתְרָה מְאֹד.

וְאֵף־עַל־פִּי־בֶן אֵינּוּ מוֹעִיל לוֹ כְּלָל - כִּי יֵשׁ כַּח בְּ'מְלָכוֹת־

דְּקַדְשָׁהּ, בְּחִינַת 'מְרֻדְכִי' - לְהַלְחֵם בְּנִגְדּוֹ, וּלְהוֹצִיא מֵאֲתוֹ כָּל הַמְמוֹן, וְכָל הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁבָּלַע, וּלְהַמְשִׁיךְ 'דַּעַת' גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ בְּזָה - עַד שֶׁנִּתְגַּלֵּין כָּל הַהִסְתָּרוֹת וְנִעֲשִׂין מֵהֶם 'תּוֹרָה'.

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (מגלה י: - על קהלת ב, כו): **"כִּי לְאָדָם שְׁטוּב לִפְנֵיו נָתַן חֲכָמָה וְדַעַת"** - **"זֶה מְרֻדְכִי"**; **"וְלַחֹטָא נָתַן עֲנָן לְאַסְפָּה וְלַכְּנוּס"** - **"זֶה הָמֶן"**.

"טוֹב לִפְנֵיו" - בְּחִינַת הַתּוֹרָה, כִּי (אבות פ"ו מ"ג): **"אֵין טוֹב אֶלָּא תּוֹרָה"**.

הֵינּוּ: שְׁמְרֻדְכִי, מְלֻכּוֹת־דְּקַדְשָׁהּ, "נָתַן לּוֹ חֲכָמָה וְדַעַת" - וּמוֹצִיא מִ'הָמֶן' מְלֻכּוֹת דְּסִטְרָא־אֶחָרָא, שֶׁהוּא מְאַסְפָּה מְמוֹן - כָּל הָעֲשִׂירוֹת וְכָל הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים, בְּבְחִינַת (איוב כ, טו): "חֵיל בָּלַע וַיִּקְאֲנוּ" - וְעוֹשֶׂה מְזָה 'תּוֹרָה' שֶׁנִּקְרָאת (משלי יב, ד): **"אִשֶּׁת חֵיל".**

"וַיְהִי כְּאֲמַרְם אֵלָיו יוֹם וַיּוֹם, וְלֹא שָׁמַע אֲלֵיהֶם, וְלֹא שָׁמַע אֲלֵיהֶם" (אסתר ג, ד)

"וַיְהִי כְּאֲמַרְם אֵלָיו יוֹם וַיּוֹם, וְלֹא שָׁמַע אֲלֵיהֶם" (אסתר ג, ד). רבי יוחנן בשם רבי בנימין בר רבי לוי: **'בְּנִיָּה שֶׁל רַחֵל' - נֶסֶן שְׁוֵה, וְגִדְלָתָן שְׁוֵה. נֶסֶן שְׁוֵה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (בראשית לט, י): "וַיְהִי כַּדְבָרָה אֵל יוֹסֵף יוֹם יוֹם, וַכֵּן כְּתִיב: "וַיְהִי כְּאֲמַרְם אֵלָיו יוֹם וַיּוֹם, וְלֹא שָׁמַע אֲלֵיהֶם", וְלַהֲלֹן כְּתִיב (בראשית שם): "וְלֹא שָׁמַע אֲלֵיהָ לִשְׁכַב אֶצְלָה". וְגִדְלָתָן שְׁוֵה וְכוּ'. (אסתר דב"ה ז)**

קַעֲבֵנִי

(ח"א עב)

וְתַדְעַ: שֶׁהַיִּצְרֵהָרַע' שֶׁל רַב הָעוֹלָם, שֶׁהוּא 'עֵכִירַת הַדְּמִים', הוּא שְׁטוּת וְשִׁגְעוֹן וְסִכְלוּת גָּדוֹל וְכוּ'.

וְהֵלֵא תִרְאֶה: שֵׁשׁ כֶּמֶה בְּנֵי־אָדָם שֵׁשׁ לָהֶם 'הַרְהוּרֵי עֲבוּדַה־זָרָה', וַיֵּשׁ שִׁבְשָׁעָה שְׁעוּמָד לְהַתְפַּלֵּל, בָּא לְנִגְדּוֹ 'דְּמוּת עֲבוּדַה־זָרָה', וְאִף שִׁיּוּדַע בְּעַצְמוֹ שָׂאִין בָּהּ מְמָשׁ, אִף־עַל־פִּי־כֵן מִתְגַּבֵּר עָלָיו מְאֹד, וּמְצַטִּיר וְעוּמָד לִפְנֵיו זֶה הַדְּמוּת, וְקָשָׁה לוֹ מְאֹד לְהַעֲבִיר זֹאת מִדְּמִיוֹנוֹ וּמִחֲשַׁבְתּוֹ.

וּבּוֹדֵאֵי: מִי שֶׁמִּתְגַּבְּרִים עָלָיו אֵלּוֹ הַדְּמִיוֹנוֹת, קָשָׁה לוֹ מְאֹד לְהִנָּצֵל מֵהֶם וּלְהַעֲבִירָם מִמִּחֲשַׁבְתּוֹ, וְכָל מִה שֶׁמִּתְגַּבֵּר וּמִנְעִינַע וְזוֹרֵק רֹאשׁוֹ הֵנָּה וְהֵנָּה, מִתְגַּבְּרִים עָלָיו יוֹתֵר וַיּוֹתֵר.

כִּי זֶה טַבַּע וְסִגְלַת אֵלּוֹ הַיִּצְרִין הַרְעִים הַמְּזַהְמִים, כָּל מִה שֶׁרוֹצִים לְהַתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם, הֵם מִתְגַּבְּרִים יוֹתֵר וַיּוֹתֵר.

כִּי הוּא כְּמוֹ שֶׁאָדָם בּוֹרַח מִדְּבַר, וּמִסְתַּכֵּל מִן הַצַּד בְּלֹא־חֶרֶד עַל זֶה הַדְּבַר שֶׁבָּרַח מִמֶּנּוּ, וְאִזִּי הַדְּבַר הַזֶּה מִתְגַּבֵּר עָלָיו בַּיּוֹתֵר, כִּי לֹא הִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִזֶּה, רַק אֲדַרְבָּא, שֶׁמִּסְתַּכֵּל בְּכָל פַּעַם לְאַחֲרָיו עַל־זֹאת הַמִּחְשָׁבָה.

וּבְזָה יִכּוֹל כָּל אָדָם לְהִבִּין: שֶׁהוּא שְׁטוּת וְשִׁגְעוֹן גָּדוֹל, וְהוּא רַק מְעַכְרַת־הַדְּמִים, מְעַכְרַת וּבִלְבּוֹל הַמַּח'. כִּי זֶה יָדוּעַ לְכָל: שֶׁעֲבוּדַה־זָרָה' אֵין בָּהּ מְמָשׁ, וְאִף־עַל־פִּי־כֵן קָשָׁה לוֹ מְאֹד לְסַלֵּק מִחֲשַׁבְתּוֹ מֵהֶם, מִחֲמַת שֶׁכָּבֵר נִתְעַפֵּר וְנִתְבַּלְבַּל מִחוּ מְאֹד.

כֵּן אֵלּוֹ הַרְהוּרֵי זְנוּת' שֵׁשׁ לְרַב הָעוֹלָם, בְּפִרְט כְּשֶׁרוֹאֶה בְּעֵינָיו, בְּגוֹן בַּעַת שֶׁנִּזְדַּמְּן לִפְנֵיו אִשָּׁה, וְכִשְׁהוּא רוֹצֵה לְהִיּוֹת אִישׁ כְּשֶׁר, וְאֵינוֹ רוֹצֵה אֵלּוֹ הַרְהוּרִים, וְאִזִּי מִנְעִינַע רֹאשׁוֹ, וְרוֹצֵה לְסַלֵּק הַמִּחְשַׁבוֹת אֵלּוֹ מִמֶּנּוּ, וַיּוֹתֵר וַיּוֹתֵר הֵם מִתְגַּבְּרִים עָלָיו כַּנֵּ"ל. וּבַאֲמַת: מִי שֵׁשׁ לוֹ דַּעָה, הוּא אֶצְלוֹ שְׁטוּת גָּדוֹל, וְאֵינוֹ נִחְשָׁב אֶצְלוֹ

אֶפְלוּ לְשׁוּם מַעֲלָה, מַה שְּׂאִינוּ נוֹפֵל עָלֵינוּ
הִרְהוּר מְזֵה, וְאִינוּ צָרִיךְ כְּלָל לְזָרֵק וּלְנַעֲנַע
רֵאשׁוּ כְּלָל. וְכִמוֹ שְׂאֶצֶל רַב בְּנֵי-אָדָם הוּא
שְׁטוּת וְשִׁגְעוֹן אִלּוּ ה' הִרְהוּרֵי עֲבוּדֵה-זָרָה, כִּן
אֶצְלוֹ שְׁטוּת ה' הִרְהוּרֵי זְנוּת'.

על-כן עקר התקנה: מי שכבר נלכד בזה,
ויש לו אלו ה'מחשבות', הן
'הרהורי זנות', הן 'הרהורי עבודה-זרה'.

אין לו תקנה: רק שיקדש ויטהר גופו, כדי
שיזדכך ויטהר דמיו. וילך אצל
'חכם-האמת', ויורה לו דרכי התשובה,
דרכי החכמה, עצות נכונות על כל דבר.
"אז יבנע לבבו הערל" (ויקרא כו, מא), "ושב
ורפא לו" (ישעיה ו, י).

אבל כל-זמן שעדין לא נתקדש ונטהר
גופו - אין שום תקנה מה שמתגבר
ומתאמץ, ויש לו יסורים גדולים לסלק
המחשבה, כי יותר ויותר הם מתגברים בנ"ל.

גם 'עצבות' הוא מזיק מאד, ונותן פח לזה
היצר-הרע העב הגשמי.

על-כן אדרבא: אם רוצה להיות 'ירא-
השם', ורוצה להתפלל, ואינו רוצה
באלו ה'מחשבות-רעות' - צריך שלא
להשגיח עליהם כלל, ושלא יכפת לה מה
שעומדים לפניו.

ורק יעשה את שלו במה שהוא עוסק,
ב'תורה' או 'תפלה' או 'משא-ומתן' -
ולא ישגיח עליהם כלל.

וכמו ששמעתי מעשה באחד: שבשעה
שעמד להתפלל, היה מזדמן ועומד
לפניו בדמיונו עב"ם ערל, והיה לו יסורים
גדולים מזה, וכל מה שרצה להתגבר ולסלק
המחשבה, התגברה עליו יותר.

ויעץ לו חכם: "שלא יכפת לה! ויעמד
העב"ם, ואף-על-פי-כן יעשה את
שלו ויתפלל, ובזה יסתלק ממנו!"

אך זה עצה לפי שעה, כל-זמן שלא
נתקדש גופו עדין. והעקר לקדש
ולטהר עצמו בנ"ל, וילך לחכם, ויתן לו
'עצה נכונה' על כל דבר בנ"ל.

קעג.

(ח"ב נא)

ה'יצר-הרע' נוקש באדם בכל-פעם,
ומעוררו למה שמעוררו.
ואף אם אין האדם שומע לו ופונה ערף
ממנו - אף-על-פי-כן הוא נוקש בו עוד פעם
שני ושלישי ורביעי ויותר.

אבל אם האדם הוא חזק בדעתו ועקשן
נגד ה'יצר-הרע', ואינו פונה אליו
כלל - אזי ה'יצר-הרע' מסתלק והולך לו.

וכן ב'תפלה', בענין ה'מחשבות' הבאים
לבבל - הוא ממש בנ"ל, שהמחשבה
באה במה פעמים פעם אחר פעם לבבל.
וצריך להיות חזק, לבלי להסתפל עליה כלל
בשום אופן, ואזי תסתלק.

קעד.

(חיי-מוהר"ן תקלו)

פעם-אחת עמדו לפניו אנשיו, ובא ערל
אחד מהאנשי חיל העב"ם
העומדים בינינו, ודפק על החלון, ושאל:
"יש כאן אחד מאנשי חיל"? - השיבוהו:
"לא, אין כאן אחד מהם!" - והלך לו.

אחר-כך אחר איזה שעה, חזר ובא ודפק
על החלון יותר, ושאל: "אם יש
כאן אחד מאנשי חיל"?

אֲלֵלִים' - וְחָשַׁב שְׂאִין עוֹד מִי שְׂיוּכַל לְבַטְלוֹ.

אבל 'מֶרְדֵּכַי וְאַסְתֵּר' הָיָה לָהֶם הַפֶּחַ הַזֶּה.
וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת ל, כג - חֲלִין קִלְטִי): "מֶרְדֵּכַי, מֶרְדֵּכַי - 'דְּרוֹר' - 'דְּרוֹר' לְשׁוֹן 'חֲרוֹת', בְּחִינַת 'יָדַיִם'. וְאַסְתֵּר' בְּחִינַת 'רְגְלִים', "מֵה יָרָךְ בְּסִתֵּר" וְכו' (סְפָה מֵט:).

"יִשְׁנוּ עִם אֶחָד מִפְּזָר וּמִפְּרָד בֵּין הָעַמִּים, בְּכָל מְדִינֹת מְלֻכּוֹתָךְ" (אֶסְתֵּר ג, ח)

נב.

(ח"א לג, ג)

מִי שֶׁמִּפְשִׁיט אֶת הָאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה' מֵה'לְבוּשִׁים' - הוּא דוֹמָה כְּמִי שֶׁבוֹנֶה אֶת הַתּוֹרָה.

לְמַשָּׁל: 'אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה' שֶׁהֵיוּ "מִפְּזָרִין וּמִפְּרָדִין בְּלִשְׁוֹנוֹת הָעַכּוֹ"ם" (עַל־פִּי אֶסְתֵּר ג, ח: "מִפְּזָר וּמִפְּרָד בֵּין הָעַמִּים"), וְלֹא הָיָה שׁוּם אָדָם יוֹדֵעַ מֵהֶם, מִחֲמַת הַיְמִירָע' שֶׁהַחֲשִׁיד עֲלֵיהֶם וְהַלְבִּישׁ אוֹתָם.

וּכְשָׁפָא זֶה הָאָדָם, שֶׁהוּא "דוֹמָה לְמִלְאָךְ ה' צְבָאוֹת" (מוֹעֵד־קָטָן יז), עַל־יַדִּי שֶׁכּוֹפֶה אֶת יִצְרוֹ, הֵינּוּ: הַיְמִירָע' - אָזִי הָרָע, הֵינּוּ: 'לִשְׁוֹנוֹת הָעַכּוֹ"ם', נִכְפָּפִין וְנִתְבַטְּלִין כְּנֶגְדּוֹ. וְאֵז נִשְׁאָרִין "אוֹתִיּוֹת־הַתּוֹרָה בּוֹלְטִין" (יוֹמָא עג).

וּכְשֶׁנִּפְשָׁטִין מֵה'לְבוּשִׁים הַגִּשְׁמִיִּים, הֵינּוּ: מ'לִשְׁוֹנוֹת הָעַכּוֹ"ם, הֵינּוּ: מ'מְדוּת־רָעוֹת, הֵינּוּ: מ'יְמִירָע' - אָזִי מְקַבְּלִין אֲלוֹ 'אוֹתִיּוֹת־הַתּוֹרָה' - אוֹר רַב יוֹתֵר מִמָּה שֶׁהֵיוּ מְקַבְּלִין מִתְחִלָּה. כִּי מִתְחִלָּה לֹא

עָנָה רַבְּנּוּ ז"ל: כָּף הוּא הַיְצִיר־הָרָע' שְׁלָכֶם - שֶׁבַת־חֵלֶה בָּא וְדוֹפֵק עַל הָאָדָם, וּכְשֶׁפּוֹנִין עֲרַף מִמֶּנּוּ וּמְשִׁיבִין: "אִין כָּאן אֶחָד מִחִילוֹתֵינוּ!" וּמְסַלְקִין אוֹתוֹ, וְאֵז הוֹלֵךְ לוֹ - וְאֶה־עַל־פִּי־כֶן אַחֲר־כָּף הוֹיֵר וּבֹא וְדוֹפֵק עַל הָאָדָם, אֶה־עַל־פִּי שֶׁכָּבֵר סְלֻקוּהוּ וְהִשִּׁיבוּהוּ: "אִין כָּאן אֶחָד מִחִילוֹתֵינוּ!" שְׂאִין לוֹ וּלְחִילוֹתֵינוּ מְקוּם כָּאן - אֶה־עַל־פִּי־כֶן אֵינוּ נִמְנָע לְבוֹא עוֹד פַּעַם אַחֵר פַּעַם. וְצָרִיכִין לְגַרְשׁוֹ בְּכָל־פַּעַם, עַד שֶׁיִּסְתַּלֵּק לְגַמְרִי.

וְעַיִן בְּמְקוּם אַחֵר מְזִיָּה (לְקוּשִׁי־מוֹתֵרִין ח"ב תוֹרָה נ"א ה"ל): שְׁצָרִיכִין לְהִיּוֹת עֵקֶשׁן גָּדוֹל כְּנֶגְדּוֹ פַּעַם אַחֵר פַּעַם, וְאֶפְלוּ מֵאָה פַּעַמִּים וַיּוֹתֵר. וְאֵז אִם יִהְיֶה חֶזֶק כְּנֶגְדּוֹ כְּמָה וְכְמָה פַּעַמִּים, יִזְכֶּה לְסַלְקוֹ לְגַמְרִי.

"הַפִּיל פּוֹר הוּא הַגּוֹרֵל" (אֶסְתֵּר ג, ז)

נא.

(ח"א י, ח)

עַל־יַדִּי הַצְּדִיק, בְּחִינַת 'רוּח־שֶׁבֶלֶב' - נִתְגַּלָּה הָאֲרַת הַיָּדַיִם וְהַרְגְלִים, בְּחִינַת 'דְּקוּדִין וְהַמְחָאֵת־כָּף' - וְנִתְבַטְּלַת הַצְּאוּה' וְהַכְּפִירוֹת, וְנִתְרַבָּה הָאֲמוּנָה.

וְהַתּוֹרָה' - הִיא גַם־כֵּן בְּחִינַת 'יָדִין וְרְגְלִין, בְּחִינַת 'נִגְלָה וְנִסְתָּר'.

כִּי "הָמֵן שֶׁעָשָׂה עֲצָמוֹ עֲבוֹדַת־אֱלִילִים" (מְגִלָּה יז), "הַפִּיל פּוֹר הוּא הַגּוֹרֵל" (אֶסְתֵּר ג, ז), "בְּחֻדֵשׁ שְׁמַת בּוֹ מִשָּׁה" (שֵׁם יג) - כִּי חָשַׁב שֶׁכָּבֵר מֵת מִשָּׁה הַמְבַטְּלַת פֶּחַ הַעֲבוֹדַת־אֱלִילִים' - כִּי הוּא קִבֵּל הַתּוֹרָה, בְּחִינַת 'יָדִין וְרְגְלִין, שֶׁעַל־יַדֵּיהֶם נִתְבַטְּלַת הַעֲבוֹדַת־

"ומרדכי ידע את כל אשר נעשה" (אסתר ד, א)

נד.

(לקוטי הלכות, ערוגי תחומין ד, ט)

"ומרדכי ידע את כל אשר נעשה" (אסתר ד, א) - שהיה יודע את כל בחינת ה"נעשה", מתחלה ועד סוף - שהיה יודע ומשיג את ה"נעשה" הגבוה ביותר. כי צריכין לעשות בכל פעם מ"נשמע" - "נעשה".

"ומרדכי ידע את כל אשר נעשה" - עד למעלה מעלה בתכלית המעלה, ומחמת זה היה יכול להאיר גם למטה למטה בתכלית שפלות הירידה.

וזהו: "ומרדכי ידע את כל אשר נעשה" - מתחלה ועד סוף, מאין-סוף עד אין תכלית, על-כן הוא היה יכול להאיר בישראל אפלו בתכלית ירידתם, לבל יתיאשו עצמן מן הרחמים, עד שזכו על-ידו שיתהפך מהפוך אל הפוך, ותכלית הירידה יהיה תכלית העליה, בחינת (אסתר ט, א): ונהפך הוא וכו'.

וזכו אז להשגה גדולה ביותר - לקבלת-התורה מחדש בחינת "קיימו וקבלו" (שם פסוק כז). וזכו לעשות מזה "ימי הפרים האלה" (שם פסוק לא).

דהינו: שיהיה נמשך הארה זו, בכל דור ודור בכל שנה ושנה, שבכל דור ודור ובכל שנה ושנה, יאיר עלינו הארה הגדולה הזאת של בחינת 'מרדכי' - שעל-ידיה יהיה לנו כח בכל שנה ושנה, לצאת מכל הירידות שבעולם, ולהפוך כל הירידות לתכלית העליה, בבחינת (שם פסוק כח): "והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור משפחה ומשפחה" וכו'.

היו מקבלין אלא כדי חיות הראוי לאותו מקום, כדי שלא להשפיע יותר מהראוי להם.

כמו שכתוב בכתבי האר"י (פריי-עץ-חיים פ"ו): "עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" - הינו: שימשיך שפע להקלפות, 'פדי חינו', ולא יותר.

עין ב'פריי-עץ-חיים' בכונות פורים פרק ו', מבאר שם: שצריכין להמשיך חיות להקדשה הנעלמת בתוך הקלפות, אבל צריכין להמשיך החיות בצמצום גדול, שזהו סוד כונות השכרות של פורים, עין-שם.

אבל כשנפשטין האותיות מ'הקלפות' - אזי מקבלין 'אור רב' מלעילא. [עין לקמן בעניני 'משפחה יוד'].

וזהו (תהלים קג, כ): "עשי דברו, לשמע בקול דברו" - כשעושין ובונין להתורה, שהיה מתחלה "מפזרין ומפזרין בלשונות העפופים", וב'מדות רעות, וב'מיירע'.

אזי: "לשמע בקול דברו" - וזוכין למשמע קלין מלעילא. הינו: שה'דבר', הינו: ה'תורה', מקבלין 'אור רב' מלמעלה. וזה 'שמיעת התורה'.

"להשמיד להרג ולאבד את כל היהודים"

(אסתר ג, יג)

נג.

(ח"ב סו)

"הוא אינו שש" (מגלה י: "שהשם-יתברך לא שש כשנתחייבו פליה בימי המן". על-פי רש"י) - כי כשיש לישראל איזה ענש חסודשלוס, זה נוגע בעצמו יתברך כביכול - כי "שמו משתף בשמו" (ירושלמי תענית פ"ב).

כי השם־יתברך ברחמיו הרבים, חשב מרחוק להטיב אחרי־תנו, כי השם־יתברך צופה ומביט עד סוף כל הדורות, וראה שבדורות הללו בעקבות־משיחא בסוף הגלות, קדם שנשוב לירושלים ויהיה גאלה נצחית, וקדם לזה בודאי התגבר הסטרא־אחרא מאד, ותהיה מקדם הירידה גדולה מאד מאד, על־כן הטיב עמנו מקדם, ונתן לנו את "ימי הפורים האלה" על־ידי מרדכי ואסתר.

כדי שיאיר עלינו בכל שנה ושנה, בחינת הארה הגדולה והעצומה של מרדכי, שהיא הארה גדולה מאד מאד, שעל־ידי הארה הגדולה הזאת יכולין להפוך כל הירידות לעליות.

וכמו־בא בכתבים (פרי־עץ־חיים, פורים פ"ה):
 "שהארה של מרדכי, מאיר עד סוף העשייה, והארה זו של פורים - אין נמצא בשום זמן וכו'". ואז נתהפכין כל הירידות לעליות, כי היא תכלית העלייה, כנ"ל.

נה.

(לקוטי־הלכות, תפלת־המנחה ז, כ)

"ומרדכי ידע את כל אשר נעשה" (אסתר ד, א). "ומרדכי" - בחינת ה'צדיק' הדור. "ידע את כל אשר נעשה" - בזה העולם, את כל הנכלים והערמומיות וכו', שחותר בחינת 'עמלק' וכו', בחמימות התאוות, ובמחלקת בין איש לאשתו וכו', ובמחלקת שבועולם, ובפרט להרחיק מהצדיק וכו', והכל מעשה עמלק.

ועל־כן (אסתר שם): "ויצא בתוך העיר ויזעק" וכו'. וכן הכנים בישראל: שבכל עיר ועיר צום ובכי וכו', בחינת (שם ט,

לא): "ודברי הצומות וזעקתם" וכו' (שם ט, לא). ועל־ידי־זה נתהפך הכל לטובה.

נו.

(לקוטי־הלכות, תשעה־באב ושאָר־תעניות ד, כא)

ובאמת היה אז עת צרה גדולה לישראל אשר כמזהו לא נהיתה, כי מן השמים הספיקו, כמו שאמרו רז"ל (אסתר־רבה ז, ג): "שפבר נחתם למעלה" - ועל־כן היו אז ישראל בסכנה עצומה.

אך "מרדכי" - שהוא צדיק־הדור האמתי - "ידע את כל אשר נעשה" (אסתר ד, א), עד היכן הדבר מגיע. "ויקרע מרדכי את בגדיו, ויצא בתוף העיר ויזעק וכו'" (שם), ועורר והקיץ את כל ישראל לתשובה, כי הודיע להם: "שאין לך דבר שעומד בפני הצעקה והתשובה" (ירושלמי פאה פ"א ה"א; זחר־חדש בראשית), כי "יפה צעקה לאדם אפלו לאחר גזר־דין" (ראש־השנה טז).

ובגדל כחו היה מעורר רחמי השם־יתברך, עד שנתהפך מהפך אל הפך, ונתגלה לעין כל על־ידי תקף הנס, איך השם־יתברך מסתיר השגחתו בתוף הטבע, באפן שכשיצעקו ישראל אליו יתברך - יתהפך הכל לטובה, כי השם־יתברך מקדים רפואה למכה תמיד, ואף־על־פי־כן הכל תלוי בישראל, אם יתפללו ויתחננו אליו יתברך - יתהפך הכל לטובה.

וגדולי החכמים הצדיקים יודעים זה הסוד, והם מעוררים ומלמדים את ישראל: לזעק ולהתחנן אליו יתברך, איך שהוא, ועל־ידי־זה השם־יתברך מושיעם בכל פעם, כאשר ראינו בתקף הנסים הנפלאים של פורים, שהיה דיקא בלי 'שנוי'

הטבע, רק שראו הכל בעיניהם השגחתו הנפלאה המלבשת בהטבע תמיד בכל עת ובכל שעה ורגע.

וכו', ויצא בתוך העיר ויצעק וזעקה גדולה ומרה" (אסתר ד, א), וגזרו תענית שלשה ימים, וצעקו בקול מר להשם-יתברך, ועל-ידי-זה המתיקו המרירות.

נז.

(לקוטי-הלכות, פורים ג, ט)

על-ידי-זה שמשליכין כל החכמות ומשליך עצמו לרפש וטיט בשביל השם-יתברך, שזה בחינת לבישת שק ואפר' - על-ידי-זה זוכה שנתגלה לו בחינת "צדיק ורע לו, רשע וטוב לו" (ברכות ז, א), שזה בחינת תקוני-המשפט'.

ועל-שם-זה נקרא (חלין קלט:): "מרדכי", "מר דרור" (שמות ל, כג) - בחינת 'המתקת המרירות'. "מר" - לשון מרירות. "דרור" - לשון חרות (ראש-השנה ט:): - שהוא בחינת 'שלום', כמו שכתוב (ישעיה נה, יב): "כי בשמחה תצאו ובשלום תובלון".

וזוהו בחינת (אסתר ד, א): "ומרדכי ידע את כל אשר נעשה" - כי על-ידי שלבש "שק ואפר" וכו' (שם), על-ידי-זה נעשה בחינת "ומרדכי ידע את כל אשר נעשה", כי זכה לידע כל אשר נעשה בעולם.

הינו: 'מרדכי' הוא "מר דרור" - שמוציא לחרות ושלום, וממתיק כל מיני מרירות שבעולם. ועל-פן היה לו פח להמתיק על-ידי תפלתו וזעקתו המרה, אפלו המרירות שהיה מגיע לישראל אז - עד שהמתיק הכל, והמשיך שלום על ישראל, בחינת (אסתר ט, ל): "דברי שלום ואמת", בחינת (שם י, ג): "ודבר שלום לכל זרעו".

כי "יש הבל אשר נעשה על הארץ, אשר יש צדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים, ויש רשעים" וכו' (קהלת ח, יד) - הינו: בחינת "צדיק ורע לו, רשע וטוב לו". ומרדכי ידע את כל זה, בחינת: "ומרדכי ידע את כל אשר נעשה" - הינו: "כל אשר נעשה על הארץ", אפלו "צדיק ורע לו, רשע וטוב לו" - גם את זה זכה לידע ולהשיג.

עד שנתהפך ונקמו בשונאייהם, וכל שאר האמות בלם פנו לישראל בשלום גדול, "כי נפל פחד מרדכי עליהם" (שם ט, ג) - עד שחזרו לאמונת ישראל, כמו שכתוב: "ורבים מעמי הארץ מתיהדים" וכו' וכו'.

וזוה נעשה על-ידי שהיה מסלק כל החכמות, והשליך עצמו לרפש וטיט בשביל השם-יתברך, בחינת: "וילבש שק ואפר" וכו'.

וזוה בחינת רבוי השלום שנתרבה אז, על-ידי שנמשכו בלם להשם-יתברך, כי על-ידי השלום, יכולין להמשיך כל העולם לעבודתו יתברך, כנ"ל.

נח.

(לקוטי-הלכות, קרח וכתבת-קעקע ג, יד)

השם-יתברך חמל עלינו בכל דור ודור, ושלח לנו אז את מרדכי ואסתר, "ומרדכי ידע את כל אשר נעשה

נט.

(לקוטי-הלכות, בכור בהמה טהורה ד, טז)

'מרדכי' הרגיש תכף פונת הסטרא-אחרא, שהוא בחינת המן, בחינת (אסתר ד, א): "ומרדכי ידע את כל אשר נעשה" -

שִׁידַע בְּנִתָּם עַד הַסּוּף, וְהוּא מִתְחִיל תְּכַף לְעוֹרָרָם לְתִשׁוּבָה. "וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר, וַיִּזְעַק זַעֲקָה גְדוֹלָה וּמְרָה" (שם) - וְעַקֵּר צַעֲקוֹתָיו: שֶׁהוּא מוֹדִיעַ לְאַסְתֵּר, שֶׁהִיא בְּחִינַת 'כָּל-יִשְׂרָאֵל': שֶׁעֲדִין לֹא תִתְיָאֵשׁ מִן הַרְחָמִים, "וְתָבֵא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ" (שם ח, ד) וְכוּ' וְכוּ'.

ל

(לקוטי הלכות, גבית חוב מהלקוחות ואפותיקי ה, ט-י"ב)

מְרֻדְכֵי הוא בְּחִינַת (שמות ל, כג; מגלה י): "מְרֻדְכֵי" - "מְרֵי דְכֵיָא", שֶׁהוּא בְּחִינַת הַצְּדִיק־הָאֵמֶת שֶׁיְכוּל לַעֲשׂוֹת רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא דָן אֶת הַכֹּל לְכַף-זְכוּת, שֶׁהוּא הַהֶפֶךְ מ'בְּזוּי אֲנָשִׁים'.

כִּי הוּא מְקִיָּם (אבות פ"ד מ"ג): "אֵל תְּהִי בָז לְכָל אָדָם" - וְחוֹתֵר בְּכָל כּוֹחַ לְהוֹצִיא אֶת הַכֹּל מ'חֲרָפוֹת וּבְזִיוּנוֹת', וְלִהְיוֹת לְתוֹךְ 'כְּבוֹד־דְּקָדְשָׁה', כִּי הוּא מְקִיָּם (שם פ"ב מ"ד): "אֵל תִּדְוֶן אֶת חֲבֵרְךָ עַד שֶׁתִּגִּיעַ לְמְקוֹמוֹ", וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב שֶׁם בְּהַתּוֹרָה (ח"ב א, יד), עֵינֵי-שָׁם.

כִּי "מְרֻדְכֵי" בְּשָׁמַיִם רֵאשִׁי" (שמות שם), שֶׁהוּא 'שָׁמֶן הַמִּשְׁחָה' - עַל-יְדֵי-זֶה מְעַלִּין כָּל הַדְּבָרִים לְתוֹךְ ה'כְּבוֹד־דְּקָדְשָׁה', כִּי עַל-יְדֵי 'שָׁמֶן הַמִּשְׁחָה' נִמְשָׁחוּ כָּל עֲבוֹדַת הַמִּשְׁכָּן וְכִלְיוֹ, וְכָל הַכֹּהֲנִים וְהַמְּלָכִים - שֶׁכָּלם קָבְלוּ כְּבוֹדָם, וַיֵּצְאוּ מִחֹל לְקֹדֶשׁ, מְבֻזֵי לְכָבוֹד, עַל-יְדֵי 'שָׁמֶן הַמִּשְׁחָה' שֶׁמְקַדֵּשׁ הַכֹּל, כִּי כָּל ה'כְּבוֹד־דְּקָדְשָׁה' הִיא בְּמִשְׁכָּן וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן ה'גּוֹאֵל-צֶדֶק' נִקְרָא בְּשֵׁם 'מְשִׁיחַ' עַל שֵׁם שֶׁנִּמְשַׁח בְּ'שָׁמֶן הַמִּשְׁחָה' - כִּי 'מְשִׁיחַ' יַעֲסֹק בְּזֶה בְּיוֹתֵר: לְהַעֲלוֹת הַכֹּל מְבֻזֵי לְכָבוֹד, וְלִמְקִיָּם בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת: "אֵל תְּהִי בָז לְכָל אָדָם" - לְבָלִי לְבִזּוֹת שׁוֹם

אָדָם שֶׁבְּעוֹלָם, רַק לְעַסֵּק עִם הַכֹּל לְתַקְּנוֹ, לְהַעֲלוֹתוֹ מ'בְּזִיוֹן' ל'כְּבוֹד־דְּקָדְשָׁה'.

וּמִשָּׁם הִיָּה שְׂרֵשׁ מְרֻדְכֵי הַצְּדִיק, בְּחִינַת "מְרֻדְכֵי דְרוֹר בְּשָׁמַיִם רֵאשִׁי" שֶׁל 'שָׁמֶן הַמִּשְׁחָה' - שֶׁזֶה הַפֶּךְ ה'הֶמֶן' שֶׁהִיא מְבֻזָּה אֶת הַכֹּל - כִּי הוּא מְשַׁתְּדֵל לְהַעֲלוֹת אֶת כָּל אָדָם מ'בְּזִיוֹן' ל'כְּבוֹד', כַּנִּל.

כִּי ה'צְדִיק־הָאֵמֶת' בְּחִינַת מְרֻדְכֵי - טָרַח וַיִּגַע וּבְזָה עֲצָמוֹ בְּכָל הַבְּזִיוּנוֹת, כִּי "מְרֻדְכֵי יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה" (אסתר ד, א) - מֵרֵאשִׁי וְעַד סוּף, וְעַד הֵיכַן הִדְבֵּר מִגִּיעַ בְּכָל דוֹר וְדוֹר, בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, "וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר, וַיִּקְרַע אֶת בְּגָדָיו, וַיִּלְבַּשׁ שָׂק וְאַפֶּר, וַיִּזְעַק זַעֲקָה גְדוֹלָה וּמְרָה" (שם), וְכֵן הַכֹּנִס בְּכָל יִשְׂרָאֵל לְצוּם וְלִזְעַק הַרְבֵּה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שם ט, לא): "וְדַבְּרֵי הַצְּמוֹת וְזַעֲקוֹתָם" - כִּי הַצְּדִיק מְבֻזָּה אֶת-עֲצָמוֹ, בְּבְחִינַת (תהלים טו, ד): "נְבֻזָּה בְּעֵינָיו נִמְאָס".

אֲבָל שְׂאֵר בְּנֵי-אָדָם, כָּלם חֲשׂוּבִים בְּעֵינָיו מְאֹד, אֲפֹלוּ הַגְּרוּעַ וְהַפְּחוֹת מְאֹד - כִּי הוּא מְקִיָּם בְּשְׁלֵמוֹת: "אֵל תְּהִי בָז לְכָל אָדָם", כִּי הוּא בְּבְחִינַת "מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה סח, ט) - שֶׁדָּן אֶת הַכֹּל לְכַף-זְכוּת. וְעַל-יְדֵי-זֶה הִצִּיל אֶת יִשְׂרָאֵל, וְנַעֲשָׂה תִקְוַת הַנֶּסֶם שֶׁל פּוֹרִים, בְּכָל דוֹר וְדוֹר, ו"בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה" (אסתר ט, כא).

וְעַל-כֵּן עָשָׂה הֶמֶן "עֵץ גְּבִיָּה חֲמֻשִׁים אֵמָה" (אסתר ה, יד) - לְקַלְקַל וְלַפְגֵּם חֲסִי-וְשֵׁלוֹם בְּבְחִינַת 'יּוֹבֵל', שֶׁהוּא שְׁנַת הַחֲמֻשִׁים, שְׂאֵז "מְעַבִּירִין שׁוֹפֵר תְּרוּעָה" (ויקרא כה, ט), [לְצֵאת מִעֲבֻדוֹת לְחֵירוֹת], שֶׁהוּא הַהֶפֶךְ מ'בְּזוּי אֲנָשִׁים', בְּחִינַת 'קְלַפַּת עֲמֻלָּה'.

וְעַל-כֵּן בְּאֵמֶת בְּתַקְוַת כּוֹחַ שֶׁל מְרֻדְכֵי - נִתְהַפֵּךְ הַגְּלָגַל עָלָיו וְתִלְוָהוּ עָלָיו

- כי ה'צדיק־האמת' בחינת 'מרדכי', רוצה לזכות את הכל, אפלו הגרוע־שבגרועים, כי הוא מקיים בשלמות: "אל תהי בז לכל אדם".

אבל כל־זה: אם זה הפזוי רוצה בתקונו של הצדיק. אבל כשזה הפזוי אינו חפץ בברכת תקון של הצדיק, אדרבה, הוא מבזה ומחרף את הצדיק בכל הבזיונות, ושופך דמו בבושות ובזיונות רבות, עד שרוצה גם לשפך דמו ממש חס־ושלום, עם כל הנלוים אליו חס־ושלום, כמו 'המן' שבזה את 'מרדכי' כל־כף, עד שלא נחשב בעיניו אפלו לנקם בו לבדו, כמו שכתוב (אסתר ג, ו): ויבז בעיניו וכו', כנ"ל - על־כן 'איש בזה' בודאי אסור לזכותו, ואסור לחמל עליו כי "הבא להרגו" וכו' (סנהדרין עב.).

כי אף־על־פי שצריכין לקיים "אל תהי בז לכל אדם" וכו', אבל זה המבזה כל אדם ורוצה לאבד את הכל - בודאי צריכין להשתדל להרגו, שלא יחריב את העולם חס־ושלום, שזהו בחינת 'מצות זכירת מעשה עמלק' - למחות זכרו מן העולם.

ועל־כן מרדכי תקן כל־זה, כי הוא היה מקיים "אל תהי בז" וכו', בשלמות כנ"ל, אבל כשפא המן לידו - נקם בו הרבה וכו', ולא רצה לחמל עליו ועל בניו וכו'.

כי זה המבזה כל אדם, וכשמתגבר חס־ושלום, הוא מכניס בלב שאר בני אדם לביזות כל אדם, כי בהתגברותו חס־ושלום, מתפשטת זהמת קלפתו בעולם חס־ושלום - בודאי צריכים לשרשו מן העולם, שלא ישאר זכרו בעולם, כדי שתבטל קלפתו מן העולם שמבזית הכל, כדי שעל־ידי־זה נוכל לקיים "אל תהי בז לכל אדם".

כי כל מה שמכניעין ועוקרים יותר 'קלפת המן' שמבזה הכל - כמו כן מתגבר 'כח הצדיק', שמקיים "אל תהי בז" וכו' - שמכבד ומזכה את הכל, וממשיך 'קדשת השופר' של 'ראש־השנה' ו'יובל' - שעל־ידי־זה דנים את הכל לכבוד־זכות וכו'.

לא.

(לקוטי־הלכות, העושה שליח לגבות חובו ג, יב"ג)

באמת היתה עת צרה גדולה אשר כמהו לא נהיתה, וכל העולם היה מתמוטט, כמעט כמעט שייכלה אם חס־ושלום היה מצליח מעשה שטן - שהצדיק יסתיר פניו ויעלים עיניו מישראל חס־ושלום, כמו שהסטרא־אחרא בחינת 'המן' היה רוצה, שעל־ידי־זה היו ישראל כלים ממילא חס־ושלום, בחינת (אסתר ג, יג): "להשמיד להרג ולאבד" וכו'.

אבל השם־יתברך חמל על עמו בזכות אבותינו, "ולא דבר ה' למחות שם ישראל" (מלכים־ב יד, כז), ונתן בלב 'מרדכי', בחינת ה'צדיק־האמת, להתגבר כנגדו - כי "מרדכי ידע את כל אשר נעשה" (אסתר ד, א), עד היכן הדבר מגיע, וראה שאין עצה ותחבולה לעמד כנגד קלפה קשה וחזקה כזאת מפל הצדדים, כי אם על־ידי רבוי תפלה ותחנונים וצעקות וזעקות ושועות.

ומיד (שם): "ויצא בתוך העיר, ויזעק זעקה גדולה ומרה" וכו', וכן "בכל עיר ועיר" וכו' - כי כנגד 'קלפת המן־עמלק', שהוא בחינת 'אריכות הגלות' של עכשו, שנקרא 'גלות אדום', "אין חכמה ואין תבונה ואין עצה" (משלי כא, ל) - כי אם להרבות בתפלה ותחנונים וצעקות ושועות וזעקות

בְּלִי שְׁעוֹר, "עַד יִשְׁקִיף" וְכוּ' (אִיכָּה ג, נ) - בִּי
 'תְּפִלָּה' לְמַעַלְהָ מִהַפֵּל, וְכוּלָּל כָּל הַחֲמֻשִּׁים
 שְׁעָרִים וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן תַּפֵּס מְרֻדְכִי, בְּחִינַת הַצְּדִיק-
 הָאֲמֵת' שְׁבָכַל דּוֹר, אֲמָנוֹת
 אֲבוֹתֵינוּ - לְצַעֵק אֶל הַשֵּׁם הַרְבֵּה "זַעֲקָה
 גְּדוֹלָה וּמְרָה", וְלַהֲרַבּוֹת בְּתַפְלוֹת וּבְתַחֲנוּנִים
 - וְעַל-יְדֵי-זֶה הִתְגַּבֵּר גַּם כַּנְּגַד 'קְלַפַּת הַמֶּן'
 עַמְלֶק, "וְהִשִּׁיב לוֹ גְּמוּלוֹ בְּרֹאשׁוֹ וְתָלָה אוֹתוֹ
 וְאֵת בְּנָיו עַל הָעֵץ" (וְעַל הַנַּפְסִים) וְכוּ' - בִּי
 הִתְגַּבֵּר כַּנְּגַדְם עַל-יְדֵי 'תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים',
 שֶׁהֵם בְּבַחֲינַת 'שְׁעַר-הַחֲמֻשִּׁים' שֶׁל הַקְּדוּשָׁה.

לב.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, שְׁתַּפִּים-בְּקֶרֶקַע ה, כ)

עַל-כֵּן הִתְגַּבֵּר מְרֻדְכִי גַם אַז, לְהַכְנִים
 בְּיִשְׂרָאֵל שִׁיִּצְעֶקוּ וְיִתְפַּלְלוּ וְיִתְחַנְּנוּ
 לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (אֶסְתֵּר ד, א):
 וּמְרֻדְכִי יָדַע אֵת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה - שֶׁהוּא
 יוֹדֵעַ אֵת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה בְּעוֹלָם, וּמָה
 שֶׁנַּעֲשָׂה אֲצֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּפִרְטוּיֹת בְּכָל
 עֵת וּבְכָל יוֹם וְיוֹם, וְיוֹדֵעַ הַיָּטֵב הַיָּטֵב לְהִיכֵן
 נֶפֶל וְנִתְעָה כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וּכְמָה וּכְמָה
 מִתְפַּשְׁטִים וּמִשְׁתַּטְּחִים עַל כָּל אֶחָד
 לְהַרְחִיקוֹ וּלְאַבְדוֹ חַס וְשָׁלוֹם.

וְעַל-כֵּן (שֵׁם): "וַיִּקְרַע מְרֻדְכִי אֵת בְּגָדָיו,
 וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר, וַיִּזְעַק זַעֲקָה
 גְּדוֹלָה וּמְרָה" - עַד שֶׁהַכְּנִים בְּכָל עִיר וְעִיר,
 "מְקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ מִגִּיעַ" (שֵׁם פְּסוּק
 ג): שִׁיִּצְעֶקוּ הַרְבֵּה לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב
 (שֵׁם ט, לא): "וְדַבְּרֵי הַצּוֹמוֹת וְזַעֲקוֹתֵם".

לג.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, מִתְנַה וּמִתְנַת שְׂכִיב-מִרְעָה ג, ה)

וְזֶה בְּחִינַת מָה שֶׁעָשָׂה מְרֻדְכִי, כְּשֶׁרָאָה
 גְּדֹל מְמֻשְׁלַת הַמֶּן, שֶׁהוּא בְּחִינַת

הַ"רֹאשׁ כָּל חוּצוֹת" (אִיכָּה ב, יט; ד, א) - שְׂאֵז
 נֶאֱמָר (אֶסְתֵּר ד, א): "וּמְרֻדְכִי יָדַע אֵת כָּל אֲשֶׁר
 נַעֲשָׂה" - 'מְרֻדְכִי הַצְּדִיק' בְּחִינַת הַ"רֹאשׁ
 בֵּית" (תַּקּוּנֵי-זֶהָר יח: כד.) שְׁבָכַל דּוֹר וְדוֹר, יוֹדֵעַ
 אֵת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה בְּעוֹלָם, אִיךְ הַשֶּׁטֶן
 מְעַרְבֵב אֵת הָעוֹלָם כְּלוֹ, עַד שְׂאֵי-אֲפָשָׁר
 בְּשׂוֹם אַפֵּן לִידַע הֵיכֵן הָאֲמֵת.

וְאִז (שֵׁם): "וַיִּקְרַע מְרֻדְכִי אֵת בְּגָדָיו, וַיֵּצֵא
 בְּתוֹךְ הָעִיר, וַיִּזְעַק זַעֲקָה גְּדוֹלָה
 וּמְרָה". וְכֵן כָּל יִשְׂרָאֵל הַכְּשָׁרִים "מְקוֹם אֲשֶׁר
 דִּבֶּר הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ, מִגִּיעַ אֲבָל גְּדוֹל לְיַהוּדִים,
 וְצוּם וּבְכִי וּמִסְפַּד, שֶׁק וְאֲפֹר יַצַּע לְרַבִּים"
 (שֵׁם פְּסוּק ג). "וְאֲפֹר" דִּיקָא - לְהַכְנִיעַ 'מְאוּרֵי-
 אֵש', שֶׁהֵם הַמְּפָרְסָמִים שֶׁל שְׁקָר, בְּחִינַת
 "רֹאשׁ כָּל חוּצוֹת".

לד.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, אֲפוּטְרוֹפּוֹס ב, ה)

הַמֶּן-עַמְלֶק, הוּא בְּחִינַת 'כְּפִירוֹת
 וְאֲפִיקוֹרְסוֹת' (לְקוּטֵי-מִזְהָר'ן
 ח"ב יט) - וְעַקֵּר הַכְּפִירוֹת וְהַאֲפִיקוֹרְסוֹת, הֵם
 בָּאִים עַל-יְדֵי אֵלוֹ 'הַקְּשִׁיּוֹת וְהַמְּבוּכוֹת' שְׂאֵי-
 אֲפָשָׁר לְמַצֵּא לָהֶם תְּרוּץ עַל-פִּי 'שְׁכַל-
 אֲנוּשִׁי, כְּמוֹ הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה'.

וּבְאֲמֵת: אֵלוֹ הַמְּבוּכוֹת, הֵם בִּשְׁכָל
 הַמְּקִיף' שְׂאֵי-אֲפָשָׁר לְהַשִּׁיגוֹ בְּזֶה
 הָעוֹלָם, כִּי אִם הָיוּ מְשִׁיגִין זֶה הַשְּׁכָל שֶׁל
 הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה וְכִיּוֹצֵא - הִיָּה מִתְבַּטֵּל
 מִגְּדֵר-אֲנוּשִׁי, וְהִיָּה מִתְבַּטֵּל הַבְּחִירָה לְגַמְרֵי
 (לְקוּטֵי-מִזְהָר'ן ח"א כא).

אֲבָל 'הַמֶּן עַמְלֶק, שֶׁהוּא בְּחִינַת
 'אֲפִיקוֹרְסוֹס וְכוּפֵר' - לֹא הִיָּה מְאֲמִין
 בְּזֶה שִׁישׁ בְּחִינַת 'שְׁכָל הַמְּקִיף, שֶׁשֵּׁם
 מִתְבַּטֵּלִין כָּל הַקְּשִׁיּוֹת וְהַמְּבוּכוֹת שֶׁל
 הַאֲפִיקוֹרְסִים, וְעַל-כֵּן רָצָה לְהִתְגַּבֵּר עַל

ישראל חס־ושלום, על־ידי 'קשיות ואפיקורסות' אלו. ועל־כך "עשה עצמו עבודה־זרה" (מגלה י:), וזה בחינת 'כפירות ואפיקורסות' וכו'.

ועל־כן היתה באמת עת צרה גדולה אשר כמזהו לא נהיתה וכו' - אבל השם־יתברך עשה עמנו נסים ונפלאות, והיה אז באותו הדור 'מרדכי'. ו'מרדכי' הוא בחינת 'עתיקא', כי משם שרש נשמתו, כמובא בדברי רבנו ז"ל (סימן ס) וכמוכן בפריי־עץ־חיים (פורים פ"ה).

ובחינת 'מרדכי', הוא בחינת התגלות האור הסתום והגנוז מאד, בחינת 'עתיקא טמיר וסתים' (זהר תרומה ספרא דצניעותא קעח.), שהם בחינת ה'מקיפים העליונים' הנ"ל, שהם טמירים וסתומים, כמבאר במאמר הנ"ל. ומרדכי הוא בבחינת התגלות האור־הגנוז הזה, כמובן בפריי־עץ־חיים (שם פ"ה פ"ו).

ועל־כן היה ל'מרדכי' פח, להכניע 'קלפת המן־עמלק', שהיה מתגבר על־ידי המבוכות שבאים מ'שכל־המקיף' שהוא טמיר וסתים, ואי־אפשר להשיגו בשום אופן כנ"ל.

כי מאחר שאחיזת מרדכי היה מבחינת האור־הגנוז הזה, בבחינת 'התגלות' - על־כן היה לו פח להכניעו לבטל כל המבוכות הנ"ל, ולהראות בשכל: שאי־אפשר להשיג חקירות אלו, ולהכניס 'אמונה שלמה' בעולם - כי היה לו פח להכניע 'קלפת המן' וכו', וכנ"ל.

וזה בחינת (אסתר ד, א): "ומרדכי ידע את כל אשר נעשה" - כי שרשו היה מבחינת

השכל־הגנוז הנ"ל, ששם הבחירה והידיעה כלו חד.

וזה בחינת: "ומרדכי ידע, את כל אשר נעשה" - כי ה'בחירה' היא בתוך ה'ידיעה', רק שאי־אפשר להשיג זאת בשום אופן, רק מרדכי היה מבחינת ה'שכל־המקיף' הזה שהוא 'טמיר וסתים', כנ"ל.

וזה בחינת (שם ח, טו): "ומרדכי יצא מלפני המלך, בלבוש מלכות תכלת וחור, ועטרת זהב גדולה" וכו' - זה בחינת (ברכות יז.): "לעתיד לבוא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם" - שהם בחינת ה'מקיפים' הנ"ל שיתגלו לעתיד, כמבאר היטב במאמר הנ"ל (ח"א כא) - כי 'עטרה' הוא בחינת 'מקיף'.

וזה בחינת "ועטרת זהב" הנ"ל הנאמר במרדכי - הינו: שזכה לבחינת 'מקיפים' הנ"ל, שהם בחינת 'עטרות' כנ"ל.

וזה בחינת "לבוש מלכות תכלת" וכו' - כי ה'לבושים' הם בחינת 'מקיפים', כי 'מרדכי' שהוא בחינת 'התגלות אור־הגנוז' כנ"ל, הוא זוכה לכל ה'מקיפים'.

"כי אם החרש תחרישי 'בעת הזאת', רוח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר, ואת ובית אביך תאבדו, ומי יודע אם 'לעת פזאת' הגעת ל'מלכות'" (אסתר ד, יד)

לה.

(ח"א לד, א-ב-ד)

בתיב (תהלים סט, כא): "חרפה שברה לבי" - הינו: ה'חרפות' ובזיונות' שוברין לבו של אדם.

וְהַתְקוּן הוּא: עַל-יְדֵי שְׁמִקְשֵׁר אֶת לְבוֹ, לְהַנְקֵדָה הַשִּׁיךְ לְלִבּוֹ "בַּעַת הַזֹּאת" (אסתר ד, יד), וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְבַטַּל ה'חֲרָפָה' הַשׁוֹרָה עַל לְבוֹ.

כִּי הִנֵּה הַכָּלֵל: שֶׁה'מְשַׁלָּה' בְּיַד ה'צַדִּיק/, לְפַעַל פְּעֻלוֹת כְּרֻצָּנוֹ וְכוּ' - וְעַקֵּר ה'מְשַׁלָּה': לְהַאִיר וּלְהַתְעוֹרֵר לְבָם לְעִבּוּדַת הַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ וְכוּ'.

וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, יֵשׁ בּוֹ בְּחִינַת "צַדִּיק מוֹשֵׁל" וְכוּ'. כִּי יֵשׁ בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל - דְּבַר יָקָר, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'נְקֻדָּה' - מִה שְׁאִין בְּחִבְרוֹ וְכוּ'.

[עֵין בְּפָנִים בְּאַרְיִכוֹת בְּעֵנֵן הַשְּׁלֵשׁ נְקֻדוֹת. א) מִנֵּה וּבֵה, הַנְּקֻדָּה שְׁבוּ. ב) נְקֻדַת הַחֶבֶר . ג) נְקֻדַת הַצַּדִּיק. שְׁדַרְכָם זֹכִיךְ לְקַבֵּל ה'מְשַׁלָּה' וְכוּ'.]

"לך פנוס את כל היהודים" (אסתר ד, טז)

לו.

(לקוטי-הלכות, ציצית ז, ייא)

כָּל 'הַתְגַּבְרוֹת עַמְלֵק' הֵיָה: לְגַרֵשׁ וּלְרַחֵק חֲסוּשׁוֹלָם מִח'קְבוּץ הַקְּדוּשׁ, אֶת הַנְּפָשׁוֹת הַחֲלוּשׁוֹת שְׁבִיִּישְׂרָאֵל, בְּבְחִינַת (דְּבָרִים כה, יח): "וַיִּזְנַב בָּךְ כָּל הַנְּחָשִׁים אַחֲרֶיךָ וְאַתָּה עָנִיף וַיִּגַע" וְכוּ'. וְכִמּוֹ שְׁאָמְרוּ רַז"ל (תְּנַחֲוּמָא תְצֵא י'): "שְׁכָל מְלַחֲמָתוֹ הֵיָה, עַל אוֹתָן שֶׁהֵיָה הָעֵנָן פּוֹלְטָן".

וְזֶה שְׁדַקְדָּקָה אֶסְתֵּר וְאַמְרָה (אסתר ד, טז): "לך פנוס את כל היהודים וכו'".

"כְּנוֹס" דִּיקָא. וְכֵן אַחֲר־כֵּךְ כְּתִיב בְּמָה פְּעָמִים לְשׁוֹן 'בְּנִיֶּסָה' וְקְבוּץ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (שם ח, יא): "לְהַקְהֵל וְלַעֲמֹד עַל נַפְשָׁם", וְכְתִיב

(שם ט, ב), "נִקְהָלוּ הַיְהוּדִים וְכוּ'", וְכֵן אָמְרוּ רַז"ל (מגלה ב.): "זְמַן קַהֲלָה לְכָל הוּא".

כִּי עַקֵּר ה'נֶסֶם שֶׁל פּוֹרִים, שֶׁהוּא 'מְפַלַת הָמָן עַמְלֵק' - הֵיָה עַל יְדֵי ה'בְּנִיֶּסָה' וְה'קְבוּץ', שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְרַבֵּין ה'בְּתִים שֶׁל הַתְּפִלָּה' עַד אֵין חֶקֶר, עַד שֶׁנִּתְכַּנְּסוּ לְתוֹכָם כָּל הַרְחוֹקִים וְכָל הַנְּדָחִים - שְׁכָל-זֶה הוּא הַפָּךְ "מַחֲשַׁבְתּוֹ הָרַעָה" (שם ט, כה), כְּנ"ל.

"ובכן אבוא אל המלך אשר לא כדת, וכאשר אבדתי אבדתי" (אסתר ד, טז)

לז.

(לקוטי-הלכות, בכור בהמה טהורה ד, טז)

"וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר, וַיִּזְעַק זַעֲקָה גְדוֹלָה וּמְרָה" (אסתר ד, א). וְעַקֵּר צַעֲקָתוֹ: שֶׁהוּא מוֹדִיעַ לְאֶסְתֵּר, שֶׁהִיא בְּחִינַת 'כָּל-לִי-יִשְׂרָאֵל': שְׁעַדִּין לֹא תִתְיָאֵשׁ מִן הַרְחָמִים. "וְתָבֵא לְפָנַי הַמֶּלֶךְ" (שם ח, ד) - אֵיךְ שֶׁהִיא רְחוּקָה מִמֶּנּוּ, "שְׁלֹא נִקְרָאת אֵלָיו זֶה שְׁלֹשִׁים יוֹם" (שם ד, יא) - שֶׁהֵם 'כָּל-לִי הַחֲדָשׁ', "שְׁצַרִּיכִין יִשְׂרָאֵל לְהַקְבִּיל פָּנַי אַבִּיָּהֶם שְׁבַשְׁמִים עַל-כָּל-פָּנִים פַּעַם אַחַת בְּחֲדָשׁ" (סְנֵהֲדִין מִב. סֵדֵר קְדוּשׁ-לְבָנָה).

אַבְל לְפַעְמִים נִתְרַחֲקוֹן כָּל-כָּךְ, עַד שְׁאִין זֹכִיךְ לְבֹא לְפָנָיו אֶפְלוֹ פַּעַם אַחַת בְּחֲדָשׁ, בְּחִינַת (אסתר שם): "וְאַנִּי לֹא נִקְרָאתִי וְכוּ' - אַף-עַל-פִּי-כֵן צְרִיכִין "לְהַקִּישׁ עַל יְדִלְתֵי רַחֲמִים" (מגלה יב:), אוֹלֵי יְחוּס אוֹלֵי יְרַחֵם.

וְכִמּוֹ שְׁאַחֲר־כֵּךְ הוֹדָה אֶסְתֵּר לְמַרְדְּכַי, וְאַמְרָה (שם ד, טז): "וְכֵן אֶבּוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא כְדַת", וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל

(מגלה טו.): "שלא כדת של תורה" - כי אני יודע בעצמי: שעל-פי דת של תורה, בודאי איני ראוי לבא לפני המלך להתפלל לפניו, כפי מה שאני יודע חטאתי ועונותי.

אך אף-על-פי-כן אבא לפניו שלא כדת, "וכאשר אבדתי אבדתי" (שם) - הינו: אם חסיושלום אינו לרצון תפלותי והתבודדותי עתה לפניו מרובי קלקולי.

"כאשר אבדתי" - על-ידי מעשי הרעים. "אבדתי" - ויעשה השם-יתברך עמי מה שירצה. אני תמיד איחל ואצעק להשם-יתברך, אולי ירחם.

ואז חמל השם-יתברך על מרדכי ועמו, "ויושט המלך לאסתר את שרביט הזהב" (שם ה, ב) - זה סוד ההארה וההתקרבות מהשם-יתברך שמגיע לפעמים להאדם הנמוך מאד, שאף-על-פי-כן השם-יתברך שולח לו התקרבות מרחוק, בסוד ה'ושטת שרביט הזהב', שנמשך בנס אמות הרבה כמו שדרשו רז"ל (מגלה טו.).

ועל-ידי-זה נפל המן מפלה גדולה בלי שעור, ומרדכי נתעלה ונתגדל בתכלית הגדלה.

וזכה להמשיך הארה הזאת בכל שנה ושנה: שאפלו בתקף הגלות הזה, אף-על-פי שמלכות העכו"ם מושלים עלינו, שהם מבחינת 'ראות הנפולות' מאד - אף-על-פי-כן יהיה נמשך עלינו הארת מרדכי, שהוא הארת ה'ראה-על-אה' מאד.

שנדע כל אחד: שאין להתירא כי אם מפניו יתברך לבד וכו'. עד שאנו באים לשמחה גדולה ועצומה על-ידי-זה, בחינת 'שמחת-פורים'.

וכל-זה רק על-ידי פח מרדכי ואסתר, שהוא בחינת 'התנוצצות משיח', שממשיך גם עתה 'ראה נפלאה' כזאת, שיוכל כל אחד גם במקומו וכו', לזכר את השם ולהתירא מלפניו יתברך לבד.

"ותלבש אסתר מלכות" (אסתר ה, א)

לת.

(ח"א עח - על-פי לקוטי-עצות, דבור יח)

ה'דבור-דקדשה', דהינו: 'דבורי תורה ותפלה ויראת-שמים'

- הוא גבוה ויקר מאד.

כי ה'דבור-דקדשה' - הוא בחינת ה'שכינה', בחינת 'התגלות מלכותו ואמונתו יתברך'; והוא בחינת 'רוחו של משיח'; ובחינת 'רוח-הקדש'; ובחינת 'תחית-המתים', בחינת 'יחוד קדשא-בריך-הוא ושכינתיה'.

כי כשהאישי-הישראלי בוער בלבו להשם-יתברך, היה באפשרי להיות אוקיד כל גופא. אבל כשיתלבש ב'אותיות התורה או תפלה' - מגנת ומצלת עליו.

וכן חסיושלום להפך: כשבוער אל 'תאווה עולם-הזה' - הנה אוקיד גם-כן כל גופא. אבל כשאחר-כך 'לומד תורה', או 'עושה מצוה' - היא מגנת ומצלת עליו, ויכול להיות. כי שואב 'רוח-חיים', שהוא 'רוח-הקדש' - מ'מדת מלכות', שהוא שרשו.

וזוהו שאמרו רז"ל (סוטה ג.): "אין אדם עובר עברה, אלא אם-כן נכנס בו רוח שטות".

אָבֵל לְהַפְדֹּ: נִכְנַס בּוֹ רֹחַ־הַקֹּדֶשׁ. וְרוּחַ־הַקֹּדֶשׁ - הוּא בְּחִינּוֹת מַלְכוּת, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (אֶסְתֵּר ה, יא): **"וְתִלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מַלְכוּת".** וְדָרְשׁוּ חַז"ל (מְגִלָּה יד): **"שְׁלֹבֶשְׁתָּה רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ".** וּבְחִינַת הַתְּחִיָּה גַם־בֶּן וְכוּ'.

"וַיִּסְפָּר לָהֶם הֶמָּן אֶת כְּבוֹד עֲשָׂרוֹ וְרַב בְּנָיו"
(אֶסְתֵּר ה, יא)

ל.ט.

(ח"א סט)

כְּשֶׁאֶחָד גּוֹזֵל מִחֲבֵרוֹ מְמוֹן, גּוֹזֵל וְנוֹטֵל מִמֶּנּוּ עֲנָפִים שֶׁל הָאֵילָן שְׁלוֹ, הֵינּוּ הַתְּנוּצָצוֹת אֹרֶךְ נִפְשָׁה, שֶׁמִּשָּׁם הַמְמוֹן.

עַל־בֶּן עַל־יְדֵי־זָה "גּוֹזֵל וְנוֹטֵל מִמֶּנּוּ נִפְשָׁה בְּנָיו וּבְנוֹתָיו" (בְּבֵא־קָמָא קיט), שֶׁהֵם תְּלוּיִים וְגִדְלִים וַיִּזְנְקוּ מֵאֹרֶךְ הָעֲנָף הַזֶּה, כִּי הֵם הֵם הַפְּרוֹת הַגִּדְלִים עַל הָעֲנָפִים אֵלוֹ, וּכְשֶׁנוֹטֵל הָעֲנָף נוֹטֵל הַפְּרוֹת.

וְזָה שְׁפָתוֹב (אֶסְתֵּר ה, יא): **"וַיִּסְפָּר לָהֶם הֶמָּן אֶת כְּבוֹד עֲשָׂרוֹ וְרַב בְּנָיו"** - כִּי זֶה תְּלוּי בְּזָה. וְכְמוֹ שְׁפָתוֹב (איוב כא): **"[מִדּוּעַ רָשָׁעִים] עֲתָקוּ גַם גָּבְרוּ חֵיל, זָרַעַם נִכּוֹן לִפְנֵיהֶם וְצִאֲצִאֵיהֶם לְעֵינֵיהֶם".** **"עֲתָקוּ גַם גָּבְרוּ חֵיל"** - זֶה 'עֲשִׂירוֹת' - עַל־יְדֵי־זָה: **"זָרַעַם נִכּוֹן" וְכוּ'.**

"יַעֲשֵׂו עַץ גְּבִהַ חֲמִשִּׁים אַמָּה" (אֶסְתֵּר ה, יד)

מ.

(ח"א יח)

הֶמָּן חָשַׁב שֶׁכָּבֵר מֵת מִשֶּׁה הַמְּבִטֵל כַּח הָעֲבוֹדַת־אֱלִילִים, וְאֵין עוֹד מִי

שְׁיֻכַל לְבַטְלוֹ. אָבֵל מְרַדְּכִי וְאֶסְתֵּר הִיָּה לָהֶם כַּח לְבִטֵל הָעֲבוֹדַת־אֱלִילִים שֶׁל 'הֶמָּן' (אֶסְתֵּר־רַבָּה ו, ב: מְרַדְּכִי שֶׁקוֹל בְּדוּרוֹ כְּמִשֶּׁה בְּדוּרוֹ, מִה מִשֶּׁה עֲמַד בַּפְּרָץ, אִף מְרַדְּכִי כּוּ).

כִּי עַל־יְדֵי הָאָרֶת מְרַדְּכִי וְאֶסְתֵּר, הֵינּוּ בְּחִינַת ה'יָדִין' וְרַגְלֵיךְ - נִתְּבַטְלוּ הַכְּפִירוֹת, וְנִתְּרַבָּה 'אִמּוֹנָה' בְּעוֹלָם עַל־יְדֵיהֶם.

וְזָה בְּחִינּוֹת "עֲמַר שְׁעוּרִים".

"עַמְ"ר - זֶה בְּחִינַת מְרַדְּכִי, 'עֵי"ן מו"ר', **"מַר דְּרוֹר"** (שְׁמוֹת ל, כג; חֲלִין קלט:), **"דְּרוֹר"** - לְשׁוֹן 'חֲרוֹת' (ראש־הַשָּׁנָה ט:), הֵינּוּ בְּחִינַת (שְׁמוֹת לב, טז): **"חֲרוֹת עַל הַלַּחַת"**, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (עֲרוּבִין נד): **"אֵל תִּקְרִי חֲרוֹת אֶלָּא חֲרוֹת"**, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתּוֹרָה בְּנִגְלָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת (בַּמִּדְבָּר יד, ד): **"עֵין בְּעֵין"**.

"שְׁעוּרִים" - זֶה בְּחִינַת (מְגִלָּה ז, א): **"אֶסְתֵּר בְּרוּחַ־הַקֹּדֶשׁ"**, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (דְּבָרִים לב, ב): **"כְּשֶׁעִירָם עָלֵי דָשָׂא"**, לְשׁוֹן 'רוּחַ' (רש"י שם) - בְּחִינַת ה'צַדִּיק' שֶׁהוּא ה'רוּחַ־שְׁבִלֵב'.

וּבְשִׁבְלֵי־זָה (מְגִלָּה טז, אֶסְתֵּר־רַבָּה י, ד): **"כְּשֶׁבֵא הֶמָּן לְמְרַדְּכִי מִצְאוֹ עוֹסֵק בְּעֲמַר שְׁעוּרִים, אָמַר לָהֶם: עֲמַר שְׁעוּרִים דִּידְכוּ, אֲתִי וְנִצַּח אוֹתוֹ וְאֶת בְּנָיו" - כִּי עַל־יְדֵי 'עֲמַר־שְׁעוּרִים', בְּחִינַת 'יָדִין וְרַגְלֵיךְ, בְּחִינַת הַמְּחַאֲת־כַּף וְרַקוּדִין' - נִתְּבַטְלוּ הָעֲבוֹדַת־הַזָּרָה, בְּחִינַת 'הֶמָּן', בְּחִינַת 'גִּאוּת'.**

וּבְשִׁבְלֵי־זָה צָוָה הֶמָּן (אֶסְתֵּר ה, יד): **לַעֲשׂוֹת "עַץ גְּבִהַ חֲמִשִּׁים אַמָּה" - כִּי רָצָה לְבַטֵּל כַּח ה'חֲמִשִּׁים יוֹם' שֶׁל סְפִירַת־הָעֲמַר, שֶׁהוּא הַכַּח שֶׁל מְרַדְּכִי וְאֶסְתֵּר' (פְּרִי־עֵץ־חַיִּים, פּוּרִים פ"ו).**

"וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרַדְּכִי" (אסתר ו, ב)

מא.

(ח"א יז, ה'זוח)

על-ידי 'צדקה', הוא לוקח נפשות, פי לוקח לעצמו רעים ואוהבים. וכל מה שנותן צדקה ליותר אנשים, קונה לו רעים ואוהבים יותר, בבחינת (משלי יט, ד): "הון יסוף רעים רבים", ונתגדל ונתרבה יותר ויותר, השטח של האויר הנח והזד' וכו'.

כי 'אהבה' הוא אתדבקות רוחא ברוחא, דהינו רוח האוהב ברוח הנאהב. ו'שנאה' היא בחינת רוח רעה, בלבול האויר - שעל-ידיה אין יכולין לשמע הדבור.

ולתפוך: 'אהבה ורעות' הוא בחינת אויר הנח והזד', שעל-ידיה נשמע הדבור למרחוק.

ועל-כן העקר לתן צדקה, לצדיקים-אמתיים ולעניים-הגונים, שכלולים מפה נפשות ישראל - פי בזה מגדיל מאד השטח של האויר הנח והזד'.

ואזי פשה אויר נח וזד' - אזי בשמדבר זה שייכול לדבר דבור הישראלי, הינו דבור הקדוש של הצדיק - אזי זה הדבור נכתב ונחקק בהאויר, והולך הדבור ונשמע למרחוק, בבחינת (אסתר ט, ד): "ושמעו הולך בכל המדינות" - כי מחמת שהאויר נח וזד', יכולים לשמע למרחוק.

ואזי זה הדבור נכתב בספריהם של העפונים, "מדינה ומדינה בכתבה" (אסתר א, כב; ג, יב; ח, ט), ומוצאים העפונים בספריהם, הפך אמונתם, כמו שמצינו פמה

גרים שנתגירו מחמת זה, מחמת שמצאו בספריהם הפך אמונתם'.

וזה בחינת (אסתר ו, ב): "וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי" - 'מרדכי' הוא בחינת ה'כפירה בעבודה-זרה', כמו שכתוב (אסתר ב, ה): "איש יהודי", כמו שאמרו רז"ל (מגלה יג.): "כל הכופר בעפונים נקרא יהודי".

הינו: שהדבורים "שהגיד מרדכי", שהם דבורים של כפירת עפונים - נכתבים בהאויר, עד "שנמצא כתוב" בספריהם, כנ"ל.

וזהו: "וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי" - שהדבורים "אשר הגיד מרדכי", שהם דבורי-אמונה של הצדיק-האמת - נמצא כתוב" בספריהם.

כי הדבור של הצדיק הולך למרחוק, עד שנכתב ונחקק שם בספריהם, שעל-ידיה נמצא בספריהם הפך אמונתם' - כי נמצא בספריהם הדבורים-קדושים "אשר הגיד מרדכי", שהוא בחינת הצדיק, כנ"ל.

ואזי כשבאים אלו העפונים, ומוצאים שם הפך אמונתם' - מזה נעשים גרים', בבחינת (אסתר ח, יז): "ורבים מעמי הארץ מתייחדים".

ומאין בא: שאלו דיקא ימצאו בספריהם הפך אמונתם', ויחזרו ויפירו אמונת ישראל, ואחרים אינם מוצאים כלל?!

אך דע: שזה מחמת בחינת ה'טוב-הכבוש' תחת ידם, הינו: בחינת 'חלקי נשמות ישראל'. כי על-ידי גזרותיהם והמסים וכיוצא בזה, שמונעים טובות מישראל, ואינם מניחים אותם לעשות מצות השם-יתברך - נכבש הטוב תחת ידם.

ובתחלה זה הטוב זוכר: "שבא ממקום קדוש ועליון מאד" - אך אחר-כך הם מתגברין על זה הטוב, וכובשין אותו תחת ידם, עד שנתפס ונקשר אצלם ושוכח מעלתו.

ועל-ידי הדבור הישראלי שיוצא ונכתב בספריהם - אזי זה ה'טוב' הכבוש מוצא אותו שם, שמוצא שם הפך אמונתם'.

ואזי נזכר זה הטוב את מעלתו: איך שבא ממקום קדוש ועליון מאד, דהינו שהוא חלקי נשמות ישראל, שכל העולמות נבראו בשבילם, והקדוש-ברוך-הוא נמלך בנשמות ישראל לברא את העולם" (בראשית-רבה חג; רות-רבה ב, ג), והם למעלה מכל העולמות.

ועתה הוא כבוש בגלות פזה, ויכול לילך לכליון והפסד חסוֹשֵׁלוֹם. ומתחיל להצטער ולהתגעגע ולרחם על-עצמו: "על שנפל ממקום גבוה פזה, למקום עמוק פזה!" - ועל-ידי-זה שב וחוזר אל הקדשה. וכל-זה נמשך על-ידי צדקה הנ"ל.

ומחמת שכבר נקשר ונתפס מאד הטוב אצלם בקשרי-קשרים - על-כן כשמתחיל הטוב לחזור, אזי מושך ותולש עמו עוד מהרע שלהם, וזה הוא בחינת ה'גרים' שבאים להתגיר, שהם בחינת הרע שנתלש מהם עם הטוב, על-ידי שחזר הטוב למקומו וכו'.

וזה בחינת (ישעיה מד, ה): "זה יכתב ידו לה" - פירש רש"י: "אלו בעלי-תשובה" - הינו: בחינת ה'טוב' ששב וחוזר למקומו. וזה נעשה על-ידי בחינת 'כתב' פנ"ל, בחינת: "וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי" פנ"ל.

וזה פירוש (בבא-בבא עד): "ואית לה קרני, וחקיק עליה: אנא בריה קלה שפיים" וכו'.

"קרנא" - זה בחינת 'צדקה', שהוא בחינת "הון יסוף רעים", שהוא עקר הקרן-הקיימת לעולם-הבא, כמאמר מונבז (בבא-בבא יא): "אבותי גנזו למטה, ואני גנזתי למעלה".

"והקיק עליהו" - הינו: על-ידי ה'צדקה', נעשה 'חקיקה', בחינת ה'כתב' הנ"ל פנ"ל, בבחינת: "ושמעו הולך בכל המדינות", לה'טוב-הכבוש' בין העכו"ם, ומעוררו בתשובה לשוב לשרשו, כי הטוב זוכר את-עצמו.

"וחמת המלך שככה" (אסתר ז, י)

מב.

(ח"א יג, ג)

"וחמת המלך שככה" (אסתר ז, י) - 'שככה' ה' גימטריא 'מש"ה' (זחר בחר קיא: פנחס רלד), שהוא משכך "אלילי כסף וזהב" (ישעיה ב, כ; לא, ז), החמימות של 'תאות-ממוז'.

מג.

(ח"א מב)

על-ידי 'נגינה' נמתקין הדינין. ומי שפנגן 'אותיות התפלה', ו'קול הנגינה' הם בזכות ובבהירות גדול - אזי מלביש את ה'שכינה', הינו ה'אותיות' - ב'לבושין דנהירין', הם ה'שכלשה אבות' - וקדשא-בריך-הוא רואה אותה - אזי "וחמת המלך שככה" (אסתר ז, י) - ונמתק הדינין.

"לַיהוּדִים הֵיטָה אוֹרָה וְשִׁמְחָה וְשִׁשְׁן וְיָקָר"

(אסתר ח, טז)

"וְשָׁמְעוּ הוֹלֵךְ בְּכָל הַמְּדִינֹת" (אסתר ט, ד)

מז.

(ח"א יז, ה"ח)

נמצא לעיל בפסוק (אסתר ו, ב): "וַיִּמָּצֵא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרֹדְכָי".

"כִּי הָאִישׁ מְרֹדְכָי הוֹלֵךְ וְגָדוֹל" (אסתר ט, ד)

- הַעֲנִין לַהֲיוֹת 'הוֹלֵךְ וְגָדוֹל' בַּעֲבוּדַת-הַשֵּׁם -

קעה.

(ח"א לה, א)

בשעת 'הולכה' - השכל מצמצם אצל כל אחד ואחד. וכשמתחילין להשתמש בו ב'התבוננות עבודת השם' - אזי שכלו "הולך וגדול" (אסתר ט, ד).

קעו.

(ח"א ס, ב)

צריך שיראה: להאריך ולהגדיל ימיו. כי כל יום ויום מפקום שמתחיל אצל כל אחד, בודאי בתחלה הוא קצר. הינו: שבתחלת היום, קשה עליו מאד העבודה שצריך לעשות באותו היום, כגון להתפלל וללמד וכיוצא.

ועל-כן היום בתחלתו הוא קצר, כי צריך להתחיל מעט מעט, ואחר-כך מתרחב והולך בעבודתו.

וצריך האדם לראות: להגדיל ולהרחיב ולהאריך, כל שעה ושעה שבא אחר-כך, להגדילה ולהרחיבה בתוספות קדשה.

וכן כשבא יום השני, יהיה הולך ומתרחב בתוספות קדשה יתרה. וכן בכל פעם

מד.

(ח"ב ה, ז)

ה'תפלין' נקראו 'יקר', כמו שאמרו חז"ל (מגלה טז: על אסתר ח, טז): "וַיָּקָר", "אלו תפלין" - כי ה'תפלין' נעשין על-ידי תקון תאות-נאוף, שהיא בחינת (משלי ו, כו): "אִשְׁתׁ אִישׁ נָפֵשׁ יִקְרָה תְּצוּד" (עין הערת מוהרנ"ת בסוף קטע הבא).

מה.

(ח"ב ה, יד)

'תשובה' - היא בחינת (ירמיה טו, יט): "אם תוציא יקר מזולל", בחינת 'תפלין' שנקראו 'יקר', כמו שאמרו (מגלה טז: על אסתר ח, טז): "וַיָּקָר" - "אלו תפלין".

[הערת מוהרנ"ת כאן בהתורה: כי ה'תפלין' נעשין על-ידי תקון-המחין, שהם נעשין על-ידי שמתקנין ומעלין מבחינת (ויקרא טו, א): "החתים בשרו", לבחינת 'חתם-דקדק' שהו, בחינת 'מוחין תפלין'. וזהו בחינת: "אם תוציא יקר מזולל", שהוא בחינת 'תשובה'. (ב"א סוף תורה יד: להחזיר בני-אדם בתשובה, שזה בחינת: "אם תוציא יקר מזולל" - הוא 'תקון-יקר', אתגודיו פאתגודיו)].

"וְרַבִּים מַעֲמֵי הָאָרֶץ מִתִּיהָדִים" (אסתר ח, יז)

מו.

(ח"א יז, ה)

כשבאים העפונים ומוצאים בספריהם 'הפך' אמונתם - מזה נעשים 'צרים', בבחינת (אסתר ח, יז): "וְרַבִּים מַעֲמֵי הָאָרֶץ מִתִּיהָדִים".

ופעם, יהיו ימיו מתרחבין בתוספות קדשה. וזה בחינת 'אריכות ימים'.

קעז.

(ח"א עו)

בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, צָרִיף הִתְחַדְּשׁוּת־הַמַּחֲיוֹן,
כְּמָה שֶׁכְּתוּב (איכה ג, כג): "חֲדָשִׁים
לְבַקְרִים" וְכוּ', וְכָמָה שֶׁכְּתוּב (תפלת שחרית):
"הַמְּחַדֵּשׁ בְּטוֹבוֹ" וְכוּ'.

כִּי 'חֲדוּש־הַמַּח' דְּהֵינּוּ: שְׂזוּכָה לְשִׁכְל־
חֲדָשׁ, וְשִׁכְלוֹ "הַלֵּךְ וְגִדּוּל" (אסתר ט, ד)
בְּכָל־פַּעַם - זֶהוּ בְּחִינַת 'רְאִיָּה'. כִּי 'יְדִיעַת־
הַשִּׁכְל' הוּא בְּחִינַת 'רְאִיָּה', שִׁיּוּדַע וּמִבִּין
הַדָּבָר עַל בְּרִיּוֹ, כְּאִלּוּ רֹאֶה אוֹתוֹ בְּעֵינָיו
בְּרְאִיָּה יָפָה וְכוּ'.

קעח.

(ח"א קנה)

עֵקֶר הָעֲצָבוֹת' וְהָעֲצָלוֹת', הוּא מַחֲמַת
'הַסְּרוּךְ־אֱמוּנָה'.

כְּמוֹ לְמַשָּׁל: בְּשִׁמְנֵיחִין חֲטָה בְּאַרְץ טוֹבָה -
אָזִי הוּא גָּדֵל וְצוּמַח יָפָה, וְאִינוּ מְזִיק
לוֹ שׁוֹם רוּחַ, וְלֹא זִיקִים וְרַעֲמִים. וְזֶה מַחֲמַת
שֵׁישׁ 'פַּח הַצּוּמַח' וְכַח הַגּוֹדֵל', עַל־כֵּן אִינוּ
מְזִיק לוֹ שׁוֹם דָּבָר.

אָבֵל כְּשֶׁנֹּתְנִין הַחֲטָה בְּאַרְץ שְׂאִינָה טוֹבָה
לְזִרְעָה - אָזִי הוּא גָּדֵל וְצוּמַח יָפָה, וְאִינוּ מְזִיק
מַחֲמַת שְׂאִין לוֹ 'פַּח הַצּוּמַח' וְכַח הַגּוֹדֵל'.

וְ'אֱמוּנָה' הִיא בְּחִינַת 'פַּח הַגּוֹדֵל' וְכַח
הַצּוּמַח'.

וְעַל־כֵּן כְּשֵׁישׁ לוֹ 'אֱמוּנָה', שֶׁהִיא בְּחִינַת
'פַּח הַגּוֹדֵל' וְכַח הַצּוּמַח' - אָזִי
אִין מְזִיק לוֹ שׁוֹם דָּבָר, וְאִינוּ יֵרָא מִשׁוֹם אָדָם
וְשׁוֹם דָּבָר, וּמִתְפַּלֵּל בְּחִיּוֹת כְּרָאוּי, וְנוֹסַע

לְהַצְדִּיק, כִּי אִינוּ מִתְיָרָא וּמִתְפַּחַד מִשׁוֹם
עַנְיָן שֶׁבְּעוֹלָם.

אָבֵל כְּשֵׁישׁ הַסְּרוּךְ בְּ'אֱמוּנָה' - אָזִי אִין לוֹ
'פַּח הַגּוֹדֵל' וְכַח הַצּוּמַח', וְאָזִי הוּא
נִרְקָב מִמַּשׁ, כְּמוֹ הַחֲטָה הַנִּלְוֵה; וְעַל־כֵּן יֵשׁ לוֹ
'עֲצָבוֹת' וְ'עֲצָלוֹת' וְ'כְבֻדוֹת', וְהוּא נִרְקָב מִמַּשׁ.

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת ל"ד, ו): "אֶרֶץ אֲפִים" - הֵינּוּ
מָה שְׂאִינוּ יֵרָא מִשׁוֹם דָּבָר, וְאִינוּ
מִשְׁגִּיחַ עַל שׁוֹם בְּטוֹל וּבְלָבוּל בְּעִבּוּדָתוֹ, רַק
עוֹשֶׂה אֶת שְׁלוֹ - כִּי לֹא אֲכַפֵּת לֵה שׁוֹם דָּבָר,
רַק עוֹשֶׂה אֶת שְׁלוֹ בְּעִבּוּדָתוֹ אֶת הַשֵּׁם־
יְתַבְּרֵךְ.

כִּי "אֶרֶץ אֲפִים" הוּא תְלוּי בְּבְחִינַת 'אֱמוּנָה'
וְכוּ' - שֶׁכָּל־זֶה הוּא בְּחִינַת "אֶרֶץ
אֲפִים", שְׂזוּכִין עַל־יְדֵי 'אֱמוּנָה', שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'פַּח הַגּוֹדֵל' וְכַח הַצּוּמַח'.

כִּי עַל־יְדֵי־זֶה הוּא גָּדֵל וְצוּמַח וּמַצְלִיחַ
בְּעִבּוּדָתוֹ, כִּי לֹא יוּכַל לְבַלְבְּלוֹ שׁוֹם
מוֹנַע לְהַפִּילוֹ בְּעֲצָבוֹת וְעֲצָלוֹת חַס וְשָׁלוֹם,
וּלְמַנְעוֹ עַל־יְדֵי־זֶה חַס־וְשָׁלוֹם, רַק יַעֲשֶׂה אֶת
שְׁלוֹ בְּזִרְיוֹת וְשִׁמְחָה, וְלֹא יִסְתַּכֵּל עַל כָּל
הַבְּלָבוּלִים כְּלָל.

קעט.

(ח"ב ה, ב)

עֵקֶר 'גִּדּוּל הָאֱמוּנָה', הוּא בְּבְחִינַת (תהלים
צב, א): "וְאֱמוּנַתְךָ בְּלִילוֹת". דְּהֵינּוּ: כָּל
מָה שֶׁנִּדְחָה וְהוֹלֵךְ הַלֵּק מִהַלִּילָה וְנִתְקַרַּב
אֶל אוֹר־הַיּוֹם - נִתְגַּדֵּל הָאֱמוּנָה בְּיֹתֵר. וְכֵן
'הוֹלֵכֶת וְנִגְדָּלָת' מְעַט מְעַט, כְּפִי מָה שֶׁנִּדְחָה
מִהַלִּילָה וְנִתְקַרַּב יוֹתֵר אֶל הַיּוֹם.

עַד שֶׁבְּאוֹר־הַיּוֹם - אָז נִתְגַּדֵּל הָאֱמוּנָה
בְּשִׁלְמוֹת, בְּבְחִינַת (איכה ג, כג): "חֲדָשִׁים
לְבַקְרִים רַבָּה אֱמוּנַתְךָ".

"לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי מִשְׁתֵּה וְשִׁמְחָה"
(אסתר ט, כב)

– עֲנִינֵי 'סַעֲדַת פּוּרִים' ו'מִשְׁתֵּה יַיִן' –
נִמְצָאִים לְעֵיל בְּ'עֲנִינֵי פּוּרִים'

"לְקַיֵּם עֲלֵיהֶם לְהִיּוֹת עֲשִׂים וְגו', וְאֵת
יּוֹם חֲמִשָּׁה עָשָׂר בּו'" (אסתר ט, כא)

– עֲנִינֵי 'שׁוֹשַׁן פּוּרִים' –
נִמְצָאִים לְעֵיל בְּ'עֲנִינֵי פּוּרִים'

"עַל-כֵּן קָרָאוּ לְיָמֵים הָאֵלֶּה פּוּרִים,
עַל שֵׁם הַפּוּר" (אסתר ט, כו)

מח.

(ח"א י, ח)

'מְרַדְּכֵי וְאַסְתֵּר' הָיָה לָהֶם פֶּחַ לְבַטֵּל
הָעֲבוֹדַת-אֱלֹהִים שֶׁל

הָמֶן וְכו' (אסתר-רבה ו, ב: מְרַדְּכֵי שְׁקוּל בְּדוּרוֹ כְּמִשָּׁה
בְּדוּרוֹ, מִה מִשָּׁה עֶמֶד בַּפְּרָץ, אֶף מְרַדְּכֵי כּו').

וְזֶה לְשׁוֹן 'פּוּרִים', הֵינּוּ 'בְּטוּל הָעֲבוֹדַת-
אֱלֹהִים', כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (ישעיה סג, ג):

"פּוּרָה דְרַכְתֵּי לְבַדִּי, וּמַעֲמִים אֵין אִישׁ אֶתִּי"
(עין פְּרִיעֵץ-חַיִּים, שְׁבַת פּכ"ד; וְעוֹד – עַל הַפְּסוּק הַזֶּה,
בְּעֵינֵי פוּר'ה שֶׁר שֶׁל שְׁכָחָה).

מט.

(ח"ב עד)

"אַחַר 'פּוּרִים' קוֹרִין 'פְּרֶשֶׁת פָּרָה', כְּדִי
שִׁיְהִיו טְהוֹרִין לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח" (מגלה
כט.). וּבִתְחִלָּה הוּא בְּחִינַת 'פּוּר', כִּי "פּוּרִים
עַל שֵׁם הַפּוּר" (אסתר ט, כו), וְאַחֲרֵיכֵן נַעֲשֶׂה

קפ.

(ספֶר-הַמִּדּוֹת, יִרְאֶה כּו)

כִּי שִׁישׁ בּו' יִרְאֶה, אֵינּוּ נּוֹפֵל מִגְּדֻלָּתוֹ
וְ"הוֹלֵךְ וְגָדֵל" (שְׁמוּאֵל-א ב, כו).

קפא.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, תְּפִלַּת-הַמִּנְחָה ה, א-ט)

עֵקֶר עֲבוֹדַת הָאָדָם, לְצֵאת מ'מַחֲיין-
דְּקַטְנוֹת' ל'מַחֲיין-דְּגְדֻלוֹת'.

כִּי כְּמוֹ שֶׁהָאָדָם **"הוֹלֵךְ וְגָדֵל"** (שְׁמוּאֵל-א ב,
כו) בְּגִשְׁמִיּוֹת, שְׁבַתְחָלָה כְּשֶׁנּוֹלָד הוּא
קָטָן מְאֹד, וְגַם אֵין לוֹ שׁוּם דַּעַת, וְאַחֲרֵיכֵן
"הוֹלֵךְ וְנִתְגַּדֵּל" מְעַט מְעַט בִּימֵי הַיְנִיקָה,
עַד שֶׁבְּסוֹף יְמֵי הַיְנִיקָה יֵשׁ לוֹ אִיזָה דַּעַת שֶׁל
קַטְנוֹת.

וְאַחֲרֵיכֵן **"הוֹלֵךְ וְגָדֵל"** יוֹתֵר. עַד אֲשֶׁר
מַגִּיעַ לְכֵן חֲמֵשׁ, וְאִזּוֹ יֵשׁ לוֹ דַּעַת
לְלַמַּד מִקְרָא, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (אָבוֹת פ"ה
מכ"א): **"כֵּן חֲמֵשׁ לְמִקְרָא"**. וְאַחֲרֵיכֵן **"הוֹלֵךְ**
וְגָדוֹל" (אסתר ט, ד) יוֹתֵר, וְדַעַתוֹ נִגְדָּל יוֹתֵר
וְכו'.

כְּמוֹ-כֵן צָרִיךְ הָאָדָם בְּעֲבוֹדַת-הַשֵּׁם,
לְהַתְיַגֵּעַ בְּעֲבוֹדָתוֹ יִתְבַּרֵךְ תָּמִיד,
עַד שִׁיזְכֶּה לְצֵאת בְּכָל-פַּעַם מִבְּחִינַת 'מַחֲיין-
דְּקַטְנוֹת', ל'מַחֲיין-דְּגְדֻלוֹת' – עַל-יְדֵי שִׁישְׁבַר
כָּל הַתְּאֻזוֹת וְהַמִּדּוֹת רְעוּת, שֶׁהֵם בְּחִינַת
'מַחֲיין-דְּקַטְנוֹת'. וַיַּעֲסֵק בְּעֲבוֹדָתוֹ יִתְבַּרֵךְ,
שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְדַעַת אוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ,
בְּבְחִינַת 'מַחֲיין-דְּגְדֻלוֹת'.

וְזֶה עֵקֶר עֲבוֹדַת הָאָדָם כָּל יְמֵי חַיָּיו. וְכֵן
מוֹבֵן וּמְבֹאֵר בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל (פְּרִיעֵץ-
חַיִּים, חַג הַמִּצּוֹת, פָּרָק א).

וְכָל מִה שֶׁהָאָדָם **"הוֹלֵךְ וְגָדֵל"** – נִגְדָּל
מִחוּז יוֹתֵר. וְהַיָּמִים הַקּוֹדְמִים, הֵם
בְּחִינַת 'קַטְנוֹת', נִגְדַּד הַיָּמִים שֶׁהוּא גָדֵל אַחֲרֵיכֵן.

פְּרָה' - 'כּי גַם פּוּרִים' הוּא בּוֹדֵאֵי הַלּוֹף וְדָרָף לְפָסַח' וְכוּ'. [הַמִּשָּׁךְ הַתּוֹרָה - נִמְצָא לְעִיל בְּעִנְיַי פּוּרִים].

"קִימוּ וְקַבְלוּ" (אסתר ט, כז)

נ.

(ח"א י, ח)

מְרַדְּכֵי וְאַסְתֵּר' הִיָּה לָהֶם פֶּחַ לְבַטֵּל הָעֲבוֹדַת־אֱלֹהִים' שֶׁל הָמֵן' (אסתר יב, ג): מְרַדְּכֵי שְׁקוּל בְּדוֹרוֹ כְּמִשָּׁה בְּדוֹרוֹ, מִה מִשָּׁה עֶמֶד בְּפָרָץ, אִף מְרַדְּכֵי כֵן) - וּבְשִׁבִיל־זֶה בְּיַמֵּיהֶם קִבְּלוּ יִשְׂרָאֵל הַתּוֹרָה מִחֻדְשׁ, כְּמֵאֲמַר חַז"ל (שַׁבָּת פּוּחַ. עַל אֶסְתֵּר ט, כז): "קִימוּ וְקַבְלוּ" - "קִימוּ מִה שֶׁקִּבְּלוּ בְּכֹר".

וְזֶה: "קִימוּ וְקַבְלוּ". "קִימוּ" - זֶה בְּחִינַת רְגִלִינ'. "וְקַבְלוּ" - זֶה בְּחִינַת יְדִינ'. בְּחִינַת הַתּוֹרָה' בְּנִגְלָה וְנִסְתָּר [הַחֶסֶד עַל־זֶה נִמְצָא בַּמִּשָּׁךְ הַתּוֹרָה - נִמְצָא לְעִיל בְּעִנְיַי פּוּרִים].

נא.

(עלים לתרופה, יום ד' תענית-אסתר תר"ג)

וְהַשֵּׁם הַטּוֹב יִגְמַר בְּעֵדְנֵנו. וְיַעֲרֹב לָכֶם וְלָנוּ שְׂמֵחַת־פּוּרִים, וְתִזְכֶּה לְשִׂמְחַת בְּזֶה בְּעֵצְמוֹ, שְׂאֵתָה זֹכָה בְּפוּרִים לְעִסְקָה בְּהַמְשַׁכַּת תּוֹרַתֵךְ הַקְּדוּשָׁה בְּעוֹלָם - שֶׁזֶהוּ עִקְרֵ בְּחִינַת "קִימוּ וְקַבְלוּ" (אסתר ט, כז) שְׁעוֹסְקִים הַצְּדִיקִים בְּכָל דּוֹר, בְּפָרֵט בְּפוּרִים.

הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ יִזְכֶּה אוֹתָךְ וְכַלְנוּ: לְזִכּוֹת בְּפוּרִים הַזֶּה, לְקַבֵּל עָלֵינוּ קִיוֹם הַתּוֹרָה מִחֻדְשׁ, לְקַיֵּם: "קִימוּ מִה שֶׁקִּבְּלוּ בְּכֹר" (שַׁבָּת פּוּחַ.) וְכוּ'.

נב.

(טובות-זכרונות ה)

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר לְמוֹתֵרֵנָּה ת ז"ל: "מֵעַתָּה תִּדְעַ, אִיךָ שִׁשׁוּשַׁן־פּוּרִים' הוּא גַם־כֵּן 'פּוּרִים', הֵינּוּ: לְהִיּוֹת הָאָרֶת מְרַדְּכֵי וְאַסְתֵּר' מְאִירִים לָךְ, שֶׁתַּחֲדֹשׁ בְּהַתּוֹרָה שֶׁקִּבְּלוּ מִחֻדְשׁ בְּפוּרִים, חֲדוּשִׁים חֲדָשִׁים!" (הַשִּׁיחָה בְּאַרְיִכוֹת, נִמְצָא לְעִיל בְּעִנְיַי 'שׁוּשַׁן פּוּרִים').

"וְעַל כָּל הַנְּלוּיִם עָלֵיהֶם" (אסתר ט, כז)

נג.

(ח"א ח, ה)

לְאוּ כָּל אָדָם יָכוֹל לְהַתְּגַרּוֹת בְּרָשָׁעִים, אִם לֹא מִי שֶׁהוּא 'צְדִיק־גָּמוּר' - דְּהֵינּוּ: שֶׁכִּבֵּד גֵּרֵשׁ וּבִטֵּל כָּל הָרָע' שָׁלוּ, עַד שֶׁבִטּוּחַ שֶׁלֹּא יֵאָרַע לוֹ שׁוּם מְכַשׁוֹל עֲבָרָה וְכוּ', עַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה בּוֹ שׁוּם אַחִיזָה, מִשׁוּם יָרַע' שֶׁבִשׁוּם מִדָּה מִהָאֲרַבְעָה־יְסוּדוֹת'.

מִה שֶׁאֵין כֵּן 'צְדִיק שְׂאִינוֹ־גָמוּר' - אִף שֶׁאֵין לוֹ שׁוּם עֲבָרָה, אִף־עַל־פִּי־כֵן עֲדִין לֹא הִבְדִּיל הָרָע' לְגַמְרֵי, וְהָרָע' עֲדִין בְּכַח, וְעַל כֵּן "אֲסוּר לוֹ לְהַתְּגַרּוֹת בְּרָשָׁעִים" (בְּרִכּוֹת ז: מְגַלָּה ו:י) - כִּי יֵשׁ מְקוֹם לְהָרָע' לְאַחֵז בּוֹ, וְיִזְכֵּל לְהִזְיֵק לוֹ חֵסֶד־וְשָׁלוֹם.

וְעַל־כֵּן זֶה הַצְּדִיק־גָּמוּר' - "וְכָל הַנְּלוּיִם אֱלֹיו" - מְתָרִים לְהַתְּגַרּוֹת בְּרָשָׁעִים.

כִּי זֶה הַצְּדִיק', יָכוֹל לִירֹד לְתוֹךְ כָּל הַצְּנוּרוֹת שֶׁל כָּל הַמְּדוּת־רָעוֹת שֶׁלָּהֶם, שֶׁהַגְּבִירוֹ עַל־עֵצְמָם, וְלִשְׁבֹּרָם וּלְבַטְּלָם, וְעַל־יְדִיזָה הוּא "מִשְׁפִּיל רָשָׁעִים עַד־י אֲרָץ" (תְּהִלִּים קמ"ז, ו).

[לקוטי־הלכות, הנפה ב, בהתחלה, על התורה
 הנ"ל: גם שמענו מפירוקדוש: שאפלו בשמקרבין
 ומקשרין לצדיק כזה, דהינו 'צדיק־גמור' - יכולין גם־כן
 לעמוד כנגד רשעים, ולהתגבר עליהם].

[עין לקוטי־הלכות, העושה שליח לגבות חובו, הלכה ג -
 המובא לקמן - כל עניני פורים הבנוי על התורה הנ"ל].

לקוטי תפלות

פורים

☪ [א] לקוטי תפלות ח"א י ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א י,
'ואלה המשפטים' - המקחצת כף ורקודין)

וְזַכְּנֵי בְּרַחֲמֵיךָ הָרַבִּים לְקַיֵּם מִצְוֹת
'סְפִירַת־הָעֶמֶר', בְּקִדְשָׁהּ וּבִטְהָרָהּ
וּבְלֵב טוֹב וּבְשִׂמְחָה גְדוֹלָה, עִם כָּל
פְּרִטְיָהּ וְדִקְדוּקֶיהָ וְכוֹנוֹתֶיהָ וְתִרְיַ"ג
מִצְוֹת הַתְּלוּיִים בָּהּ, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִזְכָּה
לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר וּלְעַקֵּר וּלְבַטֵּל, קְלַפְת
'הַמֶּן־עֲמֶלֶק' מִן הָעוֹלָם.

וְתַעֲזָרְנִי בְּרַחֲמֵיךָ, לְקַיֵּם וּלְקַבֵּל אֶת
יְמֵי הַפּוֹרִים בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה.
וְנִזְכָּה שְׂשִׂמְשֵׁךְ קִדְשֵׁךָ הָאֶרֶץ פּוֹרִים,
קִדְשֵׁךָ מְרֻדְכִי וְאַסְתֵּר, עָלֵינוּ וְעַל זְרַעֲנוּ
וְעַל כָּל עַמְּךָ בֵּית־יִשְׂרָאֵל.

וְנִזְכָּה לְקַיֵּם כָּל הַמִּצְוֹת הַנּוֹהֲגוֹת
בְּפּוֹרִים, בְּקִדְשָׁהּ וּבִטְהָרָהּ וּבְלֵב
טוֹב וּבְשִׂמְחָה גְדוֹלָה. וְתַתֵּן שִׂמְחָה
בְּלִבְנוּ, עַד שֶׁתִּפְשֵׁט הַשִּׂמְחָה בְּיַדֵּינוּ
וּרְגֵלֵינוּ, וְנִזְכָּה אַז לְהַמְחִיצֵךָ וּרְקוּדִין
דְּקִדְשָׁהּ, בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה לְשִׂמְךָ בְּאַמֶּת.

וְעֲזָרְנוּ בְּרַחֲמֵיךָ הָרַבִּים, שֶׁנִּקְבַּל עָלֵינוּ
עֲצָמְנוּ מִחֲדָשׁ, לְקַיֵּם אֶת כָּל
דְּבָרֵי תוֹרָתְךָ בְּאַהֲבָה, וְנִזְכָּה לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד
לְשִׁמְרָה וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם, וְתֹאִיר עֵינֵינוּ
בְּתוֹרָתְךָ, וְנִזְכָּה לְלַמֵּד וּלְהַבִּין וּלְהַשְׁפִּיל
בְּנִגְלָה וּבְנִסְתָּר בְּאַמֶּת, וְתִזְכְּנוּ לְהַשִּׁיג
נִסְתָּרוֹת הַשֵּׁם בְּכָל פַּעַם, וְלֹא נַעוֹל
בְּכַסּוּפָא קַמְךָ.

☪ [ב] לקוטי תפלות ח"א ל ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א ל, 'מישרא דספינא')

וְנִזְכָּה לְהַרְגֵּ, וּלְהַכְנִיעַ, וּלְשַׁבֵּר,
וּלְעַקֵּר, וּלְבַטֵּל, קְלַפְת מְלָכוֹת
עֲמֶלֶק הָרָשָׁעָה, שְׁכָלוֹל מִכָּל הָאֲרָבַע־
מְלָכוֹת.

וְתַעֲזָרְנוּ לְמַחֹת שְׁמוֹ וְזַכְּרוּ מִן
הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב:
"תִּמְחָה אֶת זִכְרֵ עֲמֶלֶק מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם לֹא
תִשְׁכַּח". וַיִּקְרָא מִקְרָא שְׁכָתוּב: "הָאוֹיֵב
תִּמְנו חֲרָבוֹת לְנִצָּחַ, וְעָרִים נִתְּשָׁת, אֲבָד

☪ [ה] לקוטי תפלות ח"א נח ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א נח, 'תלת נפקין מחד')

וְתַעֲזְרֵנִי וְתוֹשִׁיעֵנִי מֵעַתָּה שְׂאֵזְכָּה
לְשִׁמִּירַת-הַבְּרִית בְּאַמֶּת,
בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה גְדוֹלָה.

וְתַעֲזְרֵנִי רַחֲמֵי הַצַּדִּיקִים-הָאֱמִתִּיִּם,
שִׁירְחֵמוּ עָלֵינוּ עַל חֲלוּשֵׁי-כַח
כְּמוֹנוּ, וְיִלְחָמוּ בְּעַדְנוּ, וְיִכְנִיעוּ וְיִשְׁבְּרוּ
וְיַפִּילוּ וְיִבְטְלוּ, כָּל הַצָּרִים הַרוֹדְפִים
אֲחֵרֵינוּ הַנִּלְחָמִים עִמָּנוּ בְּכָל-עֵת, וְיִכְנִיעוּ
וְיִכְלוּ וְיִבְטְלוּ 'קְלַפַּת עֲמֶלֶק', שֶׁהוּא
'פְּגַם-הַבְּרִית', מִמָּנִי וּמֵעַל כָּל עַמֶּךָ בֵּית-
יִשְׂרָאֵל.

וְאַתָּה תִּהְיֶה בְּעֶזְרֵנוּ תָּמִיד. וְהַצַּדִּיקִים-
אֱמִתִּיִּם יִלְחָמוּ לְפָנֵינוּ, עַד
שְׁנֵזְכָּה בְּכַחַם לְבַטֵּל 'קְלַפַּת עֲמֶלֶק',
לְמַחֲוֹת שְׁמוֹ וְזָכְרוּ מִן הָעוֹלָם, וְלְבַטֵּל
'פְּגַם-הַבְּרִית', מִמָּנוּ, וּמִזְרַעֲנוּ, וּמִכָּל
עַמֶּךָ בֵּית-יִשְׂרָאֵל, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

☪ [ד] לקוטי תפלות ח"א קמג ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א רג, 'דע שכל מיני צער')

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מָלֵא
רַחֲמִים, "זָכֹר רַחֲמֶיךָ יְהוָה
וְחִסְדֶּיךָ כִּי מֵעוֹלָם הָמָּה".

זָכֹר אֶת כָּל הַהִבְטָחוֹת שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ
מֵימֹת אַבְרָהָם אָבִינוּ עַד הַנְּהָ. זָכֹר
אֶת בְּנֵיךָ הַשְּׂרוּיִם בְּגִלוֹת בֵּין הָעַפּוּ"ם,

זָכָרְם הָמָּה, וַיְהוּהוּ לְעוֹלָם יָשָׁב, כּוֹנֵן
לְמִשְׁפָּט כְּסָאוֹ".

וְתַעֲקֹר וְתִשְׁבֵּר וְתִבְטֵל, כָּל הַחֲכָמוֹת-
חֵיצוֹנִיּוֹת, וְכָל הָאֲפִיקוֹרְסִית
וְהַפְּפִירוֹת, מִן הָעוֹלָם. וַיִּתְגַּלֶּה אֱמוּנָה-
הַקְּדוּשָׁה בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וַיִּקְבְּלוּ כָּל־
אֶת עוֹל מַלְכוּתְךָ וְתַמְלֹךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה
לְעוֹלָם וָעֶד.

☪ [ג] לקוטי תפלות ח"א נו ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א נו, 'וביום הבפורים')

וְנִזְכָּה לְהַכְנִיעַ, וְלִשְׁבֵּר, וְלְבַטֵּל, וְלְמַחֲוֹת,
וְלְכַלּוֹת, וְלַעֲקֹר, 'קְלַפַּת הַמֶּן-
עֲמֶלֶק' מִן הָעוֹלָם, שֶׁהוּא 'תְּאוֹת-מִמוֹן',
וְלַהּוֹצִיא כָּל חַיּוֹת הַקְּדוּשָׁה מִמָּנוּ, וְלַהּשִׁיב
וְלַהּחֲזִיר כָּל הַנִּיצוּצוֹת-הַקְּדוּשִׁים, וְכָל
חַיּוֹת הַקְּדוּשָׁה, לְשָׂרְשָׁם הָעֲלִיּוֹן שֶׁבְּקִדְשָׁה,
וְלַחֲזֹר וְלַעֲשׂוֹת מֵהֶם תּוֹרַת-הַקְּדוּשָׁה.

וְנִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ תָּמִיד, קִדְשַׁת
מְרֹדְכֵי-הַיְּהוּדִי וְאַסְתֵּר-הַמַּלְכָּה.

וְתַעֲזְרֵנוּ וְתַזְכֵּנוּ, לְגִלוֹת וּלְהַאִיר כָּל
הַגּוֹנֵינִי-עֲלָאִין שֵׁישׁ בְּ"כֶסֶף
וְזָהָב וּנְחָשֶׁת", בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה גְדוֹלָה
כְּרַצוֹנְךָ הַטּוֹב.

וְתַחֲמַל עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ-הַרְבִּים, וְתִשְׁפִּיעַ
עָלֵינוּ מִדַּת הַרַחֲמָנוּת בְּאַמֶּת,
וְנִזְכָּה לְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת, וּלְהַרְבּוֹת
בְּצַדִּיקָה.

וְתַמְלֵא עֲלֵינוּ רַחֲמִים, וְתוֹצִיאֵנוּ וְתַפְדְּנוּ
וְתַגְאֲלֵנוּ מִכָּל הַצָּרוֹת וּמִכָּל הַגְּלוּיֹת.

וְתַשְׁבֵּר וְתַבְטֵל כָּל הַגְּזֵרוֹת-קָשׁוֹת
מֵעֲלֵינוּ, הֵן אוֹתָן שְׁכָבֵר נִגְזְרוּ,
הֵן אוֹתָן שְׁרוּצִים לַגָּזֵר, (בְּפֶרֶט עֲצֵם הַצָּרָה
הַזֹּאת שְׁכָבֵר נִגְזְרָה לְקַח בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְאַנְשֵׁי חַיִּל
לְמַלְחַמְתָּם חֲסִי-שְׁלוֹם).

רַחֲמֵי רַחֲמֵי עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, וּבְטֵל אוֹתָם
מֵעֲלֵינוּ מִהֲרָה, כִּי אַתָּה רַב
לְהוֹשִׁיעַ, וְאֵין מַעְצוֹר לִיהוָה לְהוֹשִׁיעַ
אֶפְלוּ אַחַר גְּזֵר-דִּין לְמַעַלְהָ וּלְמַטָּה.

וּבְשֵׁם שְׁחַמְלַת עֲלֵינוּ וְהוֹשַׁעַת אוֹתָנוּ
בִּימֵי מְרַדְכֵי וְאַסְתֵּר, וְהַפְּכַת
מִיָּגוֹן לְשִׁמְחָה וּמֵאֲבֵל לְיוֹם-טוֹב, כֵּן
תַּחְמַל עֲלֵינוּ גַם בְּעַת הַמָּרָה הַזֹּאת,
וְתַבְטֵל הַצָּרָה וְהַגְּזֵרָה הַזֹּאת מֵעֲלֵינוּ.

וְכָל הַצָּרוֹת וְהַגְּזֵרוֹת שְׁרוּצִים לַגָּזֵר חֲסִי-
וְשְׁלוֹם, כְּלָם תַּעֲקֶרֶם וְתַשְׁבֵּרֶם
וְתַבְטֵלֶם בְּבִטּוֹל גְּמוּר, וְתַהַפֵּךְ הַכֹּל
לְטוֹבָה.

וְתַטֵּה (לֵב הַמַּלְכוּת שָׁרִיו וְיוֹעֲצָיו) לֵב
הַקִּיסָר יְרוּם-הוֹדוֹ וְהַשָּׂרִים
וְהַיּוֹעֲצִים, עֲלֵינוּ לְטוֹבָה. וְתַגְזֵר עֲלֵינוּ
גְּזֵרוֹת טוֹבוֹת, בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת.

❁ [ו] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב יד ❁

(על-פי לקוטי-מזרח"ן ח"ב יט, עקרו התכלית
לילך בפשיטות ובתמימות)

תוֹמֵךְ תְּמִימִים הוֹשִׁיעָה נָא, תַּקִּיף לְעַד
הַצְּלִיחָה נָא, תְּמִים בְּמַעֲשָׂיו עֲנֵנוּ

כְּיוֹם קִרְאָנוּ. תָּם וּמִתְמָם עִם תְּמִימִים,
זַכְּנֵי לְעַבְדְּךָ אוֹתָךְ בְּאֵמֶת, בְּתַמִּימוֹת
וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּר, בְּלֵי שׁוֹם חֲכָמוֹת כָּלֵל.

שְׁמַרְנֵי וְהַצִּילְנֵי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים,
מַחְקִירוֹת וְחֲכָמוֹת-חִיצוֹנִיּוֹת
וְזָרוֹת. רַחֲמֵי עָלֵי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְזַכְּנֵנוּ
בְּחֶסֶדֶיךָ הָעֲצוּמִים לְתַמִּימוֹת בְּאֵמֶת,
כְּאֲשֶׁר אַתָּה יֹדְעַת דְּרָכֵי הַתְּמִימוֹת בְּאֵמֶת-
לְאֵמֶתוֹ, כְּרִצוֹנְךָ הַטוֹב, וְכְרִצוֹן צַדִּיקֶיךָ
הַיְרָאִים וְהַתְּמִימִים בְּאֵמֶת.

וְרַחֲמֵי עֲלֵינוּ, וְעַל זֵרְעֵנוּ, וְעַל כָּל זֵרַע
עַמְּךָ בֵּית-יִשְׂרָאֵל, וְתַשְׁמֹר וְתַצִּיל
אוֹתָנוּ, מִכָּל מִיַּי חֲקִירוֹת וְחֲכָמוֹת-
חִיצוֹנִיּוֹת, וְלֹא נָשִׁים עֵינַי, וְלֹא נְבִיט, וְלֹא
נִסְתַּכַּל כָּלֵל, בְּשׁוֹם סֶפֶר הַמִּיּוֹסֵד עַל-פִּי
דְּרָכֵי הַמַּחְקָרִים, אֶפְלוּ בְּסִפְרִים שֶׁחִבְרוּ
קָצֵת מִבְּנֵי-יִשְׂרָאֵל עַל-פִּי הַהַקְדָּמוֹת
וְהַסְבָּרוֹת שֶׁל חֲכָמוֹת-הַחִיצוֹנִיּוֹת
שֶׁנִּמְשָׁכִין וּבָאֵין מִהֶעֱכוּ"ם, אֲשֶׁר לֹא
נִכְנָסוּ בְּדַת-יִשְׂרָאֵל הַקְדוּשָׁה, כִּי "לֹא
בְּאֵלֶּה חֵלֶק יַעֲקֹב".

שְׁמַר רַגְלֵנוּ מִלְּנַגֵּף חֲסִי-שְׁלוֹם בְּאֵבְנֵי
נֶגֶף שְׁלָהֶם, הַמְנַחִים בְּכָל
חֲכָמוֹתֵיהֶם הַכְּלוּלִים בְּשִׁבְעַת-חֲכָמוֹת,
אֲשֶׁר בְּכָל מְנַח קְלַפֵּת וְזִהְמַת עֲמֶלֶק,
שֶׁהוּא הָאֵבֶן-נֶגֶף שֶׁבְּכָל הַחֲכָמוֹת, אֲשֶׁר
עַל-יָדוֹ נִכְשָׁלִים וְנוֹפְלִים כָּל הַנִּכְנָסִין
בָּהֶם, וְיוֹצֵאִין מֵעוֹלָמָם, וּבָאֵין לִיָּדֵי
כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסִית גְּמוּר רַחֲמָנָא-לִיְצֻלָּן,
רַחֲמָנָא-לִישׁוּבָן מֵהֶם וּמִהַמוֹנָם.

הַצִּילְנוּ נָא אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים, עֲזָרְנוּ
וְהוֹשִׁיעֵנוּ וְזַכְּנֵנוּ בְּזָכוֹת מִשָּׁה

רבנו, ובזכות כל הצדיקים-אמתיים שלחמו מלחמת עמלק, שנזכה לקבל כח מהם, להנצל גם עתה מקלפת-עמלק, שהוא פילוסופיא וחכמות-חיצוניות.

ותעורר לב צדיקי-אמת שבדור הזה, וכל הצדיקים שוכני עפר, שילחמו גם עתה בעדנו, ויכניעו וישפילו וישברו ויעקרו את קלפת עמלק וחילותיו, לבל יהיה להם שום כח, להכניס חס-ושלום דרכיהם ודעותיהם הרעות והמרות, בלב עמך בית-ישראל.

גואל חזק, הצל ומלט ופלט את שארית עמך בית-ישראל, מהצר המר והצורך הזה, מהאויב האכזר הזה, הוא "איש צר ואויב המן-עמלק הרע הזה", ימח-שמו ונמח-זכרו.

שהוא הקלפה והזהמה שמכנסת בעולם חכמות-חיצוניות ואפיקורסית וחקירות כנגד השם-יתברך, שרוצה להתגבר עתה חס-ושלום בעקבות-משיחא, להכניס גם בישראל כפירות ואפיקורסות חס-ושלום, על-ידי שממשיכין אותם ללמד ספריהם וחכמותיהם ולשונותיהם.

וזכנו ברחמיך הרבים, לאמונה-שלמה באמת, בתמימות ובפשיטות, בלי שום חקירות וחכמות-זרות כלל.

רק נזכה לעבד אותך באמת, לקיים מצותיך ולעסק בתורתך בעובדא ובמלולא, בתמימות ובפשיטות, כל ימינו לעולם.

ונזכה לקיים באמת מקרא שכתוב: "סוף דבר הכל נשמע, את האלהים ירא, ואת מצותיו שמור, פי זה כל האדם".

זו] לקוטי-תפלות ח"ב לו

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד, 'אחר פורים קורין פרכת פרה')

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, עושה נסים ונפלאות בכל דור ודור, הרב את ריבנו, והדן את דיננו, והנוקם את נקמתנו, והמשלם גמול לכל אויבי נפשנו, והנפרע לנו מצרינו.

שתרחם עלינו ברחמיך-הרבים, ותעזר לנו בישועתך ונפלאותיך הנוראות, שנזכה לקבל ו"לקיים את ימי הפורים הקדושים בזמניהם" כראוי.

שנזכה לקיים כל המצות הקדושות הנוהגות בפורים, בקדשה ובטהרה גדולה, "בשמחה ובטוב לבב", בגילה ברנה בדיצה וחדוה רבה ועצומה מאד, עם כל פרטיהם ודקדוקיהם וכוונותיהם ותרי"ג מצות התלויות בהם.

רבנו של עולם, כבר גלית אזנינו, שכל הנסים והנפלאות שעשית לאבותינו אשר עליהם נקבעו הימים-טובים הקדושים, כלם נעשים ונתגלים ומאירים, בכל דור ודור, בכל אדם ובכל זמן, ואנו צריכין להמשיך קדשת פורים וקדשת כל הימים-טובים, והארת הנסים

וּנְפִלְאוֹת שְׁנַעְשׂוּ אָז, בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה,
בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, וּבְכָל אָדָם וְאָדָם
בַּפְּרָטִיּוֹת.

וּבְבֵן בָּאתִי לְפָנֶיךָ עוֹשֶׂה נִסִּים וּנְפִלְאוֹת
בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, וּבְכָל יוֹם וּבְכָל עֵת
וּבְכָל שָׁעָה, לְמַדְנִי וְהוֹרְנִי וְחַנְּנִי וְזַכְּנִי,
שְׂאֵזְכָּה לְשִׂמְחַת-פְּוֹרִים בְּשִׁלְמוֹת בְּאַמֶּת,
שְׂאֵזְכָּה לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד בְּכָל לֵב וּנְפֶשׁ,
בִּימֵי-הַפְּוֹרִים הַקְּדוּשִׁים, בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה,
בְּשִׂמְחָה שְׂאִין לָהּ קֵץ.

עַד שְׂאֵזְכָּה עַל-יְדֵי הַשִּׂמְחָה וְהַקְּדוּשָׁה
שֶׁל פְּוֹרִים, לְהַמְשִׁיךְ עָלַי וְעַל כָּל
יִשְׂרָאֵל, הַקְּדוּשָׁה וְהַטְּהָרָה הַנִּמְשָׁכֶת
מִהַפְּרָה-אֲדָמָה שְׁמִטְהָרֶת מִטְמֵאת-מֵת,
אֲשֶׁר צְוִיתָ עָלֵינוּ לְעֶסֶק בְּקִרְיַאת הַפְּרָשָׁה
הַזֹּאת שֶׁל פְּרָה-אֲדָמָה אַחַר פְּוֹרִים, וּגְלִיתָ
לָנוּ: שְׁעַל-יְדֵי 'פְּוֹרִים', זוֹכִין לְטְהָרֶת
הַפְּרָה-אֲדָמָה, לְמַעַן גִּזְכָּה לְהִיּוֹת טְהוֹרִים
לְקַבֵּל קִדְשֵׁת הַקְּרִבֵּן-פֶּסַח בְּזַמְנוֹ.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יוֹדֵעַ שְׁבַעֲצָם
יְרִידַתְנוּ וּנְפִילַתְנוּ בְּעַמְּקֵי הַגְּלוּת-
הַמֵּר הַזֶּה, וְעַצֶּם וְרַבּוּי צְרוּת-הַנְּפֶשׁ
שְׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וְעָלִי
בַּפְּרָטִיּוֹת, וְעַצֶּם וְרַבּוּי הַמְּצוּלוֹת-יָם
הַשׁוֹטְפִים עָלַי, וְרוֹדְפִים אוֹתִי מְאֹד מְאֹד
מִכָּל הַצְּדָדִים, וּבְצָרָה גְּדוֹלָה אָנִי מְאֹד
מְאֹד בְּלִי שְׁעוֹר וְעָרֶף, וְאִינִי יוֹדֵעַ שׁוֹם
פְּתַח-תְּקוּהָ לְתַקֵּן וּלְהַנְצִיל מִכָּל-זֶה.

הֵן עַל כָּל אֵלֶּה, אָנִי צָרִיךְ עֲתָה נִסִּים
נְפִלְאִים, וַיִּשׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת וְנוֹרָאוֹת,
כְּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִם כָּלל יִשְׂרָאֵל לְדוֹרוֹת

עוֹלָם, נִסִּים נְפִלְאִים וְנוֹרָאִים אֲשֶׁר לֹא
הָיוּ כְּמוֹתֵם, בִּימֵי מְרַדְכִי וְאַסְתֵּר כְּשֶׁעָמַד
עָלֵיהֶם הַמֶּן-הַרְשָׁע יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ וְכוּ'.

אֲשֶׁר נִסַּ זֶה שֶׁל פְּוֹרִים גְּדוֹל מִכָּל
הַנִּסִּים שְׁעָשִׂיתָ עִמָּנוּ מֵעוֹלָם,
כְּאֲשֶׁר הוֹדַעְתָּ לָנוּ עַל-יְדֵי חֲכָמֶיךָ
הַקְּדוּשִׁים זְכוֹרָנֶם-לְבִרְכָּה: "וְכָל
הַמוֹעֲדִים יִהְיוּ בְּטָלִים, וַיְמִי הַפְּוֹרִים לֹא
נִבְטָלִים". "וּבַתְּחִלָּה הָיוּ כָּל הַהִתְחַלּוֹת
מִפֶּסַח, כִּי כָּל הַמוֹעֲדִים הֵם זָכָר לְיִצְיַאת-
מִצְרַיִם, וְעַכְשָׁו וְכוּ'".

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מְרִיבָה דְעִלְמָא כְּלָא,
אֲדוֹן הַנְּפִלְאוֹת, מְצַמִּיחַ יִשׁוּעוֹת,
אַתָּה יוֹדֵעַ הַאֲמֶת, שֶׁכָּל הַנִּסִּים וְהַנְּפִלְאוֹת
שְׁעָשִׂיתָ עִמָּנוּ בִּיצִיאַת-מִצְרַיִם וּבְמַלְחַמַת-
עֲמֶלֶק בִּימֵי מֹשֶׁה וּבִימֵי מְרַדְכִי וְאַסְתֵּר,
וְכָל הַנִּסִּים וְהַנְּפִלְאוֹת שְׁעָשִׂיתָ עִמָּנוּ בִּימֵי
חֲנֻכָּה וּבְכָל דּוֹר וְדוֹר, עֵקֶר הַנִּסַּ וְהַיִּשׁוּעָה
הוּא יִשׁוּעַת-הַנְּפֶשׁ.

כִּי עֵקֶר הַקְּנָאָה וְהַשְּׁנֵאָה, שֶׁל כָּל צָרֵינוּ
וְרוֹדְפֵינוּ בְּגַשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת, הוּא
רַק עַל אֲשֶׁר אָנוּ מְאֲמִינִים בְּךָ יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ, וּמְשַׁתְּוִקְקִים לִילֶךְ בְּדַרְכֶיךָ
הַקְּדוּשִׁים, וּלְקַיֵּם מִצְוֹתֶיךָ הַנוֹרָאוֹת,
וּלְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אֲמַתַּת אֱמוּנַת אֱלֹהוֹתֶיךָ
וְהַשְּׁגַחְתָּךְ וּמְמַשְׁלֵתֶךָ בְּעוֹלָם.

אֲשֶׁר רַק בְּשִׁבִיל זֶה, לֹא אֶחָד בְּלִבְד
עָמַד עָלֵינוּ לְכַלּוֹתְנוּ, אֶלֶּא שְׁבָכָל
דּוֹר וְדוֹר עוֹמְדִים עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵינוּ,
וְהַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא מְצִילָנוּ מִיָּדָם.

וְעַל-כֵּן עֵקֶר הַנִּסַּ וְהַיִּשׁוּעָה מִכָּל
הַצָּרוֹת, הוּא מֵה שְׂאֵתָה מִקְנֵא

קִנְאַתְךָ וְאַתָּה עוֹשֶׂה נִסִּים וְנִפְלְאוֹת, כְּדִי לְקַיֵּם הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת לְבַל יִתְבַטְּלוּ מִן הָעוֹלָם חֲסִדְשׁוֹלָם פְּרִצוֹן הַשּׁוֹנְאִים וְהַכּוֹפְרִים יִמַּח־שָׁמַם, שְׁכָלָם הֵם מִסְטָרָא דְהֶמֶן וְעַמְלָק יִמַּח־שָׁמוּ.

וְעַתָּה מָה אֹמֵר לְפָנֶיךָ יוֹשֵׁב־מְרוֹם, וּמָה אֲסַפֵּר לְפָנֶיךָ שׁוֹכֵן־שְׁחָקִים, אִם אַחֲרֵי כָל הַנִּסִּים וְהַנִּפְלְאוֹת הָאֵלֶּה אֲנִי בְעַצְמִי רוֹדֵף אֶת־עַצְמִי יוֹתֵר מִכָּל הַשּׁוֹנְאִים.

כִּי לֹא הִתְגַּבַּרְתִּי נֶגֶד תְּאוּוֹתֶי, אִף גַּם הִמְשַׁכְתִּי עָלַי אֶת הַיִּצְר־הָרַע, וְעַשִּׂיתִי מַה שְּׁעַשִּׂיתִי.

עַד אֲשֶׁר הִבַּאתִי עַצְמִי בַיָּדִים בְּצָרוֹת הָאֵלֶּה צָרוֹת־נַפְשִׁי, אֲשֶׁר הֵם קָשִׁים וּמְרִים מִכָּל הַצָּרוֹת, כִּי אֵין צָרָה כְּצָרוֹת־הַנֶּפֶשׁ, כִּי זֶהוּ הֶרְחַמְנוֹת הַגְּדוֹל מִכָּל הֶרְחַמְנוֹת, לְהוֹצִיא נַפְשׁ מִיִּשְׂרָאֵל מִעוֹנוֹנוֹת וּפְגָמִים.

רְבוֹנוֹ דְעֵלְמָא כֹּלָא, יְחִיד קְדָמוֹן, "יְהוָה אֱלֹהִים אֲמֵת", אַתָּה לְבַד יוֹדֵעַ לְהִיכֵן נוֹגְעִים דְּבָרֵי אֵלֶּה, כִּי בְּאֲמַת בְּעַר אֲנִי וְלֹא אֲדַע, תִּקְרָה הַנֵּס שֶׁל פּוֹרִים בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת, וּבִפְרֵט אֵיךְ לְזַכּוֹת לְהַמְשִׁיךְ עָלַי תִּקְרָה הַנֵּס וְהִישׁוּעָה הַזֹּאת.

אַבְל אַתָּה לְבַד יוֹדֵעַ הַכֹּל, וְאַתָּה מְרַמֵּז לִי מִרְחוֹק לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּכָל עֵת, בְּכִמָּה מִיָּנִי הַתְּנוּצָצוֹת וּרְמָזִים רַבִּים בְּלִי שְׁעוֹר, וְאֲנִי בְעַצְמִי קִשְׁיוֹת־עַרְפִּי עֲדִין לֹא שָׁבַתִּי מִטְעוֹתִי.

אַבְל זֹאת נַחֲמָתִי בְעֵנֵי הַמֶּר, מַה שְּׁעֲדִין אֲנִי מִתְעַקֵּשׁ עוֹד לְדַבֵּר דְּבוּרִים כְּאֵלֶּה לְפָנֶיךָ, וּלְצַפְצֵף אִמְרָתִי מִעַפָּר אֵלֶיךָ, וּלְצַפּוֹת עֲדִין לְרַחֲמֶיךָ וַיִּשׁוּעָתְךָ.

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה לְבַד יוֹדֵעַ תִּקְרָה הַנֵּס שֶׁהָיָה אִזּוֹ בְיָמֵי מְרַדְכֵי וְאַסְתֵּר, שֶׁזָּכּוּ לְנִצָּחַ מִלְחָמַת הַמֶּן־עַמְלָק, לְמַחֲוֹת שָׁמַם וְזָכְרָם מִן הָעוֹלָם, וְאֵיךְ זָכוּ לְהַמְשִׁיךְ עַל־יָדֶי־זֶה הָאָרֶץ נִפְלְאוֹה וַיִּשׁוּעָה נוֹרָאוֹה בְּכָל דוֹר וְדוֹר.

וְאֵיךְ עַתָּה כָּל חַיּוֹתֵנוּ וְתַקְוֹתֵנוּ לְצֵאת מִגְלוֹתֵנוּ בְּגוֹף וְנַפֶּשׁ, הוּא רַק עַל־יָדֶי תִּקְרָה הַנֵּס הַזֶּה, כִּי אֲנִי עוֹמְדִים וּמְצַפִּים לִישׁוּעָתְךָ.

כְּאֲשֶׁר עֲזַרְתָּם אִזּוֹ לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר קְלַפַּת הַמֶּן־עַמְלָק, לְעַקֵּר וּלְבַטֵּל וּלְהַכְנִיעַ זְהַמְתּוֹ הַגְּדוֹלָה, וּלְגַלוֹת אַמּוֹנַת הַשְּׁגָחָתְךָ בְּעוֹלָם, וּלְחַזֵּר וּלְקַיֵּם וּלְקַבֵּל מִחֲדָשׁ קִדְשַׁת תּוֹרָתְךָ הַקְּדוּשָׁה.

בֵּן תַּעֲמִד בְּעֲזַרְתֵּנוּ סְלָה בְּכָל דוֹר וְדוֹר, עַד אֲשֶׁר תִּנְצַח הַמְּלַחְמָה בְּשָׁלְמוֹת, לְמַחֲוֹת זָכָר עַמְלָק לְגַמְרֵי, וּלְהַעֲבִיר רוּחַ הַטְּמָאוֹה מִן הָאָרֶץ, וּלְהַשִּׁיבֵנוּ אֵלֶיךָ בְּאֲמַת, וּלְהוֹצִיאֵנוּ מִגְלוֹתֵנוּ הַמֶּר מְהֵרָה.

עַל־בֵּן בָּאתִי לְפָנֶיךָ אֲדוֹן הַנִּפְלְאוֹת, שְׁתִּשִּׂים לְבָבְךָ לְגַדֵּל צָרוֹת־נַפְשֵׁנוּ, וְתַבִּיט בְּעֵינֵינוּ וְעַמְלָנוּ, וְאֵל תַּבִּיט בְּמַעְלָלֵנוּ, וְתַעֲשֶׂה עִמָּנוּ נִסִּים נִפְלְאִים וְנוֹרָאִים, נִסִּים שֶׁל פּוֹרִים, בְּאִפְּן שְׁתִּסַּבֵּב סְבוֹת לְטוֹבָה, שְׁנִזְכָּה לְשׁוֹב אֵלֶיךָ בְּחַיֵּינוּ חַיֵּשׁ קַל מְהֵרָה, וְלֹא נָשׁוּב עוֹד לְכִסְלָה.

מעֲתָה מֵרַע לְטוֹב, וְנִזְכָּה לְצִאת מִיַּגוֹן
לְשִׁמְחָה וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹר גְּדוֹל.

וְעֲזַרְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנו, לְהִתְעַנּוֹת 'תְּעַנִּית־
אֶסְתֵּר' קוֹדֵם פּוֹרִים בְּקִדְשָׁה
גְּדוֹלָה, וְלוֹמַר סְלִיחוֹת בְּכֹנֶה גְּדוֹלָה,
וְלִצְעַק וְלִזְעַק אֵלֶיךָ מְאֹד מְאֹד, וְתִפְתַּח
אֶת לְבָבִי שְׂאֲזֹכָה לְהִרְגִישׁ כְּאִב עוֹנוֹתִי
בְּאֵמַת בְּלָבִי, וְעֲצֵם צֶרֶת־נַפְשִׁי אֲשֶׁר אֵין
לְשִׁעַר.

עַד שְׂאֲזֹכָה לְזַעַק "זְעָקָה גְּדוֹלָה
וּמְרָה", כְּרֵאוּי לִי לְזַעַק לְפִי רְבוּי
עוֹנוֹתִי וּפְשָׁעֵי הָעֲצוּמִים, וּפְגָמֵי
הַגְּדוֹלִים וְהַרְבִּים מְאֹד, עַד אֲשֶׁר יִתְעוֹרְרוּ
רַחֲמֶיךָ עָלַי בְּאֵמַת, וְתִמְהַר לְהוֹשִׁיעֵנִי
וּלְגַאֲלָנִי מִמְּנֵי בְּעֲצָמִי, וְתַעֲשֶׂה אֶת אֲשֶׁר
בְּחֻקֶּיךָ אֵלֶיךָ וְאֶת מִצְוֹתֶיךָ אֲשֶׁמֹר, בְּאֵמַת
וּבְלֵב שָׁלֵם.

אָבִי מִלְכֵי יוֹצְרֵי וּבוֹרְאֵי וְעוֹשֵׂי, הוֹרְנֵי
הַדֶּרֶךְ אֵיךְ לְהִתְחִיל מִבְּחִינַת קִדְשֵׁי
פּוֹרִים, כְּאֲשֶׁר רְמִזְתָּ לָנוּ עַל־יְדֵי חֻכְמֶיךָ־
הַקְּדוּשִׁים.

עֲזַרְנִי בְּדֶרֶךְ נֵס וַיִּשׁוּעָה נִפְלְאָה
וְנוֹרָאָה, בְּדֶרֶךְ חֲדוּשׁ נִפְלְאָה
וְנוֹרָאָה, בְּאִפְּן שְׂאֲזֹכָה מֵעֲתָה לָשׁוּב אֵלֶיךָ
בְּתִשׁוּבָה־שְׁלֵמָה בְּאֵמַת, וְאֲזֹכָה לְהִתְחִיל
מִחֲדָשׁ הַתְּחִלָּה שְׁלֵמָה וְאִמְתִּיּוּת בְּכָל לֵב
וְנַפֶּשׁ בְּעִבּוּדְתְּךָ בְּאֵמַת, וְתוֹרְנֵי וְתִלְמִדְנֵי
בְּאֵמַת מִמָּה לְהִתְחִיל, וּבְאִיזָה דֶּרֶךְ וְעֲצָה
אֲזֹכָה לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאֵמַת.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, "גְּדֹל הָעֲצָה וְרַב
הָעֲלִילָה", תִּקְנֵנִי בְּעֲצָה טוֹבָה

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מְחִיָּה חַיִּים, "אֱלֹהִים
חַיִּים וּמְלֶךְ עוֹלָם", רַחֵם עָלֵינוּ
וְהַחַיִּינוּ וְקִיַּמְנוּ, וְקִדְשָׁנוּ וְטַהַרְנוּ
מִטְּמֵאֵת־מֵת שֶׁהִיא אָבִי אַבוֹת הַטְּמֵאָה,
שֶׁהֵם הִרְהוּרֵי־נְאוּף שֶׁהִתְגַּבְּרוּ וְהִתְפָּשְׁטוּ
בְּעוֹלָם מְאֹד, עַד אֲשֶׁר "טִבְעֵנוּ בִּיּוֹן
מִצוּלָה וְאֵין מַעֲמָד", כְּאֵנוּ בְּמַעֲמְקֵי מַיִם
וְשִׁבְלַת שְׁטָפְתָנוּ.

זַכְּנוּ בְּכַח קִדְשֵׁי מִצּוֹת פּוֹרִים, שְׁנִזְכָּה
לְקַבֵּל וְלְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ קִדְשֵׁי
וְטַהַרַת הַפָּרָה אֲדָמָה תְּמִימָה, לְטַהַרְנוּ
בְּאֵמַת מִטְּמֵאֵת־מֵת, בְּעוֹלָם־הַזֶּה וּבְעוֹלָם־
הַבָּא.

וְאֲזֹכָה עַל־יְדֵי־זֶה לְקַבֵּל חַג הַפֶּסַח
הַקְּדוּשׁ זְמַן חֲרוּתָנוּ, בְּקִדְשָׁה
גְּדוֹלָה, וּבְשִׁמְחָה רַבָּה וְעֲצוּמָה. וְנִזְכָּה
בְּרַחֲמֶיךָ לְקַיֵּם כָּל הַמִּצְוֹת שֶׁל פֶּסַח,
בְּקִדְשָׁה גְּדוֹלָה, וּבְשִׁמְחָה וְחִדּוּהַ רַבָּה.

מְלֵא רַחֲמִים, עֲזַרְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנו לְקַיֵּם
הַמִּצְוֹת שֶׁל פּוֹרִים, בְּקִדְשָׁה
וּבְשִׁמְחָה גְּדוֹלָה כָּל־כֶּף, עַד שְׁנִזְכָּה עַל־
יְדֵי־זֶה לְהִיּוֹת נִזְהָרִים בְּאֵמַת מִמְּשָׁהוּ
חֲמִץ בְּפֶסַח, וּלְקַיֵּם כָּל הַמִּצְוֹת הַנּוֹרְאוֹת
שֶׁל פֶּסַח בְּקִדְשָׁה גְּדוֹלָה וּבְשִׁמְחָה נוֹרָאָה
וְעֲצוּמָה.

רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַן שְׂמֶךְ, וְזַכְּנוּ עִתָּה
לְפַעַל בְּקִשְׁתֵּינוּ בְּרַחֲמִים אֲצִלְךָ,
עֲזַרְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנו עַל פִּי הַתּוֹרָה הַזֹּאת,
לָשׁוּב וְלְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ מְהֵרָה בְּאֵמַת.
הוֹשִׁיעֵנו מִכַּח קִדְשֵׁי הַנֵּס וְהִישׁוּעָה
הַנִּפְלְאָה שֶׁל פּוֹרִים, שְׁנִזְכָּה לְהִתְהַפֵּךְ

מלפניך, והושיעני מהרה למען שמך, באפן שאזכה מעתה לתשובה-שלמה באמת כל ימי חיי, ולא אסור מעתה מרצונך ימין ושמאל.

ואזכה ללמד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד-תורתך באהבה, ולקיים כל המצות וכל הדברים שבקדשה, ולעשות כל דבר ודבר במועדו ובזמנו, והכל אעשה יפה בעתו בקדשה ובטהרה גדולה, ותחזקני בשמחה וחדוה תמיד.

ואזכה בכח הצדיקים-האמתים, לגרש ולבטל ממני ומכל ישראל, 'קלפת המן-עמלק' ימח-שמו, ולהמשיך עלי קדשת הנס והישועה של פורים.

ותרחם עלינו בכל דור ודור ובכל שנה ושנה, שנזכה לשמח מאד מאד בימי הפורים, בשמחה גדולה וחדוה רבה ועצומה.

ונזכה לקיים מצות 'קריאת המגלה', בקדשה ובטהרה גדולה, ובשמחה רבה ועצומה, ונזכה להתבונן גדל עצם הנס הנפלא והישועה הנוראה והעצומה הזאת, ולפרסומי נסא בפני כל עם ועדה.

ונזכה לקיים מצות "משלוח מנות איש לרעהו, ומתנות לאביונים", ומצות סעודת-פורים, בשלמות גדול, ובשמחה רבה ועצומה.

ונזכה לקיים מצות ה'שכרות של פורים', כאשר צונו חכמינו זכרונם-לברכה, ותעזרנו ותשמרנו שלא יזיק לנו השתיה והשכרות של פורים כלל, לא בגוף, ולא בנפש, ולא נזיק שום אדם ולא שום דבר על-ידי השכרות.

רק נזכה על-ידי ה'שכרות של פורים', לבא לתוך שמחה גדולה וחדוה רבה ועצומה מאד, לתוך 'שמחה של פורים', אשר אז מאיר הארה נפלאה ועצומה שהוא 'הארת מרדכי', אשר אין דגמתה בכל ימות השנה.

ואזכה להיות שמח בכל לב, ולשמח גם אחרים, לשמח כל ישראל עמך, ב'שמחת פורים', בחדוה רבה ועצומה מאד מאד, נגילה ונשמחה בישועתך בשמחה אמתית, באפן שיהיה לך לנחת ולרצון, ותקבל שעשועים גדולים משתיתינו ושמחותינו בפורים-הקדוש.

ונזכה גם עתה בכל שנה ושנה, להנס הגדול והישועה הנפלאה של פורים, להכניע ולגרש ולעקר ולבטל מאתנו, קלפת המן-עמלק וזהמתו הגדולה, ולמחות שמו וזכרו מן העולם, ולטהר עצמנו מזהמתו בקדשה ובטהרה גדולה, ולהמשיך עלינו קדשת מרדכי ואסתר.

ונזכה להמשיך 'שמחת-פורים' על כל השנה כלה, לשמח תמיד בך בשמחה וחדוה רבה באמת.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְקִדְשָׁת וְטָהֳרַת
הַפְּרָה-אֲדָמָה, וְלִקְדֻשָּׁת
פֶּסַח בְּאֵמֶת. וְנִזְכָּה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד,
וַיִּקְיָם בָּנוּ מִקְרָא שְׂפָתוֹב: "כִּי בּוֹ יִשְׂמַח
לִבְנוֹ, כִּי בְשֵׁם קִדְשׁוֹ בִּטְחָנוּ", "יְהִיּוּ
לְרִצּוֹן אֲמֵרֵי-פִי וְהִגְיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה
צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי".

⊗ [ח] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב מ ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב פא, 'פשאדם
משמח את-עצמו בשמחה של מצוה')

אֲדוּן הַשִּׂמְחָה וְהַחֲדוּהָ, אֲשֶׁר עַז וְחֲדוּהָ
בְּמִקוּמָהּ, וְאִין עֲצָבוֹת לְפָנֶיךָ
כָּלֵל. עֲזַרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי בְּרַחֲמֵיךָ-הַרְבִּים,
שְׂאִזְכָּה לְשִׂמְחָה אֶת עֲצָמֵי בְּכַל-עֵת תָּמִיד.
וְתַלְמִידֵי דַעַת, וְדַרְךְ עֲצָה תוֹדִיעֵנִי,
בְּאִפֶּן שְׂאִזְכָּה לְהַתְגַּבֵּר
וְלַהֲתַחֲזֵק תָּמִיד עַל הִיגוֹן וְהֶאֱנַחָה
וְהָעֲצָבוֹת, לְהִרְחִיקָם מֵעָלַי וּמֵעַל גְּבוּלֵי,
לְבָלִי לְהַנִּיחָם לְכֹנֶס לְאַחֲזוֹ וְלַגַּע בִּי כָּלֵל
חֶסֶד-וְשָׁלוֹם, רַק לְהַתְגַּבֵּר בְּכָל עַז לְהַמְשִׁיךְ
עָלַי שִׂמְחָה וְחֲדוּהָ תָּמִיד.

אֲגִילָה וְאֲשִׂמְחָה בָּךְ, וּבִישׁוּעָתְךָ
הַגְּדוּלָה, וּבִנְפִלְאוֹתֶיךָ וּבְחֶסֶדֶיךָ
הַרְבִּים וְהָעֲצוּמִים אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמִּי וְאֲשֶׁר
אָתָּה עָתִיד לַעֲשׂוֹת עִמִּי, אֲשֶׁר בְּחֶסֶדֶיךָ
הַנְּפִלְאִים תִּמְכַּת גּוֹרְלִי לְהִיּוֹת מְזַרַע
יִשְׂרָאֵל עִם קִדְשֶׁךָ, אֲשֶׁר נָתַתָּ לָנוּ תוֹרַת
אֵמֶת וְחַיֵּי עוֹלָם נְטַעַתָּ בְּתוֹכָנוּ. "חֲבָלִים
נָפְלוּ לִי בְּנַעֲמִים אֶף נִחַלְתָּ שְׂפָרָה עָלַי".

וּבְנֵי בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים, לְהַתְגַּבֵּר
וְלַהֲתַחֲזֵק בְּכַל-עֵת, לְהַמְשִׁיךְ עָלַי
הַשִּׂמְחָה הַגְּדוּלָה וְהַנְּפִלְאָה הַזֹּאת תָּמִיד.

וְאִזְכָּה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמֵי בְּשִׂמְחָה גְּדוּלָה
כָּל-כָּף, עַד שֶׁתִּגִּיעַ הַשִּׂמְחָה
לְרַגְלֵי, שְׂאִזְכָּה לְרַקֵּד מִחֲמַת שִׂמְחָה.
וּבְפֶרֶט בְּשִׁבְתוֹת יְהוָה, וּבְ"מוֹעֲדֵי יְהוָה
מִקְרָאֵי קִדְשׁ", וּבְחִנּוּכָהּ, וּפּוּרִים, וּבְשִׂאֲרֵי
שְׂמֵחוֹת שֶׁל מִצְוָה, תִּהְיֶה בְּעֲזָרֵי תָּמִיד,
לְשִׂמְחָתִי בְּכָל עַז.

עַד שְׂאִזְכָּה לְרַקֵּד הַרְבֵּה מִחֲמַת שִׂמְחָה.
וְאִזְכָּה לַעֲסֹק בְּתוֹרָה וְלַעֲשׂוֹת כָּל
הַמִּצְוֹת בְּשִׂמְחָה גְּדוּלָה כָּל-כָּף, עַד
שֶׁהַשִּׂמְחָה תִּגִּיעַ עַד רַגְלֵי, וְאִזְכָּה לְהַעֲלוֹת
אֶת הַרְגְּלִין לְמַעְלָה.

שִׁבְעֵנוּ מְטוֹבָךְ, וְשִׂמְחָנוּ בִישׁוּעָתְךָ,
וְטַהַר לִבְנוֹ לְעַבְדְּךָ בְּאֵמֶת.
"תִּשְׁמִיעֵנִי שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה, תִּגְלַנָּה עֲצָמוֹת
דְּכִיתָ. הַשִּׁיבָה לִי שְׁשׁוֹן יִשְׁעֶךָ, וְרוּחַ
נְדִיבָה תִּסְמְכֵנִי". "יְהִיּוּ לְרִצּוֹן אֲמֵרֵי-פִי
וְהִגְיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי".
אָמֵן וְאָמֵן.

⊗ [ט] כּוֹכְבֵי-אֹר ⊗

שְׁשׁוֹן-וְשִׂמְחָה בְּפִתִּיחָה, תַּפְלָה ז

אֲנֵא יְהוָה, רַחֵם עָלֶיךָ וְעָלֵינוּ, וְאָמַר דִּי
לְדַמְעוֹתֶיךָ כְּבִיכּוֹל וְלְדַמְעוֹתֵינוּ,
לְמִצּוֹקוֹתֶיךָ כְּבִיכּוֹל וְלְמִצּוֹקוֹתֵינוּ.

וְחַמַּל נָא וְחוּס נָא וְרַחֵם נָא, גַּם עַל
מִטְבַּע בְּעַמֶּק קַלְפַת הַמֶּן-עַמְלָק

כְּמוֹנִי, עַל מַבְלַע בְּבֶטֶן הַסֵּמ"ךְ-מ"ם'
כְּמוֹנִי, עַל גִּהְפֹךְ לְמַהוּת הַנְחָשׁ כְּמוֹנִי, עַל
גְּרוּעַ מִכָּל הַכְּנוּיִים לְגַנְאִי.

וְתַן בְּלֵב רֹאשׁ צְדִיקֶיךָ הָאֲמִתִּיִּים רַבְּנוּ
נַחֲמֵן בֶּן שְׂמֻחָה זְכַר-צְדִיק-וְקַדוֹשׁ-
לְבָרְכָהּ, וּבְלֵב תְּלַמִּידוֹ הַקָּדוֹשׁ מוֹרְנוּ הָרַב
רַבִּי נִתָּן זְכָרוֹנוֹ-לְבָרְכָהּ, וּבְלֵב כָּל
הַצְּדִיקִים-הָאֲמִתִּיִּים שֶׁהֵיוּ מֵעוֹלָם,
הַכְּלוּלִים בּוֹ - שְׂיִתְפַּלְלוּ גַם בְּעַדֵי תְּמִיד,
וַיַּעֲזְרוּ בְּכַחַם הַגָּדוֹל, רַחֲמִים רַבִּים
וַעֲצוּמִים וְנִשְׁגָּבִים כְּאֵלֶּה שֶׁהֵם מְסַפִּיקִים
גַּם עָלַי, שְׁתוֹשִׁיעַ אוֹתִי בְּכָל מִיָּנִי יְשׁוּעוֹת
בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִּיּוֹת, שְׁתוֹשִׁיעַ גַּם לְחוּטֵא
וּמַחֲטִיא אֶת הָרַבִּים כְּמוֹנִי.

בְּאֶפֶן שְׁאֲשׁוּב לְפָנֶיךָ בְּתִשׁוּבָה-שְׁלֵמָה
כְּרֹאוֹי, בְּאֶפֶן שְׂיִתְהַפְּכוּ בְּחַיִּים
חַיּוֹתַי כָּל חֲטָאֵי וְעוֹנוֹתַי וּפְשָׁעַי לְזִכְיוֹת,
וְכָל חֲטָאֵי אֶת הָרַבִּים לְזִכְיוֹתֵי הָרַבִּים, וְכָל
חִלּוּל-הַשֵּׁם לְקַדוֹשׁ-הַשֵּׁם, וְכָל יְגוֹנוֹתַי-
וְאֲנָחוֹתַי לְשִׁשׁוֹנוֹת-וּשְׂמֻחוֹת בְּךָ תִּתְבַּרְךָ
לְעַד לְנֶצַח.

כִּי הֲלֹא דִיקָא עַל-יְדֵי-זָה יִתְגַּלֶּה לְנֶצַח,
רוּמְמוֹתֶיךָ עַל כָּל שְׂמוֹתֶיךָ,
רוּמְמוֹתֶיךָ עַל כָּל הַשְּׂכָלִיּוֹת שֶׁבְּכָל
הָעוֹלָמוֹת, רוּמְמוֹתֶיךָ עַל כָּל הַשְּׂבָחִים
וְהַתְהַלּוֹת עַד בְּלֵי דֵי, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זָה
יְהִי נִגְמָר כּוֹנֵנְתְךָ בְּכַרִּיאַת עוֹלָמְךָ כְּרִצּוֹנְךָ
הַטּוֹב.

